

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

IZVJEŠTAJ
O PROVOĐENJU ZAKONA
IZ NADLEŽNOSTI
CENTRALNE IZBORNE
KOMISIJE BiH
U 2016. GODINI

Sarajevo, april 2017. godine

IZVJEŠTAJ
O PROVOĐENJU ZAKONA
IZ NADLEŽNOSTI
CENTRALNE IZBORNE
KOMISIJE BiH
U 2016. GODINI

Sarajevo, april 2017. godine

© Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine 2016.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine dozvoljava reproduciranje ovog materijala uz navođenje vlasnika autorskih prava i u neizmijenjenom sadržaju. Zahtjevi u vezi s autorskim pravima se mogu poslati Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine putem e-maila kontakt@izbori.ba ili na adresu Danijela Ozme 7, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Danijela Ozme br. 7

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Tel. +387 (0) 33 / 251-300

Faks: +387 (0) 33 / 251-329

E-mail: kontakt@izbori.ba

Internetska adresa: www.izbori.ba

Izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba spola.

SADRŽAJ

Sažetak	11
Uvod	19
O Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine	21

DIO I - PROVOĐENJE IZBORNOG ZAKONA BiH

1. Priprema i provođenje neposrednih i posrednih izbora	25
1.1. Izborne aktivnosti	25
1.1.1. Aktivnosti na izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH	25
1.1.2. Aktivnosti u vezi s izborom člana Centralne izborne komisije BiH	25
1.1.3. Normativna djelatnost	26
1.1.4. Ostali akti Centralne izborne komisije BiH	28
1.2. Objava Lokalnih izbora 2016. godine	32
1.3. Aktivnosti upisa birača u Centralni birački spisak za Lokalne izbore 2016. godine	32
1.3.1. Ažuriranje Centralnog biračkog spiska	32
1.3.2. Upis birača u Centralni birački spisak koji svoje biračko pravo ostvaruju na redovnim biračkim mjestima (redovni birači)	34
1.3.3. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inostranstvu u Centralni birački spisak	34
1.3.4. Problemi u postupku upisa birača u Centralni birački spisak za glasanje izvan BiH	36
1.3.5. Zloupotreba biračkog prava	36
1.3.6. Upis raseljenih osoba	38
1.3.7. Uklanjanje iz evidencije Centralnog biračkog spiska osoba osuđenih za ratne zločine	39
1.3.8. Glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu	39
1.3.9. Dostava izvoda iz Centralnog biračkog spiska po zahtjevu političkih subjekata	40
1.3.10. Redovne aktivnosti na vođenju Centralnog biračkog spiska	40
1.3.11. Aktivnosti na pripremi izbora za organe lokalne uprave i samouprave	41
1.4. Koordinacija rada općinskih/gradskih izbornih komisija (OIK/GIK) i centara za birački spisak	41
1.5. Ovjera prijava političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine	43
1.5.1. Ovjera prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata	43
1.5.2. Ovjera prijava koalicija i listi nezavisnih kandidata	44
1.5.3. Ovjera i potvrđivanje kandidata i kandidatskih listi za učešće na izborima	45
1.5.4. Žrijebanje za utvrđivanje redoslijeda političkih subjekata na glasačkom listiću za Lokalne izbore 2016. godine	45
1.6. Obuka i edukacija izborne administracije	45
1.7. Edukativna i promotivno-informativna kampanja	50
1.8. Sigurnosni aspekti Lokalnih izbora 2016. godine	53
1.9. Rad Glavnog centra za brojanje	55
1.10. Posmatrači izbornog procesa	55
1.11. Dan održavanja Lokalnih izbora - 2. 10. 2016. godine	57
1.12. Utvrđivanje rezultata Lokalnih izbora 2016. godine održanih 2.10.2016. godine	59
1.13. Implementacija izbornih rezultata	60
1.14. Ponovni izbori u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac - 19. 2. 2017. godine	61
1.15. Objedinjeni rezultati Lokalnih izbora održanih 2. 10. 2016. godine i ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac održanih 19. 2. 2017. godine	65
1.16. Dostavljanje obrazaca Izjava o imovinskom stanju	66
1.17. Povrat takse	66
2. Provođenje posrednih izbora	67
2.1. Posredni izbori za Gradsko vijeće Grada Sarajeva i Skupštinu Grada Istočno Sarajevo	67
2.1.1. Izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva	68
2.1.2. Izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo	70
3. Zaštita izbornog prava	72
4. Ostale aktivnosti	79
4.1. Finansijske aktivnosti	79

4.2.1. Opće informacije i normativi	82
4.2.2. Logističke i operativne aktivnosti	83
4.2.3. Redovne operativne aktivnosti	85
5. Informatičko-tehnička podrška radu Centralne izborne komisije BiH.....	88
5.1. Novi pristup tehničkoj obradi rezultata glasanja	88
5.2. Održavanje internetskog portala Centralne izborne komisije BiH	93
5.3. Grafička priprema dokumentacije	95
6. Zaključna razmatranja	96

DIO II - PROVOĐENJE ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

1. Godišnji izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka	101
1.1. Uvod	101
1.2. Pravni okvir	101
1.3. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu.....	102
1.3.1. Prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka	102
1.3.2. Revizija i kontrola finansijskih izvještaja.....	115
2.3. Sankcioniranje političkih stranaka	123
2.4. Ostale aktivnosti	123
PRILOZI.....	127

DIO III - PROVOĐENJE ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BiH

1. Provođenje Zakona o Vijeću ministara BiH.....	141
2. Zaključna razmatranja	141

DIO IV - MEĐUNARODNA SARADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE

1. Međunarodna saradnja, seminari i edukacije	145
1.1. Učešće na posmatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima	145
1.3. Promocija inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora	149
1.4. Saradnja s međunarodnim organizacijama i nevladinim sektorom	152
1.5. Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih.....	153
2. Zaključna razmatranja	154

DIO V - JAVNOST RADA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BiH

1. Javnost rada Centralne izborne komisije BiH	159
2. Zaključna razmatranja	160

DIO VI - PREPORUKE

1. Preporuke	165
--------------------	-----

ANEKS.....	169
Popis materijalnih propisa koje Centralna izborna komisija BiH direktno primjenjuje u provođenju svojih nadležnosti.....	169

POPIS TABELA

I – Provođenje Izbornog zakona BiH

Tabela 1. Registrovani birači po kategorijama na dan 18. 8. 2016. godine.....	33
Tabela 2. Broj birača upisanih u Centralni birački spisak na dan Lokalnih izbora 2.10.2016. godine, a koji glasaju na redovnim biračkim mjestima s odzivom.....	33
Tabela 3. Pregled broja upisanih birača za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine s odzivom.....	36
Tabela 4. Pregled broja upisanih birača za glasanje u DKPBiH za Lokalne izbore 2016. godine s odzivom.....	40
Tabela 5. Pregled podnesenih prijava i ovjerenih političkih subjekata na Lokalnim izborima 2016. godine.....	44
Tabela 6. Spolna struktura kandidata ovjerenih za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine.....	45
Tabela 7. Broj prestanaka mandata po nivoima vlasti.....	60
Tabela 8. Broj birača upisanih u Centralni birački spisak na dan Lokalnih izbora 2.10.2016. godine i ponovnih izbora za općinu Stolac sa odzivom.....	65
Tabela 9. Broj upisanih birača po kategorijama sa odzivom (Lokalni izbori 2.10.2016. i ponovni izbori u općini Stolac, 19.2.2017.).....	65
Tabela 10. Struktura realizovanih naloga u toku 2016. godine.....	81
Tabela 11. Struktura naloga iz blagajne u toku 2016. godine.....	81
Tabela 12. Zaposleni na određeno vrijeme.....	86

II – Provođenje zakona o finansiranju političkih stranaka

Tabela 1. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u 2015. godini.....	103
Tabela 2. Struktura izvora finansiranja političkih stranaka u 2015. godini.....	104
Tabela 3. Budžetska izdvajanja za političke subjekte u 2015. godini.....	110
Tabela 4. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti u periodu 2004–2015. godine.....	112
Tabela 5. Pregled deset političkih stranaka s najvećim prihodom uz budžeta u periodu 2004–2015. godine.....	114
Tabela 6. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti (državni nivo, entitetski nivoi i Brčko distrikt BiH).....	115
Tabela 7. Struktura troškova izborne kampanje za Lokalne izbore 2016. godine.....	120
Tabela 8. Struktura izvora finansiranja političkih stranka u vrijeme izborne kampanje za Lokalne izbore 2016. godine.....	122

POPIS SLIKA

I – Provođenje Izbornog zakona BiH

Slika 1. Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016.....	49
Slika 2. Aplikacija sa bazom podataka certificiranih trenera i članova biračkih odbora	49
Slika 3. Motivacijski spotovi i spotovi „Kako glasati“	51
Slika 4. Link za Lokalne izbore 2016. godine Izvor: www.izbori.ba	53
Slika 5. Zasebna stranica Lokalni izbori 2016. Izvor: www.izbori.ba	53
Slika 6. Priručnik za posmatranje izbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016.....	57
Slika 7. Dijagram funkcionalnih cjelina novog modula.....	89
Slika 8. Forma za kontrolno brojanje	90
Slika 9. Praćenje validacije i izmjene podataka – OIK-a	90
Slika 10. Forma rezultata – Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas).....	90
Slika 11. Forma za unos glasova za političke subjekte - Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas).....	91
Slika 12. Formular rezultata Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista).....	91
Slika 13. Forma za unos glasova za političke subjekte Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista).....	91
Slika 14. Forma – Nacionalne manjine Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista) ..	92
Slika 15. Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista)	92
Slika 16. Novi modul za unos i kontrolu izbornih rezultata – ”Uredi validacije“	92
Slika 17. Promjena ZR: Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas).....	93
Slika 18. Novi modul za unos i kontrolu izbornih rezultata Promjena ZR: Obrazac za zbrojne rezultate ZR (otvorena lista).....	93
Slika 19. Aplikacija za prikaz rezultata.....	94
Slika 20. Prikaz pregleda aplikacije	94
Slika 21. Zvanični telop manifestacije	95
Slika 22. Poster “Kako glasati“	95

POPIS GRAFIKONA

II – Provođenje zakona o finansiranju političkih stranaka

Grafikon 1: Prikaz strukture budžetskih izdvajanja za političke subjekte u 2015. godini	110
Grafikon 2: Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz budžeta u periodu 2004–2015. godina	113
Grafikon 3: Struktura troškova izborne kampanje	120
Grafikon 4: Uporedni pregled troškova izborne kampanje	121
Grafikon 5: Trend troškova izborne kampanje u periodu 2006–2016. godine	121
Grafikon 6: Struktura izvora finansiranja političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje.....	122
Grafikon 7: Odnos vlastitih izvora finansiranja i dugova političkih stranaka.....	123

POPIS FOTOGRAFIJA

Obuke trenera, 1–8. august 2016. godine	48
Informativna kampanja u 10 gradova – projekat predizborne pomoći Vijeća Evrope	52
Posmatračka misija A-WEB, Sarajevo, oktobar 2016.	56
Seminar za posmatrače izbornog procesa – Sarajevo, 30. 9. 2016.	57
Promocija inicijative za proglašenje "Svjetskog dana izbora"	95
Sastanak Izvršnog odbora A-WEB, New Delhi, 20–23. 2. 2016.	145
6. Godišnji sastanak tijela za provedbu izbora, Lopota Lake Resort,	146
Kakheti, Gruzija 1 –18. 2. 2016.	146
60. godišnjica UN Komisije o statusu žena.....	146
Sastanak Izvršnog odbora ACEEEO Budimpešta, 10. 3. 2016. godine.....	147
Program izgradnje kapaciteta za izborne zvaničnike srednjeg nivoa – „Razvoj liderstva zvaničnika za bolje upravljanje izborima“ Incheon, 19–29. 3. 2016.	148
Učesnici programa posmatranja ranih izbora, Incheon, Južna Koreja, 8–14. 4. 2016.	148
Sastanak sa studentima Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.....	150
Proces glasanja korištenjem elektronske olovke.....	151
Kampanja – „16 dana aktivizma“ – bijele vrpce.....	151
Konferencija za medije Centralne izborne komisije BiH.....	160

Sažetak

1. U 2016. godini Centralna izborna komisija BiH se primarno fokusirala na pripremu i provođenje lokalnih izbora, pravovremeno donošenje normativnih i provedbenih akata u skladu s izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine¹ kao i dosljednu primjenu svih zakona iz svoje nadležnosti.
2. Interresorna radna grupa za izmjenu izbornog zakonodavstva BiH je posredstvom ovlaštenog predlagača dana 23. 3. 2016. godine uputila domovima u parlamentarnu proceduru Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, koji je usvojen i objavljen u „Službenom glasniku BiH“ broj 31/16 i Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je usvojen i objavljen u „Službenom glasniku BiH“ broj 41/16.
3. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine je odlukom donesenom 27. 4. 2016. godine imenovao Irenu Hadžiabdić za članicu Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine iz reda ostalih².
4. Na svojoj 14. sjednici održanoj 31. 3. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je usvojila Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2015. godini koji je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH usvojio na 30. sjednici održanoj 24. 5. 2016. godine, a Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na 21. sjednici održanoj 14. 7. 2016. godine.
5. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH je pripremila i usvojila sljedeće dokumente: Program obuke zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH za 2016. godinu; Godišnji izvještaj o napretku u provedbi preporuka iz Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH (decembar 2014. – decembar 2015.); Prvi izvještaj o implementaciji Akcionog plana Centralne izborne komisije BiH za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2015–2019.); Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2017. godinu; Dvogodišnji izvještaj o napretku u provedbi preporuka iz Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH (decembar 2014. – decembar 2016.); Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH za period 2017–2019. godina; Komunikacijsku strategiju Centralne izborne komisije BiH.
6. U novembru 2016. godine Centralna izborna komisije BiH je Direkciji za evropske integracije BiH dostavila odgovore na Listu potencijalnih pitanja na Upitnik Evropske komisije, a u januaru 2017. godine u informacioni sistem Direkcije za evropske integracije (DEI) su uneseni odgovori na sva pitanja iz Upitnika Evropske komisije koja su dodijeljena Centralnoj izbornoj komisiji BiH.
7. Centralna izborna komisija BiH je dana 4. 5. 2016. godine objavila da će Lokalni izbori u BiH biti održani 2. 10. 2016. godine i usvojila kalendar izbornih aktivnosti.
8. Lokalni izbori su raspisani za: 74 općinska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine; 57 skupština općina u Republici Srpskoj; 131 načelnika općina u Bosni i Hercegovini; 4 gradska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine (Bihać, Tuzla, Zenica i Široki Brijeg); 6 skupština

¹ „Službeni glasnik BiH“, broj 31/16

² Odluka broj: 01-34-1-1079/16 od 27. 4. 2016. godine

gradova u Republici Srpskoj (Prijedor, Bijeljina, Banja Luka, Doboj, Zvornik i Trebinje); 10 gradonačelnika gradova u Bosni i Hercegovini i Skupštinu Brčko distrikta BiH.

9. Na dan zaključivanja Centralnog biračkog spiska 18. 8. 2016. godine ukupan broj birača upisanih u Centralni birački spisak je bio 3.263.906, od čega 3.177.557 birača koji glasaju na redovnim biračkim mjestima; 12.005 birača sa statusom raseljenog lica koji glasaju lično; 8.946 birača sa statusom raseljenog lica koji glasaju u odsustvu; 287 birača koji glasaju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH i 65.111 birača koji glasaju putem pošte.
10. Na Lokalnim izborima 2016. godine učestvovao je 451 politički subjekt: 102 političke stranke, 103 koalicije, 171 nezavisni kandidat, 17 listi nezavisnih kandidata, 52 nezavisna kandidata u ime 52 grupe građana i 6 nezavisnih kandidata u ime 6 udruženja građana. Ovjereno je ukupno 30.445 kandidata i to: 418 kandidata za načelnika/gradonačelnika; 29.884 za vijećnika/odbornika i 143 kandidata za garantirane mandate za pripadnike nacionalnih manjina.
11. U 2016. godini, pored obavezne obuke za izbornu administraciju u Bosni i Hercegovini, Centralna izborna komisija BiH je u okviru projekta predizborne pomoći Vijeća Evrope za Lokalne izbore 2016. godine razvila novi nastavni plan i program za izbornu administraciju, obučila 283 potencijalna trenera i certificirala 199 trenera predsjednika i članova biračkih odbora koji su u saradnji s općinskim/gradskim izbornim komisijama na 160 sesija obuke obučili 8.119 predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora, od tog broja je certificirano 7.912 polaznika obuke. U okviru istog projekta razvijena je i dugoročna baza certificiranih trenera, predsjednika i članova biračkih odbora, čime je napravljen iskorak ka poluprofesionalizaciji izborne administracije u Bosni i Hercegovini. Nadalje, u 10 gradova u Bosni i Hercegovini provedena je informativno-edukativna kampanja za tri ciljne grupe: žene, osobe starije životne dobi i nacionalne manjine s ciljem njihovog većeg uključivanja u izborni proces.
12. Za Lokalne izbore 2016. godine određeno je 5.221. biračko mjesto u Bosni i Hercegovini (5.202 biračka mjesta za redovne birače i birače koji glasaju lično) i 5 biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu (ambasada BiH u Beogradu i Beču, generalni konzulat BiH u Štutgartu i Minhenu, Počasni konzulat BiH u Gracu).
13. Na Lokalnim izborima 2016. godine održanim 2. 10. 2016. godine glasao je ukupno 1.782.831 birač ili 54,77%, od čega 906.357 ili 55,77% muškaraca i 876.474 ili 53,78% žena.³
14. U oblasti sigurnosti izbornog procesa Centralna izborna komisija BiH je pravovremeno obavijestila sva relevantna ministarstva unutrašnjih poslova i sigurnosne agencije da je raspisala Lokalne izbore 2016. godine nakon čega je Ministarstvo sigurnosti BiH imenovalo Radnu grupu za praćenje realizacije zadataka iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH (oktobar 2016.). Odlukom Radne grupe za praćenje realizacije zadataka iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH (oktobar 2016.) formiran je Operativni štab akcije „Lokalni izbori 2016.“ koji je okupljao policijska tijela u BiH, a čiji zadatak je bio provođenje i koordinacija operativnih aktivnosti. Na dan izbora sve informacije su prikupljane u Operativno-komunikacijskom centru 112 Ministarstva sigurnosti BiH i prosljeđivane Centralnoj izornoj komisiji BiH.

³ Podaci ne uključuju općinu Stolac gdje su izbori prekinuti.

15. Izborni proces na dan održavanja Lokalnih izbora 2016. godine posmatrao je rekordan broj posmatrača: 6.830 akreditiranih od Centralne izborne komisije BiH i prema podacima dostavljenim Centralnoj izbornoj komisiji BiH, 61.755 posmatrača akreditiranih od općinskih/gradskih izbornih komisija.
16. Opća je ocjena posmatrača da su izbori uglavnom uredno provedeni, da je proces glasanja i prebrojavanja glasova proveden na transparentan i fer način i da na biračkim mjestima koja su posjetili članovi međunarodnih posmatračkih misija nisu uočena veća kršenja Izbornog zakona⁴ s izuzetkom dešavanja u općini Stolac gdje je izborni proces prekinut.
17. U toku priprema za Lokalne izbore 2016. godine Centralna izborna komisija BiH susretala se i s problemima kao što su: neažuriranje podataka o osobama koje imaju status raseljenih čime je otežano identifikovanje ovih osoba u Centralnom biračkom spisku kako bi one mogle ostvariti svoja prava utvrđena članom 20.8 Izbornog zakona BiH, zatim nemogućnost registracije određenog broja birača koji su trebali glasati izvan zemlje zbog nedostatka dokumentacije i prijavama o zloupotrebama ličnih dokumenata za glasanje putem pošte.
18. U periodu izbornih aktivnosti, učesnici izbornog procesa podnosili su prigovore i žalbe koji se odnose na: odluke Centralne izborne komisije BiH kojima je prijava političkog subjekta za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine bila odbijena ili odbačena; ovjeru kandidata na kandidatskim listama; odbijanje upisa u Izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH; davanje/nedavanje saglasnosti na imenovanje članova izborne komisije, žalbe na odluku Centralne izborne komisije BiH o zaključivanju i potvrđivanju Centralnog biračkog spiska za Lokalne izbore 2016. godine i objavljivanje broja birača za svaku izbornu jedinicu, postupak imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2016. godine; povredu člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH kojim je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija; povrede izbornog prava u periodu izborne kampanje političkih subjekata kršenje izborne šutnje, povrede biračkog prava na dan izbora, ponovno brojanje glasačkih listića, poništenje izbora, odluke o utvrđivanju rezultata posrednih izbora.
19. U svim navedenim fazama izbornog procesa ukupno je izjavljeno 369 žalbi Apelacionom odjeljenju Suda BiH, od kojih je Sud BiH 367 odbio ili odbacio i dvije odluke vratio na ponovni postupak, što u procentu iznosi da je 99% odluka Centralne izborne komisije BiH potvrđeno.
20. U 2016. godini podneseno je sedam (7) apelacija Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Odlučujući po apelacijama Ustavni sud Bosne i Hercegovine je svih sedam apelacija odbacio kao nedozvoljene s tim što je jednom odlukom odlučio o tri apelacije.
21. U 2016. godini Centralna izborna komisija BiH je, u okviru aktivnosti izgradnje informacione infrastrukture, nastavila daljnju implementaciju Jedinstvenog izbornog informacionog sistema (JIIS BiH), a za Lokalne izbore 2016. godine vlastitim resursima razvila nove module s ciljem provođenja odredbi Pravilnika o provođenju Lokalnih izbora 2016. Primijenjen je jedan unos rezultata izbora na nivou općinskih/gradskih izbornih komisija koji se kontroliše, a zatim validira kako bi se dobili finalni rezultati glasanja, koji u narednim fazama mogu biti procesirani za generisanje zbirnih rezultata glasanja.

⁴ Izvještaj o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu uz dokument Saopćenje Komisije Evropskom parlamentu, Vijeću, Evropskom ekonomskom i socijalnom odboru i Odboru regija Saopćenje o politici proširenja EU za 2016. godinu, str. 6, http://dei.gov.ba/dei/media_servis/vijesti/default.aspx?id=17696&langTag=bs-BA; Lokalni izbori 2016. Finalni izvještaj, Koalicije „Pod lupom“, decembar/prosinac 2016., str. 5; Final report of the 2016 A-WEB Election Visitor program (EVP) to the Local Elections on 2 October in Bosnia and Herzegovina, December 2016., str 5., <http://www.aweb.org/eng/bbs/B0000088/view.do?ntId=10611&menuNo=300071>.

22. Glavni centar za brojanje je bio smješten u objektu „ZOI 84“ d.o.o. OC „Zetra“ u Sarajevu i u njegovom radu, osim zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, učestvovala su 403 vanjska saradnika raspoređena u tri smjene. U Glavnom centru za brojanje prebrojano je ukupno 55.840 glasačkih paketa sljedećih kategorija: 38.592 glasačkih paketa birača izvan BiH, 141 glasački paket birača koji su glasali u DKPBiH, 3.696 glasačkih paketa birača koji su glasali u odsutnosti, 10.589 glasačkih paketa birača koji su glasali putem mobilnog tima i 2.822 glasačka paketa birača koji su glasali nepotvrđenim glasačkim listićem. Prema odlukama, u Glavnom centru za brojanje vršeno je ponovno brojanje za 65 biračkih mjesta.
23. Dana, 1. 11. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je u zakonom propisanom roku (30 dana od dana održavanja izbora) donijela Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine⁵ kojom su potvrđeni rezultati izbora za: 73 općinska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine; 57 skupština općina u Republici Srpskoj; 130 načelnika općina u Bosni i Hercegovini; 4 gradska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine (Bihać, Tuzla, Zenica i Široki Brijeg); 6 skupština gradova u Republici Srpskoj (Prijeđor, Bijeljina, Banja Luka, Doboj, Zvornik i Trebinje); 10 gradonačelnika gradova u Bosni i Hercegovini i Skupštinu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, osim za izborni nivo Stolac (176A) jer je Centralna izborna komisija BiH dana 26. 1. 2017. donijela Odluku kojom se poništavaju izbori održani 2. 10. 2016. godine u izbornoj jedinici Stolac za načelnika i za općinsko vijeće na svim redovnim biračkim mjestima, te glasanje putem mobilnih timova, kao i glasanje u odsustvu i glasanje putem pošte.
24. Na Lokalnim izborima 2016. godine održanim 2. 10. 2016. godine od 140 potvrđenih mandata za načelnika/gradonačelnika 134 mandata ili 96% je pripalo muškarcima, a 6 ili 4% ženama. Žene su izabrane za načelnice u općinama: Istočni Drvar, Jezero, Kalinovik, Novo Goražde, Mrkonjić Grad i Visoko.
25. U općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova je izabrano ukupno 3.119 nosilaca mandata od čega 2.544 (81,56%) muškarca i 575 žena (18,44%). Od ukupnog broja nosilaca mandata predstavnika nacionalnih i etničkih manjina je 26, od čega 23 muškarca i 3 žene.
26. Nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. i potvrđivanja rezultata izbora, 109 izabranih zvaničnika odbilo je prihvatiti osvojeni mandat, te je proveden postupak provjere sljedećih kvalifikovanih kandidata, i doneseno 109 upravnih akata kojima je mandat dodijeljen sljedećim kvalifikovanim kandidatima.
27. Dana, 24. 11. 2016. godine, zbog dešavanja na dan Lokalnih izbora 2016. godine u općini Stolac, Centralna izborna komisija BiH je donijela odluku o razrješenju članova Općinske izborne komisije Stolac. Zbog činjenice da je Općinsko vijeće Stolac funkcionisalo u tehničkom mandatu nije bilo moguće imenovati novu Općinsku izbornu komisiju, stoga je Centralna izborna komisija BiH Rješenjem od 12. 1. 2017. godine imenovala zamjenske članove Općinske izborne komisije Stolac, do potvrđivanja rezultata Ponovnih izbora 2017. godine za osnovnu izbornu jedinicu Stolac, koji su proveli ponovne izbore u općini Stolac.
28. Odluka o raspisivanju i održavanju ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac i Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac doneseni su na 7. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 5. 2. 2017. godine.

⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj 82/16

29. Postupak koordiniranja i nadgledanja ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac koji se održavaju 19. 2. 2017. godine je regulisan Instrukcijom o primjeni člana 2.9 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine koju je Centralna izborna komisija BiH usvojila 16. 2. 2017. godine. Navedenom instrukcijom ovlašteni službenici Centralne izborne komisije BiH su akreditirani u ime Centralne izborne komisije BiH da koordiniraju i nadgledaju rad biračkih odbora i dužni su sačiniti izvještaj o svim aktivnostima predviđenim članom 3. navedene instrukcije. Ukupno 25 zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH je bilo raspoređeno u Općinskoj izbornoj komisiji Stolac i na svim biračkim mjestima u općini Stolac, uključujući i mobilne timove.
30. Na ponovnim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac učestvovalo je 7 političkih stranaka, 5 nezavisnih kandidata i 2 koalicije.
31. Za ponovne izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac Centralna izborna komisija BiH je akreditirala 40 posmatrača, a svi prethodno akreditirani posmatrači su mogli posmatrati izborni proces u općini Stolac.
32. Centralna izborna komisija BiH je za ponovne izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac provela edukaciju zamjenskih članova Općinske izborne komisije Stolac s kojima je i provela obuku predsjednika i članova biračkih odbora.
33. Na Centralnom biračkom spisku za općinu Stolac na dan ponovnih izbora 19. 2. 2017. godine bilo je registrovano 11.430 birača – 5.870 (ili 51,36%) muškaraca i 5.560 (ili 48,64%) žena od čega: 9.871 za glasanje na redovnim biračkim mjestima; 31 birač za glasanje u odsustvu; 40 birača za glasanje lično; 141 birač za glasanje putem mobilnog tima; 26 birača za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićem, 1.321 birač za glasanje putem pošte.
34. Na ponovnim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac glasalo je ukupno 8.509 (74,44%) birača od čega 4.325 (ili 50,83%) muškaraca i 4.184 ili (49,17%) žena.
35. Operativni štab akcije „Lokalni izbori 2016.“ je koordinirao sve aktivnosti na osiguranju distribucije i povrata izbornog materijala za ponovljene izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac i zajedno s drugim sigurnosnim agencijama je osiguravao izborni proces u općini Stolac dana 19. 2. 2017. godine kada su održani ponovni lokalni izbori. Narušavanja sigurnosne situacije nije bilo. Prema mišljenju posmatrača izbori su protekli slobodno i pošteno.
36. Dana, 6. 3. 2017. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata ponovnih izbora za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac („Službeni glasnik BiH“, broj 17/17).
37. Za izabrane zvaničnike na ponovljenim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac pripremljeno je 18 uvjerenja o dodjeli mandata (za načelnika i 17 vijećnika), izjava o prihvatanju/odbijanju mandata, potvrda o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata, te izjava o imovinskom stanju, a isti su dodijeljeni dana 15. 3. 2017. godine.
38. U vezi s provođenjem posrednih izbora u Gradskom vijeću Grada Sarajeva i općinskim vijećima koja čine Grad Sarajevo te Skupštini Grada Istočno Sarajevo i skupštinama općina koje čine Grad Istočno Sarajevo, Centralna izborna komisija BiH je potvrdila rezultate posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajeva iz 4 općinska vijeća (Stari Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo i Novi Grad Sarajevo). Mandati su dodijeljeni za 28 novoizabranih vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva. U vezi s provođenjem posrednih

izbora za Skupštinu grada Istočno Sarajevo Centralna izborna komisija BiH je potvrdila rezultate posrednih izbora za Skupštinu grada Istočno Sarajevo iz 6 skupština općina (Pale, Sokolac, Istočni Stari Grad, Istočno Novo Sarajevo, Trnovo i Istočna Ilidža) i donijela Odluku o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu grada Istočno Sarajevo. Mandati su dodijeljeni za 31-og novoizabranog odbornika u Skupštinu grada Istočno Sarajevo.

39. Prema objedinjenim rezultatima Lokalnih izbora održanih 2. 10. 2016. godine i ponovnih izbora za osnovnu izbornu jedinicu Stolac od 141-og potvrđenog mandata za načelnika/gradonačelnika 135 mandata ili (96%) su pripali muškarcima, a 6 ili (4%) ženama. Žene su izabrane za načelnice u općinama: Istočni Drvar, Jezero, Kalinovik, Novo Goražde, Mrkonjić Grad i Visoko.
40. U općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova na Lokalnim izborima održanim 2. 10. 2016. godine i ponovnim izborima za osnovnu izbornu jedinicu Stolac je izabrano 3.136 nosilaca mandata od čega 2.556 (81,50 %) muškaraca i 580 žena (18,50 %). Od ukupnog broja nosilaca mandata predstavnika nacionalnih i etničkih manjina je 26, od čega 23 muškarca i 3 žene. Starosna struktura nosilaca mandata je sljedeća: 476 nosilaca mandata su mlađi od 30 godina, od čega je 315 muškaraca i 161 žena, dok 2.660 nosilaca mandata su starosti 30 i više godina, od čega je 2.241 muškarac i 419 žena.
41. U 2016. godini Centralna izborna komisija BiH je provela izbore za organe lokalne uprave i samouprave na području tri (3) općine (Ljubuški, Sarajevo Centar i Bosanski Petrovac – dva puta).
42. U skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza za 2016. godinu („Službeni glasnik BiH”, broj 101/15) Centralnoj izbornoj komisiji BiH je odobren ukupan budžet u iznosu od 6.896.000,00 KM.
43. Ukupan korigovani budžet Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, s prenesenim neiskorištenim sredstvima iz 2015. godine na višegodišnjem kapitalnom ulaganju i namjenskim sredstvima donacija, iznosi ukupno 8.128.227,60 KM.
44. U budžetu institucija BiH za 2016. godinu predviđena sredstava za Lokalne izbore 2016. godine iznose 3.963.000 KM, a ukupni troškovi se kreću oko 3.051.000 KM. Iz donacije Vijeća Evrope – projekat predizborne pomoći za Lokalne izbore 2016. godine utrošeno je 147.521,04 KM. Navedena sredstava su iskorištena za obuku trenera predsjednika i članova biračkih odbora, obuku predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora, izradu i štampanje Priručnika za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016., Priručnika za posmatranje izbora – Lokalni izbori 2016., izradu dugoročne baze podataka certificiranih trenera i predsjednika/članova biračkih odbora i informativnu kampanju namijenjenu ženama, osobama starije životne dobi i nacionalnim manjinama.
45. Za potrebe provođenja ponovljenih izbora u općini Stolac Vijeće ministara BiH je Odlukom o odobravanju sredstava iz tekuće rezerve budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu (VM broj: 20/17 od 9. 2. 2017. godine) Centralnoj izbornoj komisiji BiH odobrilo sredstva u iznosu od 39.000,00 KM.
46. U oblasti javnih nabavki u izvještajnom periodu provedeno je 12 otvorenih, 8 konkurentskih postupaka i 1 postupak u skladu s Pravilnikom o postupku dodjele ugovora iz Aneksa II Dio B Zakona o javnim nabavkama, što je ukupno 21 postupak.

47. Odlukom Centralne izborne komisije BiH⁶ o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru političkim strankama od 14.12.2016. godine, političkim strankama koje imaju pravo na povrat novčanog iznosa takse bit će vraćeno 207.800,00 KM, a nezavisnim kandidatima 156.000,00 KM, što čini ukupno 363.800,00 KM.
48. Politički subjekti koji su Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeli postizborni finansijski izvještaj iskazali su troškove izborne kampanje u iznosu od 7.026.056,25 KM, od čega političke stranke 7.004.404,78 KM, a nezavisni kandidati 21.651,47 KM.
49. U skladu s članom 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka, Parlamentarnoj skupštini BiH je podnesen Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2014. godini, broj: 03-07-6-894/16 od 18. 8. 2016. godine, koji se dijeli kao skupštinski štampani materijal.
50. Centralna izborna komisija BiH je izvršila je pregled i kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političkih stranaka za 2015. godinu za 118 političkih stranka, koliko ih je podnijelo godišnji finansijski izvještaj.
51. Do kraja 2016. godine izdato je 40 izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu koji su, u skladu s odredbama člana 10. stav (3), (4) i (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 10. stav (2) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, u formi preliminarne dostavljenih političkim strankama na očitovanje.
52. U 2016. godini Centralna izborna komisija BiH je razvila aplikaciju putem koje će političke stranke podnositi finansijske izvještaje u elektronskoj formi, počevši od 2017. godine, što će značajno unaprijediti transparentnost finansiranja političkih stranaka.
53. U okviru međunarodne saradnje, Centralna izborna komisija BiH je sačinila informaciju o svim do sada poduzetim i realizovanim aktivnostima, iz svoje nadležnosti, na implementaciji preporuka Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije – GRECO, iz Evaluacijskog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu iz trećeg kruga evaluacije Bosne i Hercegovine – Transparentnost finansiranja političkih stranaka.
54. Tokom 2016. godine izvršene su provjere za dva kandidata za funkciju ministra i dva kandidata za funkciju zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH i to: dva kandidata za ministra prometa i komunikacija BiH, jednog kandidata za zamjenika ministra odbrane BiH i jednog kandidata za zamjenika ministra civilnih poslova BiH.
55. Centralna izborna komisija BiH je i u 2016. godini nastavila aktivni angažman u Udruženju evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO), učešćem u radu njegovog Izvršnog odbora i u radu 25. Godišnje konferencije i Generalne skupštine ACEEEO-a, kao i učešćem na 3. Generalnoj skupštini i sastancima Izvršnog odbora i Odbora za nadzor i reviziju Udruženja svjetskih izbornih tijela (A-WEB), a nastavljena je saradnja s tijelima za provedbu izbora te sudjelovanje na konferencijama, seminarima/radionicama i posmatračkim misijama. Predstavници Centralne izborne komisije BiH su u 2016. godini učestvovali na jednom međunarodnom seminaru, 4 konferencije, jednom okruglom stolu i u 4 izborne posmatračke misije.

⁶ Odluka o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru, broj: 06-1-07-3-1513/16 od 14. 12. 2016. godine, donesena na 93. sjednici Centralne izborne komisije BiH.

56. Tokom 2016. godine nastavljena je saradnja s nevladinim sektorom, a posebno s Udruženjem izbornih zvaničnika u BiH i Koalicijom „Pod lupom“.
57. Centralna izborna komisija BiH je u izvještajnom periodu održala 99 sjednica, 17 konferencija za medije, izdala 55 saopćenja za medije i odgovorila na 151 zahtjev za pristup informacijama.
58. Tokom 2016. godine nastavljani su radovi na sanaciji dijela zgrade Centralne izborne komisije BiH gdje će biti smješten Centar za edukaciju Centralne izborne komisije BiH i do sada je realizovano 64% predviđenih radova. U budžetskom zahtjevu Centralne izborne komisije BiH za 2017. godinu planirana su sredstva za nastavak radova na Centru za edukaciju.

Uvod

59. Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, član 2.9 stav (1) tačka 16⁷, utvrđeno je da Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH) i inicira izmjene tog zakona, dok je Zakonom o finansiranju političkih stranaka, član 17⁸, propisano da je Centralna izborna komisija BiH obavezna svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka.
60. Osim navedenih zakona, u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH je i provođenje dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine⁹, kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovi dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uvjete za imenovanje. Također, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, član 13¹⁰, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.
61. Ovaj izvještaj obuhvata najznačajnije aktivnosti koje se odnose na provođenje zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH za period od 1. januara do 31. decembra 2016. godine i ponovne izbore u općini Stolac koji su održani 19. 2. 2017. godine. U izvještajnom periodu na 99 održanih sjednica Centralne izborne komisije BiH raspravljalo se i odlučivalo o nizu pitanja i zadataka koji su se odnosili na organizaciju, provođenje i implementaciju rezultata Lokalnih izbora 2016. godine, provođenje posrednih izbora za zakonodavne organe vlasti, aktivnostima na pripremi izbora za organe lokalne uprave i samouprave, praćenje rada i stanja popunjenosti izbornih komisija, edukaciju izborne administracije, nadogradnju i testiranje Jedinog izbornog informacionog sistema (JIIS BiH), redovne aktivnosti na vođenju evidencije Centralnog biračkog spiska i izjava o imovinskom stanju, odlučivanje po zahtjevima i žalbama političkih subjekata; razmatranje finansijskih izvještaja političkih stranaka; utvrđivanje prestanka mandata izabranih zvaničnika i dodjelu mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima s listi političkih subjekata; plan i program edukacije izborne administracije (općinskih/gradskih izbornih komisija i osoblja zaposlenog u centrima za birački spisak); donošenje odluka o svim nabavkama za potrebe projekta predizborne pomoći Vijeća Evrope, provođenje tenderskih i drugih postupaka za nabavku i potpisivanje ugovora s izabranim ponuđačima i tako dalje.
62. Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2016. godini, koji također sadrži i Izvještaj o provođenju Lokalnih izbora 2016. godine, podijeljen je na 6 dijelova koji čine jednu cjelinu.
63. Od prvog do trećeg dijela izlaže se materijal koji se odnosi na dosljednu primjenu zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.
64. Četvrti dio izvještaja odnosi se na međunarodnu saradnju, seminare i edukacije koje Centralna izborna komisija BiH redovno održava, nastojeći da kroz razmjenu iskustava s izbornim

⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16

⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16

⁹ „Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 i 24/08

¹⁰ „Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13

komisijama drugih zemalja radi na unapređenju svog rada.

65. Peti dio se odnosi na javnost rada Centralne izborne komisije BiH kao nezavisnog organa koji treba transparentno i na nepristrasan način provesti sve zakone iz svoje nadležnosti.
66. U šestom dijelu su ponuđene preporuke čiju realizaciju Centralna izborna komisija BiH nastoji podstaći kod relevantnih institucija BiH kako bi budući rad u provođenju izbornog procesa bio što kvalitetniji.
67. Centralna izborna komisija BiH je, na svojoj 20. sjednici održanoj 13. 4. 2017. godine, razmotrila i usvojila ovaj izvještaj koji se podnosi Parlamentarnoj skupštini BiH.

O Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine

Vizija

Pružanje podrške demokratskim procesima u Bosni i Hercegovini i razvoju društva bez korupcije.

Misija

Centralna izborna komisija BiH provodi izborni proces, obavlja finansijsku kontrolu političkih stranaka i ocjenjuje da li kandidati ispunjavaju uvjete za imenovanje predsjedavajućeg, ministara i zamjenika ministara u Vijeću ministara BiH, kao i kandidata za direktora i zamjenika direktora u Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i tako doprinosi jačanju demokratskih procesa u Bosni i Hercegovini.

Naše vrijednosti

Vladavina zakona: U svojim aktivnostima izborna administracija postupa isključivo prema važećem zakonodavstvu.

Nezavisnost i nepristrasnost: Centralna izborna komisija BiH je nezavisan organ koji provodi svoje aktivnosti na nezavisan način bez bilo kakvih političkih uticaja ili miješanja, unutar zakonom propisanih nadležnosti. Kao nezavisan organ odgovoran za provođenje slobodnih i poštenih izbora, kao i drugih zakona iz svoje nadležnosti, Centralna izborna komisija BiH provodi svoje aktivnosti na nepristrasan način, ne učestvuje u političkim raspravama i ne demonstrira političku naklonost.

Transparentnost i javnost rada: Izborni procesi i aktivnosti Centralne izborne komisije BiH su u potpunosti transparentni, a sve informacije su dostupne javnosti. Centralna izborna komisija BiH njeguje princip razmjene informacija sa svim ključnim akterima.

Odgovornost: Centralna izborna komisija BiH i njeno osoblje obavljaju svoje dužnosti na odgovoran način i redovno objavljuje izvještaje o radu.

Profesionalni integritet: Centralna izborna komisija BiH će održavati svoju profesionalnu kompetentnost kroz razvoj stručnih, efikasnih, motiviranih i profesionalnih ljudskih resursa.

Naši ciljevi

- ❖ Zadržati status nezavisne institucije koja doprinosi demokratizaciji društva u Bosni i Hercegovini;
- ❖ doprinos izgradnji institucionalnih kapaciteta Bosne i Hercegovine;
- ❖ jačanje pluralističke demokratije, ljudskih prava i sloboda i vladavina zakona;
- ❖ osiguranje tačnosti biračkih spiskova i identifikacije birača;
- ❖ povećanje svjesnosti birača;
- ❖ razvoj ljudskih resursa kroz ciljanu edukaciju;
- ❖ korištenje savremenih informacionih tehnologija;
- ❖ unapređenje saradnje sa svim ključnim akterima;
- ❖ razvoj efikasnih mehanizama za monitoring i evaluaciju.

I. DIO

**PROVOĐENJE
IZBORNOG
ZAKONA BiH**

1. Priprema i provođenje neposrednih i posrednih izbora

1.1. Izborne aktivnosti

1.1.1 . Aktivnosti na izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH

68. Uvažavajući preporuke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine iz „Izveštaja o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2014. godinu”, zaključkom Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH donesenim na 11. sjednici održanoj 13. 5. 2015. godine, i zaključkom Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH donesenim na 4. sjednici održanoj 18. 5. 2015. godine formirana je Interresorna radna grupa za izmjenu izbornog zakonodavstva BiH.
69. Iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH imenovani su poslanici: Hazim Rančić, Borjana Krišto i Lazar Prodanović. Iz Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH imenovani su: Halid Genjac, Bariša Čolak i Dragutin Rodić. Dana, 8. 6. 2015. godine je u Interresornu radnu grupu za izmjenu izbornog zakonodavstva Bosne i Hercegovine iz Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH imenovan Ognjen Tadić umjesto Dragutina Rodića.
70. Zaključkom predsjednika Centralne izborne komisije BiH, broj: 05-1-02-1-366-5/15 od 25. 5. 2015. godine imenovani su članovi Interresorne radna grupa za izmjenu izbornog zakonodavstva BiH iz Centralne izborne komisije BiH: dr. Ahmet Šantić, predsjednik Centralne izborne komisije BiH, Branko Petrić i Vlado Rogić, članovi Centralne izborne komisije BiH.
71. Iz Vijeća ministara BiH imenovani su: Josip Grubeša, Semiha Borovac i Mirko Šarović.
72. Interresorna radna grupa konstituisana je na prvoj (1.) sjednici, održanoj 14. 10. 2015. godine, izborom rukovodstva: Branko Petrić, predsjedavajući, dr. Ahmet Šantić, prvi zamjenik, i Vlado Rogić, drugi zamjenik, i održala je 14 sjednica u realizaciji zadatka pripreme izmjena izbornog zakonodavstva Bosne i Hercegovine i Zakona o finansiranju političkih stranaka.
73. Predstavnički dom i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH je donio zaključak kojim se obavezuje Interresorna radna grupa za izmjenu izbornog zakonodavstva BiH da izradi i prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka s ciljem realizacije preporuka GRECO-a.¹¹
74. Interresorna radna grupa je posredstvom ovlaštenog predlagача dana 23. 3. 2016. godine uputila domovima u parlamentarnu proceduru Prijedlog Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH, koji je usvojen i objavljen u „Službenom glasniku BiH“ broj 31/16 i Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji je usvojen i objavljen u „Službenom glasniku BiH“ broj 41/16.

1.1.2. Aktivnosti u vezi s izborom člana Centralne izborne komisije BiH

75. U skladu s odredbom člana 2.5 stav (3) i (4) Izbornog zakona BiH imenovana je Komisija za izbor i imenovanje članova Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljnjem

¹¹ Zaključak Predstavničkog doma PSBiH sa 18. sjednice održane 7. 10. 2015. godine i zaključak Doma naroda PSBiH sa 10. sjednice održane 14. 10. 2015. godine.

tekstu: Komisija za izbor i imenovanje) koja ima sedam članova (dva Bošnjaka, dva Srbina i dva Hrvata i jedan iz reda ostalih), od kojih dva je imenovao predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine iz reda članova Vijeća, jednog iz reda hrvatskog naroda i jednog iz reda ostalih; tri člana je imenovala Administrativna komisija Parlamentarne skupštine BiH iz reda članova Komisije iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, po jednog iz konstitutivnih naroda i dva člana je imenovao predsjednik Centralne izborne komisije BiH iz reda članova Centralne izborne komisije BiH, jednog iz reda bošnjačkog naroda i jednog iz reda srpskog naroda.

76. Nakon razmatranje liste kandidata, koju je dana 7. 4. 2016. godine dostavila Komisija za izbor i imenovanje, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH je Odlukom broj: 01-34-1-1079/16 od 27. 4. 2016. godine imenovao Irenu Hadžiabdić za članicu Centralne izborne komisije BiH iz reda ostalih. Odluka o imenovanju je objavljena u „Službenom glasniku BiH“ broj 36/16.

1.1.3. Normativna djelatnost

77. Priprema i usvajanje normativnih akata, kao kontinuirani zadatak Centralne izborne komisije BiH, ogleda se u izradi podzakonskih akata donesenih na osnovi zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.

- Odluka o raspisivanju i održavanju lokalnih izbora 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Pravilnik o vođenju i upotrebi Centralnog biračkog spiska („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Pravilnik o načinu provođenja izbora – prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o načinu provođenja izbora u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 43/16);
- Pravilnik o načinu provjere potpisa podrške i obrasci za ovjeru političkih subjekata za učešće na neposrednim izborima u Bosni i Hercegovini – prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 43/16);
- Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Uputstvo o utvrđivanju kvalifikacija i postupku imenovanja članova biračkih odbora – prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Uputstvo o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore u BiH koji će se održati u nedjelju, 2. 10. 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Uputstvo o izmjeni Uputstva u postupku provođenja posrednih izbora za organe vlasti u BiH obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 90/16);

- Odluka o diplomatsko-konzularnim predstavništvima u inostranstvu u kojima se planira organizovanje glasanja za Lokalne izbore u BiH 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Odluka o visini takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Odluka o utvrđivanju broja birača upisanih u Centralni birački spisak po osnovnim izbornim jedinicama na dan raspisivanja lokalnih izbora („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Odluka o nazivima i oznakama osnovnih izbornih jedinica („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Odluka o visini naknade za rad članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u BiH – prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 32/16);
- Uputstvo o izgledu i načinu ispunjavanja obrazaca izjave o imovinskom stanju – prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 43/16);
- Uputstvo o utvrđivanju kvalifikacija, broja i imenovanju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 6/16 i 13/16);
- Odluka o zaključivanju i potvrđivanju Centralnog biračkog spiska za Lokalne izbore 2016. godine u Bosni i Hercegovini i objavljivanju broja birača za svaku osnovnu izbornu jedinicu („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);
- Odluka o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);
- Odluka o izmjeni Odluke o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);
- Odluka o određivanju biračkih mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);
- Dopunska odluka o određivanju biračkih mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);
- Odluka o određivanju biračkih mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 65/16);
- Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 82/16);

- Odluka o stavljanju van snage Uputstva za primjenu člana 1.8 stav (4) i člana 1.3a stav (3) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 8/17);
- Uputstvo o izmjeni Uputstva o postupku provedbe posrednih izbora za organe vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 8/17);
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu provođenja izbora u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 9/17);
- Odluka o raspisivanju i održavanju ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac („Službeni glasnik BiH“, broj 9/17);
- Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata ponovnih izbora za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac („Službeni glasnik BiH“, broj 17/17).

1.1.4. Ostali akti Centralne izborne komisije BiH

- Odluka o odbijanju upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2016. godine;
- Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine;
- Odluka o prvoj izmjeni o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine;
- Odluka o drugoj izmjeni o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine;
- Odluka o trećoj izmjeni o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Pale za Skupštinu grada Istočno Sarajevo;
- Odluka o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru;
- Uputstvo o načinu rada i izvještavanja izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini;
- Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i o imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje za Lokalne izbore 2016. godine;
- Odluka o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasanja i kontrolora za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na Lokalnim izborima 2016. godine;

- Instrukcija o načinu zaduživanja dodatnim glasačkim listićima biračkih odbora na biračkim mjestima za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića i mobilnih timova za Lokalne izbore 2016. godine;
- Instrukcija o raspodjeli kandidata manje zastupljenog spola na kandidatskim listama;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajevo;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo za Skupštinu grada Istočno Sarajevo;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajevo;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajevo;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Novo Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajevo;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Trnovo za Skupštinu grada Istočno Sarajevo;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočni Stari Grad za Skupštinu grada Istočno Sarajevo;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Sokolac za Skupštinu grada Istočno Sarajevo;
- Odluka o ovjeri kandidatskih listi za posredne izbore za Gradsko vijeće Grada Sarajevo – Centar Sarajevo;
- Odluka o ovjeri kandidatskih listi za posredne izbore za Gradsko vijeće Grada Sarajevo – Novo Sarajevo;
- Odluka o ovjeri kandidatskih listi za posredne izbore za Skupštinu grada Istočno Sarajevo – Trnovo;
- Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajevo;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Pale za Skupštinu grada Istočno Sarajevo;
- Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočna Ilidža za Skupštinu grada Istočno Sarajevo;
- Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu grada Istočno Sarajevo;

- Odluka o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu grada Istočno Sarajevo;
 - Odluka o poništenju izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac provedenih na dan 2. 10. 2016. godine za Općinsko vijeće Stolac i načelnika Općine Stolac na svim redovnim biračkim mjestima, te glasanje putem mobilnih timova, kao i glasanje u odsustvu i glasanje putem pošte;
 - Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac;
 - Instrukcija o postupku provođenja ponovnih izbora za općinskog načelnika i općinsko vijeće u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac;
 - Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i o imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje za provedbu ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac;
 - Odluka o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasanja i kontrolora za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na ponovnim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac;
 - Instrukcija o primjeni člana 2.9 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine;
 - Odluka o utvrđivanju i objavi rezultata ponovnih izbora za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac održanih dana 19. februara 2017. godine.
78. Po podnescima Republičke komisije za provođenje referenduma RS kojima traži izvod iz Centralnog biračkog spiska za provođenje referenduma u RS, Centralna izborna komisija BiH je donijela odluku kojom je odbacila podneske kao neosnovane. Republička komisija za provođenje referenduma RS je podnijela žalbu Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine na navedenu odluku Centralne izborne komisije BiH, koju je Sud BiH odbacio kao nedopuštenu.
79. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 3. sjednici održanoj 20. 1. 2016. godine dala saglasnost na Program obuke uposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH za 2016. godinu (broj: 04-2-34-8-53-1/16).
80. Godišnji izvještaj o napretku u provedbi preporuka iz Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH (decembar 2014. – decembar 2015. godine) je usvojen na 3. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 20. 1. 2016. godine (akt broj: 04-07-10-1215-31/13) i isti je dostavljen Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije¹².
81. Na svojoj 14. sjednici održanoj 31. 3. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je usvojila Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2015. godini (akt broj: 04-2-07-10-333-1/16). Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH na 30. sjednici održanoj 24. 5. 2016. godine, a Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na 21.

¹² Kao prilog aktu broj: 04-07-10-1215- 32/13 od 20. 1. 2016. godine

sjednici održanoj 14. 7. 2016. godine su usvojili Izvještaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2015. godini zajedno s preporukama sadržanim u njemu¹³.

82. Centralna izborna komisija BiH je na 34. sjednici održanoj 30. 6. 2016. godine usvojila Prvi izvještaj o implementaciji Akcionog plana Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2015–2019., (akt broj: 04-07-10-396-20/14) koji je dostavljen Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK).¹⁴ U izvještajnom periodu ukupno je realizovano 28 od 54 aktivnosti kako slijedi: 15 od ukupno 21 aktivnosti čija realizacija je predviđena za prvu godinu nakon usvajanja Strategije, 7 aktivnosti koje se kontinuirano provode tokom perioda trajanja Strategije od ukupno 11; jednu (1) aktivnost koja se kontinuirano provodi nakon proteka prve godine od usvajanja Strategije od predviđenih 7; i 5 aktivnosti čija realizacija je planirana u drugoj godini po usvajanju Strategije od predviđenih 11.
83. Nakon dobijanja pozitivnog mišljenja od Ministarstva finansija i trezora BiH¹⁵ Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 92. sjednici održanoj 8. 12. 2016. godine usvojila Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2017. godinu (akt broj: 04-07-10-1566-3/16).
84. Dvogodišnji izvještaj o napretku u provedbi preporuka iz Plana integriteta Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (decembar 2014. – decembar 2016.) je usvojen na 96. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 21. 12. 2016. godine (akt broj: 04-07-10-1215-35/13) i isti je dostavljen Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Rezultati monitoringa i evaluacije su pokazali da je Centralna izborna komisija BiH u izvještajnom periodu u potpunosti realizovala 7 preporuka (64%) iz Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH; 3 preporuke (27,2%) su realizovane djelimično dok jedna preporuka (9%) nije realizovana. U 2017. godini, a u skladu s aktivnošću 2.7.3. predviđenom u Akcionom planu Centralne izborne komisije BiH za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2015–2019.) izvršit će se usklađivanje postojećeg Plana integriteta Centralne izborne komisije BiH, zbog strukturalnih promjena vezanih za usvajanje Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH¹⁶ i prelazak osoblja Odsjeka za provedbu zakona o sukobu interesa u Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije kao i potrebe za novom procjenom tačaka podložnosti/ranjivosti koruptivnim pojavama unutar institucije.
85. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 88. sjednici održanoj 24. 11. 2016. godine usvojila Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH za period 2017–2019. godina (akt broj: 07-1-07-10-77-516). Ministarstvo finansija i trezora BiH je dalo mišljenje kojim konstatira da je Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH za period 2017–2019. pripremljen u skladu s metodološkim smjernicama navedenim Odlukom o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama i Uputstvom o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama BiH koje je donijelo Vijeće ministara BiH.¹⁷
86. Komunikacijska strategija Centralne izborne komisije BiH usvojena je na 8. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 25. 2. 2016. godine (akt broj: 04-1-50-2-190-1/16).

¹³ Akt Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH broj: 01-50-1-15-30/16 od 27. 5. 2016. godine i akt Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, broj: 02-50-6-16-21/16 od 15. 7. 2016. godine

¹⁴ Akt Centralne izborne komisije BiH broj: 04- 07 -10-396-21/14 od 30. 6. 2016. godine

¹⁵ Akt Ministarstva finansija i trezora BiH broj: 05-02-2-9665-2/15 od 17. 12. 2015. godine

¹⁶ Usvojen na 50. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 7. 9. 2015. godine (akt broj: 05-1-02-3-617-1/15)

¹⁷ Akt Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 13-22-1-1734-10/15 od 25. 8. 2015. godine

87. Centralna izborna komisija BiH je Direkciji za evropske integracije BiH u decembru 2016. godine dostavila odgovore na Listu potencijalnih pitanja na Upitnik Evropske komisije, a u januaru 2017. godine je u informatički sistem DEI-a unijela odgovore na sva pitanja iz Upitnika Evropske komisije koja su joj dodijeljena.

1.2 Objava Lokalnih izbora 2016. godine

88. Centralna izborna komisija BiH je dana 4. 5. 2016. godine, u skladu s članom 1.14 i članom 2.9 stav (1) tačka 2.a Izbornog zakona BiH, donijela Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine¹⁸, kao i Uputstvo o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini koji će se održati u nedjelju 2. 10. 2016. godine¹⁹ (u daljnjem tekstu: Uputstvo o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti). Lokalni izbori 2016. godine se održavaju za sljedeće nivoe vlasti:

- 74 općinska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- 57 skupština općina u Republici Srpskoj,
- 131 načelnika općina u Bosni i Hercegovini,
- 4 gradska vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine (Bihać, Tuzla, Zenica i Široki Brijeg),
- 6 skupština gradova u Republici Srpskoj (Prijeđor, Bijeljina, Banja Luka, Doboj, Zvornik i Trebinje),
- 10 gradonačelnika gradova u Bosni i Hercegovini i
- Skupštinu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

1.3. Aktivnosti upisa birača u Centralni birački spisak za Lokalne izbore 2016. godine

1.3.1. Ažuriranje Centralnog biračkog spiska

89. Postupak vođenja Centralnog biračkog spiska i upisa birača propisan je poglavljem 3. Izbornog zakona BiH – Birački spisak, te Pravilnikom o vođenju Centralnog biračkog spiska. Centralni birački spisak je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo u skladu s Izbornim zakonom BiH i formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provođenja izbora u skladu sa zakonom, za provođenje referenduma, za provođenje opoziva izabranog funkcionera i izbore organa lokalne samouprave u skladu sa zakonom. Centralni birački spisak je jedinstven, stalan i redovno se ažurira.
90. Odlukom o utvrđivanju broja birača upisanih u Centralni birački spisak po osnovnim izbornim jedinicama na dan raspisivanja Lokalnih izbora 2016. godine²⁰ u Bosni i Hercegovini utvrđeno je da ukupan broj birača upisanih u Centralni birački spisak po osnovnim izbornim jedinicama iznosi **3.345.486**.
91. Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju Centralnog biračkog spiska za Lokalne izbore 2016. godine u Bosni i Hercegovini i objavljivanju broja birača za svaku osnovnu izbornu jedinicu, na osnovi člana 3.6 stav (2) tačka e) i stav (6) tačka a) Izbornog zakona BiH od 25. 8. 2016. godine, zaključen je Centralni birački spisak koji će se koristiti za Lokalne izbore 2016. godine.

¹⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj 32/16

¹⁹ *Ibid.*

²⁰ *Ibid.*

92. Ukupan broj birača na Centralnom biračkom spisku je 3.263.906, od čega je broj redovnih birača sa stanjem na dan 18. 8. 2016. godine u 24.00 sata 3.177.557; broj birača sa statusom raseljenog lica koji glasaju u odsustvu iznosi 8.946; broj birača sa statusom raseljenog lica koji glasaju lično iznosi 12.005; broj birača koji glasaju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH iznosi 287 i broj birača koji glasaju putem pošte iznosi 65.111. Navedenom odlukom utvrđen je i broj navedenih kategorija birača prema osnovnim izbornim jedinicama, a ista je objavljena i na internet stranici Centralne izborne komisije BiH.
93. Navedeni podaci korišteni su za izradu Izvoda iz Centralnog biračkog spiska po biračkim mjestima koji su se koristili na dan održavanja Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine.

Tabela 1. Registrovani birači po kategorijama na dan 18. 8. 2016. godine

Kategorija	Broj birača
Redovni birači	3.177.557
Birači koji glasaju lično	12.005
Birači koji glasaju u odsustvu	8.946
Birači registrovani za glasanje putem pošte	65.111
Birači registrovani za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH	287
UKUPNO	3.263.906

94. Presjek stanja Centralnog biračkog spiska je izvršen sa stanjem **na dan održavanja Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine** te je donesena odluka o zaključivanju i potvrđivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska u koji je upisano **3.155.128 birača** koji glasaju na redovnim biračkim mjestima. Podatak ne uključuje birače iz općine Stolac.
95. Na Lokalne izbore održane 2. 10. 2016. godine je izašlo ukupno **1.782.831** birača ili **54,77%**, od čega 906.357 ili 55,77% muškaraca i 876.474 ili 53,78% žena, ne uključujući općinu Stolac gdje su izbori prekinuti.

Tabela 2. Broj birača upisanih u Centralni birački spisak na dan Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine, a koji glasaju na redovnim biračkim mjestima, sa odzivom

Nivo	Pravo glasa (registrovano)	Glasalo	Odziv %
Federacija BiH	1.897.831	976.946	51,48%
Republika Srpska	1.173.777	708.579	60,37%
Brčko distrikt BiH	83.520	41.118	49,23%
UKUPNO	3.155.128	1.726.638	54,72%

Napomena: Podaci ne uključuju Grad Mostar i Općinu Stolac

96. Najveći odziv birača u odnosu na broj upisanih birača zabilježen je u općini Trnovo (FBiH) u kojoj je od ukupno upisanih 2.566 birača na izbore izašlo 2.213 birača ili 86,24%, dok je najmanji odziv birača u odnosu na broj upisanih zabilježen u općini Sanski Most u kojoj je od ukupno upisanih 34.784 birača na izbore izašlo 11.830 birača ili 34,01%.

1.3.2. Upis birača u Centralni birački spisak koji svoje biračko pravo ostvaruju na redovnim biračkim mjestima (redovni birači)

97. Upis birača koji glasaju na redovnom biračkom mjestu vrši se sistemom „pasivne registracije“, odnosno sve osobe kojima se izda važeća lična karta države BiH automatski su upisane u Centralni birački spisak. Na osnovi odredbi člana 3.5 Izbornog zakona BiH, nadležni organ koji vodi registar građana dostavlja podatke za ažuriranje Centralnog biračkog spiska u skladu sa Zakonom o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka.²¹
98. Stanje Centralnog biračkog spiska i broj birača te svi ostali neophodni podaci utvrđuju se na osnovi podataka koji se, u skladu s Jedinstvenom metodologijom i programom obrade i vođenja evidencija Centralnog biračkog spiska, odnosno aktom kojim je utvrđena saradnja Centralne izborne komisije BiH i Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu IDDEEA), preuzimaju svakog prvog ponedjeljka u mjesecu ili u zavisnosti od potrebe.
99. Za potrebe provođenja Lokalnih izbora 2016. godine izvršeno je ažuriranje podataka u četiri (4) termina te su urađena 4 presjeka Centralnog biračkog spiska i to:

Prvi presjek urađen je na dan prije raspisivanja izbora 3. 5. 2016. godine, sa stanjem u 24.00 sata i korišten je za izradu privremenih izvoda iz Centralnog biračkog spiska i provjeru prebivališta kandidata u skladu s članom 4.2 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona BiH.

Drugi presjek urađen je na dan 19. 7. 2016. godine i korišten je u svrhu određivanja biračkih mjesta i pravljenja specifikacija za štampanje glasačkih listića (75 dana prije dana održavanja izbora).

Treći presjek urađen je na dan 18. 8. 2016. godine i korišten je za izradu Izvoda iz konačnog biračkog spiska koji je distribuiran na biračka mjesta (45 dana prije dana izbora).

Četvrti presjek urađen je na dan 2. 10. 2016. godine, odnosno na dan izbora, s ciljem utvrđivanja biračkog prava birača koji su glasali nepotvrđenim glasačkim listićima.

1.3.3. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inostranstvu u Centralni birački spisak

100. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inostranstvu u Centralni birački spisak vrši se sistemom aktivne registracije i počeo je za Lokalne izbore 2016. godine danom raspisivanja izbora i trajao je do 19. 7. 2016. godine. Dostava prijavnog obrasca PRP-1 s pratećom dokumentacijom Centralnoj izbornoj komisiji BiH mogla se vršiti putem pošte na poštanski pretinac 450 i 451, putem faksa, elektronski e-mailom ili lično putem protokola Centralne izborne komisije BiH. Upis izbjeglih osoba iz BiH koji imaju biračko pravo je kontinuirani proces koji se vrši tokom cijele godine.
101. U svrhu dostupnosti obrazaca za prijavu kao i informisanja birača, danom raspisivanja Lokalnih izbora 2016. godine, 4. 5. 2016. godine, obrasci prijave, s pratećim Vodičem za

²¹ Za potrebe preuzimanja podataka u okviru projekta „Pasivna registracija birača u BiH“ razvijen je aplikativni dio softvera, čija je osnovna svrha da olakša postupak prenosa podataka, određivanje biračkih mjesta i izradu Izvoda iz konačnog biračkog spiska.

prijavu birača za glasanje izvan BiH i obavještenjima objavljeni su na internet stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba, a biračima su bile na raspolaganju i dvije infolinije.

102. S ciljem informisanja građana BiH koji borave u inostranstvu o načinu upisa birača i glasanja izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine, pripremljeno je i putem Ministarstva vanjskih poslova BiH, proslijeđeno ambasadama i konzulatima BiH u inostranstvu 18.000 prijavnih obrazaca PRP-1; 8.100 Vodiča za glasanje izvan BiH sa obavještenjem o načinu i rokovima za registraciju za glasanje putem pošte, na jezicima u službenoj upotrebi u BiH; a partnerima, udruženjima građana i međunarodnim organizacijama u inostranstvu je upućeno 228 setova sa informativnim materijalom koji su sadržavali prijavni obrazac PRP-1, Odluku o diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu u kojima se planira glasanje za Lokalne izbore 2016. godine i Vodič za prijavu birača za glasanje izvan BiH na jezicima u službenoj upotrebi u BiH.
103. U periodu od 25. do 26. 5. 2016. godine svim biračima koji su bili upisani u Centralni birački spisak za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine upućeno je 41.175 komada personaliziranih potvrdnih obrazaca PRP-2, lično na adrese birača putem JP „BH POŠTA“ d.o.o. Sarajevo.
104. Centralna izborna komisija BiH je primila oko 80.000 podnesaka u vezi s podnošenjem prijave za upis birača za glasanje izvan BiH, od čega 3.094 putem faksa, 31.037 putem e-maila s prijavama za glasanje putem pošte, dostavom podataka o novim adresama, zahtjevima za slanje obrazaca za registraciju, zahtjevima za provjeru podataka, kao i upite o načinu registracije i rokovima za registraciju.
105. Svi građani zainteresirani za glasanje putem pošte imali su mogućnost da se informiraju o statusu svojih prijava putem internet stranice Centralne izborne komisije BiH. Uspostavljene su dežurne infolinije u svrhu pomoći i pružanja neophodnih informacija biračima izvan BiH kao i u zemlji, a sa e-mail adrese info@izbori.ba upućeni su odgovori i pojašnjenja na upite u vezi s registracijom birača.
106. Centralna izborna komisija BiH je dana 12. 8. 2016. godine donijela Odluku o utvrđivanju i objavi birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine, kao i Odluku o odbijanju upisa u Centralni birački spisak podnosilaca prijave, kojom je ukupno 6.718 prijava birača odbijeno za upis u Centralni birački spisak za glasanje izvan BiH, iz razloga jer nisu ispunjeni uvjeti propisani članom 3.15. stav (1), (2) i (3) Izbornog zakona BiH: nedostaje dokaz o identitetu (3.553), nedostaje dokaz o državljanstvu (9), nedostaje dokaz o prebivalištu (1.279), nedostaje obrazac (177), nepotpisan obrazac (225), nije identičan potpis (3), nečitka prijava (42), nema pravo glasa (167), više nedostataka (290), Izjava da je registrovan za glasanje putem pošte bez znanja (22), nedostaje adresa izvan BiH (102), podnesen zahtjev za registraciju u BiH (14), podnesene prijave deset i više osoba sa iste adrese (408), prijava podnesena nakon roka (427).²²
107. Nakon isteka perioda za podnošenje žalbi, odlukom Centralne izborne komisije BiH od 25. 8. 2016. godine usvojene su žalbe 68 podnosilaca prijave za glasanje izvan BiH i navedene osobe su upisane u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH.

²² U skladu s odredbama Izbornog zakona BiH, prijave birača koje su pristigle nakon roka za registraciju se obrađuju nakon izbora, te se u Centralni birački spisak upisuju birači koji ispunjavaju uvjete za upis.

108. Nakon provedenog procesa upisa birača za glasanje izvan BiH, koji je okončan 19. 7. 2016. godine, Odlukom Centralne izborne komisije BiH o zaključivanju i potvrđivanju Centralnog biračkog spiska za Lokalne izbore 2016. godine u Bosni i Hercegovini i objavljivanju broja birača za svaku osnovnu izbornu jedinicu od 25. 8. 2016. godine, utvrđeno je da se na izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH nalazi ukupno 65.398 birača od čega 65.111 birača koji glasaju putem pošte i 287 birača koji glasaju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

U Tabeli 3 su dati podaci o broju upisanih birača za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine sa odzivom, ali bez birača za Općinu Stolac i Grad Mostar.

Tabela 3. Pregled broja upisanih birača za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine s odzivom

	Broj upisanih birača za glasanje izvan BiH	Broj birača koji je glasao	Odziv
Federacija BiH	24.079	14.772	61,35%
Republika Srpska	36.916	24.536	66,54%
Brčko distrikt BiH	2.770	1.861	67,18%
UKUPNO	63.765	41.196	64,61%

Napomena: Informacije u tabeli ne sadrže podatke za Općinu Stolac i Grad Mostar.

1.3.4. Problemi u postupku upisa birača u Centralni birački spisak za glasanje izvan Bosne i Hercegovine

109. Prilikom slanja prijavnih obrazaca putem e-maila građani su se susretali s problemima oko dostave kao i osiguranja važeće dokumentacije. Problemi su se u znatnoj mjeri odnosili na problematiku prebivališta, odnosno nemogućnost pronalaska osoba na Popisu stanovništva iz 1991. godine (greške na podacima popisa iz 1991. godine u smislu pogrešno upisanih datuma rođenja, tehnički problemi – slova č, ž, š, imena roditelja i sl.). Znatno broj dokumenata koji se dostavljaju putem telefaksa su u najvećem broju slučajeva nečitki, što onemogućuje obradu dostavljenih prijava i usložnjava postupak obavještanja o nedostacima.
110. Određen broj građana i pored datih uputa o načinu popunjavanja i slanja prijavnog materijala, nije adekvatno popunio i dostavio prijavne obrasce s priložima (nepotpisani obrasci, istekli i nevažeći dokumenti, nepotpune adrese, adrese u BiH, adrese bez naziva države i sl.), što je također bio jedan od razloga zbog kojeg jedan broj građana nije upisan u Centralni birački spisak za glasanje za izvan BiH, odnosno ostali su upisani u Centralni birački spisak za glasanje na redovnom biračkom mjestu prema mjestu prebivališta.

1.3.5. Zloupotreba biračkog prava

111. Tokom perioda registracije za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine u Centralnoj izbornoj komisiji BiH zaprimljeno je oko 300 izjava i obavještenja od osoba s područja više općina (Brod, Šekovići, Brčko, Pelagićevo, Šamac, Domaljevac-Šamac, Bratunac, Zvornik, Vlasenica, Kotor-Varoš, Lopare, Milići, Modriča, Zavidovići, Prozor-Rama, Gornji Vakuf-Uskoplje, Nevesinje, Tomislavgrad, Derventa, Odžak, Kozarska

- Dubica, Gradačac, Orašje, Travnik, Fojnica, Cazin, Prijedor, Bijeljina, Laktaši, Dobretići, Usora, Bileća, Vukosavlje, Skender-Vakuf, Srebrenica, Rudo, Tuzla, Stanari, Trebinje, Stolac, Srebrenik, Osmaci, Novi Travnik, Jajce, Doboje, Teslić, Bosansko Grahovo, Kupres i Drvar), koje se odnose na registraciju ovih birača za glasanje putem pošte za Lokalne izbore 2016. godine bez njihovog znanja. U predmetnim izjavama i obavještenjima, koje su prispjele putem faksa i e-maila, navodi se da su navedene adrese u prijavama netačne, te su zahtijevali da se adresa na koju su registrovani za glasanje putem pošte bez njihovog znanja izmijeniti ili da se prijave ponište i da im se omogući glasanje na redovnom biračkom mjestu.
112. Biračima čije su formalne izjave o nepravilnostima u procesu registracije pravovremeno zaprimljene izvršena je korekcija adresa za slanje glasačkog materijala izvan BiH.
 113. Svi birači čije su izjave zaprimljene nakon zaključivanja Centralnog biračkog spiska, imali su mogućnost glasati u općini prebivališta na biračkom mjestu za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima, o čemu su pisanim putem obaviješteni, odnosno informacijom na internet stranici Centralne izborne komisije BiH i putem općinskih izbornih komisija.
 114. U vezi s prijavom birača za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine, Centralna izborna komisija BiH je u periodu prije, kao i nakon donošenja Odluke o utvrđivanju i objavi birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine, zaprimila više prijava političkih subjekata kao i drugih tijela i pojedinaca kojima se ukazuje na moguće nepravilnosti u procesu prijave birača za glasanje izvan BiH. Predmetne prijave koje su pristigle do 10. 9. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je dostavila nadležnom tužilaštvu na razmatranje i nadležno postupanje. Prijave koje su pristigle nakon navedenog roka su u pripremi i bit će dostavljene u narednom periodu.
 115. Odlukom o odbijanju upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine od 12. 8. 2016. godine odbijen je, između ostalog, upis 408 podnosilaca prijava za koje je utvrđeno da je kao adresa za dostavu glasačkog materijala izvan BiH navedena identična adresa za 10 ili više osoba.
 116. Centralna izborna komisija BiH je u izbornom periodu zaprimila i određeni broj prijava koje se odnose na mogućnost postojanja preminulih osoba na izvodima iz Centralnog biračkog spiska. Procedura upisa birača u Centralni birački spisak regulisana je odredbama poglavlja 3. Izbornog zakona BiH. Članom 3.5 stav (7) i (8) Izbornog zakona BiH utvrđeno je da je za tačnost i ažurnost podataka potrebnih za izradu Centralnog biračkog spiska odgovoran organ nadležan za vođenje službenih evidencija o tim podacima, odnosno nadležni matični uredi dužni su nadležnom organu koji vodi službene evidencije o jedinstvenom matičnom broju, prebivalištu i boravištu državljana BiH dostaviti sve promjene koje utiču na ažurnost Centralnog biračkog spiska u pisanoj formi najkasnije u roku od sedam dana od dana kada je promjena nastala.
 117. U vezi s navedenim, Centralna izborna komisija BiH je svim izbornim komisijama osnovnih izbornih jedinica dana 13. 6. 2016. godine uputila zahtjev da osoblje centara za birački spisak u saradnji s matičnim uredima izvrši kontrolu podataka s preliminarne izvoda iz Centralnog biračkog spiska i provjeri da li su s evidencije izbrisana umrla lica.
 118. Centralna izborna komisija BiH je dana 11. 8. 2016. godine također uputila zahtjev za ažuriranje podataka o umrlim osobama Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske, Federalnom ministarstvu unutrašnjih poslova, kantonalnim ministarstvima unutrašnjih poslova u Federaciji BiH, IDDEEA-i, matičnim uredima u BiH i centrima za birački spisak posredstvom općinskih izbornih komisija u BiH, načelnicima i gradonačelnicima u BiH,

podsjecanjem na relevantne odredbe Izbornog zakona BiH, te sa molbom da svako iz svoje nadležnosti poduzme neophodne mjere kako bi se imena umrlih brisala iz evidencije Centralnog biračkog spiska.

119. Za Lokalne izbore 2016. godine, s ciljem provođenja zakonske obaveze ličnog glasanja, što je jedan od principa iz Izbornog zakona BiH, i dostave osjetljivog izbornog materijala na ime birača, te u skladu s preporukama OSCE/ODIHR-a i Agencije za zaštitu ličnih podataka, Centralna izborna komisija BiH izmijenila je procedure dostave osjetljivog izbornog materijala te je izborni materijal dostavljen preporučenom poštom bez povratnice.²³ Za dostavni region van Evrope (prekookeanske i ostale zemlje) poslano je 3.678 pošiljki; za dostavni region Evrope 25.268 pošiljki; i 36.165 pošiljki za dostavni region Evrope – susjedne zemlje. Ukupan broj vraćenih pošiljki iznosi 7.410²⁴. Pozitivni efekti ovakve dostave izbornog materijala ogledaju se kroz: onemogućavanje zloupotrebe dostave materijala na pogrešne adrese, tačna evidencija predate pošte, mogućnost online praćenja pošiljke u državama u kojima je dostupna takva usluga, mogućnost potražnice za poštu koja nije dostavljena, odnosno nije vraćena.²⁵ Osnovni razlog za ranije zaključenje Centralnog biračkog spiska za birače izvan BiH je vremenski period štampanja i pakiranja glasačkog materijala te njegovo pravovremeno slanje na adrese izvan BiH. U skladu s naprijed navedenim zagovaranje skraćenja roka od 150 dana od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora nije moguće ukoliko i dalje ostane obaveza dostave izbornog materijala preporučenom poštom za birače koji glasaju putem pošte. Žalbi na dostavu pošiljki u inostranstvo nije bilo.

1.3.6. Upis raseljenih osoba

120. U skladu s članom 1.1 stav (1) tačka 9. Izbornog zakona BiH pod raseljenim osobama se podrazumijevaju državljani BiH čiji je status raseljene osobe utvrdio nadležni organ za pitanja raseljenih osoba u skladu sa zakonom.
121. Raseljene osobe koje imaju biračko pravo imale su mogućnost da se, popunjavanjem obrasca PBO-2, do 19. 7. 2016. godine izjasne da li žele glasati lično u općini prebivališta iz 1991. godine ili u odsustvu u općini u kojoj imaju prebivalište.
122. S ciljem ažuriranja podataka o raseljenim osobama u Centralnom biračkom spisku, Centralna izborna komisija BiH je u martu 2016. godine Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH uputila zahtjev za dostavu evidencije o biračima koji imaju status raseljene osobe, za potrebe ažuriranja Centralnog biračkog spiska u elektronskom obliku.

²³ Prvobitno je planirano da se preporučeni paket šalje poštom s povratnicom, ali nakon konsultiranja s poštama, zbog uvećanih troškova slanja i činjenice da sve zemlje nemaju uslugu dostave s povratnicom, odlučeno je da se izborni materijal šalje samo preporučenom poštom bez povratnice.

²⁴ Razlozi zbog kojih su pošiljke vraćene uključuju sljedeće: 42 – ne postoji više; 95 – ne prima; 356 – nedovoljna adresa; 232 – nepotpuna adresa; 1.983 – nepoznat; 25 – nepoznat razlog uručjenja; 74 – nepoznata osoba; 834 – nepoznato; 3.257 – obaviješten, nije podigao pošiljku; 240 – odselio; 32 – otputovao; 65 – pogrešna adresa; 144 – razno i 31 – umro.

²⁵ Negativni efekti ogledaju se kroz: rokove preuzimanja pošiljke ukoliko osoba nije na navedenoj adresi kada poštar dostavlja poštu; višestruko uvećanje troškova slanja, tenderska procedura se mora provoditi prema principima međunarodnog razreda; izmjena procedura pakiranja glasačkog materijala za birače izvan BiH (glasački materijal se mora višestruko sortirati i usporava se proces pakiranja pošiljki, također se moraju praviti veze između preporučenog broja RR i ličnih podataka da bi se mogle napraviti otpremne poštanske knjige, uvećanje troškova pakiranja glasačkog materijala iz razloga što se na svaku pošiljku mora lijepiti broj preporuke i kreirati otpremna knjiga za svaku pojedinačnu pošiljku).

123. Podatke za tu kategoriju birača Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je dostavilo, nakon više urgencija, 9. 6. 2016. godine jer ih je bilo potrebno prikupiti iz općina, kantonalnih ministarstava, Brčko distrikta BiH kao i ministarstva Republike Srpske. Ukupno su dostavljeni podaci za 98.765 osoba koje imaju status raseljene osobe u evidencijama nadležnog ministarstva. Nakon analize dostavljenih podataka utvrđeno je da biračko pravo ima, odnosno da su u Centralni birački spisak upisane ukupno 78.553 osobe, dok 20.212 osoba nije pronađeno u evidencijama Centralnog biračkog spiska, odnosno nisu dostavljeni potpuni podaci ili su dostavljeni netačni podaci.
124. Analizom dostavljenih podataka utvrđeno je da su jedinstveni matični brojevi (JMB) određenog broja osoba neispravni, što se ogleda u njihovoj nepotpunosti, te činjenici da određen broj jedinstvenih matičnih brojeva sadrži samo nule, neki su pogrešno uneseni, dok za određen broj osoba JMB nije uopće unesen. U vezi s navedenim, osnovni problem predstavlja neažurirana i nepotpuna evidencija nadležnih organa, čime je otežano identifikovanje raseljenih osoba u Centralnom biračkom spisku kako bi mogli ostvariti svoja prava utvrđena članom 20.8 Izbornog zakona BiH. Za potrebe budućeg rješavanja navedenog problema neophodno je u saradnji s nadležnim organom izvršiti dopunu i ispravku netačno unesenih podataka u periodu kada se ne provode izbori kako bi bili ažurirani do početka narednih izbora.

1.3.7. Uklanjanje iz evidencije Centralnog biračkog spiska osoba osuđenih za ratne zločine

125. U skladu s nadležnošću o vođenju Centralnog biračkog spiska, a u vezi s odredbom člana 1.7 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je, na osnovi podataka dostavljenih od nadležnih organa o osobama koje se nalaze na izdržavanju kazne zatvora ili su izdržale kaznu zatvora zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koje se nisu povinovale naredbi da se pojave pred Sudom Bosne i Hercegovine, sudom Republike Srpske ili sudom Federacije Bosne i Hercegovine i sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u izvještajnom periodu, donijela 75 odluka kojim je utvrđeno da osoba neće biti upisana u Centralni birački spisak dok se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili da će ova odluka biti osnova za brisanje osobe iz Centralnog biračkog spiska, u slučajevima kada je osoba upisana u Centralni birački spisak. Iz evidencije Centralnog biračkog spiska brisane su 54 osobe, dok je 21 osoba vraćena u evidencije Centralnog biračkog spiska iz razloga izdržane kazne.

1.3.8. Glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu

126. Na osnovi člana 1.5 Izbornog zakona BiH kojim je propisano da državljani BiH koji privremeno žive u inostranstvu imaju pravo glasati lično dolaskom na odgovarajuće biračko mjesto u BiH ili u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inostranstvu ili poštom, Centralna izborna komisija BiH je, na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova BiH, dana 4. 5. 2016. godine donijela Odluku o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u inostranstvu, u kojima se planira organizovanje glasanja za Lokalne izbore u BiH 2016. godine, a predviđeno je da se glasanje planira u ukupno 24 države.
127. Podzakonskim aktima Centralne izborne komisije BiH je predviđeno određivanje biračkog mjesta za lično glasanje u DKP-u BiH ako je za glasanje na tom mjestu prijavljeno najmanje 50 birača, odnosno, izuzetno, i ukoliko za to postoje opravdani razlozi, Centralna izborna komisija BiH može donijeti odluku o glasanju u DKP-u BiH i s manjim brojem prijavljenih

birača, pri čemu će se cijeliti finansijski aspekt i tehničke mogućnosti neophodne za određivanje biračkog mjesta u svakom DKP-u BiH.

128. Odlukom Centralne izborne komisije BiH o određivanju biračkih mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (prečišćeni tekst) od 25. 8. 2016. godine utvrđeno je da će se na Lokalnim izborima 2016. godine za državljane BiH koji privremeno žive u inostranstvu i imaju biračko pravo, organizovati glasanje u pet (5) diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH, kako slijedi: Ambasada BiH u Beogradu (126 birača), Ambasada BiH u Beču (35 birača), Počasni konzulat BiH u Gracu (32 birača), Generalni konzulat BiH u Štutgartu (61 birač) i Generalni konzulat BiH u Minhenu (33 birača).
129. Svim biračima koji su se izjasnili za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, a ono nije provedeno, prema odredbama Izbornog zakona BiH, glasački materijal je pravovremeno dostavljen na adrese koje su građani naveli u svojim prijavama, kako bi im bilo omogućeno glasanje putem pošte i ostvarivanje biračkog prava.

Tabela 4. Pregled broja upisanih birača za glasanje u DKPBiH za
Lokalne izbore 2016. godine s odzivom

DKPBiH	Birači upisani za glasanje u DKPBiH	Birači koji su glasali	Odziv (%)
Ambasada BiH u Beogradu	126	49	38,89%
Generalni konzulat BiH u Štutgartu	61	31	50,82%
Generalni konzulat BiH u Minhenu	33	22	66,67%
Ambasada BiH u Beču	35	21	60,00%
Počasni konzulat BiH u Gracu	32	23	74,87%
UKUPNO	287	146	50,87%

1.3.9. Dostava izvoda iz Centralnog biračkog spiska po zahtjevu političkih subjekata

130. U skladu s članom 3.1 stav (4) Izbornog zakona BiH, političkim subjektima koji su ovjereni za učešće na izborima i kojima je ovjerena kandidatska lista za učešće na izborima u skladu s ovim zakonom osigurati će se, na njihov zahtjev, izvod iz Centralnog biračkog spiska za nivo vlasti, odnosno izbornu jedinicu u kojoj učestvuju na izborima, u elektronskoj formi ili ispisu. S tim u vezi, postupljeno je po 59 zahtjeva političkih subjekata za dostavu izvoda iz preliminaranih i konačnih biračkih spiskova i izrađeni su i dostavljeni traženi izvodi u elektronskom obliku.

1.3.10. Redovne aktivnosti na vođenju Centralnog biračkog spiska

131. U okviru redovnih aktivnosti u toku 2016. godine vršena je dostava presjeka Centralnog biračkog spiska od strane Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA). Od strane Odsjeka za informaciono-komunikacijske tehnologije (IKT) vršeno je generisanje biračkog spiska dostavljenih podataka kao i dostava izvještaja i statističkih podataka o broju upisanih birača u Centralni birački spisak.

132. Po osnovu pravosnažnih sudskih rješenja o oduzimanju odnosno vraćanju poslovne sposobnosti, vršeno je redovno ažuriranje predmetnih podataka u relevantnoj bazi podataka.
133. Redovne aktivnosti obuhvataju i evidentiranje podataka na osnovu rješenja o ispisu iz državljanstva BiH koji se redovno dostavljaju od strane Ministarstva civilnih poslova BiH – Sektora za državljanstva, izdavanje uvjerenja po zahtjevu osoba da se nalaze upisani u Centralni birački spisak, usmena i pismena korespondencija sa strankama itd.
134. U toku 2016. godine do raspisivanja Lokalnih izbora 2016. godine kao i nakon izbora vrši se redovno ažuriranje prispjelih izmjena adresa za birače koji borave u inostranstvu, prijem prijava za upis birača koji borave u inostranstvu u centralni birački spisak.

1.3.11. Aktivnosti na pripremi izbora za organe lokalne uprave i samouprave

135. Centralni birački spisak se formira, vodi i koristi, između ostalog, i za potrebe izbora organa lokalne uprave i samouprave pri čemu Centralna izborna komisija BiH utvrđuje izvod iz Centralnog biračkog spiska za provedbu ovih izbora. U 2016. godini u mjesnim zajednicama u tri općine u BiH održani su izbori za organe lokalne uprave i samouprave (Ljubuški, Sarajevo Centar, Bosanski Petrovac)²⁶. Za svake pojedinačne izbore Centralna izborna komisija BiH je svojom odlukom utvrdila izgled i sadržaj izvoda iz Centralnog biračkog spiska prema zadnjem presjeku stanja evidencije istog po mjesnim zajednicama kao i broj birača za konkretne izbore.

1.4 Koordinacija rada općinskih/gradskih izbornih komisija (OIK/GIK) i centara za birački spisak

136. Izborne komisije osnovnih izbornih jedinica (u daljnjem tekstu: općinske/gradske izborne komisije – OIK/GIK) imenuju se u skladu s odredbama Poglavlja 2 Izbornog zakona BiH i Uputstvom o utvrđivanju kvalifikacija, broja i imenovanju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini²⁷, a imenuju ih skupštine općina/općinska vijeća, uz saglasnost Centralne izborne komisije BiH²⁸.
137. Sve izborne komisije su popunjene do dana raspisivanja Lokalnih izbora 2016. godine. Općinske/gradske izborne komisije u BiH imaju ukupno 559 članova, od čega je 293 muškarca ili 52,4% i 266 žena ili 47,6%.
138. U 2016. godini po pitanju imenovanja/razrješenja članova OIK/GIK i rada OIK/GIK Centralna izborna komisija BiH je pripremila ukupno 111 materijala od čega se 85 odnosilo na razrješenja i imenovanja članova OIK/GIK i 26 informacija / izvještaja / analiza.
139. U predmetima razrješenja i imenovanja članova OIK/GIK, Centralna izborna komisija BiH je dala saglasnost za sljedeće:

Razrješenja članova izbornih komisija:

²⁶ Izbori za dvije mjesne zajednice u općini Bosanski Petrovac su provedeni u dva termina: 25. i 26. juna 2016. godine i 26. i 27. augusta 2016. godine

²⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj 6/16 i 13/16

²⁸ Član 2.12 Izbornog zakona BiH

- razriješeno je dužnosti 56 članova izbornih komisija u 31 općini,
- razriješena su 2 predsjednika izborne komisije u 2 općine na njihov lični zahtjev,
- razriješen je 1 predsjednik izborne komisije (Bosanski Petrovac), za kojeg je Centralna izborna komisija BiH dala prethodnu saglasnost za razrješenje,
- razriješeno je 5 zamjenskih članova izbornih komisija u 4 općine,
- nije data jedna (1) prethodna saglasnost za razrješenje predsjednika izborne komisije (Istočni Drvar).
- razriješeni su dužnosti predsjednik i dva člana Općinske izborne komisije Stolac²⁹.

Imenovanja članova izbornih komisija:

- imenovanje 74 člana izbornih komisija u 40 općina,
 - imenovanje 8 predsjednika izbornih komisija u 8 općina,
 - nije data saglasnost za imenovanje 15 članova izbornih komisija u 13 općina, a najčešći razlog je bio da su imenovani članovi izbornih komisija kandidati za izbore (član 2.3 stav (1) tačka 4. Izbornog zakona BiH) ili nisu ispunjavali uvjete (član 2.2 stav (2) Izbornog zakona BiH). Od navedenih 15 članova izbornih komisija, ukupno 6 je nadležni organ imenovao za zamjenske članove, nakon što je Centralna izborna komisija BiH imenovala zamjenske članove.
 - Centralna izborna komisija BiH je po službenoj dužnosti imenovala 30 zamjenskih članova i predsjednika u 18 izbornih komisija, s obzirom na to da nadležni organi nisu izvršili njihovo imenovanje do raspisivanja Lokalnih izbora 2016. godine.
140. U 2016. godini vršena je kontinuirana korespondencija s izbornim komisijama u BiH u smislu dostavljanja odgovora na upite izbornih komisija, političkih subjekata i građana, te priprema i dostava akata koji se odnose na realizaciju zaključaka Centralne izborne komisije BiH i obavještenja o nadležnom postupanju izbornih komisija u vezi s tehničkim segmentom provođenja izbornih aktivnosti i primjeni podzakonskih akata Centralne izborne komisije BiH.
141. U toku 2016. godine osoblje Centralne izborne komisije BiH je koordiniralo rad centara za birački spisak u smislu praćenja rada i ažuriranja podataka, dostavljanja spiskova nepridruženih osoba, vršene su analize, pružena pomoć zaposlenicima centara prilikom izvršavanja propisanih nadležnosti, koje se odnose na određivanje biračkih mjesta, pridruživanje nepridruženih birača odgovarajućem biračkom mjestu, te registraciju birača i promjenu biračke opcije. Koordinacija rada je vršena putem telefona i e-maila.
142. Centrima za birački spisak je pružena pomoć u analizi i obradi 51 zahtjeva raseljenih lica iz 7 općina, koje zaposlenici centara za birački spisak nisu mogli provesti kroz aplikaciju za Pasivnu registraciju birača iz razloga što su osobe koje su podnijele zahtjev u aplikaciji imale status redovnih birača; izvršena je ručna raspodjela birača na odgovarajuće biračko mjesto za 621 birača i ukidanje ranije ručno raspoređenih birača, njih 142, po zahtjevu 4 OIK/GIK.

²⁹ Odlukama Centralne izborne komisije BiH broj: 05-1-07-5-1125/16, broj: 05-1-07-5-1126/16 i broj: 05-1-07-5-1127/16 od 24. 11. 2016. godine, razriješeni su dužnosti predsjednik i dva člana Općinske izborne komisije Stolac.

1.5. Ovjera prijava političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine

143. U skladu s članom 2.9 i Poglavljem 4. Izbornog zakona BiH – Ovjera i kandidovanje za izbore, Centralna izborna komisija BiH ovjerava političke subjekte za učešće na svim nivoima neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini, te potvrđuje i ovjerava kandidatske liste. Na osnovi navedenog zakonskog okvira proces ovjere političkih subjekata i kandidatskih listi odvijao se sljedećim međusobno uvjetovanim vremenskim aktivnostima³⁰.

1.5.1. Ovjera prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata

144. U skladu s odredbama Poglavlja 4. Izbornog zakona BiH, Pravilnika o načinu provjere potpisa podrške i obrasci za ovjeru političkih subjekata za učešće na neposrednim izborima u BiH³¹ i člana 2. stav (1) tačka 1. Uputstva o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2016. godine koji će se održati u nedjelju 2. oktobra 2016. godine³² rok za podnošenje prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata istekao je 20. 5. 2016. godine u 16.00 sati.
145. Obrazce za prijavu preuzele su ukupno 132 političke stranke i 524 nezavisna kandidata. Centralnoj izornoj komisiji BiH podnesene su ukupno 102 prijave političkih stranaka i 171 prijava nezavisnih kandidata (od čega 58 kandidata pripadnika nacionalnih manjina).³³

³⁰ Ovjera prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata (7. 5. 2016. do 4. 6. 2016. godine; ovjera koalicija i listi nezavisnih kandidata (od 5. 6. 2016. do 14. 6. 2016. godine; ovjera i potvrđivanje kandidata i kandidatskih listi za učešće na izborima (od 22. 6. 2016. do 29. 7. 2016. godine).

³¹ „Službeni glasnik BiH“, broj 37/14.

³² „Službeni glasnik BiH“, broj 32/16.

³³ Za Lokalne izbore 2016. godine CIK BiH je odbila ovjeru prijava koje su podnijela četiri udruženja građana, jer nisu politički subjekti (**Udruženje građana "Naša Hercegovina" Bileća** za izbore za skupštine općina u osnovnim izbornim jedinicama Foča i Bileća, odnosno načelnika općine u osnovnoj izornoj jedinici Foča (Odluka CIK BiH, broj: 06-1-07-3-363/16 od 26. 5. 2016), **Izborna srpska demokratska stranka** za izbore za skupštinu općine / skupštinu grada, odnosno načelnika/gradonačelnika u osnovnim izbornim jedinicama Novi Grad, Gradiška, Prnjavor, Čelinac, Knežev, Kotor-Varoš, Teslić, Osmaci, Šipovo, Šekovići, Vlasenica, Bratunac, Srebrenica, Pale, Rogatica, Kalinovik, Gacko, Foča i Rudo (Odluka CIK BiH, broj: 06-1-07-3-346/16 od 26. 5. 2016. godine), **Udruženje građana "Za pravdu i red – lista Nebojše Vukanovića"**, za izbore za skupštinu općine / skupštinu grada, odnosno načelnika/gradonačelnika u osnovnim izbornim jedinicama Novi Grad, Kozarska Dubica, Gradiška, Derventa, Brod, Šamac, Stanari, Lopare, Ugljevik, Teslić, Osmaci, Vlasenica, Srebrenica, Sokolac, Istočna Ilidža, Istočno Novo Sarajevo, Rogatica, Višegrad, Nevesinje, Kalinovik, Gacko, Foča, Čajniče, Prijedor, Bijeljina, Zvornik i Trebinje (Odluka CIK BiH, broj: 06-1-07-3-517/16 od 26. 5. 2016. godine) i **političke organizacije "Demokratska stranka Bijeljina"** (Odluka CIK BiH, broj: 06-1-07-3-593/16 od 26. 5. 2016. godine) jer nisu političke stranke osnovane u smislu odredbe člana 4.3 Izbornog zakona BiH i članova 1, 15, 17, 23 i 31. Zakona o političkim organizacijama Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 15/96), a uvidom u dostavljena rješenja nadležnih sudova utvrđeno je da su upisane u jedinstveni registar udruženja građana na osnovi Zakona o udruženjima i fondacijama Republike Srpske: Odluke CIK BiH kojima se odbija prijava ovjere navedenih udruženja potvrdio je i Sud BiH (u slučaju Udruženja građana "Naša Hercegovina" Bileća Rješenje Suda BiH, broj: S1 3 Iz 022121 16 Ož od 6. 6. 2016. godine; u slučaju Udruženja građana "Izborna srpska demokratska stranka" (Rješenje Suda BiH, broj: S1 3 Iz 022114 16 Iz od 6. 6. 2016. godine i u slučaju Udruženja građana "Za pravdu i red – lista Nebojše Vukanovića" Rješenje Suda BiH, broj: S1 3 Iz 022123 16 Iz od 6. 6. 2016. godine. U kontekstu primjene člana 4.16 Izbornog zakona BiH koji propisuje **obavezu političke stranke ili nezavisnog kandidata** da uz prijavu podnesu dokaz o uplaćenju taksi koju je odredila CIK BiH, Udruženje građana "Naša Hercegovina" Bileća je dana 27. 12. 2016. godine podnijelo žalbu protiv Odluke CIK BiH, broj: 06-1-07-3-1513/16 od 14. 12. 2016. godine, o povratu uplaćenog novčanog iznosa za ovjeru. Činjenica da Udruženje građana "Naša Hercegovina" Bileća nije politički subjekt u smislu člana 4.3 Izbornog zakona BiH i članova 1, 15, 17, 23 i 31. Zakona o političkim organizacijama RS, te **ne ispunjava uvjete za povrat novčanog iznosa navedene takse u skladu s članom 4.16 Izbornog zakona BiH** potvrdio je i Sud BiH Rješenjem broj: S1 3 Iz 024234 17 Iz od 11. 1. 2017. godine. Izborna srpska demokratska stranka je zahtjevom tražila od CIK BiH povrat novčanih sredstava uplaćenih na ime takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine koji je CIK BiH Zaključkom broj: 05-1-07-3-346/16 od 26. 1. 2017. godine odbacila kao nedopušten.

Tabela 5. Pregled podnesenih prijava i ovjerenih političkih subjekata na Lokalnim izborima 2016. godine

	Ukupno prijavljeno	Ispunjavaju uvjete
Političke stranke	109	102
Koalicije	106	103
Liste nezavisnih kandidata	19	17
Nezavisni kandidat	317	171
Grupa građana	54	52
Udruženje građana	6	6

146. Prema podacima iz službenih evidencija koje vodi Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka, zaključno sa 16. 11. 2016. godine u Bosni i Hercegovini je registrovana 161 politička stranka.³⁴ Međutim, prema podacima o broju prijavljenih i ovjerenih političkih stranaka za učešće na Lokalnim izborima (Tabela 5) evidentno je da neke registrovane političke stranke ne učestvuju na izborima i ne podnose finansijske izvještaje, stoga je neophodno izvršiti analizu zašto ove političke stranke ne izvršavaju djelatnost za koju su registrovane.

1.5.1.1. Provjera potpisa podrške i obrada kandidatskih obrazaca

147. Provjera dostavljenih potpisa podrške uz prijavu za ovjeru političkih subjekata, u skladu s odredbama poglavlja 4. Izbornog zakona BiH i Pravilnika o načinu provjere potpisa podrške i obrasci za ovjeru političkih subjekata za učešće na neposrednim izborima u BiH, vršila se na osnovi statističkog uzorka od 10% od ukupnog broja podnesenih potpisa podrške birača upisanih u Centralni birački spisak, odnosno ukoliko nakon provjere uzorka nije utvrđen i validiran dovoljan broj potpisa, provjeravani su svi dostavljeni potpisi. Prilikom provođenja navedenog postupka Centralnoj izbornoj komisiji BiH podneseno je ukupno 346.559 potpisa podrške na propisanim obrascima, a od kojih je utvrđeno da 10.752 nisu zadovoljili uvjete iz člana 4.4 Izbornog zakona BiH.

1.5.2. Ovjera prijava koalicija i listi nezavisnih kandidata

148. U skladu s članom 4.12 Izbornog zakona BiH, do isteka roka za podnošenje prijave za ovjeru koalicija 14. 6. 2016. godine, utvrđenog Uputstvom o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti, podneseno je ukupno 106 prijava za ovjeru koalicija i 17 prijava za ovjeru listi nezavisnih kandidata za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine. Rok za ovjeru istekao je 21. 6. 2016. godine, a ovjereno je ukupno 103 koalicije i 17 listi nezavisnih kandidata za učešće na Lokalnim izborima koji će se održati u nedjelju 2. 10. 2016. godine.

³⁴ Prema obavještenju Centralne izborne komisije BiH, od 2009. do juna 2015. godine nadležni sudovi su informisani da 158 političkih stranaka ne učestvuju na izborima i ne podnose finansijske izvještaje, a sudovi utvrđuju da li su stranke zaista neaktivne i na osnovi toga ih brišu iz sudskog registra. Do sada je izbrisana 151 politička stranka.

1.5.3. Ovjera i potvrđivanje kandidata i kandidatskih listi za učešće na izborima

149. U skladu s odredbama člana 4.21 Izbornog zakona BiH i člana 2. stav (2) Uputstva o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti, rok za podnošenje kandidatskih listi političkih stranaka i koalicija istekao je 4. 7. 2016. godine u 16.00 sati. Do isteka predviđenog roka, Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnesene su kandidatske liste 102 političke stranke i 103 koalicije za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine, za načelnike/gradonačelnike, vijećnike/odbornike u općinskim/gradskim vijećima, odnosno skupštinama općina/gradova, kao i za popunu garantiranih mandata za pripadnike nacionalnih manjina.
150. Od ukupnog broja podnesenih kandidatskih listi i kandidata, Centralna izborna komisija BiH je za Lokalne izbore 2016. godine ovjerila ukupno 30.445 kandidata i to: 418 kandidata za načelnika/gradonačelnika; 29.884 za vijećnika/odbornika i 143 kandidata za garantirane mandate za pripadnike nacionalnih manjina.

Tabela 6. Spolna struktura kandidata ovjerenih za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine

	OV/SO/GV/SG	Načelnici/ gradonačelnici	Garantirani mandati za pripadnike nacionalnih manjina
Muškarci	17.386 (51,18%)	392 (93,78%)	125 (87,41%)
Žene	12.498 (41,82%)	26 (6,22%)	18 (12,59%)
Ukupno	29.884 (100%)	418 (100%)	143 (100%)
Ukupno	30.445		

Napomena: Podaci uključuju sve kandidate ovjerene za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine

151. U izvještajnom periodu, po zahtjevu političkih subjekata, pravnih lica ili fizičkih lica odgovoreno je na oko 200 akata upućenih Centralnoj izbornoj komisiji BiH te je evidentirano oko 3.000 telefonskih upita, po pitanju materije iz oblasti ovjere političkih subjekata i kandidovanja za učešće na izborima, a koji su se najčešće odnosili na proceduru registracije, nespojivosti, sačinjavanje kandidatske liste, odustajanja od kandidature i sl.

1.5.4. Žrijebanje za utvrđivanje redoslijeda političkih subjekata na glasačkom listiću za Lokalne izbore 2016. godine

152. Centralna izborna komisija BiH je, na osnovi člana 5.15 stav (2) Izbornog zakona BiH, 21. 7. 2016. godine u Velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH održala žrijebanje elektronskim putem korištenjem softver-modula za utvrđivanje redoslijeda, ukupno 451 političkog subjekta na glasačkom listiću za Lokalne izbore 2016. godine. Utvrđeni poredak je objavljen na web stranici Centralne izborne komisije BiH.

1.6. Obuka i edukacija izborne administracije

153. Na osnovi Plana i programa edukacije organa za provođenje izbora za 2016. godinu koji je Centralna izborna komisija BiH donijela 4. 2. 2016. godine uspješno su realizovane sljedeće aktivnosti:

- a) U periodu od 29. 3. do 28. 4. 2016. godine, u 15 termina, održana je edukacija zaposlenika centara za birački spisak na kojoj su prisustvovala 122 novoimenovana i prethodno imenovana zaposlenika centara za birački spisak, 7 članova OIK/GIK i 3 općinska administratora iz 97 općina. Polaznici edukacije su upoznati s važećim podzakonskim aktima i obavezama koje im predstoje u periodu pripreme i organizacije Lokalnih izbora 2016. godine, te su obavljali praktičan rad na aplikaciji za pasivnu registraciju birača i razmjenu elektronske pošte, uz asistenciju i nadzor koordinatora za rad s centrima za birački spisak, što je zaposlenicima u centrima za birački spisak omogućilo da unaprijede svoje znanje i vještine za samostalan i kvalitetan rad.
- b) Edukacija novoimenovanih članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica je održana 11. 5. 2016. godine u velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH. Na edukaciju su pozvana 154 novoimenovana člana izbornih komisija koji se prvi put imenuju u izbornu komisiju iz 91 općine/grada, a edukaciji je prisustvovao 141 novoimenovani član. Tematske cjeline koje je obuhvatila navedena edukacija su sljedeće: vremenski plan i rokovnik izbornih radnji; registracija birača i Centralni birački spisak; biračka mjesta, formiranje i određivanje lokacija; imenovanje biračkih odbora; organizacija i provođenje izbora i rad izborne komisije.
- c) Obavezna edukacija za članove OIK/GIK na temu “*Upoznavanje sa izbornim zakonodavstvom BiH i podzakonskim aktima*” provedena je u periodu od 30. 5. do 10. 6. 2016. godine u: Bihaću, Prijedoru, Derventi, Brčkom, Travniku, Goraždu, Trebinju, Mostaru, Novom Sarajevu i općini Novi Grad Sarajevo. Na edukaciju su pozvani članovi svih općinskih i gradskih izbornih komisija. Edukaciji nisu prisustvovali predstavnici pet (5) izbornih komisija: Krupa na Uni, Jezero, Srebrenik, Ravno i Neum. Tokom edukacije obrađeno je 5 tematskih cjelina: izmjene Izbornog zakona BiH; informacija o aktivnostima Centralne izborne komisije BiH; izmjene provedbenih akata; važni datumi u izbornom procesu; zaštita izbornog prava.
- d) U periodu od 22. do 31. augusta 2016. godine u Bihaću, Banjoj Luci, Doboju, Brčkom, Trebinju, Mostaru, Livnu i Sarajevu (Ilidža i Novo Sarajevo) održane su obavezne edukacije članova izbornih komisija o *Procedurama glasanja i brojanja na dan izbora*. Iako su na edukaciju pozvani članovi svih općinskih/gradskih izbornih komisija edukaciji nisu prisustvovali predstavnici tri (3) izborne komisije: Fojnica, Odžak i Foča FBiH.
- e) Obuka članova biračkih odbora u DKP-ima BiH provedena je u periodu od 9. do 18. septembra 2016. godine, u skladu s Planom i programom edukacije organa za provođenje izbora za 2016. godinu i Odlukom o određivanju biračkih mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, broj: 05-1-07-860-5/16 od 25. 8. 2016. godine, kojom je utvrđeno da će se lično glasanje državljana BiH organizovati na ukupno pet biračkih mjesta u DKPBiH (Beograd, Beč, Grac, Minhen, Štuttgart). Nakon donošenja Odluke o imenovanju biračkih odbora u DKP-ima BiH, Centralna izborna komisija BiH je u saradnji s Ministarstvom vanjskih poslova BiH organizovala obuku za predsjednika i članove biračkih odbora u DKP-ima BiH, kao i njihovih zamjenika, o načinu glasanja i brojanju koverti s glasačkim listićima. Nakon provedene obuke izvršena je provjera znanja i uspješnim predsjednicima i članovima biračkih odbora i njihovim zamjenicima u DKP-ima BiH dodijeljeni certifikati (ukupno 31 osoba). Također tokom obuke predsjednicima biračkih odbora uručen je neosjetljivi birački materijal za potrebe organizovanja izbora na biračkom mjestu.

154. Od 12. 5. do 30. 11. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je u okviru **Projekta predizborne pomoći Vijeća Evrope za Lokalne izbore 2016. godine u BiH**³⁵ implementirala sljedeće edukativne aktivnosti:

- a) Uz pomoć međunarodnog eksperta Centralna izborna komisija BiH je razvila novu metodologiju (nastavni plan i program) za obuku izborne administracije.
- b) U periodu od 1. do 8. augusta 2016. godine u šest regionalnih centara (Prijeđor, Teslić, Tuzla, Zenica, Sarajevo i Mostar) održane su obuke potencijalnih trenera predsjednika i članova biračkih odbora na kojima su prisustvovala 283 polaznika od ukupno 306 pozvanih kandidata. Kandidate za potencijalne trenere su izabrale općinske/gradske izborne komisije nakon provedene procedure javnog poziva za izražavanje interesa. Obuke su održane u skladu s novim nastavnim planom i programom, a predavači su bili članovi Centralne izborne komisije BiH i zaposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH. Predmetnom obukom su obuhvaćena pitanja izbornih procedura koje se primjenjuju na redovnim biračkim mjestima u BiH (zaduživanje izbornog materijala i uređenje biračkog mjesta dan uoči izbora, radnje koje se obavljaju prije otvaranja biračkog mjesta, otvaranje biračkog mjesta, postupak glasanja i zatvaranje biračkog mjesta, metode utvrđivanja i evidentiranja rezultata glasanja, pakiranje izbornog materijala i predaja istog izornoj komisiji osnovne izborne jedinice u BiH), kao i pitanja motivacije rada na biračkom mjestu i odgovornosti članova biračkih odbora. Testiranje polaznika obuke je provedeno u periodu od 10. do 17. augusta 2016. godine na istim lokacijama. Od ukupno 278 osoba koje su pristupile testiranju njih 199 su uspješno položile test i stekle uvjete za dodjelu certifikata trenera predsjednika i članova biračkih odbora koji dodjeljuje Centralna izborna komisija BiH. Imena certificiranih trenera su evidentirana u dugoročnu bazu podataka koja je također razvijena u okviru projekta predizborne pomoći Vijeća Evrope i integrirana u postojeći Jedinstveni izborni informacioni sistem Centralne izborne komisije BiH (JIIS BiH). Na ovaj način je napravljen iskorak ka poluprofesionalizaciji izborne administracije u BiH.

Prijeđor,
01.08.2016.

Teslić,
02.08.2016.

³⁵ Predsjedništvo Bosne i Hercegovine svojom Odlukom broj: 01-50-1-2062-15/16 donesenoj na 25. redovnoj sjednici održanoj 25. maja 2016. godine odobrilo je potpisivanje Administrativnog ugovora broj: AA.DGII.46.2016 FIMS PO br.: 505981; CEAD No (Ref. br.: AA.DGII.46.2016 FIMS PO No. 505981).

Tuzla,
03.08.2016.

Zenica,
04.08.2016.

Sarajevo,
05.08.2016.

Mostar,
08.08.2016.

Obuke trenera, 1–8. august 2016. godine

- c) U periodu od 9. do 19. septembra 2016. godine 171 certificirani trener predsjednika i članova biračkih odbora, koji su angažovani u okviru projekta predizborne pomoći Vijeća Evrope za Lokalne izbore 2016. godine u BiH, u saradnji sa općinskim/gradskim izbornim komisijama organizirali su i održali obuke za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora. Na ukupno 160 obuka učestvovalo je 8.119 predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora. Sedam dana nakon održane obuke općinske/gradske izborne komisije su izvršile testiranje polaznika obuke i od ukupno 8.119 polaznika obuke njih 7.912 su uspješno položili test i dobili certifikat o uspješno završenoj obuci za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora koji dodjeljuje općinska/gradska izborna komisija. Imena certificiranih predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora su evidentirana u dugoročnoj bazi podataka certificiranih trenera i predsjednika biračkih odbora.

- d) Svim općinskim izbornim komisijama u BiH i učesnicima obuke za trenere, obuke predsjednika i zamjenika biračkih odbora i obuke članova biračkih odbora distribuirani su priručnici za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016. na jezicima u zvaničnoj upotrebi u BiH koji su pripremljeni i štampani u okviru projekta predizborne pomoći Vijeća Evrope. Priručnik je dostupan i na engleskom jeziku u elektronskom formatu.

Slika 1. Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016.

155. Rezultati evaluacije provedenih obuka su pokazali da su četiri petine polaznika (241), koji su popunili evaluacijski obrazac dali najveće ocjene obuci pri čemu se mjerilo zadovoljstvo učesnika obuke sadržajem, prezentacijama, metodama obuke, jasnoćom ciljeva obuke, postizanjem ciljeva, lokacijom održavanja obuke te servisnim uslugama.
156. Imena certificiranih trenera predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora i certificiranih predsjednika biračkih odbora i njihovih zamjenika su evidentirana u dugoročnu bazu podataka koja je kao moderno softversko rješenje razvijena u okviru projekta i inkorporirana je u Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH (JIIS BiH).

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine		Bosanski admin	
Vaša lokacija: >> Obuka			
Nova obuka Uvezi u obuku			
Naziv	Datum obuke	Tip obuke	Vaša lokacija
ILIDŽA_1582016	15.08.2016	Obuka trenera	Hotel "Hollywood"
TESLIĆ_282016	02.08.2016	Obuka trenera	Hotel "Kardial"
PRIJEDOR_812016	01.08.2016	Obuka trenera	Hotel "Prijeđor"
TUZLA_832016	03.08.2016	Obuka trenera	Hotel "Rudar"
MOSTAR_882016	08.08.2016	Obuka trenera	Hotel "City"
ZENICA_842016	04.08.2016	Obuka trenera	Hotel "Zenica"
Ukupno obuka: 6			

Slika 2. Aplikacija sa bazom podataka certificiranih trenera i članova biračkih odbora

157. Dana, 15. 9. 2016. godine u Velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH organizovan je jednodnevni seminar za članove izbornih komisija i potencijalne kontrolore izbornih rezultata koje imenuje izborna komisija o odredbama Instrukcije o načinu unosa, obrade i kontrole

izbornih rezultata za Lokalne izbore 2016. godine. Učesnici seminara su upoznati o načinu primjene Instrukcije o načinu unosa, obrade i kontrole izbornih rezultata za Lokalne izbore 2016. godine i korištenjem aplikacije Unos i obrada izbornih rezultata.

158. Nakon održanog seminara, 21. i 22. septembra 2016. godine održana je praktična obuka kontrolora za unos i obradu izbornih rezultata koje imenuju izborne komisije o načinu korištenja aplikacije “Unos i obrada izbornih rezultata“. Obuka kojoj je prisustvovao 161 učesnik provedena je u prostorijama Glavnog centra za brojanje u tri termina i obuhvatila je sve segmente praktičnog rada na aplikaciji. Obuku su proveli imenovani kontrolori za unos i obradu rezultata koje imenuje Centralna izborna komisija BiH.

1.7. Edukativna i promotivno-informativna kampanja

159. U skladu s članom 2.9 stav (1) tačka 12. Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je u 2016. godini provela edukativnu i motivacijsku kampanju za birače s biračkim pravom u BiH i birače koji žive izvan Bosne i Hercegovine, a s ciljem njihovog pravovremenog informisanja o svim relevantnim segmentima izbornog procesa i što veće izlaznosti na predstojećim izborima.

Kampanja – Izbor biračke opcije – S ciljem informisanja birača i omogućavanja pravovremenog izbora biračke opcije, pripremljena su dva TV-Telopa, koji su se emitirali na javnim i privatnim TV-medijima u BiH: TV-Telop – birači koji žive izvan BiH, i TV-Telop – birači koji imaju status raseljene osobe. Ova kampanja trajala je od dana objave izbora do 19. 7. 2016. godine kada je istekao rok za registraciju birača putem pošte i izbora biračke opcije za raseljene osobe. Štampani oglas “Izbor biračke opcije” objavljivan je 6 puta u tri dnevna lista na pola stranice u crno-bijeloj verziji na području BiH u terminima najvećeg tiraža dnevnih novina.

Edukativna kampanja – birači izvan BiH – Na osnovi Odluke o realizaciji edukacije i informisanju birača izvan Bosne i Hercegovine Centralna izborna komisija BiH je, uz podršku Ministarstva vanjskih poslova BiH, u periodu od 9. 6. do 4. 7. 2016. godine organizovala i provela edukaciju i informisanje birača izvan BiH za Lokalne izbore 2016. godine u državama u kojim se nalazi značajan broj državljana BiH, odnosno izbjeglica i osoba koje privremeno borave izvan BiH: Hrvatska (Zagreb), Slovenija (Ljubljana), Austrija (Beč, Grac, Salzburg); Norveška (Oslo), Švedska (Štokholm, Malme), Danska (Kopenhagen), Švicarska (Bern), Sjedinjene Američke Države (Atlanta, Jacksonville, Vašington), Njemačka (Minhen, Frankfurt, Berlin, Štuttgart, Keln), Francuska (Strazbur) što je rezultiralo dosada najvećim brojem registrovanih birača za glasanje u DKPBH (287)³⁶ i za glasanje putem pošte (65.111)³⁷. Na sastancima s predstavnicima BiH dijaspore i udruženja koja okupljaju državljane BiH iskazano je zadovoljstvo i data podrška ovakvim aktivnostima, a neophodno je istaknuti uključenost udruženja u proces registracije birača za glasanje putem DKP-a ili pošte.

Pozitivni efekti edukativne kampanje za birače izvan BiH se ogledaju u sljedećem: birači su dobili informacije o postupku prijave za glasanje, koja prisutnim na edukaciji nije bila u potpunosti poznata; važnosti dostavljanja važećih identifikacionih dokumenata i potpune dokumentacije prilikom registracije; važnosti tačne adrese i kontakt-podataka, zbog eventualnog otklanjanja nepravilnosti ili dostavljanja nedostajućih podataka; razlozima odbijanja prijave, što je izazvalo poseban interes prisutnih na edukaciji; pravovremenom

³⁶ Na Općim izborima 2014. godine za glasanje u DKPBH registrovano je 245 birača.

³⁷ Na Općim izborima 2010. godine za glasanje putem pošte registrovano je 36.673 birača; na Lokalnim izborima 2012. godine 37.359 birača; a na Općim izborima 2014. godine 42.128 birača.

informisanju o mogućnostima glasanja državljana BiH koji se nalaze na privremenom radu u inostranstvu, kao i izbjeglica; mogućnostima glasanja u DKP-ima; ulozi ambasada i konzulata u osiguravanju potrebnih dokumenata za registraciju za glasanje; mogućnostima uvida o odobravanju/odbijanju registracije i mogućnost žalbe. Sve navedeno je rezultiralo smanjenim brojem slučajeva zloupotrebe ličnih dokumenata za registraciju za glasanje putem pošte.

Kampanja „Kako glasati“ – Cilj edukativne kampanje „Kako glasati“ bio je upoznavanje birača sa svim nivoima vlasti za koje se provode Lokalni izbori 2016. godine te o načinu ispravnog popunjavanja glasačkih listića. Ova kampanja je trajala od 1. 9. do 2. 10. 2016. godine. Štampani oglas „Kako glasati“ objavljivan je 5 puta u tri dnevna lista na pola stranice u crno-bijeloj verziji na području BiH u terminima najvećeg tiraža dnevnih novina.

Motivacijska kampanja – Cilj motivacijske kampanje je bio da se birači animiraju da u što većem broju izađu na izbore i ostvare svoje biračko pravo. Pripremljena su četiri (4) TV-spota i radiodžingla koji su emitovani na svim javnim TV-stanicama i većini privatnih TV-stanica. Motivacijski spotovi i radiodžinglovi emitirani su od 6. 9. do 2. 10. 2016. godine, a namijenjeni su ženama, osobama sa invaliditetom, mladim, dok je opći motivacijski TV-spot namijenjen svim biračima. Kao i ranijih godina, strategija edukativne i motivacijske kampanje za potrebe izbora provedena je putem elektronskih medija, štampanih medija te produkcijskih plakata za isticanje na biračkim mjestima. Zbog pravovremene informisanosti birača i svih aktera u izbornom procesu, na internet stranici Centralne izborne komisije BiH također je objavljivan edukativno-informativni materijal.

Slika 3. Motivacijski spotovi i spotovi „Kako glasati“

Informativno-motivacijska kampanja – projekat predizborne pomoći Vijeća Evrope za Lokalne izbore u BiH 2016. godine – U periodu od 1. do 30. septembra 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je u saradnji sa agencijom Via Media organizovala i provela informativno-edukativnu kampanju za tri ciljne grupe: žene, nacionalne manjine i osobe starije životne dobi. Kampanja čiji cilj je bio podizanje svijesti birača iz navedenih ciljnih grupa i njihovo aktivnije uključivanje u izborni proces je provedena u 10 gradova: Sarajevu, Banjoj Luci, Tuzli, Bijeljini, Bihaću, Brčkom, Širokom Brijegu, Trebinju, Zenici i Livnu.

U navedenim gradovima na najprometnijim ulicama i trgovima bili su postavljeni brendirani promotivni punktovi, a za potrebe kampanje angažirani su promoteri koji su vršili aktivnu promociju kampanje te na susretljiv način prilazili ciljnim grupama.

U različitim jezičkim varijantama, identičnog stila i dizajna urađen je informativni letak za tri ciljne grupe, kao i tri videotelopa (tri jezičke verzije za tri ciljne grupe) koji su bili prikazivani putem bizzboard ekrana (digitalnog outdoor medija prilagođenog za svakodnevno oglašavanje).

Prema evidenciji i agencijskoj procjeni, svaki događaj je u prosjeku posjetilo 348 osoba, odnosno ukupno 3.480 osoba. Osobe starije životne dobi su bile zastupljenije u odnosu na ciljnu grupu žene, dok su pripadnici nacionalnih manjina bili najmanje zastupljeni odnosno 14% od svih posjetilaca događaja, a pretpostavka je da je informacija učinjena dostupnom za ukupno 10.440 građana.

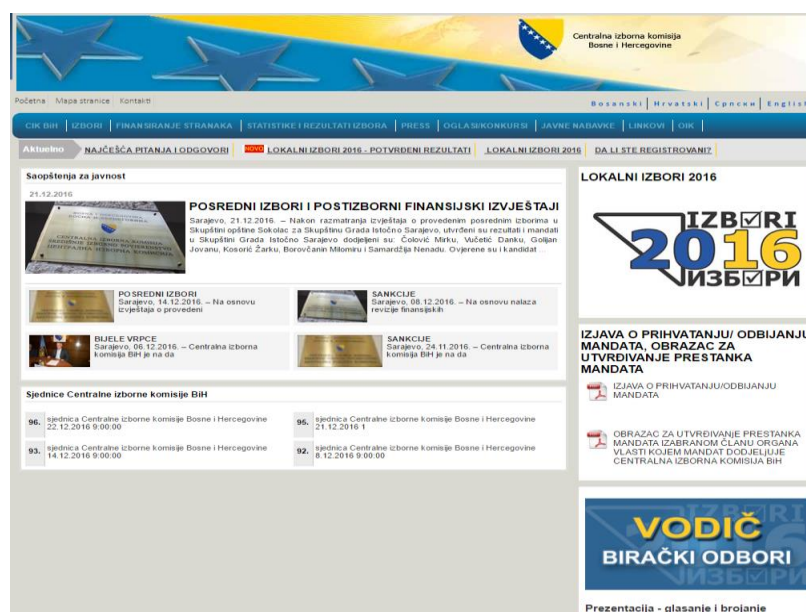

Informativna kampanja u 10 gradova – projekat predizborne pomoći Vijeća Evrope

Informisanje birača „SMS CENTAR” – Svaki birač je slanjem svog JMB putem SMS poruke na broj 091 12 12 12 mogao provjeriti lokaciju svog biračkog mjesta. Broj je bio jedinstven za korisnike svih mobilnih mreža u BiH. Telop sa brojem SMS centra proslijeđen je svim javnim televizijskim i radio stanicama u BiH, a na SMS broj je zaprimljeno ukupno 44.279 poruka.

160. Zbog pravovremene informisanosti birača i svih aktera u izbornom procesu, internet stranica Centralne izborne komisije BiH je kontinuirano i pravovremeno ažurirana. Sve informacije značajne za izborni proces, odluke, saopćenja, statistike, podzakonski akti i normativi na taj način bili su na raspolaganju javnosti.
161. Centralna izborna komisija BiH je na svojoj web stranici kreirala zasebnu stranicu namijenjenu Lokalnim izborima 2016. godine u BiH. Na glavnom izborniku na web stranici

Centralne izborne komisije BiH je postavljen link Lokalni izbori 2016. koji korisniku olakšava pronalaženje svih informacija relevantnih za Lokalne izbore 2016. godine.

Slika 4. Link za Lokalne izbore 2016. godine
Izvor: www.izbori.ba

Slika 5. Zasebna stranica Lokalni izbori 2016. Izvor: www.izbori.ba

162. Na dan održavanja Lokalnih izbora na dežurne infolinije ukupno je zaprimljeno 220 poziva: 158 poziva vezanih za provjeru biračkog mjesta, 10 zahtjeva za mobilni tim, 10 poziva u vezi s glasanjem izvan BiH, 12 prigovora (nemogućnost glasanja birača zbog isteklih dokumenata, promjene dokumenta, uočene nepravilnosti od strane birača na biračkom mjestu, itd.) i 20 poziva različite tematike.

1.8. Sigurnosni aspekti Lokalnih izbora 2016. godine

163. Centralna izborna komisija BiH je u drugoj polovini maja mjeseca 2016. godine obavijestila Ministarstvo sigurnosti BiH, relevantna ministarstva unutrašnjih poslova i sigurnosne

agencije da je 4. 5. 2016. godine donijela Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini.

164. U skladu s odredbama člana 14. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine³⁸, članom 62. stav (1) Zakona o upravi³⁹, a u vezi s članom 2.1 stav (3) Izbornog zakona BiH, koji propisuje da su „svi organi vlasti na svim nivoima i zvaničnici u Bosni i Hercegovini i diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH obavezni pomagati organima nadležnim za provođenje izbora”, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je dana 15. 7. 2016. godine donijelo odluku o imenovanju **Radne grupe za praćenje realizacije zadataka iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH (oktobar 2016.)**⁴⁰.
165. Radnu grupu za praćenje realizacije zadataka iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH (oktobar 2016.) činili su predstavnici Direkcije za koordinaciju policijskih tijela (predsjedavajući), Centralne izborne komisije BiH, Granične policije BiH, Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i Ministarstva sigurnosti BiH.
166. Zadatak Radne grupe je bio praćenje realizacije aktivnosti vezanih za osiguranje objekata i distribucije izbornog materijala, razmjena informacija s nadležnim policijskim agencijama u BiH o mogućim protupravnim ponašanjima u vezi s Izbornim zakonom BiH sa Centralnom izbornom komisijom BiH, te ostvarivanje kontinuirane saradnje s drugim operativnim štabovima za sigurnost Lokalnih izbora u BiH koje su formirale policijske agencije za vršenje poslova iz svoje nadležnosti, a s ciljem postizanja maksimalnog stepena sigurnosnih uvjeta za neometano održavanje izbornog procesa u BiH.
167. Odlukom Radne grupe za praćenje realizacije zadataka iz nadležnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provođenje Lokalnih izbora u BiH (oktobar 2016.) formiran je **Operativni štab akcije „Lokalni izbori 2016.”**⁴¹, koji je okupljao policijska tijela u BiH, a čiji zadatak je bio provođenje i koordinacija operativnih aktivnosti.
168. Na dan održavanja Lokalnih izbora, 2. 10. 2016. godine, sve informacije su prikupljane u Operativno-komunikacijskom centru 112 Ministarstva sigurnosti BiH, a zatim prosljeđivane Centralnoj izbornoj komisiji BiH.
169. Policijski službenici ministarstava unutrašnjih poslova i sigurnosnih agencija od septembra 2016. godine do sredine marta 2017. godine su obavljali poslove fizičkog osiguranja zgrade Centralne izborne komisije BiH i skladišta Centralne izborne komisije BiH, a od septembra do kraja decembra 2016. godine su obavljali poslove fizičkog osiguranja Glavnog centra za brojanje te osiguranje distribucije i pratnje konvoja s izbornim materijalom i pratnje izbornog materijala do Glavnog centra za brojanje. Operacije na terenu je koordinirao Operativni štab akcije „Lokalni izbori 2016.” na čelu s Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela.
170. U vezi s događajima u općini Stolac gdje je na dan izbora 2. 10. 2016. godine došlo do incidenata na pojedinim biračkim mjestima Operativni štab akcije „Lokalni izbori 2016.” je u više navrata ostvario kontakte s Ministarstvom unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona, operativnim dežurstvom Federalne uprave policije, Operativnim dežurstvom Policijske stanice Stolac i na osnovi procjene sigurnosne situacije osigurano je pojačano policijsko prisustvo na području općine Stolac, a policijski službenici su u saradnji

³⁸ „Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 i 103/09

³⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09

⁴⁰ Odluka, broj: 12-01-04-7-4000-13/16 od 15. 7. 2016. godine

⁴¹ Akt broj: 20-50-04-4-976-16 od 5. 9. 2016. godine

s kantonalnim tužilaštvom poduzeli potrebne mjere i radnje na dokumentiranju navedenih događaja.

171. Od dana održavanja Lokalnih izbora 2016. godine do završetka ponovnih izbora u općini Stolac Operativni štab akcije „Lokalni izbori 2016.“ je Centralnoj izbornoj komisiji BiH, na dnevnoj osnovi, dostavljao izvještaj o sigurnosnoj situaciji u općini Stolac.

1.9. Rad Glavnog centra za brojanje

172. Postupajući prema odredbi člana 2.9 stav (1) tačka 2. i člana 5.22 stav (2) i (3) Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je:

- na 20. sjednici, održanoj 28. 4. 2016. godine, donijela Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2016. godine⁴²,
- na 31. sjednici, održanoj 16. 6. 2016. godine, donijela Odluku o uspostavljanju Glavnog centra za brojanje za Lokalne izbore 2016. godine,
- na 48. sjednici, održanoj 25. 8. 2016. godine donijela Odluku o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrdu rezultata glasanja i kontrolora za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na Lokalnim izborima 2016. godine,
- na 49. sjednici, održanoj 1. 9. 2016. godine, donijela Odluku o imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje.

173. Glavni centar za brojanje je bio smješten u objektu „ZOI 84“ d.o.o. OC „Zetra“ u Sarajevu i u njegovom radu, osim zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, učestvovali su i vanjski saradnici, njih ukupno 403, koji su bili raspoređeni u 3 (tri) smjene, na bazi 24-satnog radnog dana. Radilo se uglavnom o osobama sa stečenim iskustvom na istim poslovima, izabranim na javnom konkursu.

174. U periodu od 2. do 17. 10. 2016. godine u Centru za brojanje prebrojano je ukupno 55.840 glasačkih paketa sljedećih kategorija: 38.592 glasačka paketa birača izvan BiH; 141 glasački paket birača koji su glasali u DKPBH; 3.696 glasačkih paketa birača koji su glasali u odsutnosti; 10.589 glasačkih paketa birača koji su glasali putem mobilnog tima i 2.822 glasačka paketa birača koji su glasali nepotvrđenim glasačkim listićem.

175. Prema odlukama, u Glavnom centru za brojanje vršeno je ponovno brojanje za 65 biračkih mjesta.

1.10. Posmatrači izbornog procesa

176. Pitanje posmatranja izbornog procesa regulisano je odredbama članova 17.3, 17.4 i 17.5 stav (2) Izbornog zakona BiH i Uputstvom o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih posmatrača u Bosni i Hercegovini⁴³.

177. Centralna izborna komisija BiH akreditirala je ukupno 6.830 posmatrača i to 109 posmatrača u ime 17 političkih subjekata, 6.388 posmatrača u ime 36 udruženja građana, od čega 4.200

⁴² „Službeni glasnik BiH“, broj 32/16

⁴³ Službeni glasnik BiH, broj 37/14

posmatrača iz 6 udruženja Koalicije „Pod lupom“ i 333 međunarodna posmatrača iz 20 međunarodnih organizacija.

178. Prema podacima dostavljenim Centralnoj izbornoj komisiji BiH, općinske/gradske izborne komisije su akreditirale 61.775 posmatrača političkih subjekata za posmatranje rada izbornih komisija, centara za birački spisak i rada na biračkim mjestima.
179. Posmatračka misija Kongresa lokalnih i regionalnih organa vlasti Vijeća Evrope na čelu sa Stewartom Dicksonom, rasporedila je 32 posmatrača, uključujući pet posmatrača iz EU Odbora regija, koji su posmatrali process glasanja na više od 250 biračkih mjesta, dok je posmatračka misija Udruženja svjetskih izbornih tijela (A-WEB) sa sjedištem u Incheonu, Republika Koreja, na biračkim mjestima u regiji Sarajeva, Banje Luke i Mostara rasporedila 33 posmatrača iz 18 država svijeta na čelu sa dr. Nasimom Zaidijem, glavnim izbornim povjerenikom Izborne komisije Indije.
180. U izvještaju posmatračke misije Kongresa lokalnih i regionalnih organa vlasti Vijeća Evrope se navodi da su izbori bili „dobro organizovani i održani na miran i uredan način, s izuzetkom nekoliko nasilnih incidenata“⁴⁴ dok je u konačnom izvještaju posmatračke misije A-WEB-a konstatovano da su izborni eksperti iz cijelog svijeta posmatrali glasanje i prebrojavanje glasova na slobodan i objektivan način. Generalna ocjena je da je proces glasanja i prebrojavanja glasova proveden na transparentan i fer način na biračkim mjestima koja su posjetili učesnici misije. Ukupna ocjena je da nisu uočena veća kršenja izbornog zakona.⁴⁵

Posmatračka misija A-WEB, Sarajevo, oktobar 2016.

Izvor: <https://www.facebook.com/thisisAWEB/>

181. S ciljem što lakšeg praćenja izbornog procesa u BiH, Centralna izborna komisija BiH je dana 30. 9. 2016. godine u Velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH organizovala trening za međunarodne posmatrače, na kojem su posmatrači upoznati s njihovim pravima i obavezama

⁴⁴ Prezentacija Izvještaja posmatračke misije Kongresa lokalnih i regionalnih organa vlasti Vijeća Evrope na Konferenciji „Lokalni izbori 2016. – naučene lekcije“ koju je održala Carla Dejonghe, članice Kongresa, 23.2.2017. godine.

⁴⁵ FINAL REPORT OF THE 2016 A-WEB ELECTION VISITOR PROGRAM (EVP) TO THE LOCAL ELECTIONS ON 2 OCTOBER IN BOSNIA AND HERZEGOVINA (BiH) December 2016, str. 5.
<http://www.aweb.org/eng/bbs/B0000088/view.do?nttId=10611&menuNo=300071>.

pri praćenju izbornog procesa, a prezentiran im je i video o radu biračkog odbora na dan izbora.

Seminar za posmatrače izbornog procesa – Sarajevo, 30. 9. 2016.

182. Posmatračima su podijeljeni priručnici za posmatranje izbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016. koji su dostupni na jezicima u zvaničnoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku, a koji su pripremljeni i štampani uz finansijsku podršku Vijeća Evrope u okviru projekta predizborne pomoći za Lokalne izbore 2016. godine.

Slika 6. Priručnik za posmatranje izbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016.

1.11. Dan održavanja Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine

183. Za Lokalne izbore 2016. godine određeno je ukupno 5.221 biračko mjesto (5.202 redovno i za glasanje lično) u Bosni i Hercegovini i 5 biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu (Ambasada BiH u Beogradu i Beču, Generalni konzulat BiH u Štutgartu i Minhenu, Počasni konzulat BiH u Gracu.
184. Sva biračka mjesta, na dan izbora, u DKP-ima BiH su otvorena na vrijeme dok je u BiH evidentirano kašnjenje na pojedinim biračkim mjestima iz sljedećih razloga:

- kašnjenja do 1 sat iz tehničkih razloga (ponovnog brojanja glasačkih listića, kašnjenje osoblja biračkog mjesta, nestanka električne energije, nezgoda u saobraćaju, pregleda biračkog mjesta od policijskog osoblja i slično), na 63 biračka mjesta u ukupno 29 općina⁴⁶;
- kašnjenje u 2 općine zbog aktivnosti posmatrača, koji su intervenirali na rad biračkog odbora (Drvar i Kladanj);
- prema informaciji iz OIK Velika Kladuša, predsjednik biračkog odbora 001A029B je neosnovano odbio otvaranje biračkog mjesta na vrijeme zbog postojanja političkog plakata u blizini biračkog mjesta. OIK Velika Kladuša je imenovala novog predsjednika i na licu mjesta izvršila kontrolu navoda, te utvrdila da je sporni plakat na granici dozvoljene udaljenosti od biračkog mjesta. OIK Velika Kladuša je zatražila od političkog subjekta da izvrši uklanjanje plakata, jer je bio nepristupačan i birački odbor ga nije mogao ukloniti. Biračko mjesto je otvoreno u 08.05 sati;
- prema informacijama koje su zaprimljene u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, u Općini Trnovo na biračkom mjestu Šabići dogodilo se okupljanje građana na oko 40 metara od ulaza pri čemu se dijelila hrana; nisu uočena stranačka obilježja, a to je navodno uobičajeno i nisu simpatizeri samo jedne stranke nego više njih. Zatražena je potpuna informacija i eventualna intervencija u navedenom slučaju, a prema informaciji predsjednika biračkog odbora 141A002 Šabići na ovom biračkom mjestu nisu uočene nikakve nepravilnosti niti bilo kakve aktivnosti političkih stranaka koje narušavaju izborne propise;
- u izbornoj jedinici Zenica, po jedan član biračkog odbora na biračkim mjestima 093A029, 093A070B i 093A110 nije došao u propisano vrijeme na biračka mjesta, zbog čega su evidentirana kašnjenja u otvaranju biračkih mjesta od 15 do 50 minuta;
- u izbornoj jedinici Pelagićevo, na glasačkom mjestu 026B010 dva birača čija imena se ne nalaze na izvodu biračkog spiska na ovom biračkom mjestu, fizički su napali članove biračkog odbora i prevrnuli glasačku kutiju s listićima; policija je obavila uviđaj; navedenim licima je objašnjen postupak i mogućnost glasanja, te su udaljeni s lica mjesta;
- u izbornoj jedinici Prozor-Rama, na biračkom mjestu 125A009 bili su postavljeni plakati političkih subjekata, koji su prema zahtjevu OIK Prozor-Rama uklonjeni iz kruga biračkog mjesta. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH od OIK Prozor-Rama je zatraženo da na biračkom mjestu 125A025 provjeri da li ima neregularnosti u smislu okupljanja građana u krugu od 50 metara, što se smatra područjem biračkog mjesta i lobiranja za koga birači glasaju. Prema informaciji OIK Prozor-Rama intervenirala je policija i otklonjene su navedene neregularnosti na biračkom mjestu.

185. Na dan održavanja Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac došlo je do prekida izbornog procesa što se prvi put dešava otkako Centralna izborna komisija BiH provodi izborni proces. U izvještaju Općinske izborne komisije Stolac navodi se da je na biračkim mjestima 176A001, 176A002, 176A003, 176A004, 176A005, 176A006, 176A007, 176A008, 176A009, 176A012, 176A013, 176A014, 176A015, 176A016, 176A017, 176A018, 176A019 izborni proces prekinut prije zakonom utvrđenog vremena i nije završen zbog nepravilnosti na ovim biračkim mjestima učinjenim od pojedinih članova biračkih

⁴⁶ Cazin, Bihać, Bosanska Krupa, Bužim, Novi Grad, Derventa, Pelagićevo, Gradačac, Sanski Most, Banja Luka, Čelinac, Srebrenik, Čelić, Ključ, Drvar, Dobretići, Mrkonjić Grad, Teslić, Zenica, Kladanj, Novi Travnik, Breza, Prozor-Rama, Jablanica, Centar Sarajevo, Stari Grad Sarajevo, Foča (FBiH), Foča i Trebinje.

odbora i aktivnosti kandidata i predstavnika pojedinih političkih subjekata kojim su ometali i opstruirali izborni proces. Ocjenom svih činjenica pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, Centralna izborna komisija BiH je utvrdila da se postupak glasanja na 19 redovnih biračkih mjesta, 4 mobilna tima, te jednom biračkom mjestu za glasanje nepotvrđenim-kovertiranim glasačkim listićima 176ANNN za izbornu jedinicu Stolac nije završio u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH i Pravilnika o načinu provođenja izbora u Bosni i Hercegovini.

186. Na infoliniji primljeno je ukupno 220 poziva. Pozivi su se odnosili na provjere biračkih mjesta (158), zahtjeve za glasanje putem mobilnog tima (10 poziva) od osoba koje su se neposredno pred izbore povrijedili ili razboljeli i nisu u mogućnosti pristupiti glasanju na redovnom biračkom mjestu; pozivi vezani za glasanje izvan BiH (10) koji su se odnosili u najvećem broju na birače čije prijave za glasanje izvan BiH su odbijene, te o kašnjenju u prijemu pošiljki s glasačkim materijalom; 10 prigovora koji su se odnosili na nemogućnost glasanja birača zbog isteklih dokumenata, promjene dokumenata u međuvremenu, uočene nepravilnosti birača na biračkom mjestu, nemogućnost pronalaska birača na biračkom mjestu itd. Ostali pozivi (20) su se odnosili na probleme osoba koje je neko bez njihovog znanja prijavio za glasanje putem pošte, traženje informacija u vezi s dešavanjima u općini Stolac, a na sve upite je pružen adekvatan odgovor strankama ili su upućeni na nadležna tijela.

1.12. Utvrđivanje i potvrđivanje rezultata Lokalnih izbora 2016. godine održanih 2. 10. 2016. godine

187. Prvi preliminarni rezultati Lokalnih izbora 2016. godine su objavljeni u ponoć na dan izbora 2. 10. 2016. godine i nakon toga su osvježavani na internet stranici Centralne izborne komisije BiH u skladu s članom 5.29a Izbornog zakona BiH – dva puta u toku naredna 24 sata; u narednih pet dana svaka 24 sata; narednih dana svakih 48 sati, sve do objavljivanja konačnih, službenih i kompletnih rezultata izbora.
188. Nakon objedinjavanja i kontrole rezultata Centralna izborna komisija BiH je, u zakonom utvrđenom roku (30 dana od dana objavljivanja izbora), na 79. sjednici održanoj 1. 11. 2016. godine, donijela Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini, koji su održani 2. oktobra⁴⁷. Potvrđivanje rezultata Lokalnih izbora obavljeno je u svim izbornim jedinicama u kojima su provedeni lokalni izbori, osim za izborni nivo Stolac, za općinsko vijeće i načelnika općine Stolac zbog prekida izbornog procesa na dan izbora.
189. Na Lokalnim izborima 2016. godine održanim 2. 10. 2016. godine od 140 potvrđenih mandata za načelnika/gradonačelnika, 134 mandata ili (96%) su pripali muškarcima, a 6 ili (4%) ženama. Žene su izabrane za načelnice u općinama: Istočni Drvar, Jezero, Kalinovik, Novo Goražde, Mrkonjić Grad i Visoko.
190. U općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova ukupno je izabrano 3.119 nosilaca mandata, od čega 2.544 muškarca i 575 žena od čega je 26 predstavnika nacionalnih manjina (23 muškarca i 3 žene).
191. Starosna struktura nosilaca mandata je sljedeća: 472 nosilaca mandata su mlađi od 30 godina, od čega je 313 muškaraca i 159 žena, dok 2.647 nosilaca mandata su starosti 30 i više godina, od čega je 2.231 muškaraca i 416 žena.

⁴⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj 82/16

1.13. Implementacija izbornih rezultata

192. Po pitanju implementacije izbornih rezultata, u smislu utvrđivanja prestanka mandata izabranim članovima tijela vlasti kojim mandat dodjeljuje Centralna izborna komisija BiH i dodjele mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, odbijanja i dodjele mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima u 2016. godini obrađeno je 224 predmeta.
193. U izvještajnom periodu obrađeno je 99 akata koji se odnose na upite, zahtjeve za mišljenje i ostale akte upućene Centralnoj izbornoj komisiji BiH po predmetnoj oblasti.
194. U dva navrata, svakih šest mjeseci, vršene su provjere prebivališta za sve članove organa vlasti na svim nivoima vlasti, u skladu s odredbom člana 1.10 stav (1) tačka 7. Izbornog zakona BiH te je upućeno 5 akata Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH kojim su tražene informacije o datumu posljednje promjene prebivališta, te podatak o trenutnom prebivalištu za one zvaničnike koji nisu trenutno imali prebivalište u okviru izborne jedinice u kojoj su izabrani ili su bili kandidati.
195. Pokrenuta su 224 upravna postupka, donesena su 224 upravna akta, 1.120 pratećih akata i 224 uvjerenja o dodjeli mandata koji su upućeni izabranim/imenovanim zvaničnicima, kao i organima vlasti u Bosni i Hercegovini.
196. Od toga broja svi upravni postupci pokrenuti su u smislu utvrđivanja prestanka mandata u općinskim vijećima/skupštinama općina, u Skupštini Grada Istočno Sarajevo, skupštinama kantona, Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH, Narodnoj skupštini RS, te upravni postupci koji se odnose na utvrđivanje prestanka mandata načelnika općina.

Tabela 7. Broj prestanaka mandata po nivoima vlasti

Organ vlasti	Broj prestanaka mandata
Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH	0
Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH	4
Dom naroda Parlamenta Federacije BiH	0
Narodna skupština Republike Srpske	11
Skupštine kantona	5
Gradsko vijeće Grada Sarajeva	0
Skupština Grada Istočno Sarajevo	1
Načelnik općine	2
Općinsko vijeće / skupština općine	201
Ukupno	224

197. Razlozi za utvrđivanje prestanka mandata su sljedeći: po zahtjevu stranke (110); zbog smrti (7); zbog promjene prebivališta (3); po službenoj dužnosti (4) i odbijanje mandata (124)⁴⁸.

⁴⁸ Razlika u zbiru prestanaka mandata po nivoima vlasti (224) i zbiru prestanaka mandata po razlozima za prestanak mandata (248) je nastala zbog odbijanja mandata narednih kvalifikovanih kandidata u okviru iste kandidatske liste u predmetima prestanaka mandata.

198. Centralna izborna komisija BiH je u 2016. godini zvaničnicima kojima je prestao mandat, te sljedećim kvalifikovanim kandidatima koji su prihvatili zamjenske mandate, dostavila ukupno 224 izjave o imovinskom stanju.
199. Nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. godine pripremljena su 3.262 uvjerenja za izabrane zvaničnike, jednak broj izjava o prihvatanju/odbijanju mandata, potvrda o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata i izjava o imovinskom stanju. Svečano uručenje uvjerenja o dodjeli mandata za novoizabrane načelnike/gradonačelnike općina upriličeno je u Velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH dana 8. 11. 2016. godine, pri čemu su ovlaštenim osobama u ime općina uručena i uvjerenja za novoizabrane vijećnike/odbornike te prateća dokumentacija.
200. Nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. godine i potvrđivanja rezultata izbora, 109 izabranih zvaničnika odbilo je prihvatiti osvojeni mandat te je proveden postupak provjere sljedećih kvalifikovanih kandidata, i doneseno 109 upravnih akata kojima je mandat dodijeljen sljedećim kvalifikovanim kandidatima.

1.14. Ponovni izbori u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac – 19.2.2017. godine

201. Centralna izborna komisija BiH je na 1. sjednici, održanoj 12. 1. 2017. godine, donijela Odluku o poništenju izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac, u skladu s članom 2.10 Izbornog zakona BiH, a odlučujući u ponovnom postupku, Centralna Izborna komisija BiH je dana 26. 1. 2017. godine donijela Odluka o poništenju izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac provedenih na dan 2. 10. 2016. godine za Općinsko vijeće Stolac i načelnika Općine Stolac na svim redovnim biračkim mjestima, te glasanje putem mobilnih timova, kao i glasanje u odsustvu i glasanje putem pošte.
202. S obzirom da su članovi Općinske izborne komisije Stolac, Avdo Jaganjac, Ivan Perić i Meliha Kapor, pravosnažnim i konačnim odlukama Centralne izborne komisije BiH broj: 05-1-07-5-1125/16, broj: 05-1-07-5-1126/16 i broj: 05-1-07-5-1127/16 od 24. 11. 2016. godine, razriješeni dužnosti u članstvu Općinske izborne komisije Stolac i da je Općinsko vijeće Stolac djelovalo u tehničkom mandatu zbog poništenja izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac i nije bilo moguće provesti proceduru imenovanja članova Općinske izborne komisije Stolac u skladu s članom 2.12 stav (5) Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je u skladu s članom 2.15 stav (2) Izbornog zakona BiH, s ciljem osiguranja uvjeta iz člana 2.14 stav (1) Izbornog zakona BiH, koji se odnose na nacionalnu i spolnu strukturu članova izbornih komisija i sačinjavanja liste kandidata koji ispunjavaju uvjete za imenovanje u članstvo izborne komisije u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH i Uputstva o utvrđivanju kvalifikacija, broja i imenovanju članova izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj: 6/16 i 13/16), Rješenjem broj: 06-1-07-1-5/17 od 12. 1. 2017. godine, do potvrđivanja rezultata Ponovnih izbora 2017. godine za osnovnu izbornu jedinicu Stolac, na dužnost zamjenskog predsjednika i članova Općinske izborne komisije Stolac imenovala: Jozu Matića, zamjenski predsjednik; Rifata Zlomužicu, zamjenski član, i Predraga Šupljeglava, zamjenski član, koji su proveli ponovljene izbore u Stocu za općinsko vijeće i načelnika općine dana 19. 2. 2017. godine.
203. Centralna izborna komisija BiH je na 7. sjednici održanoj 5. 2. 2017. godine donijela Odluka o raspisivanju i održavanju ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac („Službeni glasnik BiH“, broj 9/17), Uputstvo o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac i Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i o imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje za provedbu

ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac. Glavni centar za brojanje je bio smješten u prostorijama Centralne izborne komisije BiH.

204. Postupak provođenja ponovljenih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac regulisan je Instrukcijom o postupku provođenja ponovnih izbora za općinskog načelnika i općinsko vijeće u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac koju je Centralna izborna komisija BiH usvojila na 7. sjednici održanoj 5. 2. 2017. godine. Između ostalog, član 2. navedene Instrukcije propisuje obavezu Općinske izborne komisije Stolac da na osnovu pribavljenih izvoda iz matične knjige umrlih, u izvodu iz biračkog spiska označi imena umrlih lica kako bi se zaštitio integritet izbornog procesa, a imajući u vidu da se ponovni izbori, u skladu s članom 14.1 Izbornog zakona BiH, provode na osnovu istih izvoda iz Centralnog biračkog spiska.
205. Postupak koordiniranja i nadgledanja ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac koji se održavaju 19. 2. 2017. godine je regulisan Instrukcijom o primjeni člana 2.9 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine koju je Centralna izborna komisija BiH usvojila 16. 2. 2017. godine. Navedenom instrukcijom ovlašteni službenici Centralne izborne komisije BiH su akreditirani u ime Centralne izborne komisije BiH da koordiniraju i nadgledaju rad biračkih odbora i dužni su sačiniti izvještaj o svim aktivnostima predviđenim članom 3. navedene instrukcije. Ukupno 25 zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH je bilo raspoređeno u Općinskoj izbornoj komisiji Stolac i na svim biračkim mjestima u općini Stolac, uključujući i mobilne timove.
206. **Edukacija zamjenskih članova Općinske izborne komisije Stolac za ponovne lokalne izbore u općini Stolac** – U skladu s prijedlogom Plana i programa edukacije organa za provođenje izbora za 2017. godinu 9. 2. 2017. godine je održana edukacija zamjenskih članova Općinske izborne komisije Stolac u vezi s pripremom i održavanjem ponovnih izbora u Stocu. Tokom obuke obrađene su sljedeće teme: Vremenski plan i rokovnik izbornih radnji; organizacija i provođenje izbora; rad biračkog odbora – brojanje, popunjavanje obrazaca i pakovanje; prigovori i postupanje i unos i obrada rezultata. U skladu s temama i podzakonskim aktima Centralne izborne komisije BiH obrađene su relevantne materije u vezi s provedbom ponovnih izbora, a zamjenski članovi OIK Stolac su upoznati s angažmanom zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH na dan izbora u Stocu, ali i prilikom distribucije izbornog materijala na biračkim mjestima dan prije, te njihovim statusom.
207. **Obuka biračkih odbora** – Dana, 13. i 14. februara 2016. godine predstavnici Centralne izborne komisije BiH prisustvovali su obuci predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika koju je organizovala Općinska izborna komisija Stolac, pri čemu je osoblje Centralne izborne komisije BiH uzelo učešća u samoj obuci, posebno u praktičnom dijelu koji se odnosio na brojanje glasačkih listića. Dana, 17. 2. 2016. godine, osoblje Centralne izborne komisije BiH obavilo je obuku predsjednika biračkih odbora i njihovih zamjenika o procedurama glasanja i brojanja glasačkih listića.
208. Za ponovne izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac provedena je **edukativna kampanja** za birače koji žive izvan Bosne i Hercegovine, a imaju biračko pravo. Pripremljen je TV-Telop – poziv biračima koji žive izvan BiH, a imaju pravo da glasaju putem pošte za Općinu Stolac, na službenim jezicima u upotrebi u BiH, koji je dostavljen Ministarstvu vanjskih poslova BiH s ciljem da se isti postavi na web stranicu ministarstva i na web stranicu DKPBH u kojim su upisani birači za glasanje izvan BiH za Općinu Stolac. Također, navedeni TV-Telop je dostavljen i klubovima udruženja građana BiH u inostranstvu i vladinim i nevladinim organizacijama koje se bave izbjeglicama i pitanjima migracija te da isti učine dostupnim državljanima Bosne i Hercegovine s kojima kontaktiraju. TV-Telop poziv biračima koji žive izvan BiH je postavljen i na web stranici Centralne izborne komisije BiH.

209. Na Centralnom biračkom spisku za općinu Stolac, na dan ponovnih izbora bilo je registrovano 11.430 birača - 5.870 (ili 51,36%) muškaraca i 5.560 (ili 48,64%) žena od čega: 9.871 za glasanje na redovnim biračkim mjestima; 31 birač za glasanje u odsustvu; 40 birača za glasanje lično; 141 birač za glasanje putem mobilnog tima; 26 birača za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićem, 1.321 birač za glasanje putem pošte.
210. Za potrebe održavanja ponovnih izbora u općini Stolac biračima koji glasaju izvan Bosne Hercegovine je upućena 1.321 pošiljka s izbornim materijalom od čega je 107 vraćeno kao neuručeno⁴⁹.
211. Na dan održavanja ponovljenih izbora u općini Stolac (19. 2. 2017. godine) sva redovna biračka mjesta su otvorena na vrijeme i izborni proces je tekao bez problema. Birači su glasali na 19 redovnih biračkih mjesta, 6 biračkih mjesta u odsustvu (Jablanica, Mostar, Čapljina, Berkovići, Ljubinje i Trebinje) 7 mobilnih timova (4 – Stolac, i po 1 u Foči, Čapljini i Mostaru), 1 nepotvrđenim glasačkim listićem i jedno (1) biračko mjesto za glasanje lično koje je bilo u sklopu redovnog biračkog mjesta 176A012. Za ponovne izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac nije organizovano lično glasanje u DKPBiH.
212. Na ponovljenim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac učestvovalo je 7 političkih stranaka, 5 nezavisnih kandidata, 2 koalicije kako slijedi:
- **Za izbore za načelnika Općine Stolac** učestvovali su sljedeći politički subjekti: HDZ BiH – Hrvatska demokratska zajednica BiH; SDF BiH.
 - **Za izbore za Općinsko vijeće Stolac** učestvovali su sljedeći politički subjekti: HDZ BiH – Hrvatska demokratska zajednica BiH; Inicijativa za Stolac; Hrvatska koalicija za Stolac HSP BiH HDZ 1990; Vidoje Maslač – nezavisni kandidat; SDS – Srpska demokratska stranka; Ajla Repeša – nezavisni kandidat; HKDU BiH; SPR-BiH; Snaga Centra; SDF BiH; Berina Amidžić – nezavisni kandidat; HSS BiH; Dragan Šimunović – nezavisni kandidat i Slaven Milanović – nezavisni kandidat.
213. Na dan ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac glasalo je ukupno 8.509 birača ili 74,4% od čega 7.565 (66,2%) birača na redovnim biračkim mjestima; 13 birača u odsustvu; 120 birača putem mobilnog tima; 9 birača putem nepotvrđenog glasačkog listića i 802 birača putem pošte.
214. Operativni štab akcije „Lokalni izbori 2016.“ je koordinirao sve aktivnosti na osiguranju distribucije i povrata izbornog materijala za ponovljene lokalne izbore u općini Stolac i zajedno s drugim sigurnosnim agencijama je osiguravao izborni proces u općini Stolac dana 19. 2. 2017. godine kada su održani ponovni lokalni izbori. Narušavanja sigurnosne situacije nije bilo.
215. U skladu s članom 5. Instrukcije o postupku provođenja ponovnih izbora za općinskog načelnika i Općinsko vijeće u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac posmatrači akreditirani od strane Centralne izborne komisije BiH i Općinske izborne komisije Stolac za Lokalne izbore 2016. godine imaju pravo posmatrati ponovne izbore. Za ponovne izbore u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac akreditirano je ukupno 40 posmatrača: 27 posmatrača u ime udruženja

⁴⁹ Do dana pisanja izvještaja – 27. 3. 2017. godine

građana⁵⁰; 8 međunarodnih posmatrača⁵¹; 5 posmatrača političkih subjekata⁵², a ponovno izdavanje akreditacija tražilo je 23 posmatrača koji su bili akreditirani za Lokalne izbore 2016. godine⁵³.

216. Zaključno sa 2. 3. 2017. godine u Glavnom centru za brojanje ukupno je prebrojano 945 glasačkih listića od čega 767 verifikovanih glasačkih listića pristiglih putem pošte, 13 listića birača koji su glasali u odsustvu; 120 listića birača koji su glasali putem mobilnog tima i 45 glasačkih listića koji su potvrđeni.
217. Za izbore za načelnika Općine Stolac prebrojano je ukupno 8.510 glasačkih listića od čega je važećih 8.109 (95,29%); nevažećih praznih 210 (2,47%) i nevažećih listića po drugim kriterijima 191 (2,24%). Za izbore za Općinsko vijeće Stolac ukupno je prebrojano 8.510 glasačkih listića od čega je 8.269 (97,17% važećih; 74 (0,87%) nevažećih praznih i 167 (1,96%) nevažećih listića po drugim kriterijima.
218. Dana, 6. 3. 2017. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata ponovnih izbora za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac („Službeni glasnik BiH“, broj 17/17).
219. Na ponovnim izborima za osnovnu izbornu jedinicu Stolac za načelnika izabran je Stjepan Bošković, kandidat HDZ BiH – Hrvatska demokratska zajednica BiH sa osvojenih 59,12% glasova. Osam (8) mandata (ili 49,98%) za Općinsko vijeće općine Stolac osvojila je HDZ BiH – Hrvatska demokratska zajednica BiH; sedam (7) mandata (41,09%) Inicijativa za Stolac; jedan (1) mandat Hrvatska koalicija za Stolac HSP BiH, HDZ BiH; i jedan (1) mandat Vidoje Maslač – nezavisni kandidat.
220. Od ukupno 17 vijećnika u Općinskom vijeću Stolac 11 ili 64,7% su muškarci i 6 ili 35,3% su žene. Dvanaest (12) vijećnika imaju 30 i više godina starosti dok je 5 vijećnika mlađe od 30 godina starosti.
221. Ponovni izbori u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac su protekli bez incidenata, a prema zapažanjima posmatrača ponovljeni izbori u općini Stolac su protekli slobodno i pošteno⁵⁴.
222. Za izabrane zvaničnike na ponovnim izborima za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac pripremljeno je 18 uvjerenja o dodjeli mandata, izjava o prihvatanju/odbijanju mandata, potvrda o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata, te izjava o imovinskom stanju, a isti su dodijeljeni dana 15. 3. 2017. godine.

⁵⁰ Centri Civilnih Inicijativa („Pod lupom“ 17), U.G. Vidoški Grad 10;

⁵¹ Ambasada Republike Hrvatske 2, OHR 2, EU specijalni predstavnik 4.

⁵² HDZ BiH, NK Dragan Šimunović, NK Vidoje Maslač, NK Slaven Milanović

⁵³ OHR 4, EU Specijalni predstavnik 9, Ambasada USA 2, CCI 8. Ponovno izdavanje akreditacija je zatraženo jer su prethodno izdate akreditacije izgubljene.

⁵⁴ Nepravilnosti koje su evidentirane tokom cijelog izbornog dana su fotografisanje glasačkog listića na jednom biračkom mjestu, pomoć pri glasanju od strane neovlaštene osobe, porodično glasanje i pokušaj iznošenja glasačkog listića sa biračkog mjesta. Navedene nepravilnosti su na vrijeme spriječene, dok su posmatrači Koalicije uložili tri primjedbe biračkim odborima tokom cijelog izbornog dana. Saopćenje: Stočani dokazali da je moguće. Izbori slobodni i poštteni! <http://podlupom.org/v2/bs/clanak/saopstenje-stocani-dokazali-da-je-moguće-izbori-slobodni-i-postteni/249>

1.15. Objedinjeni rezultati Lokalnih izbora održanih 2. 10. 2016. godine i ponovnih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac održanih 19. 2. 2017. godine

223. Pregled objedinjenih podataka o broju birača upisanih u Centralni birački spisak sa odzivom na dan Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine i na ponovnim izborima u Općini Stolac je sljedeći:

Tabela 8. Broj birača upisanih u Centralni birački spisak na dan Lokalnih izbora 2. 10. 2016. godine i ponovnih izbora za općinu Stolac s odzivom

Nivo	Pravo glasa (registrovano)	Glasalo	Odziv %
Federacija BiH	1.946.752	1.006.841	51,72%
Republika Srpska	1.232.968	741.303	60,12%
Brčko distrikt BiH	86.728	43.196	49,81%
UKUPNO	3.266.448	1.791.340	54,84%

Napomena: Podaci ne uključuju Grad Mostar

Tabela 9. Broj upisanih birača po kategorijama s odzivom (Lokalni izbori 2. 10. 2016. i ponovni izbori u općini Stolac, 19. 2. 2017.)

Kategorija	Odluka CIKBiH (25.8.2016.)	Broj birača (2.10.2016.)	Birači koji su upisani za glasanje putem mobilnog tima	Glasalo	Odziv (%)
Redovni birači	3.177.557	3.164.999	12.558	1.734.203	54,79%
Birači koji glasaju lično	12.005	11.991	14	335	2,79%
Birači koji glasaju u odsustvu	8.946	8.904	42	3.711	41,68%
Birači registrovani za glasanje putem pošte	65.111	65.086	25	41.998	64,53%
Birači registrovani za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH	287	287	0	146	50,87%
Birači registrovani za glasanje putem mobilnog tima		12.639	12.639	10.712	64,18%
Ukupno prema odluci CIKBiH	3.263.906	3.263.906			
Glasalo nepotvrđenim glasačkim listićem		2.542		235	9,24%
UKUPNO		3.266.448		1.791.340	54,84%

224. Prema objedinjenim podacima na Lokalnim izborima održanim 2. 10. 2016. godine i ponovnim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac od ukupno **3.266.448** registrovanih birača glasalo je **1.791.340** birača ili **54,84%**.

225. Na Lokalnim izborima održanim 2. 10. 2016. godine i ponovnim izborima za osnovnu izbornu jedinicu Stolac od 141-og potvrđenog mandata za načelnika/gradonačelnika 135 mandata ili

(96%) su pripali muškarcima, a 6 ili (4%) ženama. Žene su izabrane za načelnice u općinama: Istočni Drvar, Jezero, Kalinovik, Novo Goražde, Mrkonjić Grad i Visoko.

226. U općinska/gradska vijeća i skupštine općina/gradova na Lokalnim izborima održanim 2. 10. 2016. godine i ponovnim izborima za osnovnu izbornu jedinicu Stolac je izabrano 3.136 nosilaca mandata od čega 2.556 (81,50 %) muškaraca i 580 žena (18,50 %). Od ukupnog broja nosilaca mandata predstavnika nacionalnih i etničkih manjina je 26, od čega 23 muškarca i 3 žene.
227. Starosna struktura nosilaca mandata u općinskim/gradskim vijećima i skupštinama općina/gradova je sljedeća: 477 nosilaca mandata su mlađi od 30 godina, od čega je 315 muškaraca i 162 žene, dok 2.659 nosilaca mandata su starosti 30 i više godina, od čega je 2.240 muškaraca i 419 žena.

1.16. Dostavljanje obrazaca Izjava o imovinskom stanju

228. Članom 15.8 stav (1) i (2) Izbornog zakona BiH propisano je da su kandidati izabrani na svim nivoima vlasti dužni, u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u Službenom glasniku BiH, na posebnom obrascu, predati Centralnoj izbornoj komisiji BiH potpisanu izjavu o imovinskom stanju, kao i da izabrani član organa vlasti na svim nivoima dužan je da Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnese izvještaj o imovinskom stanju u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata u smislu člana 1.10 stav (1) tačke 1), 4), 5), 6), 7) i 8) ovog zakona.
229. U skladu s navedenim izmjenama relevantnih odredaba člana 15.7 Izbornog zakona BiH koje se odnose na dostavu obrazaca o imovinskom stanju, izvršene su izmjene Uputstva o izgledu i načinu ispunjavanja obrasca izjave o imovinskom stanju.
230. Centralna izborna komisija BiH je u 2016. godini razvila aplikaciju za imovinske kartone, koja će omogućiti, pored evidencije dostavljenih izjava o imovinskom stanju, i unos podataka iz navedenog obrasca za izabrane zvaničnike. Navedena aplikacija tehnički zadovoljava uvjete da se podaci iz obrasca izjave o imovinskom stanju izabranog zvaničnika objavljuju na službenoj internet stranici Centralne izborne komisije BiH, odnosno učine dostupnim javnosti, poštujući Zakon o zaštiti ličnih podataka.
231. U periodu od novembra 2016. godine vršen je prijem i evidentiranje dostavljenih izjava o imovinskom stanju izabranih zvaničnika kojim je prestao i počeo mandat u mandatnom sazivu 2012–2016. godina, odnosno 2016–2020. godina. Do 14. 12. 2016. godine Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavljena su ukupno 3.553 obrasca izjave o imovinskom stanju.

1.17. Povrat takse

232. U skladu s članom 4.16 Izbornog zakona BiH, Odlukom o visini takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine⁵⁵ određena je visina novčane takse:
- 1.000,00 KM za političku stranku koja se kandidira u sjedištu stranke za općinsko vijeće, odnosno skupštinu općine, gradsko vijeće, odnosno skupštinu grada, te po 100,00 KM za

⁵⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj 32/16

kandidovanje u svakoj novoj izbornoj jedinici, za općinsko vijeće, odnosno skupštinu općine, gradsko vijeće, odnosno skupštinu grada;

- 1.000,00 KM za političku stranku koja se kandiduje u sjedištu stranke za načelnika općine ili gradonačelnika, te po 100,00 KM za kandidiranje u svakoj novoj izbornoj jedinici za načelnika općine ili gradonačelnika;
 - 1.000,00 KM za nezavisnog kandidata koji se kandidira za načelnika općine ili gradonačelnika, ili ako se kandidira za općinsko vijeće, odnosno skupštinu općine, Skupštinu Brčko distrikta BiH, skupštinu grada.
233. Na osnovi člana 2.9 stav (1) tačka 17, a u vezi s članom 4.16 Izbornog zakona BiH Centralna izborna komisija BiH je dana 14. 12. 2016. godine donijela Odluku o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru, uplaćenog za ovjeru prijave za učešće političkih subjekata na Lokalnim izborima 2016. godine.
234. U skladu s posljednjim izmjenama Izbornog zakona BiH iz 2016. godine, navedenom odlukom je utvrđeno da će se povrat novčanog iznosa takse za ovjeru izvršiti na transakcijske račune političkih subjekata kako slijedi:
- političkim strankama koje su osvojile više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici ili 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvojio izabrani načelnik/gradonačelnik, samostalno ili u okviru koalicije (ukupno 85 političkih stranaka);
 - nezavisnim kandidatima koji su osvojili više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici ili 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvojio izabrani načelnik/gradonačelnik (ukupno 32 nezavisna kandidata);
 - nezavisnim kandidatima na listi nezavisnih kandidata koje su osvojile više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici (ukupno 13 listi nezavisnih kandidata).
235. Posljednjim izmjenama člana 4.16 Izbornog zakona BiH nije utvrđen povrat takse za ovjeru političkim subjektima čija je ovjera djelimično ili u potpunosti odbijena.
236. Dana, 14. 12. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je na svojoj 93. sjednici donijela Odluku o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru političkim strankama u iznosu od 207.800,00 KM i nezavisnim kandidatima u iznosu od 156.000,00 KM što čini ukupno 363.800,00 KM.

2. Provođenje posrednih izbora

2.1 Posredni izbori za Gradsko vijeće Grada Sarajeva i Skupštinu grada Istočno Sarajevo

237. Centralna izborna komisija BiH, u skladu s članom 2.9 stav (1) tačka 6. Izbornog zakona BiH, potvrđuje i ovjerava kandidatske liste i kandidate za sve nivoe neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH.
- Centralna izborna komisija BiH, u skladu s članom 2.9 stav (1) tačka 9. Izbornog zakona BiH, utvrđuje i potvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH, ovjerava da su ti izbori provedeni u skladu s ovim Zakonom i objavljuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim zakonom.

2.1.1. Izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva

238. Način izbora vijećnika Gradskog vijeća Grada Sarajeva utvrđen je članom 13.10 i 13.5 Izbornog zakona BiH⁵⁶, članom 22. i 23. Statuta Grada Sarajeva⁵⁷ i Poglavljem VIII. Uputstva o postupku provođenja posrednih izbora za organe vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH (u daljnjem tekstu: Uputstvo)⁵⁸. Grad Sarajevo čine sljedeće općine: Stari Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo, Novi Grad Sarajevo.
239. Konstituirajuće sjednice općinskih vijeća općina koje čine Grad Sarajevo su održane kako slijedi:
- Općinsko vijeće Stari Grad Sarajevo konstituirajuća sjednica održana 16.11.2016. godine
 - Općinsko vijeće Centar Sarajevo, konstituirajuća sjednica održana 16.11.2016. godine
 - Općinsko vijeće Novo Sarajevo, konstituirajuća sjednica održana 30.11.2016. godine
 - Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo, konstituirajuća sjednica održana 30.11.2016. godine.
240. Gradske općine u sastavu Grada Sarajeva su dostavile kandidatske liste na ovjeru i potvrđivanje Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a u vezi s navedenim okončane su sljedeće aktivnosti:
- dana, 6. 12. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri devet (9) kandidatskih listi na kojima se nalazi ukupno 28 kandidata iz Općine Novi Grad Sarajevo za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva⁵⁹;
 - dana, 14. 12. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri devet (9) kandidatskih listi⁶⁰ na kojima se nalazi ukupno 28 kandidata iz Općine Stari Grad Sarajevo za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva⁶¹;

⁵⁶ „Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16

⁵⁷ „Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 12/98, 14/98. 25/05, 23/08 i 32/08

⁵⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj: 38/14 i 90/16

⁵⁹ kandidatska lista grupe vijećnika, Gabela, Osmanović, Šandal, Jurić; kandidatska lista grupe vijećnika, Hodžić Hasan, Pehilj Elida; kandidatska lista političke stranke Demokratska fronta; kandidatska lista političke stranke Savez za bolju budućnost BiH – Fahrudin Radončić; kandidatska lista političke stranke SDA – Stranka demokratske akcije; kandidatska lista grupe vijećnika, Peštek, Gušo, Selimbegović, Vukadin; kandidatska lista političke stranke Naša stranka; kandidatska lista grupe vijećnika, Biber Bajro, Junuz Sead; kandidatska lista političke stranke Socijaldemokratska partija BiH.

⁶⁰ Od strane OV Stari Grad Sarajevo dostavljeno je ukupno 8 kandidatskih listi za Gradsko vijeće Grada Sarajeva; naknadno je Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavljen zahtjev političke stranke Građanski savez te u prilogu istog kandidatska lista sa jednim kandidatom na istoj; u svom zahtjevu politička stranka ističe da nisu u roku obaviješteni o roku predaje kandidatskih listi za izbor u Gradsko vijeće Grada Sarajeva. Za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva ovjereno je ukupno 9 kandidatskih listi iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo.

⁶¹ kandidatska lista političke stranke Stranka demokratske akcije; kandidatska lista političke stranke Naša stranka, kandidatska lista Lista za Grad Sarajevo Skaka, Deljković, Škaljić, Šegić; kandidatska lista grupe vijećnika: Vedran Dodik, Alma Jašarević, Minela Alić; kandidatska lista grupe vijećnika SBB BiH; kandidatska lista grupe vijećnika, Denis Stojnić, Dado Stojnić, Sanel Dragolovčanin, Amar Trbović; kandidatska lista grupe vijećnika 1.NL; kandidatska lista grupe vijećnika Katica S. i Skrupan J.; kandidatska lista političke stranke Građanski savez.

- dana, 14. i 21. decembra 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri deset (10) kandidatskih listi na kojima se nalazi ukupno 28 kandidata iz Općine Novo Sarajevo za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva⁶²;
 - dana, 22. 12. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri osam (8) kandidatskih listi na kojima se nalazi ukupno 28 kandidata iz Općine Centar Sarajevo za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva⁶³.
241. Centralna izborna komisija BiH ovjerila je ukupno **36** kandidatskih listi sa **112** kandidata za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
242. Postupak izbora kandidata za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, s prethodno ovjerenih kandidatskih listi, proveden je u navedenim općinskim vijećima kako slijedi: Stari Grad Sarajevo – 22. 12. 2016. godine; Centar Sarajevo – 27. 12. 2016. godine; Novo Sarajevo – 22. 12. 2016. godine i Novi Grad Sarajevo – 8. 12. 2016. godine.
243. Na osnovi posrednih izbora provedenih u općinskim vijećima za Gradsko vijeće Grada Sarajeva Centralna izborna komisija BiH je donijela sljedeće odluke:
- dana, 14. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, kojom je dodijeljeno ukupno sedam (7) mandata. Protiv navedene odluke Centralne izborne komisije BiH vijećnik Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo Hasan Hodžić je izjavio žalbu Apelacionom odjeljenju Suda BiH, a ona je Rješenjem Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 IŽ 024271 17 IŽ od 24. 1. 2017. godine odbijena.
 - dana, 29. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Novo Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, kojom je dodijeljeno ukupno sedam (7) mandata;
 - dana, 29. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, kojom je dodijeljeno ukupno sedam (7) mandata;
 - dana, 29. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, kojom je dodijeljeno ukupno sedam (7) mandata.
244. Na osnovi utvrđenih rezultata posrednih izbora provedenih u vezi s članom 13.10 Izbornog zakona BiH u općinskim vijećima Stari Grad Sarajevo, Novi Grad Sarajevo, Centar Sarajevo

⁶² kandidatska lista Građanski savez; kandidatska lista Socijaldemokratska partija BiH; kandidatska lista grupe vijećnika, Hafizović Reuf; kandidatska lista grupe vijećnika, Bahtanović Hazim; kandidatska lista grupe vijećnika, Srđan Srdić; kandidatska lista grupe vijećnika, Igor Gavrić; kandidatska lista grupe vijećnika, Baltić Ana; kandidatska lista grupe vijećnika Barbara Peleš Stroil; kandidatska lista političke stranke Demokratska fronta; kandidatska lista političke stranke Naša stranka.

⁶³ kandidatska lista grupe vijećnika “Naša stranka – DF”; kandidatska lista grupe vijećnika “Naša stranka/SDP”; kandidatska lista političke stranke Naša stranka; kandidatska lista političke stranke Građanski savez; kandidatska lista grupe vijećnika, Jusić Abid; kandidatska lista grupe vijećnika, Katica Velija; kandidatska lista grupe vijećnika, Sead Srna; kandidatska lista grupe vijećnika, Tea Drešković.

i Novo Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, Centralna izborna komisija BiH je na 4. sjednici, održanoj 26. 1. 2017. godine, donijela Odluku o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Gradsko vijeće Grada Sarajeva. U Gradsko vijeće Grada Sarajeva izabrani su sljedeći vijećnici:

- **vijećnici iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo:** Skaka Abdulah, Talić Adnan, Miladin Almedin, Stojnić Dado, Dodik Vedran, Handžić Vibor i Simonović Srđan;
- **vijećnici iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo:** Fazlić Samir, Katica Velija, Srna Sead, Uk Nihad, Grebović Nuko, Drekoović Tea i Lazović Miro;
- **vijećnici iz Općinskog vijeća Novo Sarajevo:** Bahtanović Hazim, Srđić Srđan, Peleš Stroil Barbara, Živanović Miroslav, Gavrić Igor, Hafizović Reuf i Omukić Snežana;
- **vijećnici iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo:** Gabela Edina, Velić Lana, Fijuljanin Sanela, Peštek Enes, Biber Bajro, Vukadin Toni i Jurić Mira.

2.1.2. Izbor odbornika u Skupštinu grada Istočno Sarajevo

245. Način izbora odbornika u Skupštinu grada Istočno Sarajevo utvrđen je članom 13.10 i 13.5 Izbornog zakona BiH⁶⁴, Izbornim zakonom Republike Srpske⁶⁵, članom 21. i 30. Statuta Grada Istočno Sarajevo⁶⁶ i Poglavljem VII. Uputstva o postupku provođenja posrednih izbora za organe vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Uputstvo)⁶⁷. Grad Istočno Sarajevo čine sljedeće općine: Istočno Novo Sarajevo, Istočna Ilidža, Pale, Sokolac, Trnovo i Istočni Stari Grad.

246. Gradske općine u sastavu Grada Istočno Sarajevo su dostavile kandidatske liste na ovjeru i potvrđivanje Centralnoj izbornoj komisiji BiH. U izvještajnom periodu za Skupštinu grada Istočno Sarajevo okončane su sljedeće aktivnosti:

- dana, 6. 12. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri devet (9) kandidatskih listi na kojima se nalazi ukupno 25 kandidata iz Općine Pale za izbor odbornika u Skupštinu grada Istočno Sarajevo⁶⁸;
- dana, 8. 12. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri šest (6) kandidatskih listi na kojima se nalazi ukupno 21 kandidat iz Općine Sokolac za izbor odbornika u Skupštinu grada Istočno Sarajevo⁶⁹;
- dana, 14. 12. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri tri (3) kandidatske liste na kojima se nalazi ukupno 13 kandidata iz Općine Istočni Stari Grad

⁶⁴ „Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16

⁶⁵ „Službeni glasnik RS“, br. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05 i 24/12

⁶⁶ „Službene novine Grada Istočno Sarajevo“, br. 20/05

⁶⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj 38/14 i 90/16

⁶⁸ kandidatska lista političke stranke DNS – Demokratski narodni savez; kandidatska lista grupe članova 1; kandidatska lista grupe članova 2; kandidatska lista grupe članova 3; kandidatska lista grupe članova 4; kandidatska lista grupe članova 5; kandidatska lista političke stranke Srpska demokratska stranka – SDS; kandidatska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – 1; kandidatska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – 2

⁶⁹ kandidatska lista grupe odbornika – A; kandidatska lista grupe odbornika – B; kandidatska lista grupe odbornika – J; kandidatska lista političke stranke Demokratski narodni savez; kandidatska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD Milorad Dodik; kandidatska lista političke stranke SDS – Srpska demokratska stranka

za izbor odbornika u Skupštinu grada Istočno Sarajevo⁷⁰;

- dana, 14. 12. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri osam (8) kandidatskih listi na kojima se nalazi ukupno 23 kandidata iz Općine Istočna Ilidža za izbor odbornika u Skupštinu grada Istočno Sarajevo⁷¹;
 - dana, 21. 12. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri četiri (4) kandidatske liste na kojima se nalazi ukupno 13 kandidata iz Općine Trnovo za izbor odbornika u Skupštinu grada Istočno Sarajevo⁷²;
 - dana, 28. 12. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke o ovjeri devet (9) kandidatskih listi na kojima se nalazi ukupno 19 kandidata iz Općine Istočno Novo Sarajevo za izbor odbornika u Skupštinu grada Istočno Sarajevo⁷³.
247. Centralna izborna komisija BiH ovjerila je ukupno **39** kandidatskih listi sa **114** kandidata za izbor odbornika u Skupštinu grada Istočno Sarajevo.
248. U skladu s članom 13.12 Izbornog zakona BiH propisan je rok od 15 dana od dana konstituiranja općinskog vijeća, odnosno skupštine općine u kojem se vrši izbor članova gradskog vijeća, odnosno skupštine grada.
249. Postupak kandidovanja odbornika iz navedenih skupština općina proveden je u zakonskom roku (30 dana), osim u slučaju Skupštine općine Istočna Ilidža koja se konstituisala 7. 12. 2016. godine i Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo (2. 12. 2016.).
250. Posredni izbori za Skupštinu grada Istočno Sarajevo iz skupština općina koje čine Grad Istočno Sarajevo provedeni su kako slijedi: iz Skupštine općine Sokolac 16. 12. 2016. godine; iz Skupštine općine Pale 7. 12. 2016. godine; iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo 29. 12. 2016. godine; iz Skupštine općine Istočni Stari Grad provedeni su dana 16. 12. 2016. godine; iz Skupštine općine Trnovo 16. 12. 2016. godine i iz Skupštine općine Istočna Ilidža 30. 1. 2017. godine.
251. Na osnovi posrednih izbora provedenih u skupštinama općina za Skupštinu grada Istočno Sarajevo Centralna izborna komisija BiH je donijela sljedeće odluke:
- dana, 14. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Pale za Skupštinu grada Istočno Sarajevo, kojom je dodijeljeno ukupno sedam (7) mandata. Imajući u vidu da su 2 kandidatske liste imale

⁷⁰ kandidatska lista Grupe članova „Za bolji Istočni Stari Grad“; kandidatska lista političke stranke Srpska demokratska stranka; kandidatska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata.

⁷¹ kandidatska lista grupe članova A; kandidatska lista grupe članova B; kandidatska lista grupe članova V; kandidatska lista političke stranke DNS – Demokratski narodni savez; kandidatska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata – 1; kandidatska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata – 2; kandidatska lista grupe odbornika PDP; kandidatska lista političke stranke Srpska demokratska stranka.

⁷² kandidatska lista grupe članova odbornika – „Savez za Trnovo – A“; kandidatska lista grupe članova odbornika – „Savez za Trnovo – B“; kandidatska lista grupe odbornika – „Trnovo A“; kandidatska lista grupe odbornika – „Trnovo B“.

⁷³ kandidatska lista „Grupa članova“; kandidatska lista političke stranke Demokratski narodni savez; kandidatska lista Grupa odbornika A; kandidatska lista Grupa odbornika B; kandidatska lista Grupa odbornika V; kandidatska lista odbornik DNS-a; kandidatska lista Nezavisni odbornik; kandidatska lista Samostalni odbornik PDP-a; kandidatska lista političke stranke Savez nezavisnih socijaldemokrata.

identičan količnik, dodjela osmog mandata izvršena je putem žrijeba dana 19. 12. 2016. godine u prostorijama Centralne izborne komisije BiH;

- dana, 21. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Sokolac za Skupštinu grada Istočno Sarajevo, kojom je dodijeljeno ukupno šest (6) mandata;
- dana, 22. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočni Stari Grad za Skupštinu grada Istočno Sarajevo, kojom su dodijeljena ukupno tri (3) mandata;
- dana, 29. 12. 2016. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Trnovo za Skupštinu grada Istočno Sarajevo, kojom su dodijeljena ukupno tri (3) mandata;
- dana, 2. 2. 2017. godine donesena je Odluka o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočna Ilidža za Skupštinu grada Istočno Sarajevo, kojom je dodijeljeno ukupno šest (6) mandata.
- Na osnovi utvrđenih rezultata posrednih izbora provedenih u vezi s članom 13.10 Izbornog zakona BiH u skupštinama općina Istočno Novo Sarajevo, Istočna Ilidža, Pale, Sokolac, Trnovo i Istočni Stari Grad za Skupštinu grada Istočno Sarajevo, Centralna izborna komisija BiH je na 8. sjednici, održanoj 9. 2. 2017. godine, donijela Odluku o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu grada Istočno Sarajevo. U Skupštinu grada Istočno Sarajevo izabrani su sljedeći odbornici:
 - **odbornici iz Skupštine općine Pale:** Škipina Damjan, Gluhović Zoran, Simović Miroslav, Blagojević Nikola, Lučić Vladimir, Pejović Bojan, Koprivica Mladen i Madžgalj Milan;
 - **odbornici iz Skupštine općine Sokolac:** Čolović Mirko, Vučetić Danko, Golijan Jovan, Kosorić Žarko, Borovčanin Milomir i Samardžija Nenad;
 - **odbornici iz Skupštine općine Istočni Stari Grad:** Dragaš Dubravka, Kosmajac Željko i Plakalović Njegoš;
 - **odbornici iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo:** Popić Nebojša, Trifković Nataša, Nešić Rade, Glavaš Aleksandar i Jovančić Vedran;
 - **odbornici iz Skupštine općine Trnovo:** Behija Mulaosmanović, Nemanja Lučić i Miroslav Bjelica;
 - **odbornici iz Skupštine općine Istočna Ilidža:** Lučić Miroslav, Četković Daniela, Ljuboje Darko, Šehovac Goran, Šešlija Nebojša i Radovanović Vinko.

3. Zaštita izbornog prava

252. U svim fazama izbornih aktivnosti koje je poduzela Centralna izborna komisija BiH s ciljem pripreme i održavanja Lokalnih izbora, učesnici u izbornom procesu su podnosili prigovore i žalbe i druga pravna sredstva propisana Izbornim zakonom BiH za zaštitu izbornih prava. Na osnovi odredbi Izbornog zakona BiH zaštitu izbornog prava osiguravaju izborne komisije (općinske izborne komisije, gradske izborne komisije i Centralna izborna komisija BiH) i Apelaciono odjeljenje Suda BiH. Svi prigovori podnose se u pisanoj formi na obrascu koji propiše Centralna izborna komisija BiH.

253. Općinska izborna komisija u svojoj općini i gradska izborna komisija u gradu ima prvostepenu nadležnost za odlučivanje o svim pitanjima koja nisu eksplicitno dodijeljena Centralnoj izbornoj komisiji BiH i Apelacionom odjeljenju Suda BiH. Centralna izborna komisija BiH ima drugostepenu nadležnost za odlučivanje o uložnim žalbama na odluke svih izbornih komisija. Centralna izborna komisija BiH ima i prvostepenu nadležnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povrede pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede pravila Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH, učinjene od političkog subjekta. Apelaciono odjeljenje Suda BiH nadležno je da rješava po žalbama na odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalbe se podnose Apelacionom odjeljenju Suda BiH u roku od dva dana od dana prijema odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalba se podnosi putem Centralne izborne komisije BiH, a Apelaciono odjeljenje Suda BiH dužno je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

254. **Žalbe na rješenja Centralne izborne komisije BiH kojim se daje / ne daje saglasnost na imenovanje članova izborne komisije** – Na rješenja Centralne izborne komisije BiH kojim se daje / ne daje saglasnost na imenovanje članova izborne komisije je podneseno 16 žalbi Apelacionom odjeljenju Suda BiH. U postupku odlučivanja je Sud BiH 16 žalbi odbio kao neosnovane.

255. **Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH o razrješenju članova Općinske izborne komisije Stolac** – Centralna izborna komisija BiH je nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. godine u svim izbornim jedinicama, osim u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac gdje su prekinuti izbori, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim u članu 2.9 Izbornog zakona BiH pokrenula upravni postupak utvrđivanja odgovornosti za predsjednika i dva člana Općinske izborne komisije Stolac, po službenoj dužnosti, te nakon usmenih rasprava u Stocu, prikupljene dokumentacije, podataka dobijenih od Općinske izborne komisije Stolac i MUP-a HNK Mostar i drugih relevantnih dokaza, donijela 3 odluke u kojim je predsjedniku i dva člana ove izborne komisije izrečena zabrana angažovanja za rad na biračkom mjestu, odnosno u organima nadležnim za provedbu izbora na period od četiri (4) godine od dana pravosnažnosti odluke, bez novčane kazne.

Na navedene odluke Centralne izborne komisije BiH uložene su 3 žalbe Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH). Odlučujući po žalbama Sud BiH je 3 žalbe odbio kao neosnovane.

256. **Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH o odbijanju ovjere prijave političkih subjekata** – Na odluke Centralne izborne komisije BiH o ovjeri, odnosno odbijanju ovjere prijave političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine Sudu BiH je ukupno izjavljeno 35 žalbi. Centralna izborna komisija BiH je 10 žalbi uvažila i ovjerila prijave podnosioca žalbe, a Apelaciono odjeljenje Suda BiH je odlučivalo po 25 žalbi, od kojih je svih 25 žalbi odbilo.

257. **Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH o ovjeri ili odbijanju ovjere kandidatskih listi** – Na odluke Centralne izborne komisije BiH o ovjeri, odnosno odbijanju ovjere kandidatskih listi političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine ukupno je izjavljeno 11 žalbi Sudu BiH. Centralna izborna komisija BiH je 4 žalbe uvažila i ovjerila kandidatske liste podnosioca žalbe, a Apelaciono odjeljenje Suda BiH je odlučivalo po 7 žalbi, od kojih je 5 žalbi odbilo kao neosnovane, a 2 žalbe uvažilo i vratilo na ponovno odlučivanje Centralnoj izbornoj komisiji BiH, koja je donijela odluke o ovjeri kandidatskih listi.

258. **Postupak utvrđivanja kršenja odredbi Izbornog zakona BiH od strane političkih subjekata i kandidata na Lokalnim izborima 2016. godine u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac gdje su prekinuti izbori** – Centralna izborna komisija BiH je nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. godine u svim izbornim jedinicama, osim u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac gdje su prekinuti izbori, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim u članu 2.9 Izbornog zakona BiH pokrenula upravni postupak utvrđivanja odgovornosti političkih subjekata i njihovih kandidata, po službenoj dužnosti, te nakon usmenih rasprava u Stocu, prikupljene dokumentacije, podataka dobijenih od Općinske izborne komisije Stolac i MUP-a HNK Mostar i drugih relevantnih dokaza, donijela 4 odluke i to:

- političkom subjektu Za bolji Stolac izrečena novčana kazna u iznosu od 10.000,00 KM, te njenom kandidatu za načelnika Općine Stolac novčana kazna u iznosu od 5.000,00 KM i uklanjanje imena sa kandidatske liste,
- političkom subjektu Inicijativa za Stolac izrečena novčana kazna u ukupnom iznosu od 10.000,00 KM, te za njena dva kandidata za Općinsko vijeće Stolac novčana kazna u iznosu od 5.000,00 KM i uklanjanje imena sa kandidatske liste i
- političkom subjektu Hrvatska koalicija za Stolac Izrečena novčana kazna u iznosu od 3.000,00 KM, te njenom kandidatu za Općinsko vijeće Stolac novčana kazna u iznosu od 5.000,00 KM i uklanjanje imena sa kandidatske liste.

Na navedene odluke Centralne izborne komisije BiH uložene su 4 žalbe Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH). Odlučujući po žalbama Sud BiH je uvažio 4 žalbe, poništio odluke Centralne izborne komisije BiH i predmete vratio na ponovni postupak i odlučivanje. Centralna izborna komisija BiH je u ponovnom postupku donijela 4 odluke kojima su izrečene iste novčane kazne i sankcije. Na navedene odluke Centralne izborne komisije BiH uložene su 4 žalbe Apelacionom odjeljenju Suda BiH koje je odbilo kao neosnovane.

259. **Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH o odbijanju upisa u Izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH** – Centralna izborna komisija BiH je odlukom odbila upis 6.650 birača za glasanje izvan BiH zbog toga što podnosilac prijave za glasanje izvan BiH uz prijavu nije dostavio potrebnu dokumentaciju kao što su dokaz o identitetu, državljanstvu, prebivalištu i iz drugih razloga. Drugi razlozi zbog kojih je Centralna izborna komisija BiH odbila upis podnosioca prijave za glasanje izvan BiH su ti što u prijavi nisu navedeni svi potrebni podaci koji se odnose na adresu stanovanja izvan Bosne i Hercegovine i kontakt-podatke: ulica, broj, grad, poštanski broj, država, broj telefona i e-mail adresu, te da se na adresi koju su podnosioci prijave označili nalazi veći broj drugih lica, također podnosilaca za upis u Centralni birački spisak, zatim da su prijave napisane rukopisom jednog lica i da je označena adresa stanovanja podnosioca prijave ustvari adresa pravnog lica.

Na odluku o odbijanju upisa podnosioca prijave u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine, podnosioci prijave čija je prijava odbijena izjavili su 188 žalbi Sudu BiH. Centralna izborna komisija BiH je 10 žalbi uvažila i podnosiocima žalbi upisala u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH, a Apelaciono odjeljenje Suda BiH je odlučivalo po 178 žalbi, od kojih je svih 178 žalbi odbilo kao neosnovane.

260. **Žalbe na odluku Centralne izborne komisije BiH o zaključivanju i potvrđivanju Centralnog biračkog spiska za Lokalne izbore 2016. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu** – Na odluku Centralne izborne komisije BiH o zaključivanju i potvrđivanju Centralnog biračkog spiska za Lokalne izbore 2016. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu izjavljene su 4 žalbe Sudu BiH, koje je Apelaciono odjeljenje Suda BiH odbacilo kao nedopuštene.

261. **Postupak imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2016. godine** – U postupku imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2016. godine u jednoj od faza izbornih aktivnosti politički subjekti podnosili su prigovore i žalbe. Imenovanje biračkih odbora vrše općinske izborne komisije na način i po postupku propisanom odredbama Uputstva o utvrđivanju kvalifikacija, broja članova, postupak žrijebanja i imenovanja, obuke, provjere znanja i certificiranja članova biračkih odbora i mobilnih timova za glasanje, u kome su utvrđeni kriteriji koje moraju zadovoljavati osobe koje se imenuju za članove biračkih odbora. Na odluku općinske izborne komisije kojom je odlučeno po prigovoru uloženo je 13 žalbi Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Žalbeni navodi su se odnosili na navodno kršenje odredbi provedbenih akata općinskih izbornih komisija prilikom imenovanja članova biračkih odbora na način da općinska izborna komisija nije vodila računa o ravnomjernoj zastupljenosti predsjednika biračkih odbora u osnovnoj izbornoj jedinici, ili da je općinska izborna komisija predložila člana biračkog odbora iz svojih evidencija u suprotnosti s odredbama propisa kojim je regulisano ovo pitanje, zatim da nije poštovan redoslijed zastupljenosti političkih subjekata u biračkom odboru utvrđen žrijebom. Postupajući po žalbama Centralna izborna komisija BiH je donijela 13 odluka kojim je žalbe odbila kao neosnovane. Sudu BiH je podnesena jedna žalba na odluku Centralne izborne komisije BiH, koja je odbijena kao neosnovana.

262. **Postupak utvrđivanja kršenja odredbi Izbornog zakona BiH od strane članova biračkih odbora angažiranih na Lokalnim izborima 2016. godine u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac gdje su prekinuti izbori** – Centralna izborna komisija BiH je nakon provedenih Lokalnih izbora 2016. godine u svim izbornim jedinicama, osim u osnovnoj izbornoj jedinici Stolac gdje su prekinuti izbori, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim u članu 2.9 Izbornog zakona BiH, pokrenula 220 upravnih postupaka, po službenoj dužnosti, radi utvrđivanja odgovornosti članova biračkih odbora koji su bili angažovani na Lokalnim izborima 2016. godine, te nakon usmenih rasprava u Stocu, prikupljene dokumentacije, podataka dobijenih od Općinske izborne komisije Stolac i MUP-a HNK Mostar i drugih relevantnih dokaza, donijela 40 odluka i 180 zaključaka o obustavi postupaka. U 36 donesenih odluka je članu biračkog odbora izrečena novčana kazna i zabrana angažovanja za rad na biračkom mjestu, odnosno u organima nadležnim za provedbu izbora na period od četiri (4) godine od dana pravosnažnosti odluke, a u 4 odluke zabrana angažovanja za rad na biračkom mjestu, odnosno u organima nadležnim za provedbu izbora na period od četiri (4) godine od dana pravosnažnosti odluke, bez novčane kazne.

Novčane kazne su izrečene u iznosima od 700,00 KM za predsjednike biračkih odbora (10 predsjednika) i 300,00 KM za članove biračkih odbora i njihove zamjenike. Ukupan iznos izrečenih kazni iznosi 14.500,00 KM.

Na navedene odluke Centralne izborne komisije BiH uloženo je 39 žalbi Apelacionom odjeljenju Suda BiH, koje je odbilo kao neosnovane.

263. **Postupci u vezi s povredom člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH** – Članom 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH propisano je da je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova organa i statutarnih tijela političkih subjekata, u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. Centralnoj izbornoj komisiji BiH su podnesena 2 prigovora od političkih subjekata zbog navodnog kršenja odredbe člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH, koje je Centralna izborna komisija BiH odbila kao neosnovane.

264. **Postupci u vezi s povredom izbornog prava u periodu izborne kampanje političkih subjekata** – Najveći broj prigovora i žalbi vezan je za period izborne kampanje političkih subjekata, u kojem politički subjekti na zakonom utvrđen način upoznaju birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za Lokalne izbore i koji prema odredbama Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH predstavlja period od 30 dana prije dana održavanja izbora. Uputstvom o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2016. godine, koji su se održali u nedjelju 2. 10. 2016. godine, utvrđeno je da izborna kampanja zvanično počinje dana 2. 9. 2016. godine i traje do 1. 10. 2016. godine. Pravila ponašanja političkih subjekata u periodu izborne kampanje propisana su u Poglavlju 7. Izbornog zakona BiH, a predstavljanje političkih subjekata putem elektronskih medija propisano je u Poglavlju 16. Kršenja pravila propisanih ovim poglavljima su pratila i ove izbore.

U ovom periodu podnesena su 4 prigovora Centralnoj izbornoj komisiji BiH političkih subjekata ili birača po kojima je nadležna postupati Centralna izborna komisija BiH, po kojima su donesene odluke kojim se prigovori odbijaju kao neosnovani i doneseno je 11 odluka po žalbama izjavljenim na prvostepene odluke općinskih izbornih komisija i to: 10 odluka kojima su žalbe odbijene kao neosnovane i jedan zaključak o obustavi postupka. Povrede koje su činili politički subjekti u periodu izborne kampanje su se odnosile na ometanje skupova drugih političkih stranaka, obećavanje novčane nagrade s ciljem dobijanja podrške birača, poticanje na glasanje lica koja nemaju pravo glasa, skidanje, uništavanje i lijepljenje izbornih plakata, korištenje jezika koji bi nekoga mogao navesti ili potaći na nasilje ili širenje mržnje.

Centralna izborna komisija BiH pokrenula je po službenoj dužnosti 3 postupka zbog korištenje jezika koji bi nekoga mogao navesti ili potaći na nasilje ili širenje mržnje i donijela 3 odluke o novčanoj kazni, na koje su uložene tri žalbe. Sud BiH je odbacio dvije žalbe kao nepravovremene, a jednu žalbu je odbio kao neosnovanu.

Novčane kazne su izrečene u iznosima od 3.000,00 KM, 5.000,00 KM i 6.000,00 KM.

265. **Postupci u vezi s kršenjem izborne šutnje** – U periodu izborne kampanje politički subjekti su podnosili prigovore zbog kršenja izborne šutnje za koje povrede su, prema odredbama Izbornog zakona BiH, nadležne odlučivati općinske izborne komisije i Centralna izborna komisija BiH. Povrede koje su činili politički subjekti u periodu izborne šutnje su se odnosile na obilazak biračkih mjesta kandidata na izborima, prisustvo kandidata na biračkom mjestu ili njegovoj okolini, prevoz birača na biračko mjesto u organizaciji političkih stranaka i kandidata, navodno pojavljivanje u televizijskim i radijskim programima kandidata na predstojećim izborima, izlaganje ili dijeljenje biračima promotivnog materijala. Zbog kršenja izborne šutnje Centralnoj izbornoj komisiji BiH izjavljeno je 11 prigovora i 5 žalbi. Centralna izborna komisija BiH je donijela 11 odluka kojim se prigovori odbijaju kao neosnovani i 5 odluka kojim se žalbe odbijaju kao neosnovane. Na odluku Centralne izborne komisije BiH kojom je odbijena žalba, izjavljena je jedna žalba Sudu BiH koju je Sud BiH odbio.
266. **Povrede biračkog prava na dan izbora** – Na prvostepene odluke općinskih izbornih komisija, kojim je odlučeno po prigovorima podnesenim zbog povreda na biračkom mjestu, uložene su 22 žalbe Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Odlučujući po žalbama, Centralna izborna komisija BiH je donijela 22 odluke kojima su žalbe odbijene kao neosnovane. Na odluke Centralne izborne komisije BiH izjavljeno je 10 žalbi Sudu BiH, od kojih su svih 10 žalbi odbijene kao neosnovane.
267. **Postupci u rješavanju zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića** – Centralnoj izbornoj komisiji BiH je, prije donošenja Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata

Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine, podneseno 59 zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića. Centralna izborna komisija BiH je donijela 59 zaključaka kojim su zahtjevi odbačeni zbog toga što su preuranjeni. Sudu BiH je podnesena jedna žalba na odluku Centralne izborne komisije BiH, koja je odbijena kao neosnovana.

Centralna Izborna komisija BiH je donijela Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora 2016. godine u Bosni i Hercegovini, na koju je izjavljeno 8 žalbi Sudu BiH, od kojih su svih 8 žalbi odbijene kao neosnovane.

Nakon donošenja Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2016. godine, Centralnoj izornoj komisiji BiH ukupno je podneseno 207 zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića. Centralna izborna komisija BiH, odlučujući po zahtjevima, donijela je 17 zaključaka kojim su zahtjevi odbačeni zbog toga što su nepravovremeni, 40 odluka o ponovnom brojanju glasačkih listića i 150 odluka i zaključaka kojim je zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića odbijen kao neosnovan, odnosno kojim su zahtjevi odbačeni zbog toga što su podneseni od neovlaštene osobe ili nepotpuni. Ponovno brojanje glasačkih listića vršeno je u Glavnom centru za brojanje u Sarajevu, i prema odlukama brojanje je vršeno za 65 biračkih mjesta.

Na odluke Centralne izborne komisije BiH izjavljeno je 66 žalbi Sudu BiH od kojih su svih 66 žalbi odbijene kao neosnovane.

268. **Postupci za poništenje izbora** – Centralnoj izornoj komisiji BiH ukupno je podneseno 19 zahtjeva za poništenje izbora koji su odbačeni kao nedopušteni. Sudu BiH su podnesene dvije žalbe, od kojih je Sud BiH jednu odbio kao neosnovanu, a jednu odbacio kao nepravovremenu.
269. **Žalbe na odluke o utvrđivanju rezultata posrednih izbora** – Podnesena je jedna žalba i to na odluku Centralne izborne komisije BiH o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, koju je Apelaciono odjeljenje Suda BiH odbilo kao neosnovanu.
270. **Apelacije podnesene Ustavnom sudu BiH** – U 2016. godini podneseno je 7 apelacija Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine.

1. Narodni demokratski pokret iz Banje Luke je podnio žalbu Apelacionom odjeljenju Suda BiH na odluku Centralne izborne komisije BiH kojom je odbijena prijava ovog političkog subjekta za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine s obzirom da nije priložio dovoljan broj potpisa podrške za ovjeru. Nakon donošenja rješenja Suda BiH kojim je odbijena žalba, i podnesene apelacije Ustavnom sudu BiH, Ustavni sud BiH je donio Odluku broj: AP-2609/16 od 26. 10. 2016. godine kojom je odbacio apelaciju Narodnog demokratskog pokreta kao nedozvoljenu.

2. Ćamil Duraković, nezavisni kandidat za načelnika Općine Srebrenica je podnio žalbu Apelacionom odjeljenju Suda BiH na odluku Centralne izborne komisije BiH kojom je odbijen njegov prigovor na neregularnosti prilikom glasanja u općini Srebrenica. Nakon donošenja rješenja Suda BiH kojim je odbijena žalba i podnesene apelacije Ustavnom sudu BiH, Ustavni sud BiH je donio Odluku broj: AP-4144/16 od 2. 11. 2016. godine kojom je odbacio apelaciju kao nedozvoljenu.

3. Koalicija SDA/SBB Sarajevo je podnijela žalbu Apelacionom odjeljenju Suda BiH na odluku Centralne izborne komisije BiH kojom su utvrđeni i objavljeni rezultati za izbornu

jedinicu Vukosavlje. Sud BiH je donio rješenje kojom je odbijena žalba, a Koalicija SDA/SBB Sarajevo je podnijela apelaciju Ustavnom sudu BiH. Ustavni sud BiH je donio Odluku broj: AP-4195/16 od 23. 11. 2016. godine kojom je odbacio apelaciju kao nedozvoljenu.

4. Republička komisija za provođenje referenduma Republike Srpske (RS) je podnijela žalbu Apelacionom odjeljenju Suda BiH na odluku Centralne izborne komisije BiH kojom je podneske u vezi s izvodom iz Centralnog biračkog spiska za provođenje referenduma u RS odbacila kao neosnovane. Nakon donošenja rješenja Suda BiH kojim je odbačena žalba kao nedopuštena, i podnesene apelacije Ustavnom sudu BiH, Ustavni sud BiH je donio Odluku broj: AP-3805/16 od 15. 2. 2017. godine kojom je odbacio apelaciju kao nedozvoljenu.

5. Na odluke Centralne izborne komisije BiH, kojim su izrečene sankcije uklanjanje imena sa kandidatske liste i novčane kazne su pojedinačno Salmir Kaplan, Demir Mahmutćehajić i Ahmet Ljubović podnijeli žalbe Apelacionom odjeljenju Suda BiH. Nakon donošenja rješenja Suda BiH kojim su odbijene žalbe kao neosnovane, i podnesene apelacije Ustavnom sudu BiH od Salmira Kaplana, Demira Mahmutćehajića i Ahmeta Ljubovića, Ustavni sud BiH je donio Odluku broj: AP-171/17 od 15. 2. 2017. godine kojom je odbacio ove tri apelacije kao nedopuštene.

271. **Postupci potvrđivanja i objavljivanja rezultata Lokalnih izbora 2016. godine** – Centralna izborna komisija BiH, u skladu s odredbom člana 5.32 Izbornog zakona BiH, nakon završetka ponovnog brojanja glasačkih listića i istekom roka za podnošenje žalbe, odnosno nakon pravosnažnosti odluka, potvrđuje izborne rezultate za organe na svakom pojedinom nivou vlasti, u roku od 30 dana od dana održavanja izbora. Centralna izborna komisija BiH je, na 79. sjednici održanoj 1. 11. 2016. godine, donijela Odluku o potvrđivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini, broj: 05-1-07-1-1571-1/16 od 1. 11. 2016. godine, osim za izborni nivo Stolac (176A) – za općinsko vijeće i načelnika općine za koje će rezultati biti potvrđeni dopunskom odlukom, nakon donošenja odluke Centralne izborne komisije BiH o poništenju izbora u izornoj jedinici Stolac u skladu s članom 2.10 Izbornog zakona BiH i provedenih ponovnih izbora na osnovu odluke Centralne izborne komisije BiH, u skladu s članom 14.1 Izbornog zakona BiH, te utvrđivanja rezultata i okončanja žalbenih postupaka pred Sudom BiH, odnosno nakon pravosnažnosti odluke o objavljivanju i utvrđivanju rezultata za općinsko vijeće i načelnika Općine Stolac.

Nakon provedenih ponovnih izbora u osnovnoj izornoj jedinici Stolac za općinsko vijeće i načelnika općine Stolac i pravosnažnosti odluke o objavljivanju i utvrđivanju rezultata za općinsko vijeće i načelnika općine Stolac, Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata ponovnih izbora za načelnika Općine Stolac i vijećnike u Općinskom vijeću Općine Stolac broj: 05-1-07-1-447-2/17 od 6. 3. 2017. godine.

272. U svim navedenim fazama izbornog procesa ukupno je izjavljeno 369 žalbi Apelacionom odjeljenju Suda BiH, od kojih je Sud BiH 367 žalbi odbio ili odbacio i dvije odluke vratio na ponovni postupak, što u procentu iznosi da je 99% odluka Centralne izborne komisije BiH potvrđeno.⁷⁴
273. **Prijave nadležnom tužilaštvu u vezi sa sumnjom da je učinjeno krivično djelo** – Prema odredbama člana 6.8 stav (1) Izbornog zakona BiH, ako izborna komisija smatra da je

⁷⁴ Politički subjekti često koriste lakoću pristupu Sudu BiH i mogućnost podnošenja žalbi što rezultira višestruko većim brojem žalbi podnesenih Sudu BiH u poređenju sa zemljama u okruženju.

učinjeno krivično djelo koje se odnosi na izborni proces, dužna je da to djelo prijavi nadležnom tužilaštvu.

Centralna izborna komisija BiH je Tužilaštvu BiH dostavila: 1) obavijest o povredama pravila izbornog procesa za koje postoje osnovne sumnje obilježja krivičnog djela u vezi s registracijom birača za glasanje putem pošte izvan BiH u općinama: Prozor-Rama, Bratunac, Derventa, Zvornik, Stolac, Pelagićevo, Osmaci, Drvar, Neum, Banovići, Orašje, Vlasenica, Odžak i Vukosavlje (akt broj: 05-1-07-5-1124/16 od 28. 9. 2016. godine); 2) obavijest zbog postojanja osnovne sumnje o počinjenom krivičnom djelu u vezi s registracijom birača za glasanje putem pošte izvan BiH u Općini Odžak (akt broj: 05-1-07-5-1361-4/16 od 2. 11. 2016. godine); 3) informaciju u vezi s pronađenom poštanskom pošiljkom sa glasačkim materijalom kod državljanke Republike Srbije zbog postojanja osnovne sumnje o počinjenom krivičnom djelu u vezi s registracijom birača za glasanje putem pošte izvan BiH u Općini Zvornik (akt broj: 05-1-07-5-1426-2/16 od 2. 11. 2016. godine); 4) obavijest zbog postojanja osnovne sumnje o počinjenom krivičnom djelu u vezi s registracijom birača za glasanje putem pošte izvan BiH u Općini Vukosavlje (akt broj: 05-1-07-5-965-6/16 od 11. 11. 2016. godine).

4. Ostale aktivnosti

4.1. Finansijske aktivnosti

274. Redovne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u oblasti materijalno-finansijskih poslova u izvještajnom periodu uključuju: vođenje poslovnih knjiga: glavne knjige i dnevnika (redovnog budžeta, programa posebne namjene: Lokalni izbori 2016. godine, Jedinstveni izborni informacioni sistem JIIS, Donacija Ambasade Republike Turske i Donacija Vijeća Evrope 2016. godine), pomoćnih knjiga (knjiga osnovnih sredstva, sitnog inventara i materijala), praćenje izvršenja budžeta; vođenje blagajničkog poslovanja; obračuni i isplate plata i naknada, refundacija po osnovu bolovanja; izrade izvještaja nadležnim organima porezne uprave (specifikacije obračuna poreza i doprinosa, MIP, MOP, GOP i GIP 1022 obrasci) fondovima, Centralnoj izbornoj komisiji BiH i sl.
275. U skladu sa **Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza za 2016. godinu („Službeni glasnik BiH”, broj 101/15)** Centralnoj izbornoj komisiji BiH je odobren ukupan budžet u iznosu od **6.896.000,00 KM**. Ovaj iznos uključuje rashode finansirane direktno iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od 6.884.000,00 KM, te uključuje i rashod za nabavku stalnih sredstava finansiranih iz planiranih primitaka od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 12.000,00 KM.
Iznos od 6.884.000,00 KM koji se finansira iz budžetskih sredstava odobren je za neposrednu potrošnju u iznosu od 2.933.000,00 KM i za program posebnih namjena Lokalni izbori 2016. godine u iznosu od 3.951.000,00 KM.
Rashod za nabavku vozila finansiran iz planiranog primitka od prodaje vozila u iznosu od 12.000,00 KM uvećava iznos odobrenih sredstava za Lokalne izbore 2016. godine koji ukupno iznose 3.963.000,00 KM.
276. Za potrebe provođenja ponovljenih izbora u općini Stolac Vijeće ministara BiH je Odlukom o odobravanju sredstava iz tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu (VM broj: 20/17 od 9. 2. 2017. godine) Centralnoj izbornoj komisiji BiH odobrilo sredstva u iznosu od 39.000,00 KM.

4.2. Korekcija budžeta

277. Odluka o višegodišnjem kapitalnom ulaganju u Jedinstveni izborni informacijski sistem BiH donesena je od strane Vijeća ministara BiH u 2013. godini i Centralna izborna komisija BiH je imala na raspolaganju sredstva u iznosu od 1.851.667,81 KM, a realizovano je ukupno 710.452,55 KM. Neutrošena sredstva u 2013. godini u iznosu od 1.141.215,26 KM prenesena su u 2014. godinu. Neutrošena sredstva iz 2014. godine u iznosu od 1.137.705,26 KM su prenesena u 2015. godinu. U 2015. godini nije bilo troškova pa su ukupno neutrošena sredstva u iznosu od 1.137.705,26 KM prenesena u 2016. godinu. Prenesena neutrošena sredstva iz 2015. godine na programu posebnih namjena – Jedinstveni izborni informacijski sistem BiH korigovali su budžet Centralne izborne komisije BiH za iznos od 1.137.705,26 KM.
278. **Donacija Ambasade Republike Turske** – U skladu sa Sporazumom između Ambasade Republike Turske i Centralne izborne komisije BiH, broj protokola: 07-1-16-1-1324-1/13, potpisanim 23. 12. 2013. godine, sredstva u protivrijednosti od 25.000,00 EUR, u iznosu od 48.895,75 KM su odobrena kao podrška sanaciji aneksa zgrade Centralne izborne komisije BiH i uplaćena na Jedinstven račun trezora. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, Ministarstvo finansija i trezora BiH je otvorilo program posebnih namjena – Donacija Ambasade Republike Turske – sanacija aneksa zgrade i unijelo uplaćeni iznos od 48.895,75 KM koji je korigovao budžet Centralne izborne komisije BiH za 2013. godinu. S obzirom da su sredstva uplaćena pred sam kraj godine, ista nisu potrošena u 2013. godini već su prenesena u ukupnom iznosu u 2014. godinu. U 2014. godini je potrošeno 48.074,53 KM, a neiskorištena sredstva prenesena u 2015. godinu. U 2015. godini nije bilo troškova pa su ukupno neutrošena sredstva u iznosu od 821,22 KM prenesena u 2016. godinu. Prenesena neutrošena sredstva iz 2015. godine na programu posebnih namjena – **Donacija Ambasade Republike Turske – sanacija aneksa zgrade** u ukupnom iznosu od **821,22 KM** koriguju budžet Centralne izborne komisije BiH za 2016. godinu.
279. **Donacija Vijeća Evrope 2016. godine** – U skladu sa Ugovorom između Vijeća Evrope i Centralne izborne komisije BiH, broj: AA.DGII.46.2016, FIMS PO br. 505981 od 7. 6. 2016. godine uplaćeno je **47.908,62 EUR** (93.701,12 KM) dana 21. 6. 2016. godine što predstavlja 50% ukupno odobrenih sredstava potpore za troškove koji su nastali tokom realizacije aktivnosti u periodu od 12. maja do 30. novembra 2016. godine čiji je cilj:
- podrška izradi jedinstvenog nastavnog plana i programa za obrazovanje i certificiranje izborne administracije,
 - obuka predsjednika i članova biračkih odbora uključujući izradu dugoročne baze podataka certificiranih članova biračkih odbora i
 - kreiranje informativnih kampanja namijenjenih ženama, starijim osobama i nacionalnim manjinama.
- Upaćena sredstva na program posebnih namjena – **Donacija Vijeća Evrope 2016. godine** koriguju budžet Centralne izborne komisije BiH za 2016. godinu u iznosu od **93.701,12 KM**.
280. **Programi posebnih namjena koriguju budžet u ukupnom iznosu od 1.232.227,60 KM.**
281. **Ukupan korigovani budžet Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu**, s prenesenim neiskorištenim sredstvima iz 2015. godine na višegodišnjem kapitalnom ulaganju i namjenskim sredstvima donacija, iznosi **8.128.227,60 KM**.

Tabela 10. Struktura realizovanih naloga u toku 2016. godine

	Nalozi za knjiženje	Računi	Izveštaj o plaćenim računima	Nalozi za plaće	Prijave dobavl. / vanjskih saradnika	Ugovori o djelu	Komisije
Redovna	125	523	125	125	21	2	6
PPN: Lokalni izbori 2016. godine	68	208	68	68	251	523	-
PPN: JIIS	5	8	5	5	-	-	-
PPN: Donacija Vijeća Evrope 2016. godine	34	115	34	34	107	3	-
PPN: Donacija Ambasade Republike Turske	3	3	3	3	-	-	-
UKUPNO	235	857	235	235	379	528	6

Tabela 11. Struktura naloga iz blagajne u toku 2016. godine

Blagajne	Nalozi za naplatu / isplatu	Blagajnički izvještaji	Nalozi za podizanje gotovine – čekova	Obračun putnih naloga	Prilozi blagajne
Redovna blagajna	271	63	10	109	968
PPN: Lokalni izbori 2016. godine	367	46	10	156	1372
PPN: Donacija Vijeća Evrope 2016. godine)	26	3		32	131
UKUPNO	664	112	20	297	2471

282. Pored redovnih aktivnosti, Centralna izborna komisija BiH je realizovala i druge značajne poslove kako slijedi:

- a) završne radnje inventarisanja na dan 31. 12. 2015. godine;
- b) izrada Završnog računa i izvršenje budžeta za 2015. godinu u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13);
- c) izrada akata obavezujućih po Zakonu o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2016. godinu („Službeni glasnik BiH”, broj 101/15)
 - namjenska struktura kapitalnih izdataka za 2016. godinu,
 - dinamika rashoda po mjesecima u 2016. godini,
 - namjenska struktura programa posebnih namjena – Lokalni izbori 2016. godine,

- Jedinstveni izborni informacijski sistem JIIS, Donacija Ambasade Republike Turske za podršku sanacije aneksa zgrade Centralne izborne komisije BiH;
 - Donacija Vijeća Evrope 2016. godine;
- d) u skladu sa Zakonom o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2016. godinu, izrada i dostava Ministarstvu finansija i trezora BiH:
- Izvještaj o izvršenju budžeta za period I-III 2016. godine – Instrukcija br. 05-02-2-3241-1/16 od 31. 3. 2016. godine,
 - Izvještaj o izvršenju budžeta za period I-VI 2016. godine – Instrukcija br. 05-02-2-5712-1/16 od 30. 6. 2016. godine i
 - Izvještaj o izvršenju budžeta za period I-IX 2016. godine – Instrukcija br. 05-02-2-8320-1/16 od 4. 10. 2016. godine;
- e) podaci – tabele prioriteta Dokumenta okvirnog budžeta za period od 2017. do 2019. godine u skladu s Instrukcijom za budžetske korisnike br 1. (priprema Dokumenta okvirnog budžeta za period od 2017. do 2019. godine) i budžetskog kalendara za pripremu budžeta institucija BiH za 2017. godinu tokom 2016. godine, broj: 05-02-1-1220-1/16 od 28. 1. 2016. godine;
- f) izrada i dostava Ministarstvu finansija i trezora BiH projekcije budžeta Centralne izborne komisije BiH za 2017. godinu, zahtjev za dodjelu sredstava iz budžeta za 2017. godinu u skladu s Instrukcijom za budžetske korisnike Ministarstva finansija i trezora BiH br. 2, Instrukcijom sa uputstvima za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstva iz budžeta za 2017. godinu (projekcija budžeta za 2017. godinu) broj: 05-16-2-5620-1/16 od 29. 6. 2016. godine;
- g) praćenje finansiranja i trošenja sredstava s programa posebnih namjena i izvještavanje donatora i Ministarstva finansija i trezora BiH;
- h) praćenje troškova reprezentacije;
- i) izrada Srednjoročnog plana rada Centralne izborne komisije BiH za period 2017–2019. godina.

4.2. Logističko-operativne aktivnosti

4.2.1. Opće informacije i normativi

283. Tokom 2016. godine Centralna izborna komisija BiH izvršila je nabavke uz poštovanje zakonske regulative i propisa koji su neophodni za poslovanje državnih institucija:

- Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine⁷⁵,
- Uputstvo o primjeni Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine⁷⁶,
- Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine⁷⁷,

⁷⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj 39/14

⁷⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 90/15 i 20/15

⁷⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2016. godinu⁷⁸
- Pravilnik o postupku direktnog sporazuma Centralne izborne komisije BiH⁷⁹.

284. Centralna izborna komisija BiH je u periodu januar – decembar 2016. godine realizovala značajne logističke poslove i specifične nabavke kako za potrebe pripreme i provođenja Lokalnih izbora 2016. godine, tako i druge redovne nabavke potrebne za izvršavanje poslova iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, predviđene planom rada i Planom nabavki za 2016. godinu, broj: 07-2-16-3-94-1/16 od 4. 2. 2016. godine.
285. S Agencijom za javne nabavke i Pravobranilaštvom Bosne i Hercegovine, kao kontrolnim i koordinacionim organima za oblast javnih nabavki, stalno je kontaktirano, razmjenjivana pisana komunikacija i praćena realizacija zakonskih odredaba kojima se reguliše oblast javnih nabavki. Sve ostvarene nabavke i provedeni postupci kvalitetno su dokumentovani uz pribavljanje i evidentiranje potrebnih mišljenja, saglasnosti, komisijskih zapisnika i druge potrebne dokumentacije. Postupak nabavke čija je vrijednost bila procijenjena na iznos veći od 6.000,00 KM provodile su komisije za javne nabavke koje su imenovane odlukom Centralne izborne komisije BiH (rad ovih komisija je regulisan Pravilnikom o načinu glasanja i odlučivanja Komisije za javne nabavke Centralne izborne komisije BiH⁸⁰). Svaka komisija donosi Poslovnik Komisije za javne nabavke.

4.2.2. Logističke i operativne aktivnosti

286. Operativno-logističke aktivnosti predstavljaju strukturiran sistem od određenih međusobno povezanih komponenti koje su predstavljale suštinu operativnih radnji Centralne izborne komisije BiH tokom 2016. godine uz aktivnosti koje su se odnosile na pripremu i organizaciju Lokalnih izbora 2016. godine, kao i aktivnosti za redovno izvršavanje poslova iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.
287. Nabavka je roba i usluga realizovana u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama BiH i Pravilnika o postupku direktnog sporazuma i provedbenim aktima Agencije za javne nabavke Na osnovu odluka Centralne izborne komisije BiH i generalnog sekretara po ovlaštenju Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH izvršene su nabavke roba i usluga neophodnih za pravovremeno i stručno provođenje aktivnosti za pripremu Lokalnih izbora 2016. godine kako slijedi:
- usluge štampanja i pakovanja glasačkih listića – otvoreni postupak,
 - nabavka materijala (kancelarijskog materijala za biračka mjesta i ambalažni materijal) (pet lotova) – otvoreni postupak,
 - usluge štampanja i pakovanja izbornog materijala (obrazaca, oznaka za biračka mjesta i koverata) (četiri lota) – otvoreni postupak,
 - usluge poštanske dostave izbornog materijala (na adrese u inostranstvo i dostava izbornog materijala biračima za glasanje putem pošte) – otvoreni postupak,
 - usluge izrade i presnimavanje videospota i audiodžingla (tri lota) – otvoreni postupak,
 - usluge transporta izbornog materijala – otvoreni postupak,
 - nabavka računarske opreme (tri lota) – otvoreni postupak,
 - nabavka usluga – održavanje infosistema i razvoj novih aplikacija – kompjuterske usluge – otvoreni postupak,

⁷⁸ „Službeni glasnik BiH“ br. 101/15

⁷⁹ broj: 01-02-2-2158/06 od 5. 10. 2006. godine

⁸⁰ broj: 07-2-02-2-397-1/15 od 16. 4. 2015. godine

- nabavka usluga – produženje redovnih licenci VMWARE licence – konkurentski postupak,
 - usluge oglašavanja i medija (tri lota) – otvoreni postupak,
 - usluge sanacije zgrade V. faze – otvoreni postupak,
 - nabavka mrežnih VPN uređaja – otvoreni postupak,
 - nabavka motornog vozila – konkurentski postupak,
 - usluge popravke i servisiranja vozila – konkurentski postupak,
 - usluge izdavanja aviokarata – otvoreni postupak,
 - ugostiteljske usluge – Aneks II Dio B,
 - usluge zakupa opreme (dva lota) – zakup računara i zakup kopir-aparata i mrežnih printera – konkurentski postupak,
 - usluge štampanja priručnika za rad biračkih odbora – konkurentski postupak,
 - usluge interneta i usluge povećanja jačine brzine interneta – konkurentski postupak,
 - usluge nadzora nad izvođenjem građevinskih radova – konkurentski postupak i
 - nabavka goriva – konkurentski postupak.
288. Provedeno je 12 otvorenih, 8 konkurentskih postupaka i 1 postupak u skladu s Pravilnikom o postupku dodjele ugovora iz Aneksa II Dio B Zakona o javnim nabavkama, što je ukupno 21 postupak.
289. Iz višegodišnjih kapitalnih ulaganja koji se odnose na nabavku opreme i usluga izrade softvera u okviru projekta JIIS BiH provedeni su sljedeći postupci:
- nabavka računarske opreme (mrežni uređaji i IPS) za koju je postupak okončan krajem 2015. godine, početkom 2016. godine je zaključen ugovor i isti realizovan,
 - nabavka računarske i elektromreže u aneksu zgrade Centralne izborne komisije BiH koja je okončana krajem 2015. godine i zaključen ugovor s odabranim dobavljačem, ista je realizovana tokom 2016. godine,
 - nabavka biling softvera BiH koja je okončana krajem 2015. godine i zaključen ugovor s odabranim dobavljačem, ista je realizovana tokom 2016. godine,
 - nabavka softvera „Izrada glavnog projekta JIIS BiH” je realizovana u 2016. godini, po provedenom postupku i ugovoru zaključenim s odabranim dobavljačem u 2015. godini,
 - nabavka licenciranih softvera – Modul SQL i modul za monitoring, IPS sistem i spam filtering (LOT-1) BiH, koja je okončana krajem 2015. godine i zaključen ugovor s odabranim dobavljačem, realizovana je tokom 2016. godine,
 - nabavka licenciranih softvera – HP virtualizacija i WMWare licence za HP blade servere – LOT- 2, okončana je početkom 2016. godine, zaključen ugovor s odabranim dobavljačem i ista je realizovana tokom 2016. godine,
 - nabavka softvera – Modul za implementaciju Zakona o finansiranju političkih stranaka (LOT – 1) provedena je u prethodnoj godini i zaključen je ugovor s odabranim dobavljačem, realizovana je tokom 2016. godine i
 - nabavka softvera Dokument menadžment sistem je provedena i okončana tokom 2016. godine, zaključen ugovor s odabranim dobavljačem i uslijedila je realizacija ugovora tokom 2016. i 2017. godine.
290. Iz sredstava donacije Vijeća Evrope su izvršene sljedeće nabavke: nabavka softvera za bazu podataka o certificiranim trenerima predsjednika i članova biračkih odbora; nabavka usluga infokampanje za povećanje učešća žena, osoba starije životne dobi i nacionalnih manjina na „Lokalnim izborima 2016. godine” i nabavka usluga štampanja Priručnika za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016. i Priručnika za posmatranje izbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2016. godine.

291. U 2016. godini proveden je postupak prodaje osnovnog sredstva – službenog motornog vozila putem javnog poziva za dostavu ponuda koji je objavljen u tri dnevna lista.
292. U izvještajnom periodu proveden je postupak za zakup poslovnog prostora skladišnog tipa putem javnog poziva za dostavu ponuda koji je objavljen u tri dnevna lista radi smještaja skladišta Centralne izborne komisije BiH i postupak za zakup poslovnog prostora za smještaj Glavnog centra za brojanje (GCB) putem javnog poziva za dostavu ponuda koji je objavljen u tri dnevna lista radi smještaja Glavnog centra za brojanje za provođenje „Lokalnih izbora 2016. godine”.
293. Ostale nabavke koje su realizovane u 2016. godini uključuju: nabavku metalnih glasačkih kutija; usluge štampanja obrazaca za registraciju političkih stranaka; sitan inventar i autogume; press clipping; usluge medija (pretplate); mail filtering; registracija i osiguranje vozila; pranje vozila; montaža i demontaža pregradnih zidova i vrata u Glavnom centru za brojanje; nabavka usluga tekućeg održavanja elektroinstalacija u GCB; usluge uspostave bežičnog linka u GCB; usluge smještaja delegacija za posmatrače, instalacija računarske mreže u GCB, usluge podrške SMS centru, usluge kurirske, ekspresne dostave (brza pošta), usluge dekoracije, usluge zakupa 5 plazma monitora sa stalcima za VGA umrežavanje videosistema, zakup becdrop konstrukcije sa štapom, zakup motornog vozila sa vozačem za prevoz delegacija i zakup poslovnog prostora za smještaj Glavnog centra za brojanje; usluge povezivanja SMS-SMPP; nabavka četverokanalnog snimača; kancelarijskog namještaja i ostale nabavke koje su realizovane primjenom postupka direktnog sporazuma jer je vrijednost nabavke bila manja od 6.000,00 KM.

4.2.3. Redovne operativne aktivnosti

294. Redovne operativne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u 2016. godini su se odnosile na sljedeće poslove:
- kontrola, zavođenje, kompletiranje računa s odlukama, mišljenjem, ugovorom i praćenje realizacije računa s ugovorom, dostavljanje i kompletiranje računa za plaćanje, arhiviranje predmeta;
 - izdavanje putnih naloga za službena motorna vozila, kontrola istih i izrada mjesečnih izvještaja za svako vozilo kao i zbirnog izvještaja o upotrebi službenih vozila, kartica pojedinačne kontrole za svako vozilo;
 - realizaciju nabavke materijala, provođenje kroz kartice nabavki sitnog inventara po osnovu pokrenutih zahtjeva, izrada prijemnica materijala, praćenje iznosa iz ugovora, izdatnica materijala, zaduženja i razduženja za sitni inventar i osnovna sredstva, izrada zapisnika o prijemu osnovnih sredstava, osiguranje polisa putničkog i zdravstvenog osiguranja, nabavka polisa osiguranja za službena putovanja u inostranstvo.
295. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH iz oblasti **rada i radnih odnosa** se odnose na zapošljavanje i personalne poslove državnih službenika i zaposlenika, odnosno obradu podataka za sve službenike i zaposlenike koji su bili zaposleni u prethodnoj godini u Centralnoj izbornoj komisiji BiH (broj radnih sati provedenih na poslu; broj sati provedenih na bolovanju, godišnjem odmoru, porodiljskom odsustvu itd.; pregled plaćenih doprinosa i poreza iz plaće i na plaću).
296. Personalni poslovi u 2016. godini su se realizovali kroz sljedeće aktivnosti:
- priprema podataka za mjesečne i godišnji izvještaj Zavodu za statistiku,

- kontinuirana prijava novih zaposlenika i državnih službenika tokom cijele godine u porezne uprave, slanje upita i odgovora na upite Agenciji za državnu službu BiH, dostavljanje odjelu za MFP podataka o zaposlenim i sve promjene koje su značajne za obračun plaće, kao i pripremanje zbirnih radnih listi iz svih organizacionih jedinica radi obračuna plaća,
- redovne mjesečne aktivnosti u vezi s obračunom plaća i kompletiranje zbirnih radnih listi,
- testiranje kandidata koji su primljeni na određeno za rad u Glavni centar za brojanje,
- provođenje procedure zapošljavanja i popuna radnih mjesta na određeno vrijeme,
- evidentiranje i popis akata svih primljenih poziva za seminare koje zaprima institucija,
- praćenje troškova telefonskih usluga mobilnih i fiksnih telefona, i priprema rješenja za sva prekoračenja godišnjeg iznosa troškova telefonskih usluga,
- priprema rješenja za godišnje odmore, za plaćena odsustva, potvrde o radnom iskustvu.

297. **Aktivnosti u vezi s Lokalnim izborima 2016. godine** su se odnosile na poslove vezane za:

- realizaciju ugovora i angažovanje zaposlenih na kratkoročne pozicije koje su popunjavane putem *ugovora o djelu* za potrebe Glavnog centra za brojanje (prijem na različite pozicije – oko 403 zaposlenika) i za stručne poslove u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH putem ugovora o djelu;
- obračun plata i kompletiranje radnih listi zaposlenika na određeno vrijeme, kao i obračunavanje svih ugovora o djelu;
- zapošljavanje dodatnog osoblja u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH i u skladištu CIKBiH;
- prijave i odjave 32 nova zaposlenika kod porezne uprave, koji su bili zaposleni po ugovoru o radu na određeno vrijeme u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH.

Struktura različitih kadrovskih pozicija i hronološka lista aktivnosti za zapošljavanje u toku 2016. godine je data u sljedećoj tabeli.

Tabela 12. Zaposleni na određeno vrijeme

NAZIV POZICIJE	DATUM ZAPOSLENJA	BROJ IZVRŠILACA
Referent za obradu podataka	18.5. -30.9.2016.	6
Saradnik na pravnim poslovima i poslovima upravnog rješavanja	1.6. -30.12.2016.	3
Saradnik za rad s političkim subjektima	16.5. -30.12.2016.	1
Saradnik na poslovima koordinacije i obrade podataka	16.5. -30.9.2016.	1
Referent za rad s političkim strankama	16.5. -30.9.2016.	2
Referent na infoliniji	16.5. -30.12.2016.	2
Referent na prijemu i obradi mailova i faksova	18.5. -30.9.2016.	5
Zaposlenik na prijemu, skladištenju i distribuciji izbornog materijala	11.7. -9.12.2016.	12

298. Redovne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu su i poslovi prijema, razvrstavanja, dostavljanja pošte na signiranje, zavođenje, otprema i arhiviranje

dokumentacije i korespondencije predmeta (upis, sređivanje i čuvanje dokumenata koji se arhiviraju), vođenje evidencije pečata Centralne izborne komisije BiH i kurirski poslovi.

299. U periodu januar – decembar 2016. godine na protokolu u pisarnici u Djelovodnik predmeta i akata, a koji se vodi u elektronskom obliku, zavedeno je 1.795 predmeta; u Upisnik prvostepenih predmeta upravnog postupka je zavedeno 1.512 predmeta; u Upisnik drugostepenih predmeta upravnog postupka je zavedeno 62 predmeta; u Djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu su zavedena 2 akta, u organizacione jedinice Sekretarijata je putem internih knjiga zaduženo je 21.756 akata i u Upisnik prvostepenih predmeta postupaka javnih nabavki zavedeno je 9 predmeta.
300. **Skladište** Centralne izborne komisije BiH, koje predstavlja posebnu organizacionu cjelinu, nalazi se na posebnoj lokaciji, odvojeno od sjedišta Centralne izborne komisije BiH, na adresi Kasindolskog bataljona 14, Istočno Sarajevo. U redovnom radu skladište služi za smještaj zaliha izbornog materijala, opreme i inventara Centralne izborne komisije BiH, redovne arhive, izborne dokumentacije i iskorištenog glasačkog materijala s prethodnih izbora koji se čuvaju u skladu s odobrenom listom kategorija registraturske građe s rokovima čuvanja Centralne izborne komisije BiH i odlukama koje donosi Centralna izborna komisija BiH.
301. U 2016. godini u skladištu Centralne izborne komisije BiH, pored redovnih, obavljane su i dodatne aktivnosti u vezi s pripremom i organizovanjem Lokalnih izbora 2016. godine:
- U periodu pripremnih aktivnosti koje su prethodile samoj objavi Lokalnih izbora 2016. godine izvršena je reorganizacija skladišnog prostora i pripreme za prijem izbornog materijala. Odstranjen je preostali bezvrijedni registraturski materijal, izvršeno evidentiranje i klasifikacija raspoloživih zaliha materijala, inventara i opreme koji su se mogli upotrijebiti za Lokalne izbore 2016. godine. Iz prostorija Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH u skladište je prebačen i arhivski materijal i dokumentacija iz ranijeg perioda.
 - Zbog povećanog obima posla u skladištu Centralne izborne komisije BiH je zaposleno 12 pomoćnih radnika na vremenski period od 5 mjeseci i 11 pomoćnih radnika po ugovoru o djelu na vremenski period od jedan do pet mjeseci. Ovi zaposleni su obavljali poslove pripreme, pakiranja i otpremanja različitog izbornog materijala za biračka mjesta (kancelarijski i potrošni materijal, glasačke kutije⁸¹, paravani, setovi koverti za pakovanje, poster, obrasci i druga dokumentacija), njegovu primopredaju općinskim/gradskim izbornim komisijama, a bili su angažovani kao pratioci transporta pri distribuciji izbornog materijala.
 - U skladištu Centralne izborne komisije BiH vršen je nadzor nad kompletiranjem sadržaja glasačkog materijala po biračkim mjestima i završno pakiranje listića na palete koje su pripremane po općinama/izbornim jedinicama. Glasački listići u skladište su isporučeni u periodu od 8. do 11. septembra 2016. godine, u tri dostavna ciklusa, i po prijemu je izvršena njihova klasifikacija, finalna provjera i priprema za dalju isporuku do općinskih/gradskih izbornih komisija. U skladište je ukupno isporučeno 286 paleta s glasačkim listićima u toku redovne isporuke. Pristizanjem prve pošiljke glasačkih listića uspostavljeno je vanjsko osiguranje skladišta u saradnji s Policijom Republike Srpske i uvedene neophodne sigurnosne mjere kontrole pristupa i ulaska u skladište Centralne izborne komisije BiH tokom 24 sata. Ovaj režim osiguranja trajao je od 1. 9. do 31. 12. 2016. godine, kada su vraćeni svi glasački listići koji su se brojali u Glavnom centru za brojanje i potvrđeni rezultati izbora.

⁸¹ Nabavljeno je 176 glasačkih kutija, koje su nedostajale zbog povećanja broja biračkih mjesta

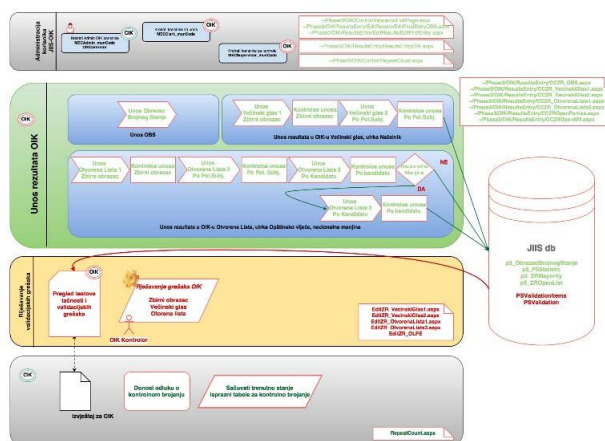
- Uporedo s aktivnostima na pripremi materijala za biračka mjesta, te prijema i kontrole pakiranja glasačkih listića putem javnog tendera izabrana je transportna kompanija „Intereuropa“ iz Sarajeva, kojoj je povjeren posao distribucije glasačkih listića i izbornog materijala za potrebe Lokalnih izbora 2016 godine, a koji se odvijao u više transportnih ciklusa. Ista kompanija je uz pratnju i koordinaciju osoblja skladišta, izvršila prikupljanje glasačkih listića i dokumentacije od općinskih/gradskih izbornih komisija nakon dana izbora, po unaprijed utvrđenom planu prikupljanja i dostave pojedinih kategorija glasačkih listića. Ova kompleksna logistička operacija izvedena je uz pomoć „Operativnog štaba akcije Lokalni izbori 2016“ koji je okupljao policijska tijela u BiH i čiji zadatak je bio provođenje i koordinacija operativnih aktivnosti.

5. Informatičko-tehnička podrška radu Centralne izborne komisije BiH

302. Najvažnije aktivnosti u smislu informatičko-tehničke podrške, pripremi i provođenju Lokalnih izbora 2016. godine, osim već spomenute aktivnosti oko pripreme presjeka Centralnog biračkog spiska, predstavlja tehnička priprema Jedinstvenog izbornog informacionog sistema (JIIS BiH) u svim segmentima.

5.1. Novi pristup tehničkoj obradi rezultata glasanja

303. S ciljem bržeg i transparentnijeg dobijanja potvrđenih rezultata za Lokalne izbore u BiH 2016. Centralna izborna komisija BiH je donijela Pravilnik o provođenju izbora koji se odnosi na promjenu procesa unosa i obrade rezultata izbora jer su analize pokazale potrebu za novim pristupom tehničkoj obradi rezultata glasanja na izborima.
304. Ova izmjena je u bitnome zahtijevala redizajn i promjenu funkcionalnosti nekih modula JIIS BiH zbog promjene poslovnog procesa, odnosno više njih kao i izradu potpuno novih. Prvenstveno se misli na modul unosa podataka u OIK/GIK-ima koji predstavlja jedinstven unos preliminarne rezultata, njihovu validaciju i generisanje utvrđenih rezultata, zajedno s generiranjem potrebnih izvještaja.
305. Glavni cilj projekta je bio izraditi novi modul za unos podataka o rezultatima izbora koji se provodi u OIK-ima kao integralni dio JIIS BiH. Modul mora zadovoljiti provođenje novog poslovnog procesa koji jedinstveno tretira unos rezultata glasanja s biračkih mjesta. Primijenjen je jedan unos rezultata na nivou OIK/GIK koji se kontroliše, a zatim validira kako bi se dobili finalni rezultati glasanja, koji u narednim fazama mogu biti procesirani za generisanje zbirnih rezultata glasanja.

Slika 7. Dijagram funkcionalnih cjelina novog modula

306. Prerađene forme u JIIS BiH, prerađivanje podrazumijeva debug-iranje logike u programskom kodu, kao i u stornim procedurama koje se nalaze u bazi podataka, kao i prilagođavanje izgleda novorazvijenim modulima primjenom bootstrap biblioteke.
- Forma za otvaranje biračkih mjesta
 - Forma za zatvaranje biračkih mjesta
 - Unos odziva od OIK-a
 - Početna forma za kreiranje izvještaja u OIK-u
 - Izvještaj za odziv
 - Izvještaj o zatvorenim biračkim mjestima
 - Izvještaj o otvorenim biračkim mjestima
 - Status unosa rezultata – praćenje
 - Praćenje grešaka prilikom unosa rezultata u OIK-u
 - Početna forma za kreiranje izvještaja za rezultate u OIK-u
 - Početna forma za administratora OIK-a
 - Forma za administraciju korisnika u OIK-u.
307. Kreiranje novih izvještaja i njihova integracija u postojeći informacijski sistem JIIS BiH, podrazumijeva kreiranje TSQL procedura za prikupljanje podataka, kao i njihovo prikazivanje u Crystal Report Vieweru u okviru formi JIIS BiH, kao i njihovu mogućnost izvoza u pdf, doc, docx, xls formate:
- Izvještaj za odziv – OIK
 - Izvještaj za rezultate po biračkom mjestu – otvorena lista
 - Izvještaj za rezultate po biračkom mjestu – većinski glas
 - Zahtjev za otvaranje vreće i pravilno objedinjavanje utvrđenih rezultata
 - Zbirni izvještaj za rezultate – većinski glas
 - Zbirni izvještaj za rezultate – otvorena lista
 - Detaljni izvještaj Glavne kontrole izbornih rezultata
 - Izvještaj o izvršenim kontrolnim brojanjima.

Izgled novog modula za unos i kontrolu izbornih rezultata je prikazan na narednim slikama.

Kontrolno brojanje

Evidencija biračkih mjesta na kojima je donijeta odluka o kontrolnom brojanju

Unesite broj odluke:

Izaberite izbornu jedinicu:

Izaberite biračko mjesto:

Izaberite nivo:

Izaberite Razlog:

Spremite podatke i pripremite sistem za ponovno brojanje

Pregled biračkih mjesta na kojima je donijeta odluka o kontrolnom brojanju

Izaberite nivo: Izaberite biračko mjesto:

Broj odluke	Biračko mjesto	Nivo	Utrka	Description
123-1508/16	002A000	002	OPĆINSKO VJEĆE/SKUPŠTINA OPĆINE/SKUPŠTINA GRADA	Broj glasačkih listića u glasačkim kutijama ne smije biti veći od ukupnog broja potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska
123-1508/16	002A000	002	NACIONALNE MANJINE	Broj glasačkih listića u glasačkim kutijama ne smije biti veći od ukupnog broja potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska
123-1508/16	002A003	002	NAČELNIK/GRADONAČELNIK	Broj glasačkih listića u glasačkim kutijama ne smije biti veći od ukupnog broja potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska
123-1508/16	002A006	002	NAČELNIK/GRADONAČELNIK	Broj glasačkih listića u glasačkim kutijama ne smije biti veći od ukupnog broja potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska
987-123/16	002A008A	002	NAČELNIK/GRADONAČELNIK	Broj glasačkih listića u glasačkim kutijama ne smije biti veći od ukupnog broja svih glasačkih listića

Slika 8. Forma za kontrolno brojanje

Centralna izborna komisija
Jedinstveni izborni informacijski sistem

Moj profil Odjava

Prijava korisnika: San Vedran Kapor

Pratite validaciju i izmjene podataka od strane OIK-a

Izaberite izbornu jedinicu za koju želite pratiti promjene:

Pregled biračkih mjesta na kojima je došlo do promjene zapisa na ZR obrascu za statistiku

Biračko mjesto	Izbori za	OIK operator	Vrijeme zapisa	1	2	3	A	B	C	D1	D2	D	E	F
002A000	Načelnik	Vedran Kapor	07.09.2016. 15:20:00	5	5	5	5	5	5	0	0	5	5	5
002A000	Načelnik	Vedran Kapor	08.09.2016. 17:53:59	20	20	0	2	3	5	0	0	18	20	0
002A000	Općinsko vijeće	Vedran Kapor	08.09.2016. 17:14:09	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
002A000	Općinsko vijeće	Vedran Kapor	08.09.2016. 17:21:29	170	170	0	10	10	20	100	80	150	170	0
002A001	Načelnik	Vedran Kapor	07.09.2016. 15:22:22	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1
002A001	Načelnik	Vedran Kapor	08.09.2016. 11:53:45	33	33	0	1	2	3	0	0	30	33	0
002A001	Općinsko vijeće	Vedran Kapor	07.09.2016. 15:26:39	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
002A001	Općinsko vijeće	Vedran Kapor	08.09.2016. 16:57:53	152	152	0	1	1	2	100	80	150	152	0
002A002	Načelnik	Vedran Kapor	07.09.2016. 15:23:08	2	2	2	2	2	2	0	0	2	2	2
002A002	Načelnik	Vedran Kapor	08.09.2016. 16:23:21	64	64	0	2	2	4	0	0	60	64	0
002A002	Općinsko vijeće	Vedran Kapor	07.09.2016. 15:28:03	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
002A002	Općinsko vijeće	Vedran Kapor	08.09.2016. 16:25:48	304	304	0	2	2	4	200	100	300	304	0

Slika 9. Praćenje validacije i izmjene podataka – OIK-a

Centralna izborna komisija
Jedinstveni izborni informacijski sistem

Moj profil Odjava

Prijava korisnika: San Vedran Kapor

Formular rezultata

NAZAD

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (VEĆINSKI GLAS)

Izbori za	Nivo	Šifra opštine	Šifra biračkog mjesta
NAČELNIK/GRADONAČELNIK	CAZN	002	002A008A

Zbir / Zbroj GLASOVA

1. Ukupan broj potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska / Srednjeg biračkog popisa (red / redak 5 iz Obrascu za brojno stanje)	5
2. Broj glasačkih listića u glasačkim kutijama	5
3. Test tačnosti / tačnosti red / redak 1 = red / redak 2; ako nisu isti upišati razliku	5
4. Nevažeći neoznačeni glasački listići	5
5. Nevažeći ostali glasački listići	5
6. Ukupan broj nevažećih glasačkih listića (red / redak A + red / redak B)	5
7. Ukupan broj važećih glasova	5
8. Ukupan broj svih glasačkih listića (red / redak C + red / redak D)	5
9. Test tačnosti / tačnosti red / redak E = red / redak 2; ako nisu isti upišati razliku	8

Unesite rezultate podataka ovoj kratkoj odgovornosti!

Slika 10. Forma rezultata – Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas)

2016

Centralna izborna komisija

Jedinstveni izborni informacioni sistem

Moj profil

Odgovori

Prijavljeno kao: van Vredan Kapor

show menu

Forma za unos glasova za političke subjekte

Nazad

Provjera

Stavi i završi

OBRACAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (VEĆINSKI GLAS)

Izbori za	Ime	Šifra općine	Šifra biračkog mjesta
NAČELNIK/GRADONAČELNIK	CAZIN	002	002ABBA

Red D mora biti jednak sumi glasova

Lista pozicija	Politički subjekt/nepovršeni kandidat/koalicija	Kandidat	Ukupno glasova
16	02188 SDA/SBB	HANĐANAGIĆ ALMIN	50
232	01701 LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE LABURISTI BiH	BEGANOVIĆ HAKILJA	50
316	00882 A-SDA STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	OGREŠEVIĆ NEIRMIN	50

Unosjenke rezultata podataka anketi izlasku odgovornost

Slika 11. Forma za unos glasova za političke subjekte
Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas)

Formular rezultata

Nazad

Provjera

Stavi i završi

OBRACAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (OTVORENA LISTA)

Izbori za	Ime	Šifra općine	Šifra biračkog mjesta
OPĆINSKO VUČE/ŠKUPŠTINA OPĆINE/ŠKUPŠTINA GRADA	CAZIN	002	002ABBA

Apotična razlika reda 1 i reda 2 nije jednaka niti 2 na 20-20, niti 20-20, niti 20-20 i mora biti jednak nuli

Red A + red B mora biti jednak nuli 2 na 20-20

Red A + red B mora biti jednak nuli 2 na 20-20

Ukupno broj važećih glasova (red 1 + red 2 + red 3 + red 4) ne može biti veći od ukupnog broja biračkih mjesta

Apotična razlika broja reda 1 i reda 2 nije jednaka niti 2 na 20-20, niti 20-20, niti 20-20 i mora biti jednak nuli

Formular rezultata

1)	Ukupno broj pojava na izlasku iz Centralnog biračkog sjedišta / Središnjeg biračkog sjedišta (red 1 + red 2 + red 3 + red 4 + red 5 iz Obrascu za biranje)	7
2)	Broj glasovačkih listica u glasničkim kutijama	7
3)	Test tačnosti / tačnosti red 1 + red 2 + red 3; ako nisu isti upisati razliku	7
A)	Nevažeći neznačajni glasovičkih listica	7
B)	Nevažeći ostali glasovičkih listica	7
C)	Ukupno broj neznačajnih glasovačkih listica (red 1 + red 2 + red 3 + red 4 + red 5)	7
D1)	Ukupno broj važećih glasova političke stranke, koalicije, lista nezavisnih / neovisnih kandidata ili nezavisni / neovisni kandidati	7
D2)	Ukupno broj važećih glasova (nacionalna manjina)	7
D)	Ukupno broj važećih glasova (red 1 + red 2 + red 3 + red 4 + red 5)	7
E)	Ukupno broj svih glasovačkih listica (red 1 + red 2 + red 3 + red 4 + red 5)	7
F)	Test tačnosti / tačnosti red 1 + red 2 + red 3 + red 4 + red 5; ako nisu isti upisati razliku	7

Unosjenke rezultata podataka anketi izlasku odgovornost

Slika 12. Formular rezultata
Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista)

Forma za unos glasova za političke subjekte

Nazad

Provjera

Stavi i završi

OBRACAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (OTVORENA LISTA)

Izbori za	Ime	Šifra općine	Šifra biračkog mjesta
OPĆINSKO VUČE/ŠKUPŠTINA OPĆINE/ŠKUPŠTINA GRADA	CAZIN	002	002ABBA

Red D1 mora biti jednak sumi glasova za političke subjekte

Broj liste	Ime političkog subjekta	Glasova
145	00028 DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BiH - DRZ	12
212	01688 DEMOKRATSKA FRONTO	12
232	01701 LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE LABURISTI BiH	2
280	00088 SDP-SOCIALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	5
300	01689 PRIJAZ STRANKA	4
316	00882 A-SDA STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	84
325	01182 SBB - FAHRODIN RADOVIĆ	6
332	00080 SDA STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	1
355	00004 STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	1
413	02068 POVRATAK OTPRISAM	321

Unosjenke rezultata podataka anketi izlasku odgovornost

Slika 13. Forma za unos glasova za političke subjekte
Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (otvorena lista)

Slika 17. Promjena ZR: Obrazac za zbirne i zbrojne rezultate ZR (većinski glas)

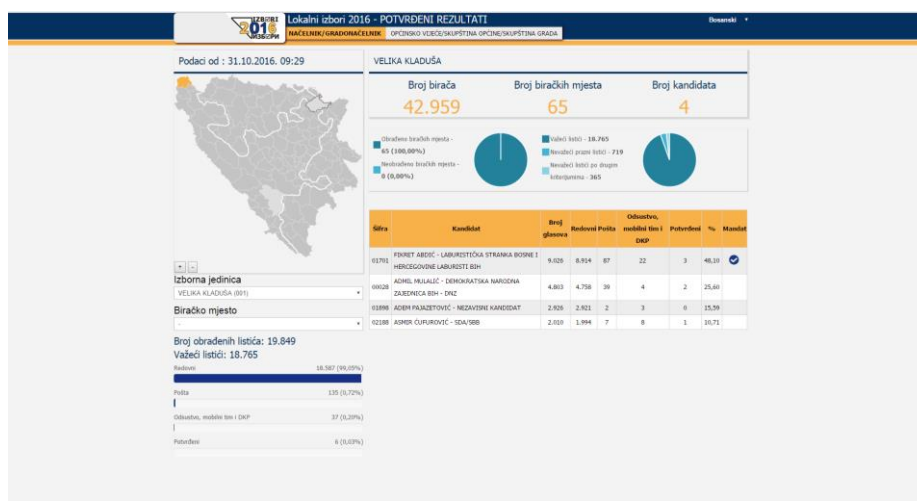
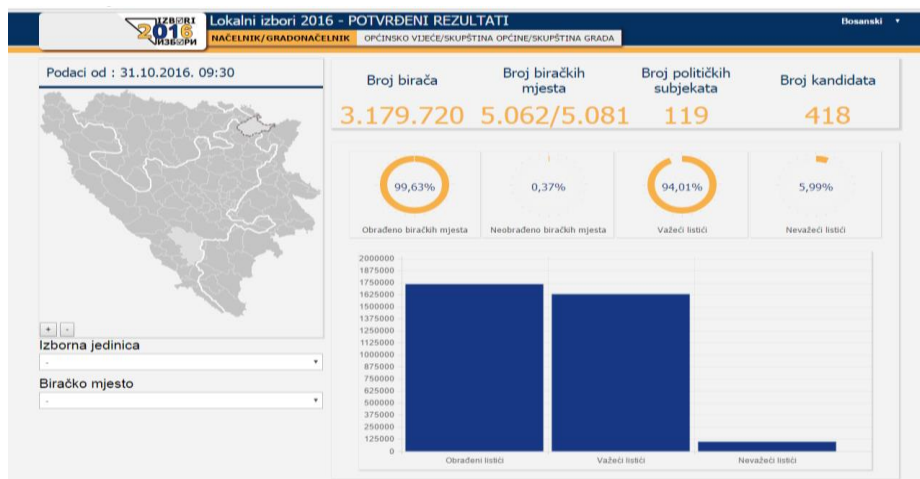
Slika 18. Novi modul za unos i kontrolu izbornih rezultata
Promjena ZR: Obrazac za zbrojne rezultate ZR (otvorena lista)

308. U svrhu provođenja Lokalnih izbora 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je 26. 9. 2016. godine, u terminu od 09.00 do 12.00 sati, a prema instrukciji koju je dostavila svim izbornim komisijama, organizovala i provela probne (testne) izbore. Probni izbori imali su za cilj testiranje svih funkcionalnosti aplikacije JIIS BiH „Unos izbornih rezultata“, kao i provjeru uvezanosti postojećih informatičkih komunikacijskih veza OIK – CIKBiH. Nakon uspješno provedenih probnih izbora aplikacija JIIS BiH „Unos izbornih rezultata“ bila je u potpunosti operativna i spremna za aktivnosti na dan izbora.

5.2. Održavanje internetskog portala Centralne izborne komisije BiH

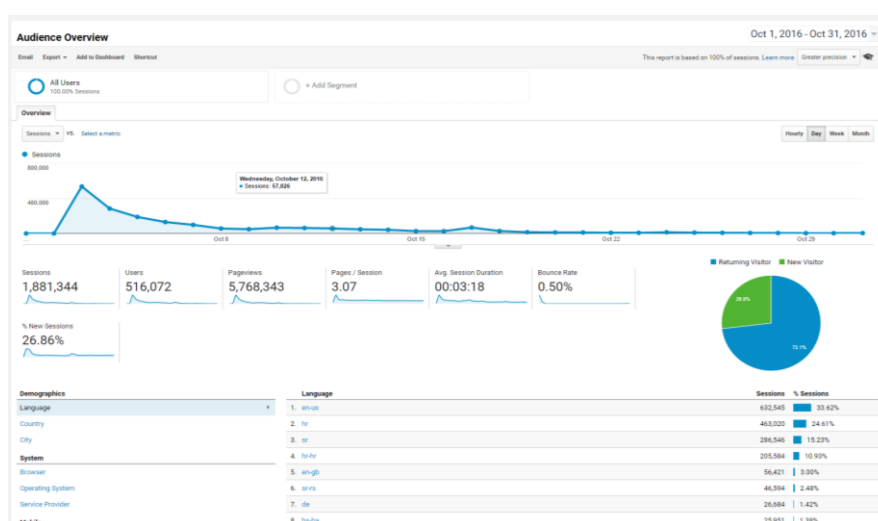
309. Na internet stranici Centralne izborne komisije BiH u 2016. godini zabilježeno je **468.970** korisnika; **1.393.653** sesije **4.598.179** pregleda po stranici.

310. Implementacija, testiranje i korištenje aplikacije za prikaz rezultata, koja je razvijena u 2015. godini, počela je u 2016. godini. Dizajn web stranice je prilagodljiv svim uređajima (responsivni izgled) i web aplikacija se prilagođava uređaju s kojeg se pristupa (mobitel, tablet itd.), veoma je brza i ne uzima mnogo resursa prilikom učitavanja i pokretanja.

Slika 19. Aplikacija za prikaz rezultata

311. Za vrijeme održavanja **Lokalnih izbora 2016.** web aplikacija je korištena za prikaz rezultata izbora. U periodu od 2. do 3. oktobra 2016. godine zabilježeno je preko 500 hiljada pregleda.

Slika 20. Prikaz pregleda aplikacije

5.3. Grafička priprema dokumentacije

312. Centralna izborna komisije BiH je u 2016. godini provodila i aktivnosti grafičke izrade i pripreme dokumenata, brošura, plakata i drugih akata koji su se odnosili na Lokalne izbore 2016. godine i tekuće poslove.
313. Organizovana je cjelokupna grafička podrška za manifestaciju promocija inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora – „Prezentacija upotrebe naprednih tehnologija u izbornom procesu“ koja je održana 9. 2. 2016. godine u Velikoj sali zgrade Parlamentarne skupštine BiH.

Slika 21. Zvanični telop manifestacije
Promocija inicijative za proglašenje „Svjetskog dana izbora“

314. Izvršeno je grafičko oblikovanje „Izveštaja o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2015. godini“.
315. Za potrebe provođenja Lokalnih izbora 2016. Centralna izborna komisija BiH je uradila grafičku pripremu sljedećih dokumenata:
- Postera „PRIJAVITE SE“
 - Postera „KAKO GLASATI“,
 - Priprema, izrada i grafičko oblikovanje postera „BIRAČKO PRAVO“,
 - Postera „KRIVIČNA ODGOVORNOST“
 - Priprema za štampu GLASAČKIH LISTIĆA,
 - Priprema i grafičko oblikovanje obrazaca za brojno stanje te oblikovanje cjelokupnog štampanog materijala koji se nalazi na glasačkom mjestu.

Slika 22. Poster „Kako glasati“

6. Zaključna razmatranja

316. Fokus aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u 2016. godini je bio na organizaciji i provođenju Lokalnih izbora, pravovremenom donošenju normativnih i provedbenih akata u skladu s izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

317. Novine u izbornom procesu u 2016. godini su uključivale sljedeće:

- izmijenjene su procedure dostave osjetljivog izbornog materijala biračima izvan zemlje te je izborni materijal dostavljen preporučenom poštom bez povratnice⁸²; Pozitivni efekti dostave izbornog materijala putem preporučene pošte se ogledaju kroz: onemogućavanje zloupotrebe dostave materijala na pogrešne adrese, tačna evidencija predate pošte, mogućnost online praćenja pošiljke u državama u kojima je dostupna takva usluga, mogućnost potražnice za poštu koja nije dostavljena odnosno nije vraćena, dok se negativni efekti ogledaju kroz višestruko uvećanje troškova slanja; rokove preuzimanja pošiljke ukoliko osoba nije na navedenoj adresi kada poštari dostavlja poštu; tenderska procedura se mora provoditi prema principima međunarodnog razreda; glasački materijal se mora višestruko sortirati i usporava se proces pakovanja pošiljki, također se moraju praviti veze između preporučenog broja RR i ličnih podataka da bi se mogle napraviti otpremne poštanske knjige.

Zagovaranje skraćenja roka od 150 dana od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora nije moguće ukoliko i dalje ostane obaveza dostave izbornog materijala preporučenom poštom za birače koji glasaju putem pošte.

- s ciljem bržeg i transparentnijeg dobijanja potvrđenih rezultata Lokalnih izbora 2016. godine donesen je Pravilnik o provedbi izbora koji se odnosi na promjenu procesa unosa i obrade rezultata izbora. Primijenjen je jedan unos rezultata na nivou OIK/GIK koji se kontroliše, a zatim validira kako bi se dobili finalni rezultati glasanja, koji u narednim fazama mogu biti procesirani za generisanje zbirnih rezultata glasanja. Pozitivni efekti ovakvog unosa rezultata izbora su vidljivi u činjenici da je Centralna izborna komisija BiH već naredni dan 3. 10. 2016. godine objavila rezultate sa 95% redovnih biračkih mjesta, međutim, po pitanju ispunjenja primarnog cilja, a to je skraćenja roka za donošenje odluke o utvrđivanju izbornih rezultata, nije postignut očekivani napredak;
- doneseno je Uputstvo o načinu rada i izvještavanju izborne komisije osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini u okviru nadležnosti iz člana 2.13. Izbornog zakona BiH kojim se nastoji unaprijediti saradnja sa OIK/GIK i svaki član Centralne izborne komisije BiH je zadužen za saradnju s određenim brojem OIK/GIK.

318. S ciljem stvaranja uvjeta za poluprofesionalizaciju izborne administracije u Bosni i Hercegovini i osiguranja resursa za naredne cikluse Centralna izborna komisija BiH je u 2016. godini kroz projekat predizborne pomoći Vijeća Evrope za Lokalne izbore 2016. godine nastojala osigurati da ključne osobe u biračkom odboru posjeduju znanje o izbornom procesu i kreirala je elektronsku bazu podataka certificiranih predstavnika izborne administracije. Kreiran je jedinstven i vlastiti materijal za obuku; obukom i certificiranjem trenera stvoreni su dodatni kapaciteti za provođenje obuka koje organizuje Centralna izborna komisija BiH i izborne komisije. Kvalitet obuka koje su izveli treneri nadgledale su izborne komisije, a

⁸² S ciljem provedbe zakonske obaveze ličnog glasanja što je jedan od principa iz Izbornog zakona BiH i dostave osjetljivog izbornog materijala na ime birača, te u skladu s preporukama OSCE/ODIHR-a i Agencije za zaštitu ličnih podataka

rezultiralo je, ako je suditi po broju podnesenih prigovora na rad izborne administracije i odluci Centralne izborne komisije BiH o ponovnom brojanju glasačkih listića, smanjenim brojem kršenja izbornih pravila.

Provođenjem informativne kampanje, u okviru istog projekta željela se skrenuti pažnja na potrebu većeg uključivanja žena u javni i politički život, povećano učešće osoba starije životne dobi kao i predstavnika nacionalnih manjina koji na lokalnom nivou imaju mogućnost da biraju svoje predstavnike u općinska vijeća / skupštine opština.

319. Kvalitet Centralnog biračkog spiska zavisi od više faktora. Centralna izborna komisija BiH na osnovu podataka koje joj dostavlja Agencija za identifikacione dokumente, evidencije i razmjenu podataka, sačinjava izvode iz biračkog spiska. Međutim, tačnost dobijenih podataka zavisi od evidencija matičnih ureda na lokalnom nivou i MUP-ova. Imajući u vidu identifikovane probleme u tačnosti biračkih spiskova postoji potreba za ažuriranjem navedenih podataka i Centralna izborna komisija BiH će posebnu pažnju u narednom periodu posvetiti unapređenju kvaliteta Centralnog biračkog spiska.
320. Nakon održavanja Lokalnih izbora 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je provela posredne izbore za Gradsko vijeće Grada Sarajeva i Skupštinu grada Istočno Sarajevo. Međutim, provođenje posrednih izbora zavisi od konstituiranja općinskih vijeća i skupština općina, a u skladu s članom 13.12 Izbornog zakona BiH propisan je rok od 15 dana od dana konstituiranja općinskog vijeća, odnosno skupštine općine u kojem se vrši izbor članova gradskog vijeća, odnosno skupštine grada. Kašnjenja u formiranju općinskih vijeća odnosno skupština općina rezultirala su kašnjenjem u provedbi posrednih izbora. Posredni izbori za Skupštinu grada Istočno Sarajevo nisu u roku provedeni u Skupštini opštine Istočna Ilidža gdje se kasnilo 7 dana i Skupštini opštine Istočno Novo Sarajevo gdje se kasnilo 2 dana. Po pitanju posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajeva jedino općinsko vijeće koje je u roku provelo izbore je Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo (8. 12. 2016.) dok su kašnjenja evidentirana u Općinskom vijeću Novo Sarajevo – 7 dana; Općinskom vijeću Centar Sarajevo – 26 dana i Općinskom vijeću Stari Grad Sarajevo – 21 dan.
321. U periodu izbornih aktivnosti, učesnici izbornog procesa podnosili su prigovore i žalbe koji se odnose na: odluke Centralne izborne komisije BiH kojima je prijava političkog subjekta za učešće na Lokalnim izborima 2016. godine bila odbijena ili odbačena; ovjeru kandidata na kandidatskim listama; odbijanje upisa u Izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH; davanje/nedavanje saglasnosti na imenovanje članova izborne komisije, žalbe na odluku Centralne izborne komisije BiH o zaključivanju i potvrđivanju Centralnog biračkog spiska za Lokalne izbore 2016. godine i objavljivanje broja birača za svaku izbornu jedinicu, postupak imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2016. godine; povredu člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH kojim je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija; povrede izbornog prava u periodu izborne kampanje političkih subjekata – kršenje izborne šutnje, povrede biračkog prava na dan izbora, ponovno brojanje glasačkih listića, poništenje izbora, odluke o utvrđivanju rezultata posrednih izbora.
322. U svim navedenim fazama izbornog procesa ukupno je izjavljeno 369 žalbi Apelacionom odjeljenju Suda BiH, od kojih je Sud BiH 367 žalbi odbio ili odbacio i dvije odluke vratio na ponovni postupak, što u procentu iznosi da je 99% odluka Centralne izborne komisije BiH potvrđeno.
323. Ponovni izbori u osnovnoj izornoj jedinici Stolac za načelnika i općinsko vijeće provedeni su 19. februara 2017. godine.

324. Centralna izborna komisija BiH će u narednom periodu posvetiti posebnu pažnju unapređenju izbornog zakonodavstva kroz rad u dvije interesorne radne grupe s posebnim fokusom na istraživanja uvođenja adekvatnih novih tehnologija u izborni proces, procjenu kvaliteta biračkih spiskova i unapređenje zakonodavstva po odlukama Ustavnog suda BiH.

II. DIO

PROVOĐENJE ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

IZVJEŠTAJI

stranke

1. Godišnji izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka

1.1. Uvod

325. Centralna izborna komisija BiH, u skladu s odredbama člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH”, broj: 95/12 i 41/16), nadležna je za provođenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka. Nadležna je da odluči da li su politička stranka ili drugo lice prekršili odredbe ovog zakona, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja navedenih odredbi ili da poduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, u skladu sa zakonom.
326. Svaku sumnju o krivičnom djelu koje se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 14. stav (4) ovog zakona, obavezna prijaviti nadležnom tužilaštvu i drugim organima nadležnim za provođenje zakona.
327. Centralna izborna komisija BiH uspostavila je Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka koja pregleda i kontrolira finansijske izvještaje koje podnesu političke stranke i obavlja reviziju finansiranja političkih stranaka u skladu s ovim zakonom. Revizija finansijskih izvještaja političke stranke uključuje izvještaje sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacione cjeline koje odabere Služba za reviziju.
328. Na osnovu provedenih aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u oblasti pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, te izrečenih sankcija političkim strankama, pripremljen je izvještaj o implementaciji odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2016. godini.

1.2. Pravni okvir

329. Finansiranje političkih stranaka u Bosni i Hercegovini je uređeno:

- Zakonom o finansiranju političkih stranaka,
- Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH,
- Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka⁸³,
- Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih subjekata⁸⁴.

330. Kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka uređena je:

- Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka⁸⁵.

⁶⁰ „Službeni glasnik BiH“, broj 96/13 i 89/16

⁸⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj 96/13

⁸⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 103/08

331. Na osnovu člana 14. stav 1. tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka⁸⁶, Centralna izborna komisija BiH je donijela Odluku o uspostavljanju Službe za reviziju finansijskog poslovanja, broj: 01-07-653/05 od 10. 3. 2005. godine. Naknadnim izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju, 2010. godine, naziv Službe za reviziju finansijskog poslovanja je promijenjen u Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka.

1.3. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu

332. U okviru provođenja Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je u 2016. godini poduzela niz aktivnosti i realizovala ključne zadatke kojima je utvrđivana zakonitost finansiranja političkih stranaka, postignuta transparentnost finansiranja i realizovala je ključne radnje koje reguliraju legalitet finansiranja političkih stranaka. Te aktivnosti se odnose na:

1.3.1. Prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka

333. Političke stranke su, u skladu s odredbama člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, dužne voditi evidenciju o svojim prihodima i rashodima i Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnositi finansijski izvještaj za svaku poslovnu godinu. Finansijski izvještaj političke stranke podnose do 31. marta naredne godine, u formi koju je odobrila Centralna izborna komisija BiH.
334. Centralna izborna komisija BiH je u potpunosti ovlaštena da provodi i izvršava odredbe člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka na način kako je to predviđeno Izbornim zakonom BiH.
335. U skladu sa svojim nadležnostima, Centralna izborna komisija BiH je:
- a) izvršila prijem godišnjih finansijskih izvještaja za 2015. godinu koje je podnijelo 119 političkih stranaka. Izvještaj za 2015. godinu, od ukupno 136 političkih stranaka, koliko ih je sa 31. 12. 2015. godine bilo na evidenciji Centralne izborne komisije BiH, u zakonom propisanom roku (do 31. 3. 2016. godine) podnijelo je 105 političkih stranaka, dok je 14 stranaka izvještaj podnijelo sa zakašnjenjem, odnosno nakon što im je Centralna izborna komisija BiH uputila urgenciju za dostavljanje istih, čime im je u skladu s odredbom iz člana 14. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka dala priliku da prije izricanja kazne ili preduzimanja administrativne mjere, dobrovoljno postupe i podnesu finansijske izvještaje. Izvještaj nije podnijelo 17 političkih stranaka. Dvije (2) političke stranke, od kojih je jedna podnijela izvještaj za 2015. godinu, kod nadležnih sudova su pokrenule postupak za njihovo brisanje iz sudskog registra.
336. Centralna izborna komisija BiH je donijela zaključak da se kod sedam (7) političkih stranaka, koje nisu podnijele finansijski izvještaj, izvrši revizija poslovanja na terenu u prostorijama stranaka, u skladu s odredbama člana 10. stav (8) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Za devet (9) političkih stranaka, koje duži period ne podnose finansijske izvještaje i ne učestvuju na izborima, donesen je zaključak da se upute prijedlozi nadležnim sudovima za njihovo brisanje iz sudskog registra. To su: Hrvatska narodna zajednica, Ekološka stranka E5 – Zeleni, Nova građanska inicijativa – Kozarac, Partija pravog puta, HNŽ 1908 – Kotor-

⁸⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 22/00

Varoš, Nezavisna lista – Za moj grad, Složna narodna stranka, Partija ekonomske i socijalne pravde i Unija socijaldemokrata – Unija za sve nas.

337. Političke stranke u 2015. godini su se finansirale iz sljedećih izvora: članarina (7,00%), priloga fizičkih osoba (5,76%), priloga pravnih lica (0,65%), prihoda od imovine političkih stranaka (3,32%), prihoda od poklona i usluga što ih stranka nije imala obavezu platiti (1,53%), prihoda iz budžeta (81,32%) i ostalih prihoda (0,42%) od ukupno ostvarenih prihoda, kao što je prikazano u narednim tabelama:

Tabela 1. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u 2015. godini

(1) Prihodi	Iznos (KM)	Struktura
Članarina	1.470.693,05	7,00 %
Prilozi fizičkih lica	1.209.632,27	5,76 %
Prilozi pravnih lica	136.491,00	0,65 %
Prihodi od imovine političkih stranaka	697.672,41	3,32 %
Prihodi od poklona i usluga što ih stranka nije imala obavezu platiti	322.343,54	1,53 %
Prihodi iz budžeta	17.089.702,35	81,32 %
Ostali prihodi	87.875,64	0,42 %
Ukupan prihod	21.014.410,26	100,00 %
(2) Kreditno zaduženje	2.224,98	0,00 %
UKUPNI IZVORI FINANSIRANJA	21.016.635,24	100,00 %

Tabela 2. Struktura izvora finansiranja političkih stranaka u 2015. godini
(prema podacima koje su stranke iskazale u godišnjim finansijskim izvještajima)

Red br.	Kod	Naziv političke stranke	Članarina	Prilozi fizičkih lica	Prilozi pravnih lica	Prihodi od imovine u vlasništvu stranke	Dobit od prav. lica u vlas. stranke	Prihodi od poklona što ih stranka nije imala obavezu platiti	Prihodi iz budžeta	Prihodi od izd. djelatn. prodaje prop. materijala	Ostali prihodi	Ukupan prihod političke stranke	Kreditno zaduženje	Struktura prihoda									
														Članarina	Prilozi fizičkih lica	Prilozi pravnih lica	Prihodi od imovine u vlasništvu stranke	Dobit od prav. lica u vlas. stranke	Prihodi od poklona što ih stranka nema obavezu platiti	Prihodi iz budžeta	Prihodi od izd. djelatn. prodaje prop.	Ostali prihodi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1.	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	95.542,93	532.949,73	25.150,00	61.736,62	0,00	22.377,69	3.285.974,87	0,00	25.631,54	4.049.363,38	0,00	2,4%	13,2%	0,6%	1,5%	0,0%	0,6%	81,1%	0,0%	0,6%	100%
2.	008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	395.979,50	53.824,00	11.460,00	610.525,59	0,00	0,00	1.838.002,50	0,00	570,00	2.910.361,59	0,00	13,6%	1,8%	0,4%	21,0%	0,0%	0,0%	63,2%	0,0%	0,0%	100%
3.	027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	73.101,74	313.550,10	2.000,00	138,14	0,00	2.300,00	1.439.738,17	0,00	38.296,20	1.869.124,35	0,00	3,9%	16,8%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	77,0%	0,0%	2,0%	100%
4.	515	STRANKA NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA-SNSD	311.455,47	0,00	300,00	1.200,99	0,00	0,00	1.485.061,16	0,00	5.767,03	1.803.784,65	0,00	17,3%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	82,3%	0,0%	0,3%	100%
5.	1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH – Fahrudin Radončić	42.232,42	9.120,00	50.094,00	0,00	0,00	12.422,88	1.496.806,60	0,00	0,00	1.610.675,90	0,00	2,6%	0,6%	3,1%	0,0%	0,0%	0,8%	92,9%	0,0%	0,0%	100%
6.	018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	311.158,25	14.860,00	3.870,00	17.791,58	0,00	25.361,91	1.120.801,47	0,00	8.708,65	1.502.551,86	0,00	20,7%	1,0%	0,3%	1,2%	0,0%	1,7%	74,6%	0,0%	0,6%	100%
7.	1698	DEMOKRATSKA FRONTA - Željko Komšić	24.075,76	103.052,45	371,00	0,00	0,00	33.434,00	825.443,36	0,00	0,00	986.376,57	0,00	2,4%	10,4%	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	83,7%	0,0%	0,0%	100%
8.	461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	35.882,81	1.000,00	0,00	0,00	0,00	8.247,65	543.709,45	0,00		588.839,91	0,00	6,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	1,4%	92,3%	0,0%	0,0%	100%
9.	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	30.815,61	24.535,84	2.850,00	2,41	0,00	21.945,73	501.679,53	0,00	707,34	582.536,46	0,00	5,3%	4,2%	0,5%	0,0%	0,0%	3,8%	86,1%	0,0%	0,1%	100%
10.	769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	1.582,20	1.907,79	3.000,00	12,27		9.840,00	529.718,35	0,00	6.858,18	552.918,79	0,00	0,3%	0,3%	0,5%	0,0%	0,0%	1,8%	95,8%	0,0%	1,2%	100%
11.	004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	14.433,00	10.127,90	700,00	527,23	0,00	819,00	518.344,10	0,00	0,00	544.951,23	3,98	2,6%	1,9%	0,1%	0,1%	0,0%	0,2%	95,1%	0,0%	0,0%	100%
12.	074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	16.990,05	25.740,38	17.990,00	844,22	0,00	24.261,65	351.221,55	0,00	0,00	437.047,85	2.000,00	3,9%	5,9%	4,1%	0,2%	0,0%	5,6%	80,4%	0,0%	0,0%	100%
13.	001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA - Sefer Halilović	16.691,08	1.826,00	0,00	0,00	0,00	8.363,52	388.572,79	0,00	0,25	415.453,64	0,00	4,0%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	2,0%	93,5%	0,0%	0,0%	100%
14.	877	NAŠA STRANKA	1.251,73	0,00	0,00	0,00	0,00	2.304,00	406.366,75	0,00	0,00	409.922,48	0,00	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	99,1%	0,0%	0,0%	100%
15.	502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	0,00	17.910,00	0,00	863,24	0,00	2.760,00	288.052,84	0,00	0,00	309.586,08	0,00	0,0%	5,8%	0,0%	0,3%	0,0%	0,9%	93,0%	0,0%	0,0%	100%

16.	882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI A-SDA	0,00	36.036,10	0,00	0,00	0,00	0,00	259.290,82	0,00	6,73	295.333,65	0,00	0,0%	12,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	87,8%	0,0%	0,0%	100%
17.	1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	0,00	2.058,00	0,00	0,00	0,00	13.150,00	257.903,00	0,00	0,00	273.111,00	0,00	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	4,8%	94,4%	0,0%	0,0%	100%
18.	036	BOSS - BOSANSKA STRANKA Mirnes Ajanović	0,00	0,00	0,00	6,88	0,00	0,00	159.893,95	0,00	0,00	159.900,83	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
19.	1701	LABURISTIČKA STRANKA BiH	1.666,50	10.924,67	50,00	13,65	0,00	10.493,10	126.524,39	0,00	0,00	149.672,31	0,00	1,1%	7,3%	0,0%	0,0%	0,0%	7,0%	84,5%	0,0%	0,0%	100%
20.	513	STRANKA PENZIONERA - UMIROVLJENIKA BiH	87.234,00	0,00	300,00	32,70	0,00	2.461,20	51.204,10	0,00	0,00	141.232,00	0,00	61,8%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	1,7%	36,3%	0,0%	0,0%	100%
21.	734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH	0,00	680,00	0,00	1,55	0,00	23.388,52	106.769,99	0,00	0,00	130.840,06	0,00	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	17,9%	81,6%	0,0%	0,0%	100%
22.	016	SRPSKA RADIKALNA STRANKA REPUBLIKE SRPSKE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.066,00	94.611,84	0,00	0,00	104.677,84	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,6%	90,4%	0,0%	0,0%	100%
23.	730	SOCIJALDEMOKRATSKA UNIJA BiH	0,00	140,00	0,00	0,00	0,00	0,00	93.709,46	0,00	0,00	93.849,46	0,00	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,9%	0,0%	0,0%	100%
24.	1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	91.676,55	0,00	0,00	91.676,55	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
25.	1694	STRANKA NAPREDNA SRPSKA	0,00	750,00	0,00	1.500,00	0,00	0,00	68.851,20	0,00	0,00	71.101,20	0,00	0,0%	1,1%	0,0%	2,1%	0,0%	0,0%	96,8%	0,0%	0,0%	100%
26.	561	NARODNA DEMOKRATSKA STRANKA	2.649,00	0,00	0,00	305,00	0,00	2.800,00	64.060,00	0,00	150,00	69.964,00	0,00	3,8%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	4,0%	91,6%	0,0%	0,2%	100%
27.	1190	STRANKA DIJASPORE BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	69.869,58	0,00	0,00	0,00	69.869,58	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
28.	1270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	61.448,21	0,00	0,00	61.948,21	0,00	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,2%	0,0%	0,0%	100%
29.	1882	TUZLANSKA ALTERNATIVA	114,00	8.557,00	9.702,00	0,00	0,00	0,00	42.420,00	0,00	0,00	60.793,00	0,00	0,2%	14,1%	16,0%	0,0%	0,0%	0,0%	69,8%	0,0%	0,0%	100%
30.	1181	DEMOKRATSKA PARTIJA - Dragan Čavić	0,00	1.274,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	57.962,00	0,00	0,00	60.436,00	0,00	0,0%	2,1%	0,0%	0,0%	0,0%	2,0%	95,9%	0,0%	0,0%	100%
31.	028	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BiH	0,00	9.695,00	0,00	0,00	0,00	0,00	39.401,62	0,00	183,05	49.279,67	0,00	0,0%	19,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	80,0%	0,0%	0,4%	100%
32	455	LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BiH	0,00	950,00	2.134,00	0,00	0,00	0,00	42.005,78	0,00	0,00	45.089,78	0,00	0,0%	2,1%	4,7%	0,0%	0,0%	0,0%	93,2%	0,0%	0,0%	100%
33.	279	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	570,00	1.197,00	3.930,00	0,00	0,00	1.619,28	36.757,09	0,00	0,00	44.073,37	0,00	1,3%	2,7%	8,9%	0,0%	0,0%	3,7%	83,4%	0,0%	0,0%	100%
34.	1730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,53	0,00	1.722,18	41.350,80	0,00	0,00	43.073,51	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,0%	96,0%	0,0%	0,0%	100%
35.	366	HRVATSKI NARODNI SAVEZ BiH	0,00	0,00	0,00	1.923,46	0,00	0,00	39.893,81	0,00	0,00	41.817,27	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	4,6%	0,0%	0,0%	95,4%	0,0%	0,0%	100%
36.	1200	SRPSKA NAPREDNA STRANKA	3.840,00	730,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30.187,91	0,00	0,00	34.757,91	0,00	11,0%	2,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	86,9%	0,0%	0,0%	100%

37.	005	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BH	0,00	0,00	0,00	1,71	0,00	1.200,18	33.289,84	0,00	0,00	34.491,73	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,5%	96,5%	0,0%	0,0%	100%
38	732	SRPSKA RADIKALNA STRANKA dr. Vojislav Šešelj	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29.741,47	0,00	0,00	29.741,47	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
39.	1272	LISTA ZA BUGOJNO	0,00	284,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28.060,00	0,00	0,00	28.344,00	0,00	0,0%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,0%	0,0%	0,0%	100%
40.	1714	HRVATSKI SAVEZ HKDU - HRAST	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	600,00	23.160,00	0,00	0,00	23.760,15	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,5%	97,5%	0,0%	0,0%	100%
41.	1186	NOVA SOCIJALISTIČKA PARTIJA	0,00	0,00	1.050,00	0,00	0,00	0,00	21.867,00	0,00	0,00	22.917,00	0,00	0,0%	0,0%	4,6%	0,0%	0,0%	0,0%	95,4%	0,0%	0,0%	100%
42.	1188	POSAVSKA STRANKA	0,00	339,51	0,00	3,63	0,00	0,00	21.453,45	0,00	0,00	21.796,59	0,00	0,0%	1,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	98,4%	0,0%	0,0%	100%
43.	1290	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.558,29	0,00	0,00	15.558,29	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
44.	1256	NAPREDNA DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.030,00	0,00	0,00	15.030,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
45	1177	STRANKA ZA NAROD BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500,00	14.378,94	0,00	0,00	14.878,94	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	96,6%	0,0%	0,0%	100%
46.	1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13.590,00	0,00	0,00	13.590,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
47.	1276	KOMUNISTIČKA PARTIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.511,00	0,00	0,00	12.511,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
48.	1015	KLADUŠKA STRANKA PRIVREDNOG PROSPERITETA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.907,87	10.410,66	0,00	0,00	12.318,53	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,5%	84,5%	0,0%	0,0%	100%
49.	1264	NAPREDNA SRPSKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11.988,46	0,00	0,00	11.988,46	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
50.	1708	STRANKA PRAVEDNE POLITIKE	0,00	10.195,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.195,00	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
51.	003	STRANKA ZA SREDNJE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	576,00	8.340,00	0,00	0,00	8.916,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,5%	93,5%	0,0%	0,0%	100%
52	1709	STRANKA ZA BOLJE GORAŽDE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6.714,05	0,00	0,00	6.714,05	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
53.	866	STRANKA UDRUŽENIH NEZAVISNIH DEMOKRATA BiH	0,00	150,00	0,00	0,00	0,00	861,60	5.233,10	0,00	0,00	6.244,70	0,00	0,0%	2,4%	0,0%	0,0%	0,0%	13,8%	83,8%	0,0%	0,0%	100%
54.	1241	HRVATSKA STRANKA PRAVA HERCEG-BOSNE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.590,00	3.879,00	0,00	0,00	5.469,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	29,1%	70,9%	0,0%	0,0%	100%
55.	1707	REGIONALNI DEMOKRATSKI SAVEZ TUZLA	0,00	5.462,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.462,00	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
56.	1254	NOVI POKRET BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	160,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.569,46	0,00	0,00	4.729,46	0,00	0,0%	3,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	96,6%	0,0%	0,0%	100%
57.	1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR.ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE	0,00	310,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.000,00	0,00	0,00	4.310,00	0,00	0,0%	7,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	92,8%	0,0%	0,0%	100%

58.	1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	620,00	3.550,00	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.210,00	0,00	14,7%	84,3%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
59.	1008	POKRET ZA NAŠ GRAD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	600,00	3.490,00	0,00	0,21	4.090,21	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,7%	85,3%	0,0%	0,0%	100%
60.	724	POKRET ZA TREBINJE	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300,00	3.462,00	0,00	0,00	3.962,00	0,00	5,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,6%	87,4%	0,0%	0,0%	100%
61.	020	GRADANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BiH	0,00	1.766,00	0,00	240,00	0,00	0,00	1.013,98	0,00	0,00	3.019,98	0,00	0,0%	58,5%	0,0%	7,9%	0,0%	0,0%	33,6%	0,0%	0,0%	100%
62.	1268	STRANKA ZA EVROPSKO SARAJEVO	0,00	1.460,00	800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.260,00	0,00	0,0%	64,6%	35,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
63.	1003	NEZAVISNA STRANKA dr. Mihajlo Tovirac	12,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.212,00	0,00	0,00	2.224,00	0,00	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,5%	0,0%	0,0%	100%
64.	1257	HRVATSKA ČISTA STRANKA PRAVA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.170,00	0,00	0,00	2.170,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
65.	1722	SNAGA NARODA	0,00	750,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	0,00	0,00	0,00	1.950,00	0,00	0,0%	38,5%	0,0%	0,0%	0,0%	61,5%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
66.	1179	SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.926,00	0,00	0,00	1.926,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
67.	0	POLITIČKA ORGANIZACIJA E-STRANKA GRADANA	0,00	414,00	0,00	0,02	0,00	1.200,00	0,00	0,00	0,00	1.614,02	0,00	0,0%	25,7%	0,0%	0,0%	0,0%	74,3%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
68.	520	BOSANSKOHERCEGOVAČKA NARODNA STRANKA	0,00	195,80	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	804,90	1.500,70	0,00	0,0%	13,0%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	53,6%	100%
69.	983	POKRET ZA PRNJAVOR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.448,97	0,00	0,00	1.448,97	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
70.	1250	STRANKA SOCIJALNE SIGURNOSTI SRPSKIH BORACA	1.280,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.280,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
71.	1017	NARODNA STRANKA (POKRET ZA BROD)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.096,00	0,00	0,00	1.096,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
72.	521	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BiH	0,00	0,00	0,00	0,73	0,00	0,00	1.071,00	0,00	0,00	1.071,73	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	99,9%	0,0%	0,0%	100%
73.	1252	SNAGA EKONOMSKOG POKRETA U BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	976,00	0,00	0,00	976,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
74.	059	NOVI DEMOKRATSKI POKRET RUDO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	866,00	0,00	0,00	866,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
75.	1217	STRANKA ZA OPĆINU OLOVO	550,00	0,00	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	550,11	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
76.	1271	STRANKA MLADIH ZA PROMJENE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	529,40	0,00	0,00	529,40	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
77.	1269	RADNIČKA PARTIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	480,00	0,00	0,00	0,00	480,00	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
78.	0	NOVA ALTERNATIVA	60,00	300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	360,00	0,00	16,7%	83,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%

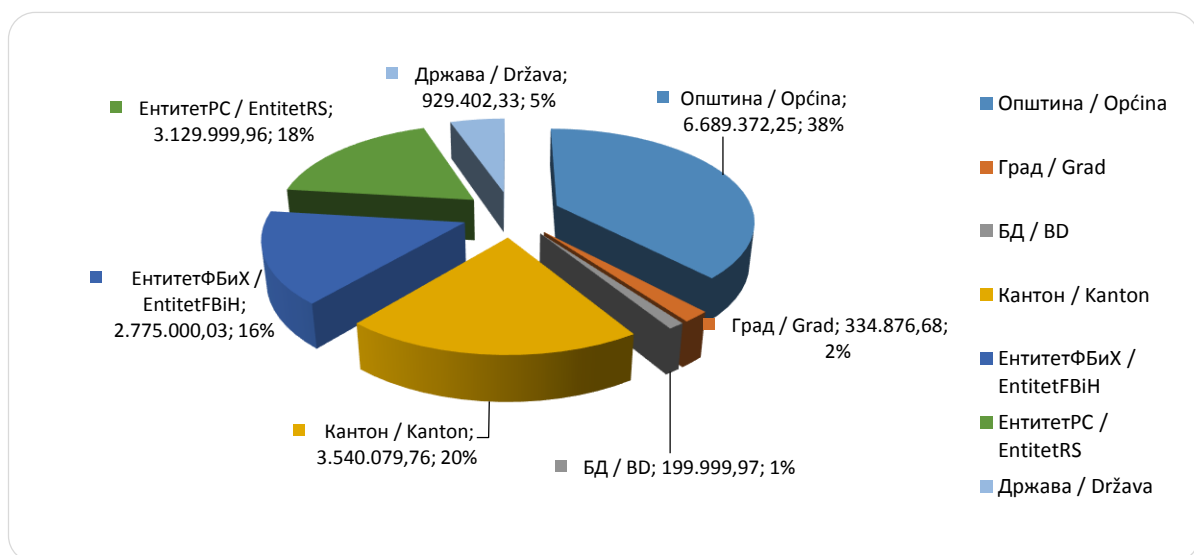
79.	1007	SNAGA BOSNE	150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	120,00	0,00	0,00	0,00	270,00	0,00	55,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	44,4%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
80.	049	ZAVIČAJNI SOCIJALDEMOKRATI - MILE MARČETA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	250,27	0,00	0,00	250,27	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100%
81.	0	DEMOKRATSKA STRANKA FEDERALISTA	220,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	220,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
82.	0	SRPSKA ALTERNATIVA	0,00	0,00	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200,00	0,00	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
83.	1262	PRIVREDNI NARODNI POKRET BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	191,56	191,56	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100%
84.	1010	POKRET ZA SEMBERIJU	160,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	160,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
85.	1723	SOCIJALDEMOKRATSKI FRONT BiH	0,00	130,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	130,00	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
86.	1711	DEMOKRATSKA OBITELJSKA STRANKA	0,00	120,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	120,00	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
87.	0	UDAR LJEVICE	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
88.	1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BiH	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
89.	1699	PRVA BOSANSKO- HERCEGOVAČKA STRANKA	75,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	0,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
90.	1291	REFORMSKA STRANKA	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
91.	0	SRPSKA NAPREDNA STRANKA – IZVORNA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
92.	0	STRANKA NOVOG PUTA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
93.	017	HRVATSKA STRANKA PRAVA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
94.	026	STRANKA SPAS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
95.	032	DEMOKRATSKA STRANKA INVALIDA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
96.	073	SELJAČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
97.	370	KONGRESNA NARODNA STRANKA ZAŠTITE PRAVA BORACA I GRAĐANA - PRAVDE I MORALA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
98.	408	UEJINIJENA HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
99.	518	HRVATSKI PRAVAŠKI BLOK BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										

100.	574	RADNIČKO-KOMUNISTIČKA PARTIJA BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
101.	722	NOVA DEMOKRATIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
102.	725	PARTIJA PRIVREDNOG PROGRESA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
103.	761	NEZAVISNA DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
104.	762	BH SLOBODNI DEMOKRATI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
105.	879	EKOLOŠKA PARTIJA REPUBLIKE SRPSKE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
106.	996	EKOLOŠKA DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	220,00									
107.	1004	STRANKA PRAVDE I RAZVOJA BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
108.	1018	STRANKA ZA MLADOST, RAZVOJ I BUDUĆNOST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
109.	1021	NARODNA STRANKA NOVI GRAD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
110.	1247	NEOVISNA LISTA „ZA KUPRES“	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
111.	1706	SAVEZ ZA NOVU POLITIKU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
112.	1184	TVOJA I MOJA STRANKA U BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
113.	930	BOŠNIAČKA SELJAČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
114.	1006	PARTIJA SOCIJALNE PRAVDE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
115.	000	STRANKA REGIJE LIVNO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
116.	2078	ČAPLJINSKA NEOVISNA STRANKA-ČAPLJINA U SRCU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
117.	000	PRVA MOSTARSKA PARTIJA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
118.	516	STRANKA DEVIZNIH ŠTEDISA RS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
		UKUPNI PRIHODI POLITIČKIH STRANAKA	1.470.693,05	1.209.632,27	136.491,00	697.672,41	0,00	322.343,54	17.089.702,35	0,00	87.875,64	21.014.410,26	2.224,98	7,0%	5,7%	0,6%	3,3%	0,0%	1,5%	81,3%	0,0%	0,4%	100,0%

- b) Prikupljeni su podaci o sredstvima koja su iz budžeta isplaćena političkim subjektima u 2015. godini. Prema podacima koji su dostavljeni na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, planirana su izdvajanja iz budžeta svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini za finansiranje političkih subjekata u 2015. godini, u iznosu od 18.583.888,93 KM, dok su ista isplaćena u procentu od 94,70% i iznose **17.598.730,98** KM, kao što je prikazano u Tabeli 3. i predstavljeno na grafikonu 1.

Tabela 3. Budžetska izdvajanja za političke subjekte u 2015. godini

Budžet/nivo vlasti	Iznos uplaćenih sredstva (KM)	Struktura finansiranja
Budžeti općina/opština i gradova osnovnih izbornih jedinica	6.689.372,25	38,01%
Budžeti gradova	334.876,68	1,90%
Brčko distrikt BiH	199.999,97	1,14%
Budžeti kantona/županija	3.540.079,76	20,12%
Budžet Federacije BiH	2.775.000,03	15,77%
Budžet Republike Srpske	3.129.999,96	17,79%
Budžet BiH (isplaćeno političkim strankama)	570.281,47	3,24 %
Budžet BiH (utrošeno za rad klubova)	359.120,86	2,03 %
UKUPNO	17.598.730,98	100,00 %

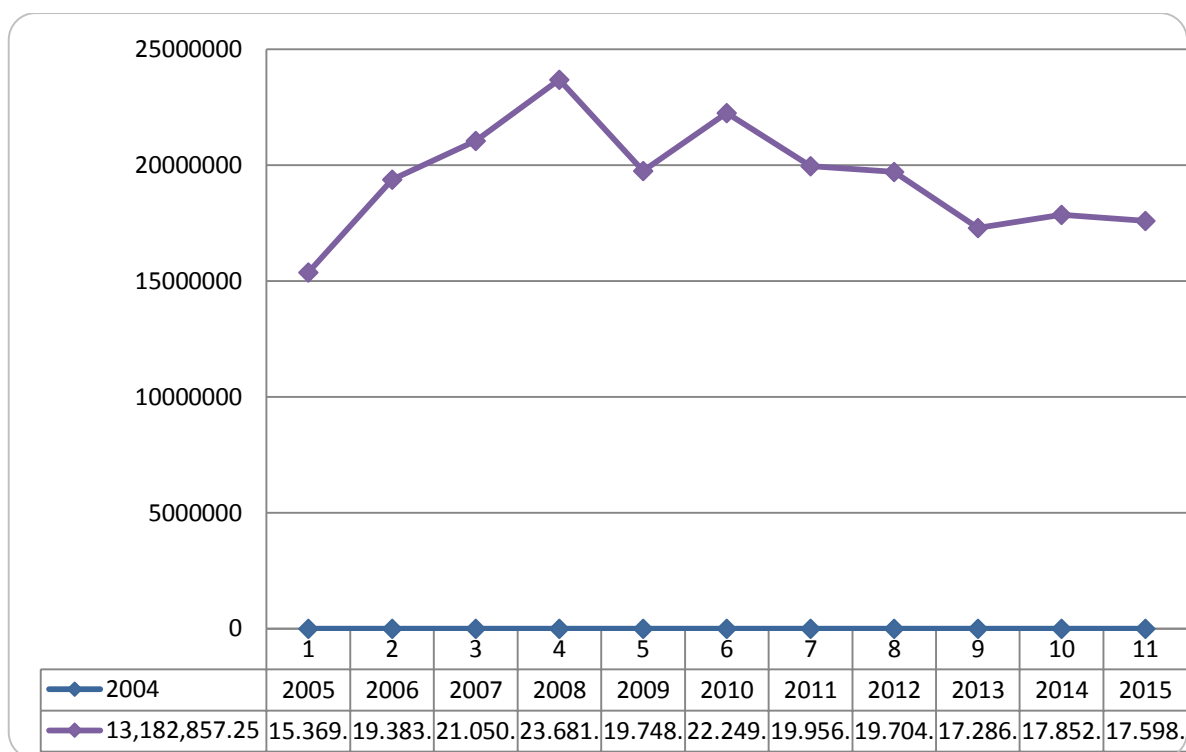
Grafikon 1: Prikaz strukture budžetskih izdvajanja za političke subjekte u 2015. godini

338. U periodu od 2004. do 2015. godine iz budžeta svih nivoa vlasti političkim subjektima su isplaćena sredstva u iznosu od **227.064.971,50** KM.

339. Ukoliko se uporede iznosi izdvojenih sredstva po godinama, počevši od 2004. godine, evidentan je trend porasta izdvajanja sve do 2008. godine. U 2009. godini zabilježen je pad izdvojenih sredstava od 16,61% u odnosu na 2008. godinu, dok su u 2010. godini budžetska izdvajanja političkim subjektima ponovo porasla za 12,66% u odnosu na 2009. godinu. Nakon 2010. godine budžetska izdvajanja za političke subjekte su opadala sve do 2013. godine, i to: u 2011. godini za 10,31% i u 2012. godini 1,26% i u 2013. godini za 12,27% u odnosu na prethodnu godinu. U 2014. godini izdvajanja iz budžeta su porasla za 3,27% u odnosu na prethodnu godinu, da bi ponovo u 2015. godini bio zabilježen pad od 1,42%, što se može vidjeti iz Tabele o isplaćenim sredstava političkim subjektima u periodu 2004–2015. godine i narednog grafičkog prikaza.

Tabela 4. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti u periodu 2004–2015. godine

Nivo vlasti		Sredstva uplaćena 2004. godine	Sredstva uplaćena 2005. godine	Sredstva uplaćena 2006. godine	Sredstva uplaćena 2007. godine	Sredstva uplaćena 2008. godine	Sredstva uplaćena 2009. godine	Sredstva uplaćena 2010. godine	Sredstva uplaćena 2011. godine	Sredstva uplaćena 2012. godine	Sredstva uplaćena 2013. godine	Sredstva uplaćena 2014. godine	Sredstva uplaćena 2015. godine	UKUPNO UPLAĆENO 2004–2015.
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Općine/opštine		5.630.813,48	6.730.835,38	7.730.249,74	7.669.036,83	8.900.882,54	7.454.532,70	7.214.768,57	7.122.137,42	6.229.455,49	5.492.157,57	5.272.582,44	7.024.248,93	92.978.262,56
Gradovi				698.246,35	1.357.507,05	1.663.647,62	1.083.734,51	1.029.416,21	941.314,92	1.402.492,01	748.614,91	1.581.587,89		
Brčko distrikt BiH		3.076.024,50	199.999,94	199.999,94	199.999,82	259.999,69	200.000,00	200.000,00	200.000,00	254.285,66	200.000,00	200.000,00	199.999,97	2.514.284,96
Kantoni/županije			3.437.929,78	4.412.153,93	4.184.131,09	5.167.777,45	4.404.391,86	4.585.981,41	4.386.311,72	4.189.296,29	3.349.455,22	3.856.403,97	3.540.079,76	48.389.937,04
Federacija BiH		1.500.000,00	2.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	2.291.998,00	5.000.000,00	3.475.152,50	3.500.000,00	3.450.643,00	2.920.671,00	2.775.000,03	35.913.464,53
Republika Srpska		2.883.227,09	2.824.970,44	3.190.000,00	4.190.000,00	4.200.000,00	3.340.000,00	3.200.000,00	3.200.001,00	3.500.000,00	3.100.001,00	3.099.999,96	3.129.999,96	39.858.199,45
Država BiH	Uplaćeno strankama	92.792,18	175.783,58	152.588,48	188.090,00	192.836,45	440.811,00	453.560,00	292.005,28	285.693,80	571.590,10	350.246,30	570.281,47	3.766.278,64
	Utrošeno za rad klubova	np	np	np	261.910,00	296.730,29	533.439,62	565.316,00	339.214,57	343.569,21	374.407,67	570.836,10	359.120,86	3.644.544,32
UKUPNO:		13.182.857,25	15.369.519,12	19.383.238,44	21.050.674,79	23.681.874,04	19.748.907,69	22.249.042,19	19.956.137,41	19.704.792,46	17.286.869,47	17.852.327,66	17.598.730,98	227.064.971,50
Porast/smanjenje uplaćenih sredstava u odnosu na prethodnu godinu		u KM	2.186.661,87	4.013.719,32	1.667.436,35	2.631.199,25	-3.932.966,35	2.500.134,50	-2.292.904,78	-251.344,95	-2.417.922,99	565.458,19	-253.596,68	
		%	16,59%	26,11%	8,60%	12,50%	-16,61%	12,66%	-10,31%	-1,26%	-12,27%	3,27%	-1,42%	

Grafikon 2: Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz budžeta u periodu 2004–2015. godina

340. Od ukupnog iznosa sredstava koja su u periodu od 2004. do 2015. godine izdvojena iz budžeta za finansiranje političkih stranaka, 76,65% sredstava je raspoređeno na deset političkih stranaka: Stranku demokratske akcije, Socijaldemokratsku partiju BiH, Savez nezavisnih socijaldemokrata, Stranku za Bosnu i Hercegovinu, Hrvatsku demokratsku zajednicu BiH, Srpsku demokratsku stranku, Savez za bolju budućnost BiH, Partiju demokratskog progresa, Narodnu stranku Radom za boljitak i Hrvatsku demokratsku zajednicu 1990.
341. Stranka demokratske akcije je primila 18,91%, Socijaldemokratska partija BiH 14,20%, Savez nezavisnih socijaldemokrata 10,65%, Stranka za Bosnu i Hercegovinu 9,30%, Hrvatska demokratska zajednica BiH 7,89%, Srpska demokratska stranka 5,91%, Savez za bolju budućnost BiH 2,74%, Partija demokratskog progresa 2,68%, Narodna stranka Radom za boljitak 2,21% i Hrvatska demokratska zajednica 1990 2,15% od ukupno izdvojenih budžetskih sredstava, dok je na 57 političkih stranaka raspoređeno 23,35% budžetskih sredstava.

U tabeli 5 dat je pregled deset političkih stranaka s najvećim iznosima prihoda ostvarenog iz budžeta.

Tabela 5. Pregled deset političkih stranaka s najvećim prihodom iz budžeta u periodu 2004–2015. god.

R/br.	Naziv političke stranke	Sredstva uplaćena 2004. godine	Sredstva uplaćena 2005. godine	Sredstva uplaćena 2006. godine	Sredstva uplaćena 2007. godine	Sredstva uplaćena 2008. godine	Sredstva uplaćena 2009. godine	Sredstva uplaćena 2010. godine	Sredstva uplaćena 2011. godine	Sredstva uplaćena 2012. godine	Sredstva uplaćena 2013. godine	Sredstva uplaćena 2014. godine	Sredstva uplaćena 2015. godine	UKUPNO UPLAĆENO 2004–2015.
1.	Stranka demokratske akcije	3.010.247,33	3.510.800,08	3.925.583,25	3.921.598,95	4.632.370,27	3.699.316,89	4.335.480,73	3.446.862,70	3.337.711,30	2.786.967,46	3.036.305,45	3.285.974,87	42.929.219,28
2.	Socijaldemokratska partija BiH	2.178.550,54	2.024.385,97	2.450.224,12	2.631.660,98	3.081.281,03	2.620.335,98	3.147.628,75	3.301.948,09	3.173.646,99	2.821.976,12	2.982.209,50	1.838.002,50	32.251.850,57
3.	Savez nezavisnih socijaldemokrata	1.137.004,88	1.250.219,58	1.928.600,13	3.008.925,82	3.078.296,98	2.243.960,13	2.405.462,03	1.980.822,01	2.052.049,83	1.571.778,01	2.045.182,03	1.485.061,16	24.187.362,59
4.	Stranka za BiH	1.737.754,70	1.780.522,45	2.421.680,46	2.735.669,74	3.169.116,38	2.257.401,03	2.576.484,77	1.219.522,58	951.851,10	853.129,54	905.481,42	518.344,10	21.126.958,27
5.	Hrvatska demokratska zajednica BiH	1.252.427,93	1.376.703,31	1.736.585,84	1.288.119,85	1.741.888,29	1.329.166,05	1.644.648,63	1.518.250,90	1.640.903,15	1.400.827,81	1.549.879,76	1.439.738,17	17.919.139,69
6.	Srpska demokratska stranka	248.412,47	189.586,07	1.613.111,06	1.688.067,15	1.718.587,50	1.152.994,18	1.229.889,89	1.164.939,16	1.167.021,36	927.532,57	1.196.355,02	1.120.801,47	13.417.297,90
7.	Savez za bolju budućnost BiH	-	-	-	-	-	-	34.069,07	925.814,11	917.081,65	1.348.498,58	1.494.114,21	1.496.806,60	6.216.384,22
8.	Partija demokratskog progresa	-	390.908,63	782.431,42	827.725,42	898.638,43	675.022,76	664.880,18	575.390,99	582.556,80	473.925,25	617.492,72	501.679,53	6.092.013,70
9.	Narodna stranka Radom za boljitak	46.104,65	135.043,32	150.381,80	403.998,01	513.273,73	490.968,65	645.686,61	673.635,16	612.795,45	625.422,93	717.413,18	288.052,84	5.014.723,49
10.	Hrvatska demokratska zajednica 1990	-	-	37.174,26	269.645,40	585.488,91	563.207,34	730.322,37	519.071,88	591.885,51	466.413,23	587.068,44	529.718,35	4.879.995,69
UKUPNO		9.610.502,50	10.658.169,41	15.045.772,34	16.775.411,32	18.520.303,09	15.032.373,01	17.414.553,03	15.326.257,58	15.027.503,14	13.276.471,50	15.131.501,73	12.216.126,75	174.034.945,40

342. U okviru budžetskih sredstva izdvojenim političkim strankama u 2015. godini, iz budžeta u Federaciji BiH su izdvojena sredstva u iznosu od 11.556.570,64 KM ili 65,67%, iz budžeta Republike Srpske 4.912.758,04 KM ili 27,92%, iz budžeta Brčko distrikta BiH 199.999,97,00 KM ili 1,14%, dok su iz budžeta Bosne i Hercegovine izdvojena sredstva u iznosu od 929.402,33 KM ili 5,28%.

Tabela 6. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti (državni nivo, entitetski nivoi i Brčko distrikt BiH)

Red. broj	Naziv nivoa vlasti	Ukupno uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4
I.	Federacija BiH	11.556.570,64	65,67%
1.	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	4.941.614,17	42,76%
2.	Gradovi	299.876,68	2,59%
3.	Kantoni	3.540.079,76	30,63%
4.	Budžet FBiH	2.775.000,03	24,01%
II.	Republika Srpska	4.912.758,04	27,92%
1.	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	1.747.758,08	35,58%
2.	Gradovi	35.000,00	0,71%
3.	Budžet RS	3.129.999,96	63,71%
III.	Brčko distrikt BiH	199.999,97	1,14%
IV.	Državni nivo BiH	929.402,33	5,28%
	UKUPNO:	17.598.730,98	100,00%

343. Iz budžeta općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, u Federaciji BiH političkim subjektima u 2015. godini isplaćena su sredstva u iznosu 4.941.614,17 KM, dok su iz budžeta općina i gradova u Republici Srpskoj isplaćena sredstva u iznosu 1.747.758,08 KM⁸⁷.
344. Iz budžeta Grada Sarajevo političkim subjektima isplaćena su sredstva u iznosu 299.876,68 KM, dok je iz Grada Istočno Sarajevo političkim subjektima isplaćen iznos od 35.000,00 KM⁸⁸.
345. Iz budžeta kantona u Federaciji BiH političkim subjektima u 2015. godini isplaćena su sredstva u iznosu 3.540.079,76 KM⁸⁹.

1.3.2. Revizija i kontrola finansijskih izvještaja

346. Centralna izborna komisija BiH uspostavila je Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka koja je, u skladu s članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka,

⁸⁷ Prilog 1. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, političkim strankama u 2015. godini

⁸⁸ Prilog 2. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim strankama u 2015. godini

⁸⁹ Prilog 3. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim strankama u 2015. godini

izvršila pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja koje su podnijele političke stranke. Revizija finansijskih izvještaja političkih stranaka uključuje izvještaje iz državnog i entitetskog sjedišta, uključujući i Brčko distrikt BiH, i najmanje dva regionalna ureda koja izabere služba za reviziju finansiranja političkih stranaka.

Provodeći odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH provela je sljedeće aktivnosti:

347. U skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, okončani su pregledi, kontrola i revizija godišnjih finansijskih izvještaja za 2014. godinu za 118 političkih stranaka i izdati su izvještaji revizije, u kojima su navedeni revizijski nalazi, mišljenje revizora o finansiranju političke stranke u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i date preporuke revizije.
- (1) Za 97 političkih stranaka Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka, na bazi kontrole finansijskih izvještaja, dodatne finansijske dokumentacije i dokaza prikupljenih iz drugih izvora, izdala je izvještaje o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.
 - (2) Za 21 političku stranku, kod kojih je u skladu s odredbom člana 10. stav (8) Zakona o finansiranju izvršena revizija u prostorijama stranaka, izdati su izvještaji o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.
 - (3) Revizorima Službe za reviziju 13 političkih stranaka je uskratilo pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije njihovih finansijskih izvještaja, odnosno finansijskog poslovanja u 2014. godini.
348. Izvještaji revizije svih političkih stranaka, s nalazima i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, dati su na uvid javnosti putem oficijelne web stranice Centralne izborne komisije BiH, a revizijska mišljenja su objavljena i u „Službenom glasniku BiH“.
349. Kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2014. godinu, kod 33 političke stranke nije utvrđeno kršenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, kod 32 političke stranke utvrđeno je kršenje računovodstvenih propisa, nevođenje ili pogrešno vođenje evidencija o prihodima i rashodima, greške u popunjavanju finansijskih izvještaja i dostavljanje izvještaja nakon zakonom propisanog roka, kod 24 političke stranke utvrđeni su manji prekršaji (neprijavlivanje nenovčanih donacija male vrijednosti, neizdavanje potvrda o primljenim članarinama i priložima u malim iznosima i njihovom neuplaćivanju na transakcijski račun centrale političke stranke), dok je kod 29 političkih stranaka utvrđeno kršenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka za koja su ovim zakonom propisane novčane sankcije. Istovremeno šest (6) političkih stranaka je prekršilo i odredbe poglavlja 15 Izbornog zakona BiH (finansiranje kampanje).
350. Političke stranke kod kojih su utvrđena kršenja Zakona, ista su činila na način što:
- finansijska sredstva osigurana za finansiranje političkih stranaka, uglavnom sredstva iz budžeta, nisu koristile isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, čime su prekršile odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka,

- političke stranke nisu vodile evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga te nisu izdavale potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, čime su prekršile odredbe člana 5. stav (4) Zakona,
 - sredstva od članarina i dobrovoljnih priloga, koja su primana u gotovini, nisu uplaćivana na transakcijski račun političke stranke, iako je Zakonom o finansiranju propisano da ovlašteno lice u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun centrale političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate, čime su prekršile odredbe člana 5. stav (4) i člana 6. stav (2) Zakona,
 - jedna politička stranka je ostvarila prilog iznad limita utvrđenog članom 6. stav (3) Zakona,
 - znatan broj stranaka, suprotno odredbama člana 8. Zakona, finansirao se iz zabranjenih izvora, na način što su ostvarile prihod od javnih ustanova, primile donacije od udruženja i neprofitnih organizacija koje su finansirane javnim sredstvima, primile donacije od privatnih preduzeća koja su s organima izvršne vlasti sklopila ugovore o javnim nabavkama čija vrijednost prelazi 10.000,00 KM, ostvarile prihod od imovine koja nije u njihovom vlasništvu,
 - pet političkih stranaka nije podnijelo postizborni finansijski izvještaj, čime su prekršile odredbe člana 15.1 Izbornog zakona BiH i
 - jedna politička stranka je prekoračila limit na troškove izborne kampanje propisan članom 15.10 Izbornog zakona BiH.
351. Nakon izvršenog pregleda i kontrole finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2014. godinu, te informacije o nepravilnostima koje su utvrđene kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka, a koje su navedene u izvještajima o pregledu i izvještajima o reviziji političkih stranaka za 2014. godinu Centralna izborna komisija BiH je u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, u skladu s odredbom člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku⁹⁰ i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine⁹¹ pokrenula postupak protiv 28 političkih stranaka.
352. Nakon provedenog postupka, radi utvrđivanja odgovornosti za kršenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je u skladu s članom 15. stav (2), a u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, izrekla novčane sankcije za 19 političkih stranaka, protiv jedne političke stranke obustavila postupak, a postupak protiv 8 političkih stranaka je u toku.
353. Za 13 političkih stranaka koje su uskratile pristup svojim prostorijama, kako bi Služba za reviziju izvršila reviziju njihovog finansijskog poslovanja u skladu s članom 10. stav (8) Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je izrekla administrativnu mjeru, kojom im je uskraćeno pravo da se kandiduju na narednim izborima.
354. Centralna izborna komisija BiH je obavijestila Državnu agenciju za istrage i zaštitu, Finansijsko-obavještajni odjel, o sumnji da je pet političkih stranaka prekršilo zakone koji nisu u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.

⁹⁰ „Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16

⁹¹ „Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14

355. U skladu s članom 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka, Parlamentarnoj skupštini BiH je podnesen Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2014. godini, broj: 03-07-6-894/16 od 18. 8. 2016. godine, koji se dijeli kao skupštinski štampani materijal. U izvještaju su navedeni izvori finansiranja, navedeni nalazi revizije i prezentirana kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, od strane svake stranke pojedinačno.
356. U izvještajnom periodu izvršen je pregled i kontrola godišnjeg finansijskog izvještaja političkih stranaka za 2015. godinu za 118 političkih stranka, koliko ih je podnijelo godišnji finansijski izvještaj, 105 stranaka u zakonom propisanom roku, 12 stranaka nakon urgencije Centralne izborne komisije BiH i jedna nakon najave revizije u prostorijama stranke.
357. Nakon izvršenog pregleda i kontrole godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu te Informacije o preliminarim nalazima kontrole, Centralna izborna komisija BiH je donijela zaključak da se kod 12 političkih stranaka izvrši revizija na terenu (u prostorijama stranaka), u skladu s članom 10. stav (8) Zakona o finansiranju političkih stranaka, kako bi se izrazilo pouzdano mišljenje o finansiranju tih stranaka u skladu sa Zakonom. Donesen je zaključak da se izvrši revizija u prostorijama 7 političkih stranaka koje ni nakon urgencije Centralne izborne komisije BiH nisu podnijele finansijski izvještaj za 2015. godinu.
358. U skladu sa zaključkom Centralne izborne komisije BiH i planom aktivnosti za 2016. i 2017. godinu, u toku su aktivnosti revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2015. godinu, te izdavanje izvještaja s nalazima revizije i mišljenjem revizora o zakonitosti finansiranja političkih stranaka.
359. U skladu s Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, za 106 političkih stranaka će, na bazi kontrole finansijskih izvještaja, dodatne finansijske dokumentacije koju su dostavile političke stranke i dokaza prikupljenih iz drugih izvora⁹² biti izdati izvještaji o pregledu u kojima se navode nalazi revizije i izražava revizijsko mišljenje o finansiranju stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.
360. Revizija na terenu je najavljena kod 19 političkih stranaka i u toku je njeno provođenje i izrada revizijskih izvještaja.
361. Do kraja 2016. godine izdato je 40 izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu koji su, u skladu s odredbama člana 10. stav (3), (4) i (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 10. stav (2) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, u formi preliminarne dostavljeni političkim strankama na očitovanje. Nakon što se političke stranke očituju na izvještaj ili eventualno dostave druge dokaze, Služba za reviziju izdaje konačne izvještaje o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu s mišljenjem revizora i službenom potvrdom nalaza revizije.
362. U skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i Izbornim zakonom BiH, izvršena je preliminarne kontrola finansijskih izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana objave rezultata izbora (postizbornih finansijskih izvještaja) za Lokalne

⁹² Podaci o finansiranju političkih stranaka iz budžeta sa svih nivoa vlasti, podaci o prostorima koje općine dodjeljuju političkim strankama na korištenje, podaci o ugovorima sklopljenim između vlade i pravnih lica donatora političkih stranaka, podaci iz jedinstvenog registra računa kod Centralne banke BiH i drugi raspoloživi dokazi.

izbore 2016. godine i izdata je Informacija o dostavljenim postizbornim finansijskim izvještajima sa: pregledom troškova izborne kampanje, analizom troškova koje su politički subjekti mogli ostvariti u skladu s odredbama člana 15.1 stav (2) i člana 15.10 Izbornog zakona BiH i pregledom izvora finansiranja političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje.

363. Na Lokalnim izborima 2016. godine učestvovalo je 106 političkih stranaka (102 samostalno i četiri u koalicijama) 103 koalicije političkih stranaka, 229 nezavisnih kandidata (171 samostalno, šest kao predstavnici nacionalnih manjina kandidovanih u ime udruženja građana i 52 nezavisna kandidata u ime grupe od 40 građana za izbor predstavnika nacionalnih manjina) i 17 listi nezavisnih kandidata (sa 138 kandidata).
364. Centralnoj izbornoj komisiji BiH postizborni finansijski izvještaj je podnijelo 56 političkih stranka, što čini 52,83 % od ukupnog broja stranaka koje su učestvovala na izborima. Do kraja godine finansijski izvještaj nije podnijelo 50 političkih stranaka, iako je zakonom propisani rok za podnošenje izvještaja (30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u „Službenom glasniku BiH“) bio 2. 12. 2016. godine.
U zakonskom roku postizborni finansijski izvještaj podnijelo je 46 političkih stranaka ili 43,40%.
365. Od ukupno 367 kandidata, od kojih su njih 229 učestvovali na izborima kao nezavisni kandidati i 138 kandidata sa 17 lista nezavisnih kandidata, postizborni finansijski izvještaj podnijela su 52 kandidata ili 14,17%.
366. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 15.6. stav (3) Izbornog zakona BiH, nastojeći da politički subjekti koji nisu podnijeli izvještaj dobrovoljno postupe po odredbama zakona, na svojoj web stranici 21. 12. 2016. godine objavila javno saopćenje kojim im je dala rok od 15 dana da podnesu postizborni finansijski izvještaj.
367. S obzirom da politički subjekti nisu postupili po javnom saopćenju, Centralna izborna komisija BiH je svakom od političkih subjekata uputila urgenciju da u roku od deset (10) dana, dostave postizborni finansijski izvještaj, kako protiv njih ne bi pokrenula postupak utvrđivanja odgovornosti te poduzela mjere u okviru svoje nadležnosti.⁹³
368. Za finansiranje izborne kampanje u skladu s članom 15.10 Izbornog zakona BiH politički subjekti u okviru zakonom propisanog limita mogli su potrošiti 28.132.244,44 KM, od čega političke stranke 24.273.008,14 KM i nezavisni kandidati 3.859.236,30 KM.
369. Političke stranke koje su Centralnoj izbornoj komisiji BiH postizborni finansijski izvještaj podnijele u decembru 2016. godine, iskazale su troškove izborne kampanje u iznosu od 7.004.404,78 KM. Troškove izborne kampanje, u svojim finansijskom izvještajima, prijavilo je samo devet nezavisnih kandidata u ukupnom iznosu od 15.035.57 KM i 13 kandidata s listi nezavisnih kandidata u ukupnom iznosu od 6.615,90 KM.⁹⁴

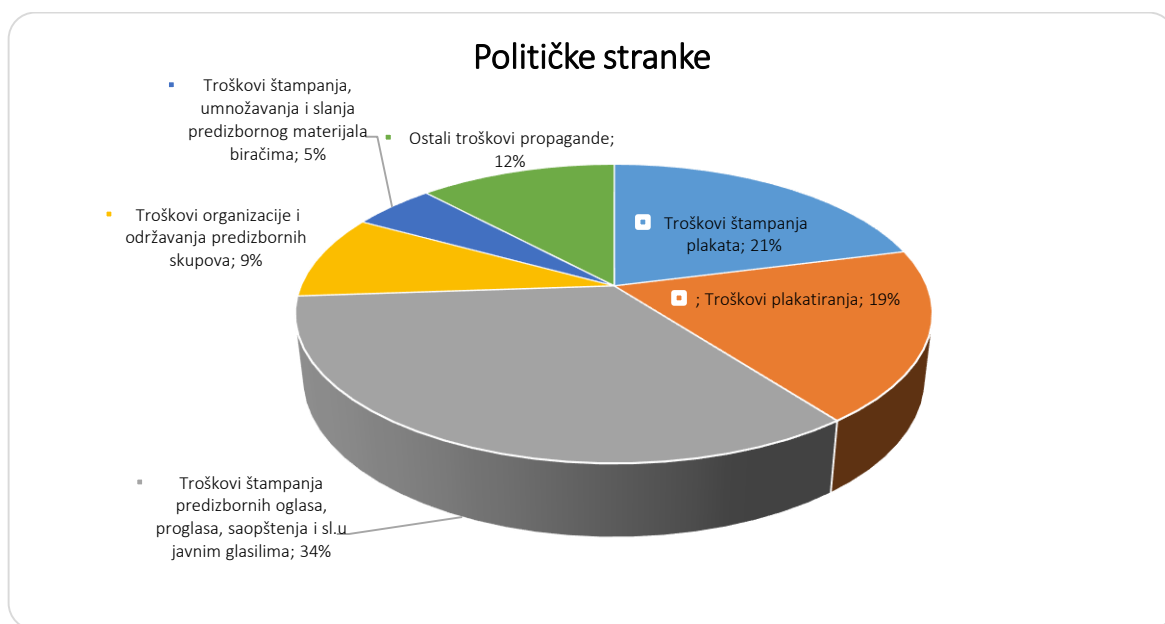
⁹³ Po urgenciji Centralne izborne komisije BiH postupile su 33 političke stranke i 188 kandidata. Do 8. 3. 2017. godine postizborni finansijski izvještaj podnijelo je ukupno 89 političkih stranaka, od njih 106 koje su učestvovala na izborima i 240 kandidata od ukupno 367, koliko ih je učestvovalo na izborima. I nakon svih nastojanja Centralne izborne komisije BiH da politički subjekti dobrovoljno postupe, odnosno podnesu izvještaje, 17 političkih stranaka i 127 nezavisnih kandidata nije podnijelo postizborni finansijski izvještaj za Lokalne izbore 2016. godine.

⁹⁴ U postizbornim finansijskim izvještajima, uključujući izvještaje koji su podneseni do polovine marta 2017. godine, političke stranke su prijavile troškove izborne kampanje u iznosu od 7.093.582,98 KM, a nezavisni kandidati 43.989,42 KM.

370. Uvidom u podatke o ostvarenim troškovima izborne kampanje, koje su iskazali politički subjekti u postizbornim finansijskim izvještajima, utvrđeno je da je jedna politička stranka, **Tuzlanska alternativa**, prekoračila limit propisan u članu 15.10 Izbornog zakona BiH za iznos od 31.626,22 KM.
371. Strukturu troškova izborne kampanje političkih stranaka, koja je prikazana je u narednoj tabeli i predstavljena na grafikonu, čine:

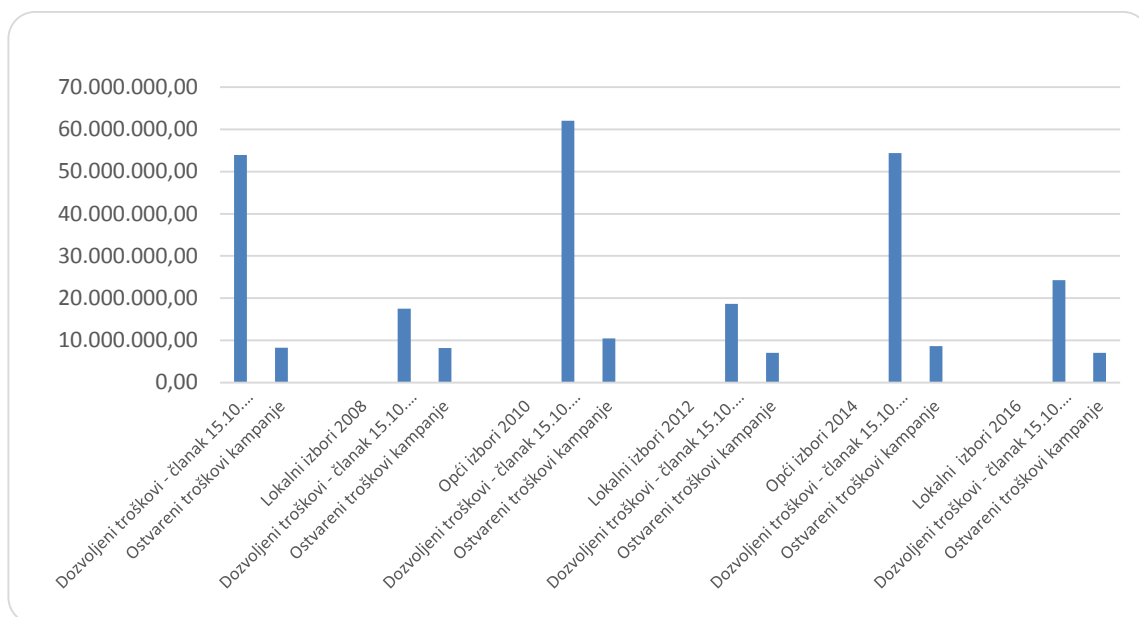
Tabela 7. Struktura troškova izborne kampanje za Lokalne izbore 2016. godine

Vrata troškova	Iznos (KM)	Struktura
Troškovi štampanja plakata	1.471.810,86	21,01%
Troškovi plakatiranja	1.305.704,69	18,64%
Troškovi štampanja predizb. oglasa, proglasa, saopćenja i sl. u javnim glasilima	2.398.321,80	34,24%
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	639.594,46	9,13%
Troškovi štampanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima	352.369,27	5,03%
Ostali troškovi propagande	836.603,70	11,94%
UKUPNO	7.004.404,78	100,00%

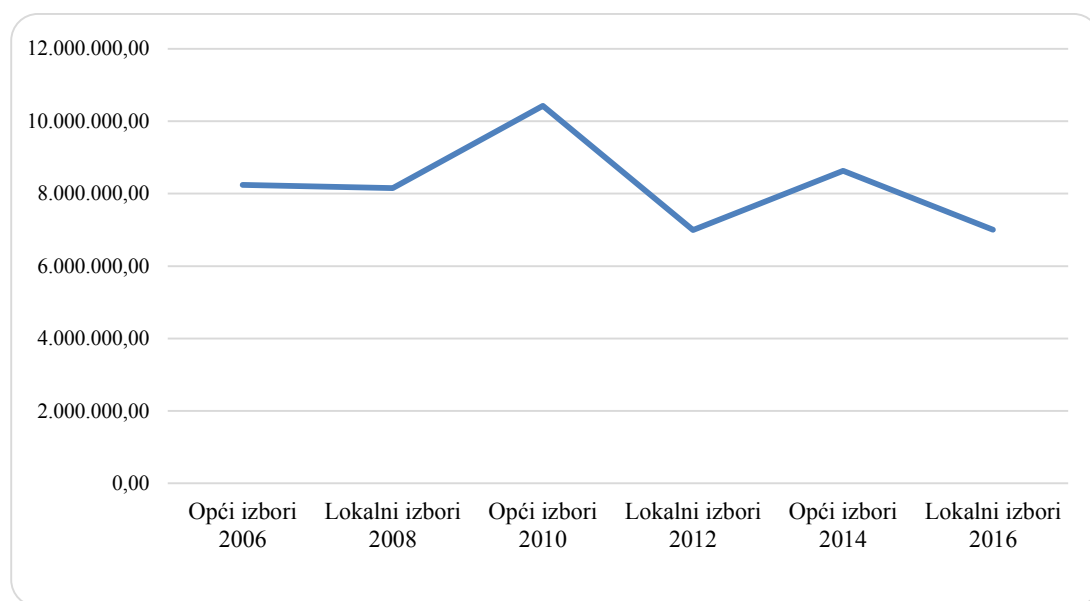

Grafikon 3: Struktura troškova izborne kampanje

372. U 2012., 2014. i 2016. godini političke stranke su utrošile sredstva u iznosu od 49.447.567,38 KM. Za finansiranje kampanje za Opće izbore 2006. godine političke stranke su utrošile sredstva u iznosu od 8.236.564,58 KM, finansiranje kampanje za Lokalne izbore 2008. godine 8.156.606,92 KM, finansiranje kampanje za Opće izbore 2010. godine 10.423.425,31 KM, finansiranje kampanje za Lokalne izbore 2012. godine 6.994.309,42 KM, za finansiranje kampanje za Opće izbore 2014. godine 8.632.256,37 KM i prema podacima iz finansijskih izvještaja političkih stranaka, koje su podnijele izvještaj, za finansiranje izborne kampanje za Lokalne izbore 2016. godine utrošeno je 7.004.404,78 KM.

Grafikon 4: Uporedni pregled troškova izborne kampanje

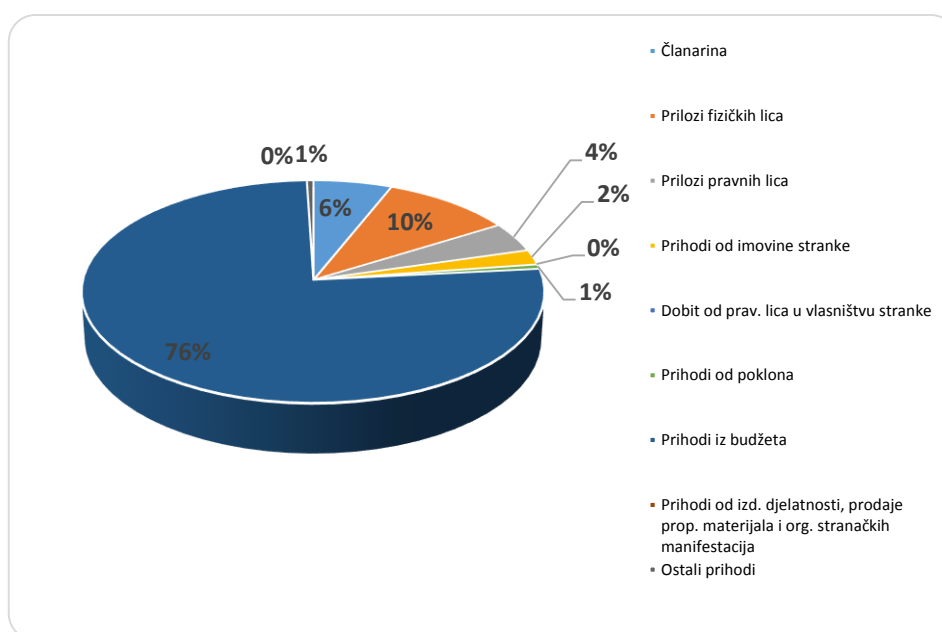
Grafikon 5: Trend troškova izborne kampanje u periodu 2006–2016. godine

373. U periodu od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora 2016. godine političke stranke su u finansijskim izvještajima iskazale ukupne prihode u iznosu od **13.669.037,68 KM**, čija struktura je prikazana u narednoj tabeli⁹⁵:

⁹⁵ U postizbornim finansijskim izvještajima, uključujući izvještaje koji su podneseni do polovine marta 2017. godine, političke stranke su prijavile prihod u iznosu od 14.023.076,53 KM i obaveze u iznosu 6.978.849,43, a nezavisni kandidati 36.416,14 KM.

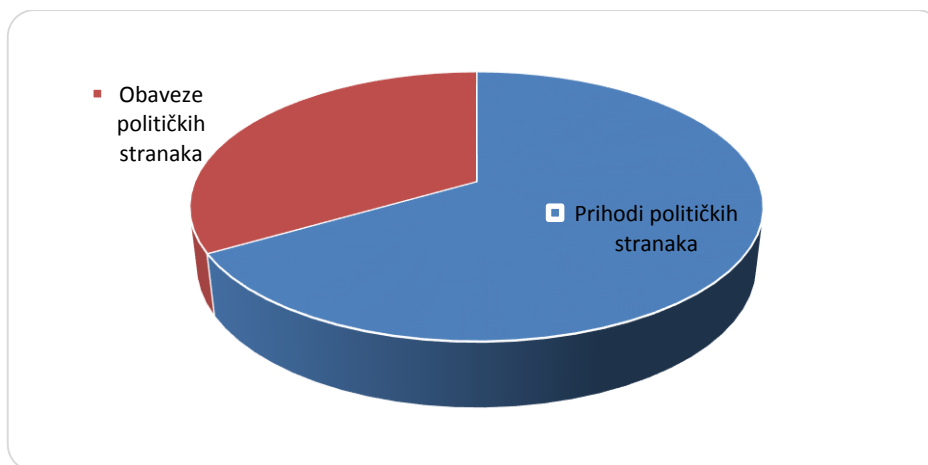
Tabela 8. Struktura izvora finansiranja političkih stranka u vrijeme izborne kampanje za Lokalne izbore 2016. godine

Vrsta prihoda	Iznos	Struktura
Članarina	827.597,03	6,05%
Prilozi fizičkih lica	1.387.199,96	10,15%
Prilozi pravnih lica	592.644,33	4,34%
Prihodi od imovine stranke	300.338,35	2,20%
Dobit od pravnih lica u vlasništvu stranke	0,00	0,00%
Prihodi od poklona	89.799,06	0,66%
Prihodi iz budžeta	10.401.971,15	76,10%
Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija	0,00	0,00%
Ostali prihodi	69.487,80	0,51%
UKUPNO	13.669.037,68	100,00%

Grafikon 6: Struktura izvora finansiranja političkih stranka u vrijeme izborne kampanje

374. Istovremeno, političke stranke su na dan izvještajnog perioda (1. 12. 2016. godine) iskazale obaveze u iznosu od **6.845.109,52 KM**.
375. Na osnovu podataka iz finansijskih izvještaja, u ovom izvještajnom periodu političke stranke su se finansirale iz vlastitih izvora (prihoda političkih stranaka) u procentu od 66,63%, dok su za finansiranje koristile tuđe izvore (obaveze političkih stranaka – zajmovi, lizing, dobavljači, obaveze prema zaposlenim i sl.) u procentu od 33,37%, kao što je predstavljeno narednim grafikonom.

Grafikon 7. Odnos vlastitih izvora finansiranja i dugova političkih stranaka

2.3. Sankcioniranje političkih stranaka⁹⁶

376. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji se odnose na njena ovlaštenja, izrekla novčane sankcije političkim strankama zbog kršenja odredbi koje se odnose na: izvore finansiranja, zabranjene priloge, obaveze prijavljivanja priloga, obaveze vođenja evidencija o prihodima i rashodima i obaveze podnošenja finansijskih izvještaja za svaku kalendarsku godinu.
377. U toku 2016. godine Centralna izborna komisija BiH izrekla je sljedeće sankcije političkim strankama:
- Doneseno je 19 odluka kojima su novčano sankcionirane političke stranke u ukupnom iznosu od 104.800,00 KM zbog kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka. Novčane sankcije koje je Centralna izborna komisija BiH izrekla u skladu s članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, prema pravosnažnim i dijelu nepravosnažnih odluka, kreću se u rasponu od 500,00 KM do 62.100,00 KM.
 - Za trinaest političkih stranaka koje nisu podnijele godišnji finansijski izvještaj za 2014. godinu i nisu omogućile pristup svojim prostorijama, kako bi Služba za reviziju izvršila reviziju njihovog finansijskog poslovanja u skladu s članom 10. stav (8) Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je izrekla administrativnu mjeru kojom im je uskraćeno pravo da se kandiduju na narednim izborima.

2.4. Ostale aktivnosti

378. Osim provedbe ključnih aktivnosti iz oblasti Zakona o finansiranju političkih stranaka (prijem i kontrola godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka, kancelarijske revizije, terenske revizije i sankcioniranje političkih stranaka), Centralna izborna komisija BiH je u 2016. godini provodila i druge aktivnosti i radnje, koje također definiraju oblast finansiranja političkih stranaka, kao što su: stalna koordinacija s političkim strankama i davanje pismenih odgovora na njihove upite, uz nastojanje da se u potpunosti ispoštuju principi informisanja

⁹⁶ Prilog 4. Pregled sankcioniranih političkih stranaka

javnosti o finansiranju političkih stranaka; saradnja s nevladinim i drugim organizacijama koje prate primjenu Zakona o finansiranju političkih stranaka, kao i saradnja s međunarodnim ekspertima.

379. Centralna izborna komisija BiH tokom 2016. godine nastojala je pismeno odgovoriti na sve upite političkih stranaka, koji su se odnosili na primjenu odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka i svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, otklanjajući time nedoumice kod političkih stranaka u vezi s tumačenjem samog Zakona.
380. Centralna izborna komisija BiH je, poštujući ključne principe informisanja javnosti, a posebno princip otvorenosti, kada su u pitanju modaliteti finansiranja političkih stranaka, ostvarila dobru saradnju i s medijima u Bosni i Hercegovini, u pogledu davanja relevantnih informacija koje definišu oblast finansiranja političkih stranaka.
381. Centralna izborna komisija BiH je, nastojeći da stvori zakonske i institucionalne pretpostavke za uređenje tzv. političkog finansiranja, u 2016. godini ostvarila saradnju i s međunarodnim organizacijama iz oblasti antikorupcijskih zakona u koje spada i Zakon o finansiranju političkih stranaka.
382. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, na 30. sjednici održanoj 24. 5. 2016. godine, i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, na 19. sjednici održanoj 27. 5. 2016. godine, donijeli su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka, u čiju izradu se aktivno uključila Centralna izborna komisija BiH, s ciljem realizacije preporuka GRECO-a.
383. U okviru međunarodne saradnje Centralna izborna komisija BiH je sačinila informaciju o svim do sada poduzetim i realizovanim aktivnostima, iz svoje nadležnosti, na implementaciji preporuka Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije – GRECO, iz Evaluacijskog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu iz trećeg kruga evaluacije Bosne i Hercegovine – Transparentnost finansiranja političkih stranaka.
384. Dio nerealizovanih preporuka GRECO-a zavisi od daljnjih izmjena zakonske regulative u oblasti osnivanja, djelovanja i finansiranja političkih stranka na entitetskim nivoima, proširenja nadležnosti Centralne izborne komisije BiH i jačanja kapaciteta Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka.
385. Centralna izborna komisija BiH je razvila aplikaciju putem koje će političke stranke podnositi finansijske izvještaje u elektronskoj formi, počevši od 2017. godine, što će značajno unaprijediti transparentnost finansiranja političkih stranaka.

3. Zaključna razmatranja

386. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s odredbama člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, nadležna za provođenje odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka.
387. U 2016. godini Centralna izborna komisija BiH provodila je sve aktivnosti koje su propisane odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama Izbornog zakona BiH, koje se mogu grupisati na sljedeći način: prijem predizbornih, postizbornih i godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka, prikupljanje podataka o sredstvima koja su iz budžeta svih

nivoa isplaćena političkim subjektima, prikupljanje podataka od Centralne banke BiH o transakcijskim računima svih političkih stranaka, prikupljanje podataka o općinskim prostorima koje političke stranke koriste uglavnom bez naknade, kontrola i revizija finansijskih izvještaja, izdavanje revizijskih izvještaja s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranka u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, sankcioniranje političkih stranaka i ostale aktivnosti.

388. Centralna izborna komisija BiH je putem svoje oficijelne web stranice dala na uvid javnosti brojne informacije i izvještaje o izvorima finansiranja političkih stranaka, podatke o sredstvima koja su političkim strankama isplaćena iz budžeta svih nivoa vlasti u periodu od 2004. do 2015. godine, izvještaje revizije svih političkih stranaka, s nalazima i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka Revizijska mišljenja iz izvještaja o pregledu i izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2014. godinu objavljena su u „Službenom glasniku BiH“.

PRILOZI

Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2015. godini iz budžeta općina/ opština i gradova osnovnih izbornih jedinica.....	128
Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim subjektima u 2015.	132
Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim subjektima u 2015.	132
Prilog 4 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2015. godini iz budžeta BiH, entitetskih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH	133
Prilog 5 – Pregled sankcioniranih političkih stranaka u 2015. godini	136
Prilog 6 – Pregled izrečenih kazni u periodu 2005–2016. godini	137

**Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2015. godini iz budžeta
općina/opština i gradova osnovnih izbornih jedinica**

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Federaciji Bosne i Hercegovine

Red. br.	Kod	Naziv općine	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	050	TUZLA	483.998,87	510.304,88	26.306,01	105,44%
2.	136	CENTAR SARAJEVO	373.130,64	299.997,56	-73.133,08	80,40%
3.	133	NOVI GRAD SARAJEVO	299.158,35	299.158,35	0,00	100,00%
4.	091	TRAVNIK	273.204,00	295.971,00	22.767,00	108,33%
5.	139	NOVO SARAJEVO	221.989,00	220.530,90	-1.458,10	99,34%
6.	127	KONJIC	153.152,16	153.152,16	0,00	100,00%
7.	137	STARI GRAD SARAJEVO	145.446,00	145.446,00	0,00	100,00%
8.	112	VITEZ	140.000,00	140.092,00	92,00	100,07%
9.	093	ZENICA	140.000,00	139.838,24	-161,76	99,88%
10.	079	ŽIVINICE	136.532,99	136.532,99	0,00	100,00%
11.	131	ILIDŽA	135.820,80	136.080,00	259,20	100,19%
12.	126	JABLANICA	121.800,01	116.770,11	-5.029,90	95,87%
13.	125	PROZOR-RAMA	105.370,00	105.572,68	202,68	100,19%
14.	109	BUGOJNO	114.000,00	105.000,00	-9.000,00	92,11%
15.	065	JAJCE	101.636,85	101.636,85	0,00	100,00%
16.	115	KISELJAK	110.000,00	100.833,70	-9.166,30	91,67%
17.	001	VELIKA KLADUŠA	99.891,90	99.891,90	0,00	100,00%
18.	110	GORNJI VAKUF-USKOPLJE	96.600,00	96.600,00	0,00	100,00%
19.	042	MAGLAJ	112.860,00	94.050,00	-18.810,00	83,33%
20.	130	HADŽIĆI	90.000,00	89.999,88	-0,12	100,00%
21.	135	VOGOŠĆA	89.700,00	89.700,00	0,00	100,00%
22.	039	TEŠANJ	81.000,00	79.056,00	-1.944,00	97,60%
23.	022	ORAŠJE	76.000,00	75.999,96	-0,04	100,00%
24.	111	NOVI TRAVNIK	82.800,00	75.900,00	-6.900,00	91,67%
25.	002	CAZIN	80.000,00	72.200,00	-7.800,00	90,25%
26.	118	ILIJAS	70.000,00	68.525,60	-1.474,40	97,89%
27.	172	ČITLUK	67.881,72	67.881,72	0,00	100,00%
28.	124	TOMISLAVGRAD	69.000,00	63.250,00	-5.750,00	91,67%
29.	049	SREBRENİK	52.077,38	59.638,50	7.561,12	114,52%
30.	075	ŽEPČE	80.000,00	57.580,00	-22.420,00	71,98%
31.	044	GRAČANICA	60.000,00	55.897,00	-4.103,00	93,16%
32.	003	BIHAĆ	100.000,00	54.265,90	-45.734,10	54,27%
33.	094	KAKANJ	50.000,00	50.000,26	0,26	100,00%
34.	176	STOLAC	50.000,00	50.000,00	0,00	100,00%
35.	173	ČAPLJINA	30.000,00	45.000,00	15.000,00	150,00%
36.	114	FOJNICA	50.000,00	37.500,00	-12.500,00	75,00%
37.	059	KLJUČ	44.000,00	36.666,60	-7.333,40	83,33%
38.	017	ODŽAK	36.000,00	36.000,00	0,00	100,00%
39.	106	LIVNO	35.500,00	35.500,00	0,00	100,00%

40.	047	LUKAVAC	35.300,04	35.300,04	0,00	100,00%
41.	077	ZAVIDOVIĆI	69.600,00	34.800,00	-34.800,00	50,00%
42.	025	GRADAČAC	60.000,00	34.717,00	-25.283,00	57,86%
43.	129	KREŠEVO	30.780,00	30.446,55	-333,45	98,92%
44.	141	TRNOVO (FBiH)	30.000,00	30.000,00	0,00	100,00%
45.	004	BOSANSKA KRUPA	28.800,00	28.800,00	0,00	100,00%
46.	089	DONJI VAKUF	49.999,97	26.311,47	-23.688,50	52,62%
47.	171	LJUBUŠKI	25.000,00	25.000,00	0,00	100,00%
48.	005	BUŽIM	39.999,92	23.000,00	-16.999,92	57,50%
49.	148	POSUŠJE	22.500,00	22.500,00	0,00	100,00%
50.	116	VISOKO	19.920,12	19.920,12	0,00	100,00%
51.	113	BUSOVAČA	15.000,00	15.300,00	300,00	102,00%
52.	082	SAPNA	20.000,03	14.999,99	-5.000,04	75,00%
53.	078	BANOVIĆI	19.670,00	14.625,00	-5.045,00	74,35%
54.	080	KALESIJA	12.728,00	12.728,00	0,00	100,00%
55.	052	ČELIĆ	12.000,00	12.000,00	0,00	100,00%
56.	020	DOMALJEVAC-ŠAMAC	11.000,00	11.000,00	0,00	100,00%
57.	167	GORAŽDE	9.999,99	9.999,99	0,00	100,00%
58.	174	NEUM	11.000,00	9.887,00	-1.113,00	89,88%
59.	149	GRUDE	8.750,00	8.750,00	0,00	100,00%
60.	036	DOBOJ-ISTOK	8.600,00	8.616,00	16,00	100,19%
61.	055	TEOČAK	5.000,00	6.825,00	1.825,00	136,50%
62.	107	KUPRES (FBiH)	5.000,00	4.573,52	-426,48	91,47%
63.	098	KLADANJ	2.493,75	2.493,75	0,00	100,00%
64.	037	DOBOJ-JUG	1.000,00	1.000,00	0,00	100,00%
65.	095	VAREŠ	5.000,00	0,00	-5.000,00	0,00%
66.	199A	MOSTAR	0,00	0,00	0,00	
67.	150	ŠIROKI BRIJEG	0,00	0,00	0,00	
68.	030	BOSANSKI PETROVAC	0,00	0,00	0,00	
69.	084	BOSANSKO GRAHOVO	0,00	0,00	0,00	
70.	085	GLAMOČ	0,00	0,00	0,00	
71.	096	OLOVO	0,00	0,00	0,00	
72.	183	USORA	0,00	0,00	0,00	
73.	143	PALE (FBiH)	0,00	0,00	0,00	
74.	165	FOČA (FBiH)	0,00	0,00	0,00	
75.	067	DOBRETIĆI	0,00	0,00	0,00	
		UKUPNO	5.217.692,49	4.941.614,17	-276.078,32	94,71%

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Republici Srpskoj

Red. br.	Kod	Naziv općine	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	034B	BANJA LUKA	224.000,04	224.000,04	0,00	100,00%
2.	029	BIJELJINA	200.000,52	200.000,52	0,00	100,00%
3.	166	FOČA	119.966,00	119.986,00	20,00	100,02%
4.	010	GRADIŠKA	108.459,68	108.459,68	0,00	100,00%
5.	009	PRIJEDOR	100.000,32	100.000,32	0,00	100,00%
6.	008	KOZARSKA DUBICA	82.000,16	73.619,11	-8.381,05	89,78%
7.	014	DERVENTA	70.000,00	69.950,00	-50,00	99,93%
8.	024	MODRIČA	66.697,52	66.697,52	0,00	100,00%
9.	074	TESLIĆ	108.000,00	58.745,00	-49.255,00	54,39%
10.	056	UGLJEVIK	46.000,00	57.085,00	11.085,00	124,10%
11.	083	ZVORNIK	78.216,72	53.861,27	-24.355,45	68,86%
12.	038	DOBOJ	80.000,00	48.983,86	-31.016,14	61,23%
13.	182	TREBINJE	39.999,78	39.999,54	-0,24	100,00%
14.	021	ŠAMAC	34.980,00	46.932,00	11.952,00	134,17%
15.	011	LAKTAŠI	45.000,00	45.000,00	0,00	100,00%
16.	140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	34.999,80	36.817,51	1.817,71	105,19%
17.	064	MRKONJIĆ GRAD	48.600,00	32.400,00	-16.200,00	66,67%
18.	070	KOTOR-VAROŠ	35.000,00	32.083,27	-2.916,73	91,67%
19.	040	STANARI	30.600,00	30.600,00	0,00	100,00%
20.	013	PRNJAVOR	34.999,99	30.449,76	-4.550,23	87,00%
21.	016	BROD	30.000,00	23.800,00	-6.200,00	79,33%
22.	132	ISTOČNA ILIDŽA	23.920,00	23.202,42	-717,58	97,00%
23.	105	SREBRENICA	24.254,09	23.000,00	-1.254,09	94,83%
24.	088	ŠIPOVO	22.797,00	22.797,00	0,00	100,00%
25.	146	ROGATICA	20.000,00	20.000,00	0,00	100,00%
26.	144	PALE (RS)	15.000,00	15.000,00	0,00	100,00%
27.	147	VIŠEGRAD	14.994,00	14.994,00	0,00	100,00%
28.	104	BRATUNAC	15.000,01	14.990,00	-10,01	99,93%
29.	161	NEVESINJE	20.000,00	14.257,55	-5.742,45	71,29%
30.	007	NOVI GRAD	14.391,06	12.258,64	-2.132,42	85,18%
31.	170	RUDO	11.411,80	10.719,00	-692,80	93,93%
32.	164	GACKO	36.450,00	10.300,00	-26.150,00	28,26%
33.	054	LOPARE	9.000,00	9.458,85	458,85	105,10%
34.	061	RIBNIK	7.998,24	7.998,24	0,00	100,00%
35.	035	ČELINAC	14.999,96	7.499,98	-7.499,98	50,00%
36.	101	ŠEKOVIĆI	7.000,00	6.929,43	-70,57	98,99%
37.	123	HAN-PIJESAK	6.000,00	6.000,00	0,00	100,00%
38.	045	PETROVO	5.100,00	5.100,00	0,00	100,00%
39.	103	VLASENICA	10.000,00	5.000,00	-5.000,00	50,00%
40.	142	TRNOVO (RS)	3.895,32	3.895,32	0,00	100,00%
41.	169	ČAJNIČE	4.950,00	3.712,35	-1.237,65	75,00%

42.	177	BERKOVIĆI	2.000,63	2.000,63	0,00	100,00%
43.	026	PELAGIĆEVO	7.500,00	2.000,00	-5.500,00	26,67%
44.	163	KALINOVIK	2.000,00	2.000,00	0,00	100,00%
45.	179	LJUBINJE	2.000,00	2.000,00	0,00	100,00%
46.	033	OŠTRA LUKA	1.980,00	1.848,00	-132,00	93,33%
47.	012	SRBAC	17.413,00	1.076,00	-16.337,00	6,18%
48.	058	ISTOČNI DRVAR	250,27	250,27	0,00	100,00%
49.	185	MILIĆI	20.029,39	0,00	-20.029,39	0,00%
50.	081	OSMACI	4.500,00	0,00	-4.500,00	0,00%
51.	121	SOKOLAC	8.000,00	0,00	-8.000,00	0,00%
52.	138	ISTOČNI STARI GRAD SARAJEVO	500,00	0,00	-500,00	0,00%
53.	168	NOVO GORAŽDE	3.500,00	0,00	-3.500,00	0,00%
54.	180	BILEĆA	14.500,00	0,00	-14.500,00	0,00%
55.	006	KRUPA NA UNI	0,00	0,00	0,00	
56.	018	VUKOSAVLJE	0,00	0,00	0,00	
57.	023	DONJI ŽABAR	0,00	0,00	0,00	
58.	031	PETROVAC	0,00	0,00	0,00	
59.	066	JEZERO	0,00	0,00	0,00	
60.	068	KNEŽEVO	0,00	0,00	0,00	
61.	158	ISTOČNI MOSTAR	0,00	0,00	0,00	
62.	108	KUPRES (RS)	0,00	0,00	0,00	
63.	184	KOSTAJNICA	0,00	0,00	0,00	
		UKUPNO	1.988.855,30	1.747.758,08	-241.097,22	87,88%

**Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim subjektima
u 2015. godini**

Red. br.	Kod	Naziv grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	666	SARAJEVO	299.876,68	299.876,68	0,00	100,00%
2.	888	ISTOČNO SARAJEVO	35.000,00	35.000,00	0,00	100,00%
		UKUPNO	334.876,68	334.876,68	0,00	100,00%

**Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim
subjektima u 2015. godini**

Red. broj	Kod nivoa vlasti	Naziv nivoa vlasti	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
	1	2	3	4	5	6
1.	9	Kanton Sarajevo	1.146.076,13	1.146.076,13	0,00	100,00%
2.	6	Kanton srednjobosanski	800.000,00	800.000,04	0,04	100,00%
3.	7	Kanton hercegovačko- neretvanski	410.680,00	367.526,00	-43.154,00	89,49%
4.	3	Kanton tuzlanski	391.649,00	293.474,51	-98.174,49	74,93%
5.	4	Kanton zeničko-dobojski	399.999,85	265.999,85	-134.000,00	66,50%
6.	10	Kanton 10	200.000,00	200.000,00	0,00	100,00%
7.	1	Kanton unsko-sanski	200.000,00	183.194,00	-16.806,00	91,60%
8.	2	Kanton posavski	152.059,48	152.059,23	-0,25	100,00%
9.	5	Kanton bosansko-podrinjski	80.000,00	80.000,00	0,00	100,00%
10.	8	Kanton zapadnohercegovački	207.000,00	51.750,00	-155.250,00	25,00%
		UKUPNO	3.987.464,46	3.540.079,76	-447.384,70	88,78%

Prilog 4 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2015. godini iz budžeta BiH, entitetskih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH

Bosna i Hercegovina

Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno izdvojena sredstva	Uplaćena sredstva na račun stranke	Utrošena sredstva za rad klubova
1	2	3	4	5
SDP – SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	53.750,00	52.959,72	41.000,00	11.959,72
SDA – STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	131.666,70	131.437,81	103.300,00	28.137,81
SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD – MILORAD DODIK	133.333,30	133.202,00	23.750,49	85.701,02
DNS – DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ			23.750,49	
SDS – SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	115.416,70	115.267,03	41.000,00	43.891,54
PDP – PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA			0,00	
NDP – NARODNI DEMOKRATSKI POKRET			30.375,49	
SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST	63.750,00	63.741,46	62.670,00	1.071,46
HDZ BiH – HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BiH	121.250,00	121.173,08	23.750,00	73.673,08
HDZ 1990 – HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990			23.750,00	
DEMOKRATSKA FRONTA – ŽELJKO KOMŠIĆ	97.500,00	97.474,24	65.615,00	31.859,24
BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	33.750,00	16.777,80	16.700,00	77,80
A-SDA STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	33.750,00	33.750,00	33.750,00	0,00
KLUB DELEGATA SRPSKOG NARODA (SDS, SNSD I DNS)	50.000,00	49.981,69	7.280,00	28.411,69
			6.000,00	
			8.290,00	
KLUB DELEGATA BOŠNJAČKOG NARODA (SDA, DF I SBB BiH)	50.000,00	64.148,27	24.000,00	24.148,27
			8.000,00	
			8.000,00	
KLUB DELEGATA HRVATSKOG NARODA (HDZ BiH)	65.833,30	49.489,23	19.300,00	30.189,23
UKUPNO	950.000,00	929.402,33	570.281,47	359.120,86

Federacija Bosne i Hercegovine

Kod	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6
001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA – Sefer Halilović	117.815,79	117.815,79	0,00	100,00%
004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	106.861,85	106.861,85	0,00	100,00%
008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	314.986,85	314.986,85	0,00	100,00%
090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	501.203,95	501.203,95	0,00	100,00%
1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST	293.078,95	293.078,95	0,00	100,00%
1190	STRANKA DIJASPORE BiH	84.953,94	84.953,94	0,00	100,00%
1698	DEMOKRATSKA FRONTA – Željko Komšić	282.125,	282.125,	0,00	100,00%
1728	LIBERALNA STRANKA BiH	84.953,94	84.953,94	0,00	100,00%
502	NARODNA STRANKA Radom za boljitak	84.953,94	84.953,94	0,00	100,00%
515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD – Milorad Dodik	106.861,85	106.861,85	0,00	100,00%
769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	128.769,73	128.769,73	0,00	100,00%
877	NAŠA STRANKA	106.861,85	106.861,85	0,00	100,00%
882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	106.861,85	106.861,85	0,00	100,00%
K035	KOALICIJA-HDZ BiH, HSS, HKDU BiH, HSP HERCEG-BOSNE	347.848,69	347.848,69	0,00	100,00%
PS02	LABURISTIČKA STRANKA BiH	106.861,85	106.861,85	0,00	100,00%
	UKUPNO	2.775.000,03	2.775.000,03	0,00	100,00%

Republika Srpska

Kod	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6
0171	KOALICIJA DNS-NS-SRS	330.813,60	330.813,60	0,00	100,00%
0173	DOMOVINA (SBiH, SDA-HSPBiH, SBB, DF)	240.169,80	240.169,80	0,00	100,00%
0174	KOALICIJA SDS-PUP-SRSRS	813.584,80	813.584,76	-0,04	100,00%
074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	240.169,80	240.169,80	0,00	100,00%
1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	240.169,80	240.169,80	0,00	100,00%
440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	300.766,60	300.766,56	-0,04	100,00%
515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD – Milorad Dodik	964.325,60	964.325,64	0,04	100,00%
	UKUPNO	3.130.000,00	3.129.999,96	-0,04	100,00%

Brčko distrikt BiH

Kod	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6
004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	14.486,80	14.486,80	0,00	100,00%
008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	23.519,06	23.519,06	0,00	100,00%
018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	23.519,06	23.519,06	0,00	100,00%
027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BiH	14.486,80	14.486,80	0,00	100,00%
090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	14.486,80	14.486,80	0,00	100,00%
1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST	19.002,93	19.002,93	0,00	100,00%
AB27	KLUB POSLANIKA SP-PUP-DP	7.243,40	7.243,40	0,00	100,00%
AB28	SP-PUP-DP- PERICA BURGIĆ	4.516,13	4.516,13	0,00	100,00%
AB29	KLUB POSLANIKA PDP-SNS	14.486,80	14.486,80	0,00	100,00%
HSS	HSS	14.486,80	14.486,80	0,00	100,00%
K044	NEZAVISNI POSLANIK VUKAŠIN PANIĆ	7.243,40	7.243,40	0,00	100,00%
KZ01	SNSD-DNS	23.519,06	23.519,06	0,00	100,00%
KZ02	KLUB NEZAVISNIH ZASTUPNIKA ADNAN DRAPIĆ, ČAZIM DAČAJ I SABIRA MUJKIĆ	19.002,93	19.002,93	0,00	100,00%
	UKUPNO	199.999,97	199.999,97	0,00	100,00%

Prilog 5 – Pregled sankcioniranih političkih stranaka u 2015. godini

Novčane kazne

Red. br.	Naziv političke stranke	Broj i datum odluke	Iznos kazne u KM
1	2	3	4
1.	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BiH	03-07-6-820/16 od 08.12.2016.	500,00
2.	REGIONALNO DEMOKRATSKI SAVEZ TUZLA	03-07-6-829/16 od 08.12.2016.	500,00
3.	SELJAČKA STRANKA	03-07-6-832/16 od 08.12.2016.	500,00
4.	POSAVSKA STRANKA	03-07-6-828/16 od 14.12.2016.	500,00
5.	KOMUNISTIČKA PARTIJA	03-07-6-822/16 od 08.12.2016.	1.000,00
6.	POKRET ZA NAŠ GRAD	03-07-6-827/16 od 08.12.2016.	1.000,00
7.	BOSANSKOHERCEGOVAČKA NARODNA STRANKA	03-07-6-812/16 od 8.12.2016.	1.000,00
8.	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA – Sefer Halilović	03-07-6-813/16 od 08.12.2016.	1.000,00
9.	NOVA SOCIJALISTIČKA PARTIJA	03-07-6-825/16 od 4.12.2016.	1.000,00
10.	SOCIJALDEMOKRATSKA UNIJA BiH	03-07-6-833/16 od 14.12.2016.	1.000,00
11.	STRANKA NAPREDNA SRPSKA	03-07-6-837/16 od 4.12.2016.	1.000,00
12.	HRVATSKI NARODNI SAVEZ BiH	03-07-6-821/16 od 08.12.2016.	1.500,00
13.	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	03-07-6-834/16 od 4.12.2016.	3.000,00
14.	STRANKA PRAVDE I POVJERENJA	03-07-6-838/16 od 14.12.2016.	4.000,00
15.	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	03-07-6-839/16 od 08.12.2016.	4.700,00
16.	BOSS – BOSANSKA STRANKA – Mirnes Ajanović	03-07-6-814/16 od 08.12.2016.	5.000,00
17.	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	03-07-6-826/16 od 4.12.2016.	5.000,00
18.	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	03-07-6-817/16 od 08.12.2016.	10.500,00
19.	STRANKA EVROPSKE SOCIJALDEMOKRATIJE	03-07-6-836/16 od 08.12.2016.	62.100,00
	UKUPNO		104.800,00

Administrativna mjera

Red. br.	Politička stranka	Broj i datum odluke
1	2	3
1.	BH Slobodni demokrati	03-07-6-840/16 od 08.12.2016.
2.	Ekološka stranka E5 – Zeleni	03-07-6-841/16 od 08.12.2016.
3.	Hrvatska narodna zajednica	03-07-6-843/16 od 08.12.2016.
4.	Hrvatska narodna zajednica 1908	03-07-6-842/16 od 08.12.2016.
5.	Nezavisna lista – Za moj grad	03-07-6-848/16 od 08.12.2016.
6.	Nova građanska inicijativa – Kozarac	03-07-6-844/16 od 08.12.2016.
7.	Partija ekonomske i socijalne pravde	03-07-6-845/16 od 08.12.2016.
8.	Partija pravog puta	03-07-6-846/16 od 08.12.2016.
9.	Partija socijalne pravde	03-07-6-847/16 od 08.12.2016.
10.	Složna narodna stranka	03-07-6-849/16 od 08.12.2016.
11.	Srpski pokret obnove Republike Srpske	03-07-6-850/16 od 08.12.2016.
12.	Stranka pravedne politike	03-07-6-851/16 od 08.12.2016.
13.	Unije socijaldemokrata – Unija za sve nas	03-07-6-852/16 od 08.12.2016.

Prilog 6 – Pregled izrečenih kazni u periodu 2005–2016. godina

Godina izricanja i iznos novčane kazne		Broj izrečenih kazni	Godina kršenja zakona i iznos novčane kazne		Naplaćene kazne	Nenaplać. kazne	Administrativna mjera Zabrana učešća na narednim izborima
2005.	56.000,00	40	2004.	56.000,00	37.550,00	18.450,00	-
2007.	48.700,00	9	2004.	48.700,00	46.339,72	2.360,28	7
2008.	13.000,00	3	2005.	13.000,00	13.000,00	0,00	4
2009.	179.670,00	63	2005. 2006. 2007.	179.670,00	125.981,96	53.688,04	-
2010.	83.500,00	37	2008.	83.500,00	73.548,44	9.951,56	8
2011.	89.200,00	1	2008.	10.000,00	10.000,00	0,00	11
		33	2009.	79.200,00	74.123,35	5.076,65	
2012.	59.000,00	19	2010.	59.000,00	48.028,40	10.971,60	8
2013.	150.600,00	12		47.000,00	46.000,00	1.000,00	3
		1	2010.	25.000,00	25.000,00	0,00	
		30	2011.	78.600,00	75.420,00	3.180,00	
2014.	100.200,00	27	2012.	100.200,00	88.300,00	11.900,00	12
2015.	65.200,00	21	2013.	65.200,00	6.000,00	59.200,00	6
2016.	104.800,00	19	2014.	104.800,00	18.000,00	86.800,00	13
UKUPNO	949.870,00	315		949.870,00	743.391,87	206.478,13	72
		Procenat naplaćenih kazni		100,00%	78,26%	21,74%	

III. DIO

C I K

**PROVOĐENJE
ZAKONA O
VIJEĆU
MINISTARA BiH**

1. Provođenje Zakona o Vijeću ministara BiH

389. U skladu sa Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine⁹⁷ (u daljnjem tekstu Vijeće ministara BiH), Centralna izborna komisija BiH nadležna je da ocjenjuje, na osnovi dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uvjete za imenovanje i potvrdu o tome dostavlja organu nadležnom za imenovanje.
390. U skladu s članom 10c. spomenutog zakona, Centralna izborna komisija BiH vrši provjere da li kandidati za ministre i zamjenike ministara u Vijeću ministara BiH ispunjavaju sve potrebne uvjete propisane Izbornim zakonom BiH i da se na njih ne odnosi nijedna nespojiva dužnost propisana tim zakonom.
391. U 2016. godini Centralna izborna komisija BiH je na osnovu člana 10b., 10c. i 10d. Zakona o Vijeću ministara BiH pripremila tri (3) izvještaja o izvršenim provjerama predloženih kandidata za funkciju ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH i izdala potvrde da kandidati ispunjavaju sve potrebne uvjete za imenovanje na navedene položaje.
392. Dana, 14. 1. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je izdala potvrdu o ispunjavanju uvjeta za dva kandidata za funkciju ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH: Bakir Dautbašić, kandidat za ministra prometa i komunikacija BiH, i Sead Jusić, kandidat za zamjenika ministra odbrane BiH.
393. Dana, 5. 5. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je izdala potvrdu o ispunjavanju uvjeta za jednog kandidata za funkciju ministra u Vijeću ministara BiH – Ismir Jusko, kandidat za ministra prometa i komunikacija BiH.
394. Dana, 17. 11. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je izdala potvrdu o ispunjavanju uvjeta za jednog kandidata za funkciju zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH – Vojin Mijatović, kandidat za zamjenika ministra civilnih poslova u Vijeću ministara BiH.

2. Zaključna razmatranja

395. Tokom 2016. godine izvršene su provjere za dva kandidata za funkciju ministra i dva kandidata za funkciju zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH i to: dva kandidata za ministra prometa i komunikacija BiH, jednog kandidata za zamjenika ministra odbrane BiH i jednog kandidata za zamjenika ministra civilnih poslova BiH.

⁹⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 i 24/08

A photograph of two hands, one from a person with a dark skin tone and one from a person with a light skin tone, gently holding a small, translucent blue and white globe of the Earth. The hands are positioned as if supporting the globe from below. The background is a soft, out-of-focus light blue.

IV. DIO

MEĐUNARODNA SARADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE

1. Međunarodna saradnja, seminari i edukacije

1.1 Učešće na posmatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima

396. U periodu od 27. do 29. januara 2016. godine tročlana delegacija Centralne izborne komisije BiH boravila je u radnoj posjeti Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske (DIP). S delegacijom Centralne izborne komisije BiH održan je radni sastanak, a potom su predstavnicima Centralne izborne komisije BiH održane prezentacije u kojima je prikazan djelokrug Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske kao i pregled izbornog sistema Republike Hrvatske. Tokom posjete predstavnika Centralne izborne komisije BiH izražena je obostrana želja za nastavkom dobre saradnje i u budućnosti.
397. U periodu od 20. do 23. februara 2016. godine dvočlana delegacija Centralne izborne komisije BiH je prisustvovala 4. sastanku Izvršnog odbora i Odbora za nadzor i reviziju Udruženja svjetskih izbornih tijela (A-WEB) koji su održani u New Delhiju, Indija. Članica Centralne izborne komisije BiH je tokom jednodnevne Konferencije o korištenju informaciono-komunikacijskih tehnologija u izbornom procesu ('Leveraging Technology for Transparent Elections') održane 22. 2. 2016. godine prezentirala iskustva izborne administracije u BiH ovoj oblasti. Izvršni odbor A-WEB je raspravljao o napretku A-WEB-a u 2015. godini, prošlim i budućim projektima i o aktivnostima planiranim za 2016. godinu.

Sastanak Izvršnog odbora A-WEB, New Delhi, 20–23. 2. 2016.godine

398. U periodu od 15. do 18. februara 2016. godine dvočlana delegacija Centralne izborne komisije BiH je na poziv Državne izborne komisije Gruzije učestvovala na 6. godišnjem sastanku tijela za provedbu izbora koji je održan u Lopota Lake Resort, Kakheti, Gruzija. Tema konferencije je bila „Izborni integritet“, a sudjelovalo je 105 predstavnika iz 19 izbornih komisija te 16 međunarodnih organizacija. Na konferenciji su predstavljeni osnovni aspekti za osiguranje izbornog integriteta kao i faktori koji utiču na izborni integritet uključujući odziv birača, migracije kao izazov za izborni integritet, nepristrano promatranje izbora, objava izbornih rezultata, transparentnost te razni inovativni programi i tehnologije.

6. Godišnji sastanak tijela za provedbu izbora, Lopota Lake Resort, Kakheti, Gruzija 15–18. 2. 2016. godine

399. Dana, 4. marta 2016. godine, a na poziv Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, dvočlana delegacija Centralne izborne komisije BiH je boravila u jednodnevnoj posjeti Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske. Teme razgovora su se odnosile na predstojeći sastanak Izvršnog odbora Udruženja evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO) koji je planiran za 10. mart 2016. godine.

400. Na poziv Madeleine Albright, predsjednice Nacionalnog demokratskog instituta (NDI) i prve žene državnog sekretara u historiji SAD-a, Irena Hadžiabdić, članica Centralne izborne komisije BiH i članica Odbora direktora Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES), u New Yorku je učestvovala kao panelista na konferenciji na kojoj se pokreće globalna akcija za zaustavljanje nasilja nad ženama u politici. Konferencija koja okuplja visoko rangirane aktivistice iz cijelog svijeta je održana 17. marta 2016. godine. Za vrijeme trodnevnog boravka u New Yorku predstavnica Centralne izborne komisije BiH prisustvovala je i drugim događajima koji su povodom 60. godišnjice UN-ove Komisije o statusu žena održavani u sjedištu Ujedinjenih naroda.

60. godišnjica UN
Komisije o statusu žena

401. Na poziv Udruženja evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO) dvočlana delegacija Centralne izborne komisije BiH je učestvovala na sastanku Izvršnog odbora ACEEEO 10. 3. 2016. godine u Budimpešti, Mađarska. Sastankom je predsjedavala Leterije Lleshi, predsjednica ACEEEO-a i predsjednica Centralne izborne komisije Albanije. Članovi Izvršnog odbora iz

Bosne i Hercegovine, Latvije, Litvanije, Republike Moldavije, Rumunije i Ruske Federacije razgovarali su o institucionalnim pitanjima i profesionalnim projektima Udruženja.

Sastanak Izvršnog odbora ACEEEO
Budimpešta, 10. 3. 2016. godine

402. Od 19. do 29. marta 2016. godine na poziv A-WEB-a četveročlana delegacija Centralne izborne komisije BiH učestvovala je na seminaru „Program izgradnje kapaciteta za izborne zvaničnike srednjeg nivoa – Razvoj liderstva zvaničnika za bolje upravljanje izborima“, koji je održan u Incheonu i Seulu, Republika Koreja. Na seminaru je učestvovalo 20 predstavnika izbornih komisija: Bosne i Hercegovine, Uzbekistana, Senegala, Šri Lanke, Malavija, Kosova i Sao Tome i Principe.
403. Od 8. do 14. aprila 2016. godine na poziv Državne izborne komisije Republike Koreje i A-WEB-a dvočlana delegacija Centralne izborne komisije BiH je posmatrala 20. izbore za državni parlament, koji su održati 13. aprila 2016. godine. Program je obuhvatao posmatranje ranih izbora, posmatranje redovnih izbora i učešće na Međunarodnom forumu o izborima. Program posjete je realizovan u gradovima Incheon i Seul, a u njemu su učestvovala 72 predstavnika izbornih komisija, članova parlamenata, vladinih i nevladinih organizacija i kompanija koje se bave proizvodnjom i prometom opreme za izbore, iz 31 zemlje svijeta.

Program izgradnje kapaciteta za izborne zvaničnike
srednjeg nivoa – „Razvoj liderstva zvaničnika za bolje upravljanje izborima“
Incheon, 19–29. 3. 2016. godine

Učesnici programa posmatranja ranih izbora,
Incheon, Južna Koreja, 8–14. 4. 2016. godine

404. Na poziv Republičke izborne komisije Srbije dvočlana delegacija Centralne izborne komisije BiH je u periodu od 23. do 25. aprila 2016. godine posmatrala parlamentarne izbore koji su održani 24. aprila 2016. godine u Republici Srbiji.
405. Na poziv Centralne izborne komisije Bugarske dvočlana delegacija Centralne izborne komisije BiH je u periodu od 12. do 15. novembra 2016. godine posmatrala drugi krug parlamentarnih izbora, te su se ovom prilikom susreli s članovima Centralne izborne komisije Bugarske kako bi razgovarali o pojedinim zakonskim rješenjima koja su na snazi u Republici Bugarskoj.

406. Od 21. do 23. septembra 2016. godine, na poziv Udruženja evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO) i Centralne izborne komisije Republike Albanije, tročlana delegacija Centralne izborne komisije BiH je učestvovala na 25. Godišnjoj konferenciji i sastanku Generalne skupštine ACEEEO-a, koji su održani u Tirani, Albanija. Cilj ovog događaja bio je pružiti pregled najvažnijih aspekata i napredaka u oblasti izbora od osnivanja Udruženja. Tematska konferencija pod nazivom „Razvoj izbornih sistema i procesa“ predstavljala je priliku za procjenu glavnih trendova i praksi u posljednjih 25 godina, kao i problema s kojima su se suočavala tijela za provedbu izbora u tom periodu.
407. Od 9. do 12. decembra 2016. godine dvočlana delegacija Centralne izborne komisije BiH je boravila u Makedoniji gdje je posmatrala prijevremene parlamentarne izbore, koji su održani 11. decembra 2016. godine.

1.3 Promocija inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora

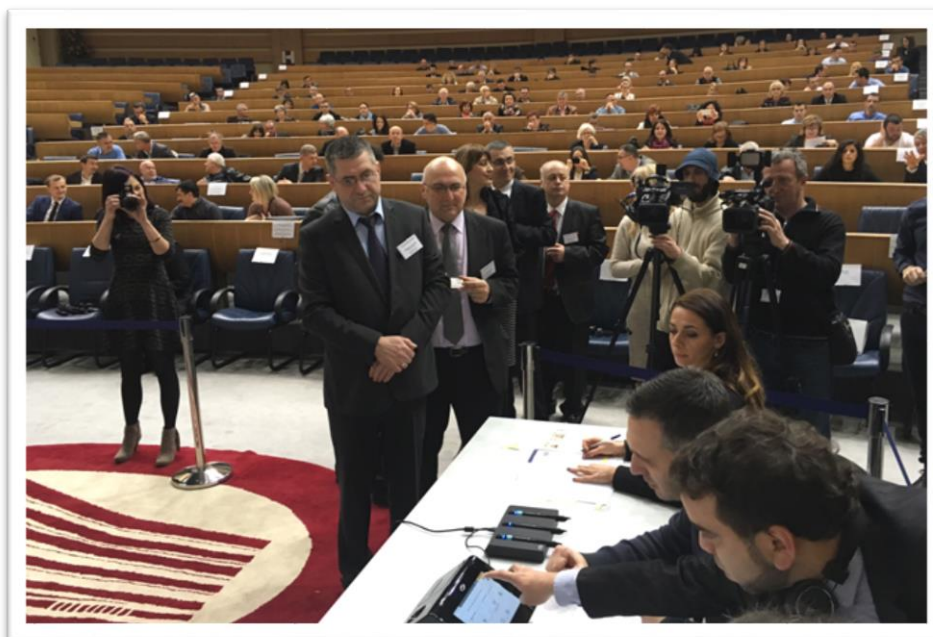
408. Centralna izborna komisija BiH je i u 2016. godini 11. put po redu inicirala aktivnosti čiji cilj je promocija inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora.⁹⁸ U periodu od 15. januara do 15. februara 2016. godine organizovan je „**Mjesec promocije slobodnih i demokratskih izbora**“ s nizom programskih aktivnosti. Pripremljen je prijedlog programa koji je objavljen na web stranici Centralne izborne komisije BiH, dostavljen svim općinskim/gradskim izbornim komisijama, međunarodnim organizacijama i ambasadama u BiH i objavljen u medijima.
409. Dana, 14. 1. 2016. godine Centralna izborna komisija BiH ugostila je studente Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru. U okviru posjete dr. Ahmet Šantić, predsjednik, i Vlado Rogić, član Centralne izborne komisije BiH, za studente su održali predavanje na temu „Zakonski koncept i funkcioniranje izbornog sistema u BiH“. Na ovaj način studenti su se upoznali o važnim aspektima zakonskog koncepta izbornog sistema i njegovog funkcioniranja u BiH kroz praktičnu nastavu. „Uloga civilnog društva i povećanje odziva birača“ su izazvale veliko zanimanje učesnika, a Centralna izborna komisija BiH je dobila pohvale za organizaciju ovoga događaja. Izvještaj s ove manifestacije objavljen je na facebook stranici ACEEEO-a, <https://www.facebook.com/aceeeo>.

⁹⁸ Na trećoj konferenciji Globalne izborne organizacije (Global Election Organization – GEO) koja je 2005. godine održana u Šiofoku u Mađarskoj, izborni stručnjaci iz cijelog svijeta odaslali su veoma bitnu poruku o potrebi jačanja procesa demokratskog razvoja u cijelom svijetu. Zbog važnosti ove poruke, Udruženje evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO) je pokrenulo inicijativu da Generalna skupština Ujedinjenih naroda proglasi prvi četvrtak u februaru kao Svjetski dan izbora, a učesnici Konferencije su podržali ovu inicijativu. Prvi četvrtak u februaru je predložen kao dan za obilježavanje Svjetskog dana izbora budući da je većina međunarodnih sporazuma na polju izbora potpisana na ili oko ovog datuma. Najvažniji cilj ove inicijative je promoviranje međunarodnih standarda za poštene i transparentne izbore te podizanje svijesti o važnosti izbora za demokratske procese među biračima, izbornom administracijom, političkim strankama, kao i u javnosti.

Sastanak sa studentima Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

410. Na poziv Općinske izborne komisije Novi Grad Sarajevo delegacija Centralne izborne komisije BiH je 4. 2. 2016. godine prisustvovala svečanoj sjednici Općinske izborne komisije Novi Grad Sarajevo kojoj je prisustvovalo oko 50 predstavnika političkih stranaka koje egzistiraju u Općini Novi Grad Sarajevo, direktori osnovnih i srednjih škola Općine Novi Grad Sarajevo i predsjednici odnosno sekretari mjesnih zajednica Općine Novi Grad Sarajevo. Predstavnici Centralne izborne komisije BiH su u svom obraćanju prisutne obavijestili o svim aktivnostima koje provodi Centralna izborna komisija BiH: rad kroz Interresornu radnu grupu na izmjenama Izbornog zakona BiH, pripremama za Lokalne izbore 2016. godine, održavanju promocije novih tehnologija zakazanu za 9. 2. 2016. godine. Također, predstavnici Centralne izborne komisije BiH su odgovorili na postavljena pitanja u vezi s prikupljanjem podataka o licima koja će glasati putem mobilnog tima, potrebi da se biračka mjesta nalaze u školama, o načinu borbe protiv svih zloupotreba koje se dešavaju na i izvan biračkih mjesta.
411. Glavna manifestacija promocije inicijative za obilježavanje Svjetskog dana izbora održana je 9. 2. 2016. godine u velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH u saradnji s Udruženjem izbornih zvaničnika u BiH i uz finansijsku podršku Ambasade Kraljevine Norveške u BiH i učešće 220 učesnika – predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti u BiH, diplomatskog kora, izborne administracije, nevladinog sektora i medija. Kao dio manifestacije pod nazivom „Upotreba naprednih tehnologija u izbornom procesu” renomirane kompanije (Smartmatic, Smart System Solution, Indra, Scytel and Gemalto) su prezentirale svoju opremu za unapređenje izbornog procesa. Nadalje, napredne tehnologije kao što je elektronska olovka (e-Pen), su korištene na simuliranim izborima koji su organizovani u sklopu ove manifestacije.

Proces glasanja korištenjem elektronske olovke

412. U decembru 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je podržala kampanju „16 dana aktivizma“ – bijele vrpce. Nošenjem bijelih vrpce članovi Centralne izborne komisije BiH priključili su se kampanji Agencije za ravnopravnost spolova BiH i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i time poslali jasnu poruku javnosti da se zalažu za okončanje nasilja nad ženama i djevojčicama.⁹⁹

Kampanja – „16 dana aktivizma“ – bijele vrpce

⁹⁹ Saopćenje za medije, <http://www.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=64&Lang=3&Id=2020>

1.4 Saradnja s međunarodnim organizacijama i nevladinim sektorom

413. Tokom 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je nastavila saradnju s Vijećem Evrope u Strasbourgu i Uredom Vijeća Evrope u Sarajevu i Kongresom lokalnih i regionalnih organa vlasti Vijeća Evrope (Kongres) kroz realizaciju projekta predizborne pomoći za Lokalne izbore 2016. godine u BiH, sastanke, okrugle stole za korisnike programa predizborne pomoći i sastanke u vezi s raspoređivanjem izborne posmatračke misije Kongresa.
414. Centralna izborna komisija BiH kontinuirano njeuguje saradnju s međunarodnim institucijama koje djeluju u Bosni i Hercegovini, a posebno s Misijom OSCE-a u Bosni i Hercegovini. Ta saradnja ogleda se u pružanju podrške, na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, kroz provođenje projekata s ciljem unapređenja izbornog procesa, pribavljanju stručnih mišljenja i stavova relevantnih međunarodnih organizacija (Venecijanske komisije, Vijeća Evrope i Ureda OSCE/ODIHR) o svim pitanjima koja su u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.
415. Centralna izborna komisija BiH je sačinila i dostavila prilog za redovan godišnji Izvještaj o napretku BiH u procesu evropskih integracija i input za izradu Izvještaja o provedbi mjera iz Akcionog plana za realizaciju prioriteta iz Izvještaja za Bosnu i Hercegovinu za 2016. godinu.
416. Predstavници Centralne izborne komisije BiH su također učestvovali na:
- Na seminaru na temu: „Osnovni koncepti borbe protiv korupcije i pranja novca“, koji je održan u periodu od 5. do 8. aprila 2016. godine u zgradi Parlamentarne skupštine BiH u Sarajevu, u organizaciji Ministarstva sigurnosti BiH i Vijeća Evrope;
 - Regionalnoj konferenciji na temu „Monitoring finansiranja izbornih kampanja s posebnim osvrtom na korištenje javnih sredstava za promociju političkih partija u izbornim kampanjama“ (Beograd, 12. 7. 2016. godine, u okviru projekta „Strengthening National Integrity Systems in the Western Balkans and Turkey, and tracking developments of anti-corruption efforts“. Konferenciju je organizovala organizacija Transparency International Srbije;
 - Tematskoj sjednici Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova „Učešće žena u politici – izazovi i prilike“ (Sarajevo, 29. 11. 2016. godine);
 - Sastanku Prvog pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost Evropske unije – BiH Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji je održan 1. i 2. decembra 2016. godine u Sarajevu i prezentirali zakonski okvir (finansiranje političkih stranka, BiH koji se odnosi na dostavu obrazaca Izjave o imovinskom stanju izabраних званиčnika odnosno званиčnika kojima mandat prestaje/ističe;
 - Konferenciji povodom Međunarodnog dana borbe protiv korupcije – „Reformski izazovi u borbi protiv korupcije i vladavine prava na putu EU integracija“ dana 9. 12. 2016. godine u organizaciji Transparency International Bosna i Hercegovina;
 - Konferenciji „Lokalni izbori 2016: Kakvi nas izbori očekuju nakon izmjena Izbornog zakona BiH?“ koju je Koalicija za slobodne i poštene izbore „Pod lupom“ organizovala 17. 5. 2016. godine u Sarajevu.

417. Tokom 2016. godine Centralna izborna komisija BiH je nastavila saradnju s Koalicijom za slobodne i poštene izbore „Pod lupom“, i njeni predstavnici prisustvuju sjednicama Centralne izborne komisije BiH, a također su prisustvovali obukama za trenere predsjednika i članova biračkih odbora koje je Centralna Izborna komisija BiH provodila u šest regionalnih centara: Prijedor, Teslić, Tuzla, Zenica, Sarajevo i Mostar od 1. do 8. augusta 2016. godine.

1.5 Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih

418. Centralna izborna komisija BiH donošenjem godišnjeg Programa obuke zaposlenih u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH nastoji osigurati daljnje usavršavanje kako bi njihove vještine i znanje pratili napredak u relevantnim oblastima rada. Također, osiguranje obuke predstavlja i jedan od načina za motivisanje zaposlenika i povećanje ukupne efikasnosti poslovanja.
419. Obuke zaposlenika u Centralnoj izbornoj komisiji BiH su usklađene sa strateškim ciljevima institucije kao i individualnim i timskim ciljeva proisteklim iz operativnih zadataka. Dinamika realizacije stručnog obrazovanja zaposlenih je bila usklađena s dinamikom aktivnosti Centralne izborne komisije BiH i raspoloživim budžetom.
420. S ciljem profesionalnog razvoja i usavršavanja državnih službenika/zaposlenika osoblje Centralne izborne komisije BiH je učestvovalo na specijalističkim seminarima i obukama od kojih izdvajamo:
- Obuka za novozaposlene državne službenike
 - Specijalistički kurs engleskog jezika
 - Specijalistički kurs engleskog jezika (B1/B2)
 - Efficient and Effective Writing in English – Business and Report Writing Skills (webinar),
 - Izrada godišnjeg izvještaja o rješavanju upravnih stvari u upravnom postupku
 - Delegiranje odgovornosti
 - Menadžerska obuka
 - ITIL osnove
 - Savremena poslovna komunikacija (webinar)
 - Etika u javnoj upravi i kodeks državnih službenika (webinar)
 - Disciplinski postupak u organima uprave
 - Plate i naknade, troškovi zaposlenih u institucijama BiH i naknade vanjskih saradnika
 - Postupak srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama BiH
 - Pisana i usmena prezentacija (webinar)
 - Efficient and Effective Speaking in English – Business Communicaiton Skills (webinar).
421. Predstavica Centralne izborne komisije BiH je imenovana u Koordinacioni odbor za provođenje Gender akcionog plana BiH.
422. Na inicijativu Centralne izborne komisije BiH iz februara 2016. godine i na prijedlog Ministarstva civilnih poslova BiH, Vijeće ministara BiH je dana 29. 12. 2016. godine, na svojoj 29. sjednici, donijelo **Odluku o imenovanju Interresorne radne grupe za analizu stanja i predlaganje modaliteta uvođenja novih tehnologija u izborni proces** u čiji sastav su ušli: 3 predstavnika Centralne izborne komisije BiH; 2 predstavnika Agencije za identifikacione dokumente, evidencije i razmjenu podataka (IDDEEA); 2 predstavnika

Ministarstva komunikacija i prometa BiH i po jedan predstavnik Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva vanjskih poslova BiH, Ministarstva finansija i trezora BiH i Ministarstva civilnih poslova BiH. Zadatak radne grupe je da u roku od 60 dana od dana imenovanja pripremi analizu stanja i da ponudi prijedlog modaliteta za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u BiH te da taj dokument putem ovlaštenog predlagača uputi domovima u parlamentarnu proceduru.

2. Zaključna razmatranja

423. Centralna izborna komisija BiH je i u 2015. godini značajan dio svojih aktivnosti usmjerila na uspostavljanje međunarodne saradnje i razmjenu iskustava kroz aktivno učešće na konferencijama, seminarima i raznim oblicima edukacija, što omogućava upoznavanje s najaktuelnijim trendovima u razvoju izbornih sistema i primjene zakona iz oblasti finansiranja političkih stranaka. Učešćem na međunarodnim konferencijama Centralna izborna komisija BiH nastoji dati puni doprinos u afirmaciji Bosne i Hercegovine kroz uspostavljanje saradnje s tijelima za provođenje izbora drugih zemalja, nastavak saradnje s OSCE-om, Vijećem Evrope, International IDEA, kao i aktivnim učešćem na konferencijama i sastancima tijela Udruženja evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO) i Udruženja svjetskih izbornih tijela (A-WEB) i drugih međunarodnih organizacija.
424. Predstavnici Centralne izborne komisije BiH su u 2016. godini učestvovali na jednom međunarodnom seminaru, 4 konferencije, jednom okruglom stolu i u 4 izborne posmatračke misije.
425. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH je nastavila aktivni angažman u ACEEEO-u, učešćem u radu njegovog Izvršnog odbora i u radu 25. Godišnje konferencije i Generalne skupštine ACEEEO-a, kao i učešćem na 3. Generalnoj skupštini i sastancima Izvršnog odbora i Odbora za nadzor i reviziju Udruženja svjetskih izbornih tijela (A-WEB).
426. Po pozivu međunarodnih i domaćih organizacija, institucija i asocijacija, institucija predstavnici Centralne izborne komisije BiH učestvovali su u radu seminara / okruglih stolova / konferencija sa sljedećim tematskim sadržajima: kako odgovoriti na potencijalna pitanja iz Upitnika Evropske komisije; kako odgovoriti na pitanja iz Upitnika Evropske komisije, korištenje informaciono-komunikacijskih tehnologija u izbornom procesu; izborni integritet, globalna akcija za zaustavljanje nasilja nad ženama u politici, „Program izgradnje kapaciteta za izborne zvaničnike srednjeg nivoa – Razvoj liderstva zvaničnika za bolje upravljanje izborima“, Međunarodni forum o izborima „Razvoj izbornih sistema i procesa“, „Lokalni izbori 2016: Kakvi nas izbori očekuju nakon izmjena Izbornog zakona BiH?“, „Učešće žena u politici – izazovi i prilike“, „Reformski izazovi u borbi protiv korupcije i vladavine prava na putu EU integracija“.
427. U 2016. godini Centralna izborna komisija BiH je provela Projekat predizborne pomoći Vijeća Evrope za Lokalne izbore 2016. godine u okviru kojeg je razvije nastavni plan i program za izbornu administraciju u BiH; certificirano 199 trenera predsjednika i članova biračkih odbora; certificirani treneri (171) su u saradnji s općinskim/gradskim izbornim komisijama održali 160 seminara/obuka u 79 gradova/općina za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora, a od 8.119 učesnika obuke njih 7.912 je dobilo sertifikat; razvijanje softvera s bazom podataka certificiranih trenera i predsjednika i članova biračkih odbora čime je napravljen iskorak u poluprofesionalizaciji izborne administracije.

428. Tokom 2016. godine nastavljena je saradnja s nevladinim sektorom, a posebno s Udruženjem izbornih zvaničnika u BiH i Koalicijom „Pod lupom“.
429. Tokom 2016. godine državni službenici Centralne izborne komisije BiH učestvovali su na obavezujućim edukacijama koje je organizovala Agencija za državnu službu BiH, kao i obukama koje su organizovale specijalističke kompanije.
430. Kao i do sada, za Centralnu izbornu komisiju BiH međunarodna saradnja predstavlja veoma važan segment u radu te će i ubuduće nastaviti intenzivno ostvarivati međunarodne kontakte.

V. DIO

**JAVNOST RADA
CENTRALNE
IZBORNE
KOMISIJE
BiH**

1. Javnost rada Centralne izborne komisije BiH

431. Centralna izborna komisija BiH javnost rada smatra veoma važnim segmentom svoga funkcionisanja i zbog toga posebnu pažnju u ovom izvještaju posvećujemo upravo tome. Centralna izborna komisija BiH svoju zakonsku obavezu, kada je u pitanju javnost rada i sloboda pristupa informacijama, ispunjava kroz dosljednu primjenu osnovnih principa javnog informisanja, kao što su: otvorenost, istinitost i odgovornost, koordinacija, pravovremenost i korisnost. U informisanju javnosti Centralna izborna komisija BiH uglavnom koristi općeprihvaćena formalna sredstva informisanja, kao što su: internet, konferencije za novinare, izjave i saopćenja za javnost. Vodičem za pristup informacijama je propisano da se informacije o radu Centralne izborne komisije BiH mogu dobiti i neformalno, putem telefona u kontaktu sa stručnim savjetnikom za odnose s javnošću. Na taj način je olakšan put pristupa informacijama kojim raspolaže Centralna izborna komisija BiH. Formalno podnesenih zahtjeva za pristup informacijama u 2016. godini je bilo 151, na koje je Centralna izborna komisija BiH odgovorila pravovremeno u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama.
432. Mediji, politički subjekti i nevladine organizacije su u najvećoj mjeri zainteresovani za rad Centralne izborne komisije BiH. Javnost rada Centralna izborna komisija BiH uglavnom osigurava na sljedeće načine:
- obavještavanjem javnosti o održavanju sjednica,
 - davanjem obavještenja o aktivnostima Centralne izborne komisije BiH,
 - izjavama za javnost predsjednika i članova Centralne izborne komisije BiH,
 - održavanjem konferencija za javnost,
 - omogućavanjem posmatračima političkih subjekata, udruženjima građana i međunarodnim posmatračima da prisustvuju sjednicama, da posmatraju druge aktivnosti Centralne izborne komisije BiH, kao i da imaju pristup svim relevantnim dokumentima u skladu sa zakonom,
 - objavljivanjem donesenih odluka, putem internet stranice Centralne izborne komisije BiH i u službenim glasnicima,
 - na drugi način koji odredi Centralna izborna komisija BiH.
433. Centralna izborna komisija BiH, je nastojala da svoj rad što direktnije predstavi javnosti, što potvrđuje i činjenica o prisustvu brojnih predstavnika pisanih i elektronskih medija, uključujući i RTV servise, sjednicama Centralne izborne komisije BiH. Članovi Centralne izborne komisije BiH pokazali su veliku susretljivost u davanju izjava, informacija i zakonskih tumačenja izbornog procesa kako bi se otklonile sve nedoumice koje su ponekad medijski bile pogrešno interpretirane.

Konferencija za medije Centralne izborne komisije BiH

434. Sjednice Centralne izborne komisije BiH su javne.

Sve relevantne informacije i odluke koje donosi Centralna izborna komisija BiH mogu se dobiti na:

- *Internet stranici Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, www.izbori.ba, koja svojim sadržajem informiše javnost o aktivnostima Centralne izborne komisije BiH, uključujući zakonsku i podzakonsku regulativu i baze podataka za koje ne postoje zakonske prepreke objavljivanja.*
- *Konferencijama za novinare i u saopćenjima za javnost. Centralna izborna komisija BiH je u 2016. godini održala 17 konferencija za novinare i objavila 55 saopćenja za javnost. Konferencije su organizovane u onim situacijama kada je trebalo saopćiti važne odluke i stavove Centralne izborne komisije BiH i kada se smatralo da saopćenje za javnost ne može skrenuti dovoljno pažnje primalaca informacije.*

435. Pisani mediji u BiH su u 2016. godini objavili 2.120 članaka o radu Centralne izborne komisije BiH, što potvrđuje visok stepen otvorenosti i transparentnosti Centralne izborne komisije BiH prema javnosti. U 2016. godini objavljeni članci su se uglavnom odnosili na: organizaciju i održavanje Lokalnih izbora 2016. godine, izborne rezultate, provedbu posrednih izbora itd.

2. Zaključna razmatranja

436. Centralna izborna komisija BiH javnost rada smatra važnom pretpostavkom za vjerodostojnost svog djelovanja. Stoga, posebna pažnja se posvećuje što potpunijem i razumljivijem informisanju domaće i međunarodne javnosti o svojim ciljevima i mjerama za njihovo ostvarivanje, kao i o rezultatima svojih aktivnosti. Primjenom različitih oblika informisanja Centralna izborna komisija BiH je i tokom 2016. godine redovno obavještavala javnost o svim važnijim aspektima svog djelovanja. Saopćenja za javnost o odlukama Centralne izborne komisije BiH objavljujvana su neposredno nakon sjednica na kojima su određene odluke donesene.

437. Na internet stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba omogućen je uvid u zakonsku i podzakonsku regulativu koja se odnosi na djelovanje Centralne izborne komisije BiH, te upute i obrasci za primjenu važećih propisa poštujući ključne principe informisanja javnosti.
438. Centralna izborna komisija BiH će nastaviti praksu objektivnog i pravovremenog informisanja javnosti o svom radu. U dosadašnjem radu nije bilo primjedbi na pristup informacijama koje su u posjedu Centralne izborne komisije BiH.
439. Jedan od dugoročnih ciljeva Centralne izborne komisije BiH je kontinuirani rad na jačanju imidža ove institucije u javnosti.

A blue envelope is shown open, with a white sheet of paper featuring horizontal lines inside. The envelope is positioned at an angle, and the paper is slightly protruding from the top. The background is a plain, light color.

VI. DIO

PREPORUKE

1. Preporuke

440. Kao i u prethodnom periodu Centralna izborna komisija BiH želi preporučiti da je u narednom periodu neophodno posvetiti pažnju daljnjem unapređenju izbornog zakonodavstva uz aktivan angažman njenih članova, prije svega u radu interesornih radnih grupa (Interresorne radne grupe za izmjenu i dopunu izbornog zakonodavstva i Interresorne radne grupe za analizu stanja i predlaganje modaliteta za uvođenje novih tehnologija u izborni proces) koji bi svojim znanjem i iskustvom mogli doprinijeti davanju preporuka za usvajanje kvalitetnih zakonskih rješenja.

441. Na osnovi navedenog i dosadašnjih stečenih iskustava u primjeni zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, predlažemo da Parlamentarna skupština BiH prihvati sljedeće preporuke

A) Stvoriti normativne pretpostavke kao preduvjet za izmjenu izbornog zakonodavstva

442. Neophodno je stvoriti normativne pretpostavke da bi se pristupilo izmjenama izbornog zakonodavstva po pitanju popune klubova u Domu naroda Parlamenta FBiH.¹⁰⁰

B) Izmjene izbornog zakonodavstva

443. Nastaviti s radom na izmjenama izbornog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini u okviru Interresorne radne grupe za izmjenu izbornog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini i intenzivirati rad na njegovoj sinhronizaciji.¹⁰¹

444. Harmonizirati entitetske propise i propise Brčko distrikta BiH sa standardima o pasivnom biračkom pravu u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH¹⁰².

445. Provesti presudu Suda za ljudska prava u Strasbourgu^{103 104}.

446. Provesti Odluku Ustavnog suda BiH, broj: U-9/09 od 26. 11. 2010. godine¹⁰⁵, koja se odnosi na Grad Mostar, a u vezi s Rješenjem Ustavnog suda BiH od 18. 1. 2012. godine.¹⁰⁶

447. Neophodno je da do raspisivanja izbora 2018. godine nadležni državni i entitetski organi preispitaju i ažuriraju broj lica s biračkim pravom koja imaju status raseljene osobe, u smislu zaštite integriteta Centralnog biračkog spiska.

448. Preispitati broj mandata, kao i granice izbornih jedinica u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH.¹⁰⁷

449. Intenzivirati aktivnosti na rješavanju pitanja entitetskog državljanstva za birače iz Brčko distrikta BiH kao preduvjet za njihovo glasanje na općim izborima.¹⁰⁸

¹⁰⁰ Preporuka iz Izvještaja o provedbi zakona iz nadležnosti CIK BiH za 2015. godinu koji je Predstavnički dom PSBiH usvojio na 30. sjednici održanoj 24. 5. 2016., a Dom naroda PSBiH na 21. sjednici održanoj 14. 7. 2016. godine.

¹⁰¹ *Ibid.*

¹⁰² *Ibid.*

¹⁰³ Sejdić i Finci protiv BiH – Presuda od 22. 12. 2009. godine

¹⁰⁴ Preporuka iz Izvještaja o provedbi zakona iz nadležnosti CIK BiH za 2015. godinu

¹⁰⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 63/11

¹⁰⁶ Preporuka iz Izvještaja o provedbi zakona iz nadležnosti CIK BiH za 2015. godinu

¹⁰⁷ *Ibid.*

¹⁰⁸ *Ibid.*

450. Razmotriti pitanje prava glasa državljana Bosne i Hercegovine i Federacije BiH iz Brčko distrikta BiH, s obzirom na to da ne učestvuju u izboru delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.¹⁰⁹
451. Osigurati uspostavu novih tehnoloških rješenja u izbornom procesu propisivanjem elektronskog glasanja i brojanja, čime bi se umanjile brojne malverzacije na biračkim mjestima i unutar biračkih odbora.
452. Precizirati odredbe koje će onemogućiti vođenje izborne kampanje izvan propisanog perioda, tj. postojanje „zabranjene kampanje“ prije zvaničnog početka 30 dana do dana izbora.
453. Unaprijediti odredbe protiv govora mržnje s ciljem sprečavanja neprimjerene retorike u predizbornoj kampanji.
454. Omogućiti efikasniji i depolitiziran rad biračkih odbora na način da predsjednik/zamjenik budu nestranački članovi u poluprofesionalnom statusu.
455. Zaštitu izbornog prava regulisati tako da se trostepeni postupak koristi samo u izuzetnim slučajevima i za najteže oblike kršenja izbornog zakonodavstva.
456. Propisati obavezu Centralne izborne komisije BiH da na zahtjev birača i političkih subjekata izdaje obavezujuće mišljenje o provedbi Izbornog zakona BiH.
457. Kroz realizaciju IV. faze projekta Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH – JIIS BiH nastaviti proces izgradnje izborne informacione infrastrukture, čime će se osigurati uvezivanje svih izbornih operacija u jedan jedinstven sistem.¹¹⁰
458. Sve izmjene i dopune Izbornog zakona BiH nužno je donijeti pravovremeno kako bi Centralna izborna komisija BiH usvojila neophodni set podzakonskih propisa, instalirala i testirala odgovarajući softver u okviru Jedinstvenog izbornog informacionog sistema BiH – JIIS BiH, te provela obuku izborne administracije u Bosni i Hercegovini. Sve izmjene i dopune Izbornog zakona BiH bi trebalo raditi u neizbornoj godini.¹¹¹

C) Oblast finansiranja političkih stranaka

459. Preispitati i izbalansirati postojeće zakonodavstvo u oblasti organizovanja i političkog djelovanja političkih stranaka.¹¹²
460. Unaprijediti pravni okvir finansiranja predizborne kampanje političkih stranaka kako bi se osigurala objava izvora finansiranja prije dana izbora.
461. Unaprijediti odredbe izbornog zakonodavstva s ciljem sužavanja prostora za (zlo)upotrebu javnih resursa u predizbornoj kampanji, izvan formalnog finansiranja političkih stranaka.
462. Uvesti strože kazne za nezakonito finansijsko poslovanje političkih stranaka, tj. demotivirati političke stranke za svjesno kršenje odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka.

¹⁰⁹ *Ibid.*

¹¹⁰ *Ibid.*

¹¹¹ *Ibid.*

¹¹² *Ibid.*

463. Potpuna implementacija preporuka GRECO-a i Akcionog plana Vijeća Evrope za Bosnu i Hercegovinu 2015–2017.

D) Oblast javnih nabavki

464. Centralna izborna komisija BiH u svojim redovnim aktivnostima, a posebno u izbornim godinama, značajan dio svojih kapaciteta angažira na provođenju procesa javnih nabavki. S tim u vezi predlažemo da se razmotri mogućnost centralizacije procesa javnih nabavki na nivou institucija Bosne i Hercegovine, a ukoliko to nije moguće, da se Centralnoj izbornoj komisiji BiH dodijeli poseban status i specifične procedure u javnim nabavkama za nabavku izbornog materijala i opreme po uzoru na neka druga tijela za provođenju izbora, naprimjer Državno izorno povjerenstvo Republike Hrvatske.¹¹³

E) Uvođenje novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini

465. Slijedom preporuka Interresorne radne grupe za analizu stanja i predlaganje modalitete uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini nastaviti aktivnosti na uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini.
466. Izraditi strategiju za uvođenje novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i akcioni plan koji će sadržavati prijedlog kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih rješenja za uvođenje novih tehnologija u izborni proces.

F) Skladište Centralne izborne komisije BiH

467. Pronaći trajno rješenje za skladište izbornog materijala i opreme Centralne izborne komisije BiH.

G) Podrška razvoju ljudskih potencijala i unapređenju saradnje sa svim zainteresovanim stranama

468. Stavljanjem u funkciju Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH, koji će funkcionisati kao regionalni edukativni i resursni centar za izbornu administraciju, političke stranke, nevladin sektor, medije i sve zainteresovane strane, neophodno je osigurati kontinuiranu kadrovsku, finansijsku i materijalnu podršku za uspješnu realizaciju ovog projekta.¹¹⁴
469. Nadležne institucije trebaju pružiti svu neophodnu podršku Centralnoj izbornoj komisiji BiH za implementaciju preostalih preporuka GRECO-a.
470. Parlamentarna skupština BiH potvrđuje opredjeljenje da se očuva nezavisnost Centralne izborne komisije BiH kao organa čije nadležnosti proizilaze iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH, a u smislu daljeg osiguranja finansijske, kadrovske i normativno-pravne stabilnosti Centralne izborne komisije BiH.

¹¹³ Preporuka iz Izvještaja o provedbi zakona iz nadležnosti CIK BiH za 2015. godinu

¹¹⁴ *Ibid.*

Broj: 04-2- 07-10-678-1/17

Predsjednica

Sarajevo, 13. april 2017. godine

Dr. Irena Hadžiabdić

ANEKS

Popis materijalnih propisa koje Centralna izborna komisija BiH direktno primjenjuje u provođenju svojih nadležnosti

- Izborni zakon Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16),
- Izborni zakon Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj: 34/02, 35/02, 24/04, 19/05, 24/12 i 109/12),
- Izborni zakon Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 17/08 i 43/08),
- Zakon o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16),
- Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08),
- Zakon o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13),
- Zakon o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u općinama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 19/08),
- Zakon o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik RS“, br. 97/16),
- Statuti općina i gradova,
- Statut Brčko distrikta Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 17/08 i 39/09),
- Zakon o Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 56/08),
- Zakona o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01, 63/08, 103/11 i 87/13),
- Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01, 56/08, i 58/15),
- Zakon o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01 i 18/12),
- Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 i 100/13),
- Zakon o političkim organizacijama („Službeni list SRBiH“, br. 27/91 – preuzet u Federaciji BiH),

- Zakon o političkim organizacijama („Službeni glasnik RS“, br. 15/96),
- Zakon o političkim organizacijama („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 12/02, 19/07 i 2/08),
- Zakon o izvršenju budžeta Federacije BiH (donosi se svake godine),
- Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i opštine („Službeni glasnik RS“, br. 65/08),
- Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 29/04, 14/07 i 19/07),
- Zakon o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 42/04),
- Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 83/09),
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 94/15),
- Zakon o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 6/06 i 19/07),
- Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, br. 47/14),
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16 i 94/16),
- Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12),
- Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 26/04, 7/05 i 48/05, 60/10 i 32/13),
- Zakon o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13 i 53/16),
- Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10),
- Zakon o upravi („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/02 i 102/09),
- Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, br. 39/14),
- Zakon o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/06, 76/11 i 89/11)
- Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14),

- Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu („Službeni glasnik BiH”, br. 94/16) – donosi se svake godine,
- Zakon o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ”, broj: 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list R BiH”, broj: 2/92, 13/93 i 13/94),
- Zakon o zakupu poslovnih zgrada i prostorija („Službeni list SFRJ”, broj: 33/77, 12/87, 30/90 i 3/93),
- Zakon o građenju („Službene novine Federacije BiH”, br. 55/02),
- Posebne uzanse o građenju („Službeni list SFRJ”, br. 18/77).

